

NATIONAL BESTSELLER

Nhà Đầu tư THÀNH CÔNG

*80 triệu người
CẦN BIẾT để ĐẦU TƯ
CÓ LÃI và
TRÁNH THUA LỖ*

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG - XÃ HỘI

William J.O'Neil

**NHÀ ĐẦU TƯ
THÀNH CÔNG**

WILLIAM J. O'NEIL

NHÀ ĐẦU TƯ THÀNH CÔNG

NHỮNG ĐIỀU 80 TRIỆU NGƯỜI CẦN BIẾT
*ĐỂ ĐẦU TƯ SINH LỜI VÀ TRÁNH
NHỮNG KHOẢN LỖ LỚN*

Người dịch
NGUYỄN NAM PHƯƠNG

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG - XÃ HỘI.

Copyright © 2004 by WILLIAM J. O'NEIL
Published by arrangement with
the original publisher The McGraw- Hill Companies
Vietnamese Language Translation Copyright © 2007 by
Tan Viet Investment and Development Co., Ltd

Công ty TNHH đầu tư và phát triển Tân Việt giữ bản quyền xuất bản và
phát hành ấn bản tiếng Việt trên toàn lãnh thổ Việt Nam theo Hợp đồng
chuyển giao bản quyền với tập đoàn xuất bản **McGraw -Hill**.

Bất cứ sự sao chép, trích dẫn nào không được sự đồng ý của **Công ty TNHH đầu tư và phát triển Tân Việt** và Tập đoàn **McGraw -Hill** đều là
bất hợp pháp và vi phạm luật bản quyền quốc tế và công ước bảo hộ sở
 hữu bản quyền sở hữu trí tuệ.

MỤC LỤC

GIỚI THIỆU	7
MỞ ĐẦU	9
SƠ LUẬC VỀ BIỂU ĐỒ	19
<i>BUỔC 1</i>	
THỊ TRƯỜNG VẬN ĐỘNG THEO HƯỚNG NÀO?	25
<i>BUỔC 2</i>	
SỬ DỤNG KẾ HOẠCH PHÂN TRĂM ĐƠN GIẢN LÃI-LỖ 3-1	43
<i>BUỔC 3</i>	
CÁCH MUA NHỮNG CỔ PHIẾU TỐT NHẤT TẠI NHỮNG THỜI ĐIỂM TỐT NHẤT	65
<i>BUỔC 4</i>	
THỜI ĐIỂM BÁN VÀ GIỮ LẠI LỢI NHUẬN LỚN KHI BẠN VẪN CÒN CÓ THỂ	109
<i>BUỔC 5</i>	
QUẢN LÝ DANH MỤC ĐẦU TƯ CỦA BẠN: NHỮNG PHƯƠNG PHÁP ĐÃ ĐƯỢC KIỂM CHỨNG QUA THỜI GIAN ĐỂ TỐI ĐA HOÁ LỢI NHUẬN VÀ GIẢM THIỂU THUA LỖ	133
<i>PHỤ LỤC A</i>	
CÁCH SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP CAN SLIM ĐỂ KIỂM TRA CÁC CỔ PHIẾU TĂNG TRƯỜNG	185
<i>PHỤ LỤC B</i>	
CAN SLIM	201
<i>PHỤ LỤC C</i>	
BẢN GHI NHỚ THỊ TRƯỜNG 17 THÁNG 3 NĂM 2003	207
<i>PHỤ LỤC D</i>	
Ý KIẾN CỦA ĐỘC GIÀ VỀ NHÀ ĐẦU TƯ THÀNH CÔNG	209
<i>PHỤ LỤC E</i>	
CÀNH BÁO CHO NHỮNG NGƯỜI KHÔN NGOAN KHI THỊ TRƯỜNG ĐI XUỐNG	221

GIỚI THIỆU

Sau ba năm cực kỳ khó khăn của thị trường chứng khoán bắt đầu từ tháng 3 năm 2000, khoảng thời gian mà hầu hết các nhà đầu tư mất quá nhiều tiền, tôi nhận rằng tất cả các nhà đầu tư - những nhà đầu tư mới hoặc được coi là có kinh nghiệm - cần phải có thêm những kiến thức về đầu tư và một sự hỗ trợ thực.

Do đó, tôi quyết định viết cuốn sách này càng sớm càng tốt để giúp hàng triệu nhà đầu tư trong thị trường chắc chắn phục hồi và dành lấy những phần thưởng trong tương lai, tuy có khó khăn, thị trường luôn có và sẽ luôn có những phần thưởng này. Tôi liệt kê tất cả các chủ đề quan trọng, các phương pháp, kỹ thuật và những chủ đề chính mà các nhà đầu tư cần biết nếu họ muốn trở thành các nhà đầu tư thành công.

Sau đó, tôi đã mời ông Wes Mann, một nhà biên tập giỏi và bản thân ông cũng là một nhà đầu tư thành công, tôi giúp đỡ. Chúng tôi bật máy ghi âm và tôi nói cách của tôi cho toàn cuốn sách, từng điểm một, và Wes đặt những câu hỏi để làm rõ một số chủ đề có thể gây khó hiểu. Phần ghi âm sau đó được chuyển thành dạng văn bản, từng từ một. Tôi biên tập lại. Wes biên tập và sửa lại những câu rườm rà, cẩn thận để không làm thay đổi nghĩa của câu. Tiếp đó, tôi lựa chọn một số ví dụ bằng biểu đồ, đánh dấu trên từng biểu đồ những điểm quan trọng mà tất cả các nhà đầu tư cần hiểu nếu họ muốn đọc chúng. Các biểu đồ sẽ giúp bạn lựa chọn những cổ phiếu tốt nhất và thời điểm đưa ra quyết định mua hoặc bán cổ phiếu, cũng như thời điểm của thị trường nói chung. (Thiếu những quy tắc bán, năng lực xác định những dấu hiệu bán quan trọng trong giá và khối

lượng giao dịch của một cổ phiếu và trong các chỉ số chung của thị trường là nguyên nhân khiến quá nhiều người mất quá nhiều tiền.)

Tôi xin chân thành cảm ơn những người đã đóng góp thời gian và sự nỗ lực quý báu của họ để hoàn tất cuốn Nhà đầu tư thành công: Philip Ruppel và những cộng sự chuyên nghiệp tài giỏi của ông tại McGraw-Hill, Justin Nielsen, Deirdre Abbott, Sharon Brooks, Gary Flam, Angela Han, Gil Morales, Wendy Reidt và Mike Webster.

MỞ ĐẦU

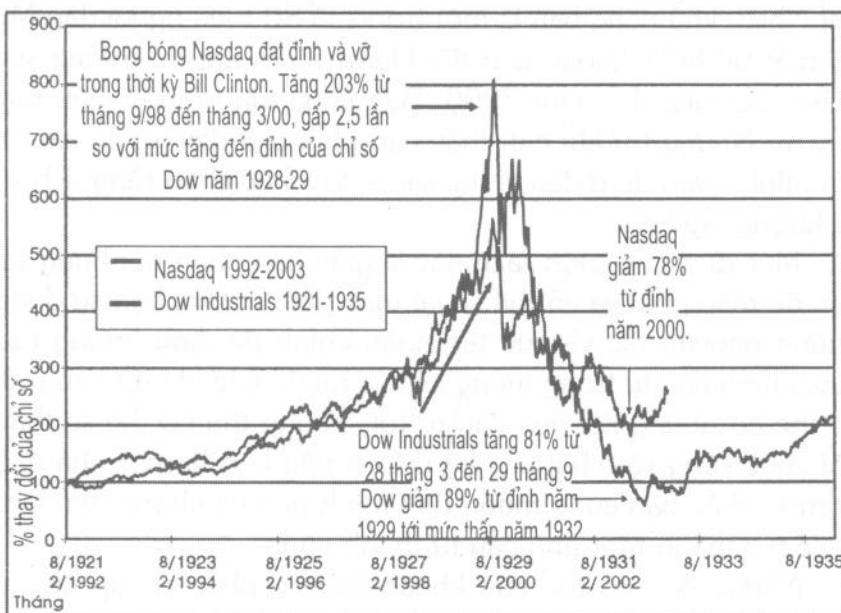
Tại sao phải có cuốn sách này? Nếu bạn là một nhà đầu tư chứng khoán hoặc quỹ tương hỗ, chắc chắn bạn sẽ biết câu trả lời. Nhiều khả năng bạn là một trong số 80 triệu người dân Mỹ đã mất 50-80% khoản tiền tiết kiệm cả đời khi thị trường suy giảm vào mùa thu năm 2000. Bạn chưa từng muốn điều này xảy ra. Nhưng trừ khi bạn thấy cần phải biết điều gì đã xảy ra với mình - vấn đề ở đâu và tại sao – thì chắc chắn rằng lịch sử sẽ không lặp lại.

Mục đích của cuốn sách này là giúp bạn nhận ra những sai lầm đã mắc phải và có thể sẽ lại mắc phải trừ khi bạn sử dụng những nguyên tắc và quy tắc hoàn chỉnh để định hướng các quyết định đầu tư trong tương lai của mình. Chỉ khi đó bạn mới có thể có những kết quả đầu tư tốt, những thứ có thể sẽ thay đổi cuộc sống vật chất của bạn. Còn nếu bạn là một nhà đầu tư mới, chắc bạn cũng muốn biết mình nên và không nên làm gì để trở thành một nhà đầu tư thành công.

Nhưng bạn có thể băn khoăn liệu có phải sự sụp đổ thị trường gần đây chỉ diễn ra một lần trong đời? Câu trả lời có thể có hoặc không. Thị trường bóng đá được hình thành trong giai đoạn tất cả cùng phát triển trong những năm 90 và căng thẳng vào đầu năm những 2000 một cách rất bất thường. Trong 70 năm chúng ta chưa thấy thứ nào như thế. Nhưng nó chỉ khác ở mức độ. Theo tính toán của NASDAQ, nơi mà hầu hết các cổ phiếu công nghệ cao được đẩy giá lên rất cao, thị trường những năm 1990 thậm chí còn tăng cao hơn thị trường giá lên siêu nóng trong thời kỳ Bùng nổ thế kỷ 20. Thua lỗ mà các hăng hárga thủ đi sau phải hứng chịu trong thời kỳ Sụp đổ năm 1929 đã dẫn

đến cuộc Đại Khủng hoảng.

Thị trường lộn xộn trong những năm 1990 có thể được mô tả giống như chứng nghiệm hoa tulip năm 1663. Lúc đó, tất cả mọi người đều tin rằng cả thế giới sẽ mua hoa tulip từ Hà Lan. Kết quả là giá các công ty hoa tulip giao dịch trên thị trường chứng khoán Hà Lan đạt mức tăng cực lớn trước khi nó đâm nhào xuống đất. Sự kiện này cũng rất giống với hiện tượng say mê Internet vào những năm 1990 khi mọi nhà đầu tư đều cố gắng sở hữu một phần của mọi công ty tên có chữ “dot com”.

**Chỉ số hỗn hợp Nasdaq 1992-2003
so với chỉ số công nghiệp Dow Jones 1921-1935.**

Mặt khác, chu kỳ thị trường gần đây nhất rất giống với tất cả những chu kỳ trước nó. Tôi biết điều đó. Trong 45 năm qua, ngày nào tôi cũng ở thị trường, trải qua mọi chu kỳ giá lên và chu kỳ giá xuống, với tư cách vừa là nhà đầu tư vừa là cố vấn cho những nhà quản lý đầu tư tốt nhất của Mỹ. Hơn nữa, là người chủ tịch một công ty nghiên cứu cơ sở dữ liệu hàng đầu,

tôi cũng đã tiến hành một trong những nghiên cứu rõ ràng nhất chưa từng có về thị trường và cổ phiếu luôn là chủ đề chính.

Điều gây ấn tượng nhất với tôi - thậm chí sau khi đã trải qua giai đoạn 1998-2002 - là cách những cái nhỏ thay đổi. Các thua lỗ trong cuộc suy thoái gần đây có thể là bất thường, nhưng những sai lầm dẫn đến thua lỗ này thì không. Đó là những sai lầm giống nhau mà ở chu kỳ nào các nhà đầu tư cũng phạm phải.

Khi bạn suy ngẫm về điều này thì nguyên nhân của nó trở nên rõ ràng. Thị trường được tạo ra bởi hàng triệu người hành động một trăm phần trăm theo cảm tính và suy nghĩ cá nhân. Đó là tâm lý số đông được thể hiện hàng ngày. Đặc biệt là khi hy vọng và sợ hãi, phần thưởng và lòng tự trọng định hướng các quyết định đầu tư - bản chất của con người bây giờ rất giống với những năm 1929 và 1963.

Tuy nhiên, điều bạn cần hiểu là để đầu tư thắng lớn, cảm xúc và ý kiến cá nhân của bạn chẳng giúp ích gì. Thị trường chứng khoán không quan tâm đến cá nhân chúng ta là ai, mong muốn gì và có cảm giác thế nào. Nó là một con mồi thú không giống ai; dũng dũng trước mong muốn của con người, phớt lờ những hiểu biết thông thường, trái ngược đến bực mình và dường như bẻ cong gây sưng sốt cho đa số mỗi khi nó thay đổi. Quy tắc duy nhất mà nó tuân theo là quy tắc cung cầu. Và bạn sẽ không còn cảm thấy mệt mỏi vì kết quả đầu tư quá xoàng nếu bạn, một nhà đầu tư, tiếp cận với thực tế này và học cách tiến cùng chiều chứ không phải ngược chiều với thị trường.

Thật hổ thẹn khi nghĩ rằng người Mỹ đang có trách nhiệm lớn hơn với sự no đủ tài chính của họ. Ví dụ, sẽ không lâu nữa hệ thống An ninh xã hội cũng sẽ được tư nhân hóa ít nhất một phần. Lúc đó, bạn sẽ có thể lấy một số tiền mà chính phủ để dành cho những năm sau này của bạn (và được đầu tư cho một khoản lợi không thỏa đáng) và tự mình đầu tư.

Quả là không dễ dàng khi phải tuân theo quan điểm của

thị trường mà không được làm theo ý kiến của bản thân mình. Bạn càng thông minh thì việc này càng khó khăn. Bạn có thể là người học hành có bằng cấp cao và làm rất tốt công việc trong chuyên môn của mình. Thực tế, bạn có thể là một chuyên gia, ý kiến của bạn về những vấn đề mà bạn hiểu biết thường không thể phản bác. Thế nhưng nó sẽ khiến bạn rất khó khăn để nhận ra và chấp nhận khi phạm sai lầm trong một quyết định đầu tư mà bạn đã bỏ rất nhiều tiền bạc, trăn trở và tự trọng vào đó. Trên thị trường, bạn là ai, nghĩ thế nào không là gì cả. Nhắc lại: Không là gì cả. Thị trường sẽ làm cái mà nó định làm. Và chống đối thị trường chỉ tốn tiền của bạn.

Một số trong số những sai lầm lớn nhất mà tôi chứng kiến tại thị trường năm 1998 và 2002 lại là sai lầm của những người thông minh nhất mà tôi đã gặp. Tôi nhớ một vị Tiến sĩ có một vị trí quản lý cao nói với tôi rằng ông ta mua Cisco Systems, một trong những cổ phiếu tốt nhất của những năm 1990, khi giá của nó giảm xuống 50\$ bởi vì đó là một công ty rất lớn. Tôi chỉ hy vọng rằng ông ta dẹp bỏ lòng tự ái và bán hết trước khi cổ phiếu công ty lớn đó tụt xuống 8\$.

Cả các tay chuyên nghiệp cũng mắc những sai lầm nghiệp dư. Một ông giám đốc quỹ chứng khoán tôi biết mua WorldCom với mức giá 1,50\$, đơn giản bởi ông ta tin rằng nó không thể thấp hơn được nữa sau khi đã mất giá nhiều như vậy từ mức 64\$. Vâng, nó có thể và nó đã diễn ra như thế. Giá trao tay cuối cùng mà tôi biết là 17 xu.

Hầu hết mọi người, cả các nhà đầu tư và những nhà tư vấn, đều bị thiệt hại trong vụ suy thoái năm 2000-2002 bởi vì họ chưa bao giờ dành thời gian học những nguyên tắc và quy tắc hoàn chỉnh. Ở những năm 90, họ nghĩ rằng họ có thể tìm được cách kiếm tiền mà không cần làm bài tập. Họ chỉ mua lời khuyên, mách nước và những câu chuyện.

Họ không hiểu rõ thực tế rủi ro của thị trường và không biết cách tránh bị thua lỗ nặng. Họ không có cách để nói ra nếu thị trường đang đi lên hoặc đi xuống. Và tồi tệ nhất, họ vẫn

không có bất cứ một quy tắc bán nào!

Nhưng thật tồi tệ: cuộc sống tốt và mọi thứ đều quá dễ dàng. Chúng ta bất cẩn và bị mê hoặc. Thậm chí một số người đứng đầu các tập đoàn cũng nghĩ rằng nói dối, lừa dối và phóng đại cũng không sao. Xét cho cùng, nhà lãnh đạo đất nước cũng làm vậy và dường như ông ta không thiệt hại gì.

Trên thị trường chứng khoán, tất cả mọi việc mà bạn phải làm là mua các công ty công nghệ cao mỗi khi nó tụt giá bởi vì những công ty này luôn phục hồi và giá lại tăng. Rất nhiều người cùng có suy nghĩ ngây thơ như thế. Một số chuyên gia cũng vậy; hầu hết trong số họ xuất hiện thường xuyên trên các chương trình truyền hình khuyên chúng ta nên mua gì. Bạn bè, hàng xóm, các nhà tư vấn, những người bán hàng, tất cả họ đều sẵn sàng cho lời khuyên dù chúng ta có muốn hay không. Và dường như tất cả đều dựa trên những lý thuyết đầu tư dù rất rời rạc.

Đối với nhiều người, chơi thị trường đơn giản chỉ là: một môn thể thao hoặc một trò giải trí toàn dân mà hầu hết mọi người đều tham gia. Tại một câu lạc bộ thể dục mà tôi tham gia, tôi nhớ có hai anh chàng đã tỏ ý coi thường Yahoo!, công cụ tìm kiếm Internet vào thời kỳ đầu tiên trước khi nó tăng lên gấp 100 lần. Hai năm sau đó, tôi nghe nói hai câu đó tuyên bố chắc chắn rằng tất cả mọi thứ bạn cần làm để kiếm được thật nhiều tiền là mua Yahoo! mỗi khi có chuyển biến nghịch hoặc giảm giá. Tôi thấy rõ ràng hai anh chàng này đã bỏ lỡ hầu hết thời điểm cổ phiếu này tăng giá vào cuối những năm 1990. Chắc chắn nó đã trở thành một điều hiển nhiên với cả câu lạc bộ. Cổ phiếu sụt giá từ 250\$ vào tháng 2/2000 xuống còn 8\$ tháng 9/2001. Và những anh chàng ở câu lạc bộ không còn nói nhiều về thị trường nữa.

Khi bóng bong nổ tung vào tháng 3/2000, hầu như không còn ai đưa ra những lời khuyên bán phù hợp hay các cảnh báo lặp đi lặp lại để giảm rủi ro và thu tiền mặt (trừ tờ Nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư, tờ báo tài chính toàn quốc của chúng

tôi bắt đầu xuất bản năm 1984). Người ta đã bị bỏ mặc phải tự học một cách khó khăn về sự thật cơ bản của thị trường: ý kiến, cảm giác, hy vọng, và niềm tin cá nhân về thị trường chúng khoán luôn sai và thường rất nguy hiểm. Luật cung cầu còn tốt hơn tất cả quan điểm của các nhà phân tích ở phố Wall và những nơi khác nữa.

Bây giờ, hầu hết các nhà đầu tư đều thấy rằng họ cần biết nhiều hơn nữa về việc mình đang làm khi mình đầu tư khoản tiền vất vả kiếm được. Họ biết mình cần phải có những quy tắc và thủ tục tốt được kiểm nghiệm qua thời gian để kiểm lời và tự bảo vệ mình khỏi những khoản thua lỗ nghiêm trọng. Đến lúc bạn phải nghiêm túc với những khoản tiền và các khoản đầu tư của mình bằng cách đọc, học, đánh giá lại và nâng cấp các phương pháp của bạn.

Khi bắt đầu đầu tư, tôi đã phạm hầu hết những sai lầm mà các bạn có lẽ đã mắc phải. Tôi biết những thói quen xấu hình thành như thế nào và khó khăn ra sao để bỏ chúng. Nhưng phải bỏ những thói quen xấu đó bạn mới có thể tạo những thói quen mới dựa trên cách vận động thực của thị trường. Thoạt nhìn, những thói quen mới có lẽ hơi lạ. Chúng sẽ buộc bạn làm những việc mà bạn và hầu hết những người khác không thích, không quen làm và chưa bao giờ hiểu tại sao phải làm. Nhưng nếu áp dụng đúng, chắc chắn tình hình đầu tư của bạn sẽ được cải thiện. Ví dụ:

Bạn mua cổ phiếu khi chúng đang tăng giá chứ không phải lúc giảm giá. Và nếu bạn mua thêm thì hãy mua sau khi giá cổ phiếu tăng cao hơn giá bạn mua, chứ không phải sau khi nó giảm xuống thấp hơn.

Bạn mua cổ phiếu gần với mức giá cao nhất của chúng trong năm, chứ không phải khi chúng sụt xuống thấp đến mức có vẻ rẻ. Bạn mua cổ phiếu giá cao hơn là cổ phiếu giá thấp nhất.

Bạn học cách luôn phải bán thật nhanh khi bị một khoản lỗ nhỏ hơn là ngồi đợi và hy vọng chúng phục hồi.

Bạn ít quan tâm đến giá trị trên sổ sách của công ty, cổ tức, và tỷ số giá/lãi, những thông số mà 50 năm qua có rất ít giá trị dự đoán đối với hầu hết những công ty Mỹ thành công, thay vào đó nên tập trung vào những yếu tố quan trọng hơn như mức tăng trưởng lợi nhuận, giá và khối lượng giao dịch và liệu công ty đó có mức lợi nhuận cao nhất trong ngành hay không.

Bạn không đăng ký dài hạn để nhận một loạt thông tin thị trường hay các dịch vụ tư vấn từ những chuyên gia phân tích, họ chỉ đưa ra quan điểm cá nhân mà thường lại hay sai.

Bạn cũng phải tự làm quen với biểu đồ - một công cụ vô giá, không thể thiếu đối với hầu hết những nhà đầu tư chuyên nghiệp, nhưng những nhà đầu tư nghiệp dư thường bỏ qua vì phức tạp và không liên quan.

Để kết quả đầu tư của mình tốt hơn nhiều, tôi đã làm ba việc sau. Thứ nhất, tôi nghiên cứu xem những người giỏi nhất với kết quả tốt nhất đã làm gì khi đưa ra quyết định thị trường của họ. Họ là Jack Dreyfus của tổ chức quỹ tương hỗ mang tên ông vào cuối những năm 1950; Ned Johnson và Jerry Tsai ở Fidelity Investments đầu những năm 1960; Gerald Loeb, một nhà môi giới Cổ phiếu và là tác giả của cuốn *Chiến trường cho khoản đầu tư sót lại*, những người đã kiếm được tiền trong khoảng thời gian từ những năm 1920 đến những năm 1960; và Jesse Livermore, những cách khai thác thị trường và phương pháp của ông với những chi tiết lôi cuốn trong cuốn sách kinh điển của Edwin Lefevre năm 1923, *Hồi tưởng về người kinh doanh cổ phiếu*. Trong sự nghiệp của mình, tại những thời điểm nào đó, tất cả họ đã có được những kết quả rất cao.

Thứ hai, sau khi phạm sai lầm, mất tiền và hầu hết lợi nhuận của mình, tôi đã đánh dấu trên biểu đồ hàng tuần chính xác thời điểm tôi đã mua và bán từng loại cổ phiếu. Tôi phân tích mình đã sai ở đâu khi mình mất tiền hoặc bỏ qua một cơ hội lớn. Sau đó, tôi phát triển, viết ra những quy tắc mới và thận trọng tuân thủ theo để tránh mắc phải những sai lầm

tương tự một lần nữa . Những quy tắc này được viết trong một hoặc hai trang đầu trong cuốn sổ nhỏ mà tôi mang theo mình mỗi ngày đến thị trường.

Thứ ba, tôi thu thập và rút ra khoảng 50 biểu đồ của những cổ phiếu tốt nhất trong vài năm trước. Tôi muốn biết trong chúng như thế nào, cả về cơ bản (tăng trưởng lợi nhuận, v.v) và kỹ thuật (giá và khối lượng giao dịch) trước khi giá của chúng tăng gấp hai hoặc ba lần. Lúc đó, tôi chú ý đến những đặc điểm chung của các cổ phiếu này, do đó tôi biết sẽ phải tìm kiếm yếu tố nào trong tương lai.

Tất cả những điều này có hiệu quả thế nào? Kết quả thực chúng mang lại là gì? Từ năm 1998 đến 2002, Hiệp hội những nhà đầu tư cá nhân Mỹ (AAII) đã tiến hành một nghiên cứu và phân tích nhiều tháng theo thời gian thực về hệ thống của chúng ta, gọi là công cụ nghiên cứu đầu tư CAN SLIM TM (xem phụ lục B). Tổ chức AAII có trụ sở tại Chicago đã so sánh các kết quả của hệ thống của chúng ta với các quy tắc được nêu ra và giải thích trong phần đầu cuốn sách của tôi, *Cách kiểm tiền từ cổ phiếu*, với hoạt động của 52 hệ thống đầu tư danh tiếng khác bao gồm Peter Lynch và Warren Buffett.

Theo một bài báo của John Bajkowski trên AAII năm 2003 (xem phụ lục A):

...AAII đã kiểm tra hoạt động của một loạt các hệ thống lọc trong vòng 5 năm qua, và cách chúng tôi thể hiện phương pháp CAN SLIM là một trong những công cụ lọc mạnh nhất, nhất quán nhất trong cả những thị trường giá lên và thị trường giá xuống.

Các kết quả nghiên cứu độc lập của AAII cho thấy hoạt động của CAN SLIM như sau: năm 1998 +28,2%; năm 1999 +36,6%; năm 2000 +38,0%; năm 2001 +54,4%; năm 2002 +20,7%, đối với tổng lợi nhuận gộp trong 5 năm - hai năm thị trường giá lên và ba năm cực kỳ khó khăn thị trường giá xuống - là +350,3%. Trong cùng giai đoạn 5 năm đó, chỉ số S&P 500 giảm 8,3%. Theo quy tắc của chúng tôi, trong khoảng 10.000

cổ phiếu mà AAII kiểm tra ngày 14/3/2003 thì chỉ có 4 cổ phiếu qua được hệ thống lọc của AAII. Đó là Apollo (APOL) 47.84\$ với mức giá đóng cửa ngày 30/6 là 61,80\$, FTI Consulting (FCN) 28.30 \$với mức giá đóng cửa tháng 6 là 24,97\$; International Game Technology (IGT) \$78,01 với mức giá đóng cửa tháng 6 là 102,33\$; và Teva Pharmaceutical (TEVA) 38,10\$ với mức giá đóng cửa tháng 6 là 56,90\$. Mức tăng trung bình là 24,5%.

Trong những năm 1980 và 1990, có hàng ngàn người tận tuy đặt dài hạn tờ *Nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư*, họ đã nghiên cứu và áp dụng tất cả các quy tắc và phương pháp của chúng tôi, kiểm mức lãi ròng từ vài trăm phần trăm tới 1000% và hơn nữa. Nhiều người trong số họ đã gia nhập hàng triệu phú. Tất nhiên, như đã nói nhiều lần, không phải ai cũng dễ dàng giảm lỗ nhanh hoặc theo các quy tắc của chúng tôi khi bán hay giữ được những khoản lợi nhuận đáng giá. Xem lượt tài liệu của chúng tôi, hoặc không thực hiện nguyên tắc và quyết định thực, hoặc không hiểu các quy tắc để nhận biết đỉnh của thị trường thì chắc chắn sẽ dẫn đến những kết quả thất vọng hơn nhiều.

Nhóm quản lý tiền nội bộ hoạt động dưới công ty cổ phần Phân tích Dữ liệu của chúng tôi đã thu được khoản lợi nhuận ròng 1356% trong 5 năm kết thúc vào tháng 6/2003.

Độc giả thường xuyên theo sát và hiểu phân tích thực tế hoạt động của thị trường chung hàng ngày trên mục “Bức tranh lớn” của IBD cũng như hàng trăm các bài báo mang tính học thuật trên “Góc nhà đầu tư” đã bán cổ phiếu và thu tiền mặt trong tháng 3 và tháng 4 năm 2000.

Một hoạt động thực tế dài hơn áp dụng hệ thống đầu tư CAN SLIM của chúng tôi là cuốn sách “Những ý tưởng mới về thị trường cổ phiếu” (NSMI) do công ty anh em của chúng tôi, William O’Neil + Co từ năm 1977, xuất bản hàng tuần cho các tổ chức đầu tư. Từ thời điểm đó đến năm 2002, dịch vụ NSMI đã đạt mức tổng lợi nhuận 26.173%. Kết quả gộp từng năm đã

biến một kết quả không thể tin được thành sự thật. Những cổ phiếu hàng đầu hoạt động rất tốt trong Value Line cũng đạt kết quả gấp hơn 6 lần trong cùng thời gian và so với mức lợi nhuận 909% của S&P 500.

Dối với hàng ngàn nhà đầu tư tận tâm và nghiêm túc thì bí mật thực trong hoạt động hệ thống của chúng tôi là hệ thống không dựa trên quan điểm, niềm tin và ý kiến của cá nhân tôi. CAN SLIM 100% dựa trên thực tế thu được từ nghiên cứu toàn diện của chúng tôi về tất cả những cổ phiếu tốt nhất hàng năm trong hơn nửa thế kỷ qua. Tất cả những đặc điểm chung của chúng cho đến trước giai đoạn hoạt động tốt nhất đều trở thành quy tắc mua của chúng tôi. Và những biến số thay đổi như thế nào mỗi khi một cổ phiếu dẫn đầu cuối cùng đạt đỉnh cũng trở thành quy tắc bán của chúng tôi.

Vì vậy khi bạn làm trái bất cứ quy tắc và nguyên tắc nào chúng tôi đưa ra trong cuốn sách này, bạn có lẽ sẽ mắc nhiều sai phạm không muốn khác. Bạn sẽ chống đối với hoạt động thực tế của thị trường chứng khoán trong nhiều năm.

Nhiều năm kinh nghiệm làm việc với và tư vấn ý tưởng nghiên cứu cho nhiều tổ chức đầu tư tiếng tăm nhất ở Mỹ cũng được đưa vào những phân tích tỷ mỉ của chúng tôi về các mô hình lịch sử. Chúng tôi xây dựng cơ sở dữ liệu ngày đầu tiên của thị trường cổ phiếu vào năm 1963, và ngày nay hơn 600 tổ chức đầu tư lớn nhất thế giới là khách hàng thường xuyên của dịch vụ nghiên cứu điện toán của công ty William O’Neil +, một trong số đó là dịch vụ Wonda, một giao diện mạnh với cơ sở dữ liệu của chúng tôi.

Chúng tôi không phải gặp bất cứ khó khăn nào như các công ty phố Wall đã phải trải qua năm 2002 bởi vì hoạt động kinh doanh của chúng tôi hoàn toàn khác biệt và độc lập. Chúng tôi không xuất bản những báo cáo nghiên cứu phân tích cơ bản hoặc đưa ra những đề xuất, không đầu tư ngân hàng, không tạo thị trường cho các cổ phiếu, không có đội ngũ nhân viên bán lẻ hoặc các văn phòng chi nhánh bán lẻ giao dịch với

công chúng, không kinh doanh cổ phiếu, hàng hoá hoặc tiền tệ. Chúng tôi chỉ có những hoạt động tổ chức rất chuyên sâu sử dụng cơ sở dữ liệu máy tính phức tạp và tiên tiến của chúng tôi.

Trong cuốn sách này, tôi đã tóm tắt tất cả những bí quyết lâu năm để bạn có thể trở thành một nhà đầu tư thành công chỉ với 5 bước rất đơn giản. Nếu bạn có mơ ước và quyết tâm để đọc đi đọc lại những bước này nhiều lần cho đến khi bạn hiểu và áp dụng chúng nhuần nhuyễn thì kết quả đầu tư của bạn sẽ tốt hơn nhiều, đến mức bạn có thể có một cuộc sống tốt hơn hoặc có được nhiều thứ bạn muốn hơn. Bạn không tốn nhiều tiền hoặc không phải đi học tại những trường đại học nổi tiếng ở miền Đông nước Mỹ. Ai cũng có thể làm được. Bạn cũng có thể làm được. Vậy thì hãy làm đi. Tất cả tuỳ thuộc ở bạn.

Sơ Lược Về Biểu Đồ

Người ta nói rằng, một bức tranh có thể nói ngàn lời. Nhưng với một nhà đầu tư thành công, một bức tranh dưới hình thức một biểu đồ cổ phiếu còn nói nhiều hơn nữa. Và nó không chỉ là những lời nói. Giống như phim X-quang mà các bác sĩ dùng, biểu đồ sẽ cho bạn hiểu biết ban đầu rằng cổ phiếu đó hay thị trường chúng khoán nói chung đang mạnh hay yếu. Như vậy, những biểu đồ sẽ cho biết bạn nên mua hay bán cổ phiếu hoặc nên vào hay rút khỏi thị trường. Rồi bạn sẽ thấy, điều này sẽ tạo sự khác biệt.

Nếu bạn không quen xem biểu đồ hoặc nghĩ rằng chúng quá kỹ thuật thì bạn đừng lo. Chắc chắn bạn đã sợ nước khi lần đầu tiên đến bể bơi. Nhưng chỉ một lúc sau, và có lẽ sau một vài bài học bơi thì không ai có thể kéo bạn ra khỏi bể bơi được nữa.

Bạn không thể học biểu đồ một cách sốt sắng như vậy

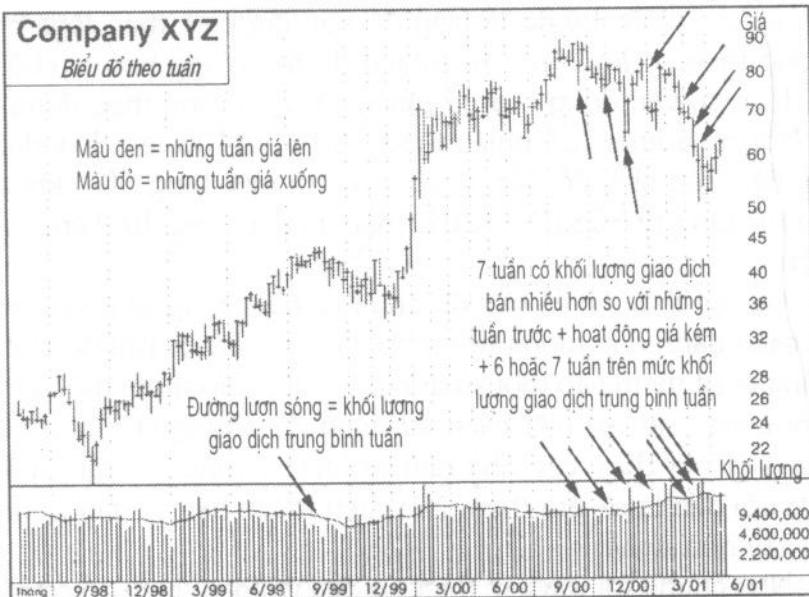
được. Nhưng rồi bạn sẽ thấy rằng, với một chút nỗ lực, hiểu những mô hình mà biểu đồ phác ra sẽ cải thiện kết quả đầu tư của bạn một cách đáng kể.

Hơn nữa, càng dành nhiều thời gian cho biểu đồ, thì kỹ năng của bạn càng cao. Bạn sẽ không chỉ nhận ra khung vận động sắp tới của những cổ phiếu lớn, mà còn có thể phát hiện ra những cơ cấu vận động khiêm khuyết cần phải tránh. Đây là một giá trị to lớn giúp bạn giảm những sai lầm hao tiền tốn của.

Do thiếu hiểu biết, một số người cho rằng việc đọc biểu đồ cũng như bói bài tây. Và họ cũng chưa từng từ bỏ suy nghĩ đó để nghĩ xem các chuyên gia, trong hầu hết cuộc đời, đã sử dụng bản đồ như thế nào để đưa ra những quyết định tốt hơn. Ví dụ, không bác sĩ nào có thể cảm thấy tự tin đưa ra chuẩn đoán tình trạng sức khỏe của bạn mà không cần đến phim chụp X-quang, EKG hay MRI.

Các chuyên gia trên thế giới cũng đầu tư vào biểu đồ theo cách đó. Và hầu hết những chuyên gia giỏi sẽ không mua thêm hoặc bán bớt một cổ phiếu nếu họ chưa nhìn vào biểu đồ của nó, tương tự một bác sĩ sẽ không điều trị cho bạn nếu chưa nhìn được hình ảnh của phần mà ông ta sẽ xử lý.

Hình dưới đây là một biểu đồ que - một loại phổ biến nhất mà các nhà đầu tư hay sử dụng. Nó có hai trục: giá và thời gian. Giá được thể hiện đi lên hoặc đi xuống sang bên phải, thời gian được thể hiện dọc theo đáy. Trong biểu đồ này, khoảng thời gian xen giữa là một tuần. Nói cách khác, mỗi thanh thể hiện hoạt động của giá theo ba thông số. Đầu của que đánh dấu những mức giá cao nhất của cổ phiếu được giao dịch trong tuần đó. Đầu của que đánh dấu mức thấp cho cả giai đoạn. Điểm giao nhau hay điểm đánh dấu nằm ngang, thể hiện giá lúc đóng cửa, giá cuối cùng của tuần đó.

Biểu đồ trong 7 tuần của khối lượng giao dịch ... bán chứng khoán

Ở phần dưới cùng của biểu đồ là dụng cụ đo khối lượng giao dịch hàng tuần của cổ phiếu.

Ví dụ, biểu đồ cho thấy trong tuần giao dịch cuối cùng, được thể hiện ở góc bên phải, giá của cổ phiếu cao nhất ở mức 64\$, thấp nhất ở mức 60\$, và giá đóng cửa là 63,5\$, gần bằng mức cao nhất trong tuần. Tổng khối lượng giao dịch là 10 triệu cổ phiếu. Tuần trước, giá cao nhất là 63\$, thấp nhất ở mức 56,5\$ và mức đóng cửa ở khoảng trên 60\$. Khối lượng giao dịch trong 5 ngày này tăng tới hơn 20 triệu cổ phiếu.

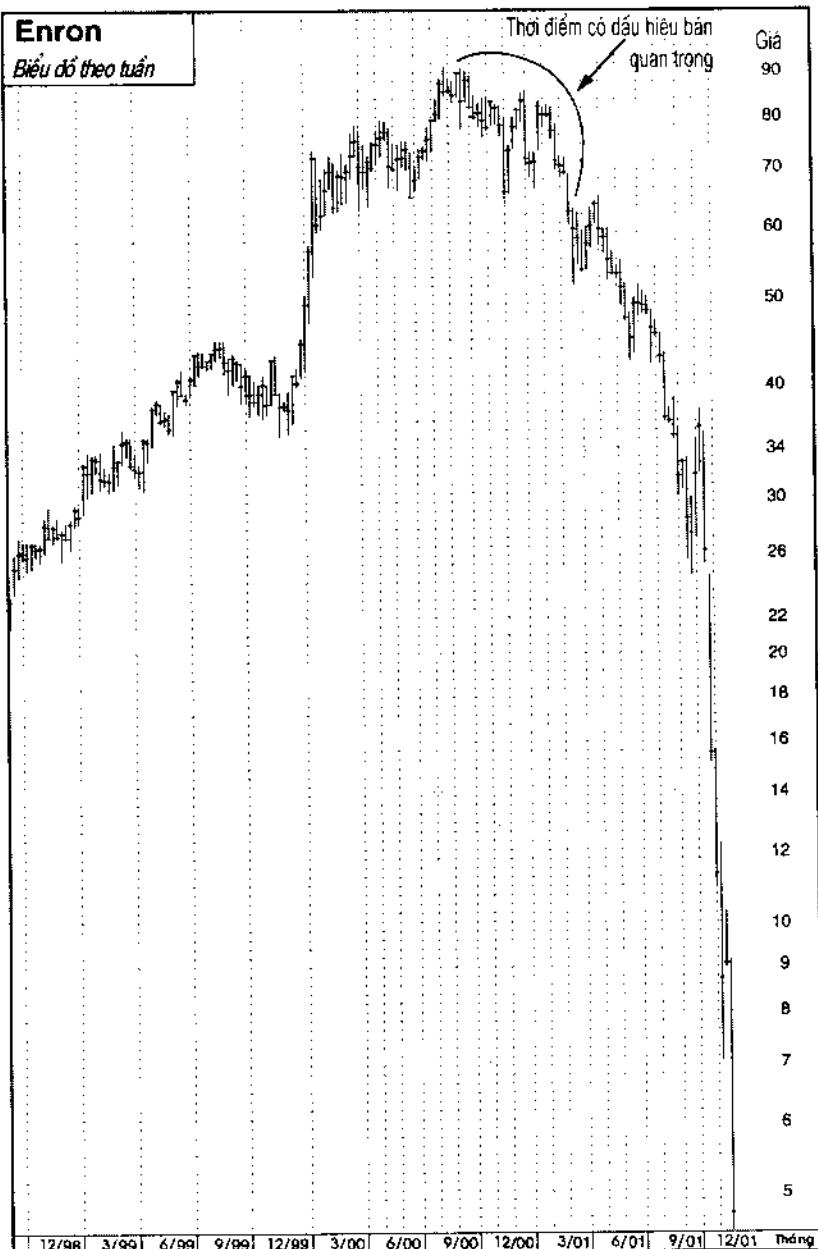
Những tuần giá lên (khi giá đóng cửa cao hơn giá đóng cửa tuần trước đó) được vẽ bằng màu đen và tuần giá xuống (giá đóng cửa thấp hơn) được vẽ bằng màu đỏ, để cho bạn có thể nhận thấy sự khác biệt dễ dàng hơn. Một lúc nào đó, bạn sẽ thấy điều này có ích.

Bạn có thể nhận thấy rằng giá được thể hiện hơi lạ. Ở một số phần nó dãn ra, ở một số phần khác nó nén lại, giống như

đàn ăc-coc-điôn. Lý do là biểu đồ này được vẽ theo lôga chứ không theo số học. Tôi thích biểu đồ theo lôga hơn vì chúng thể hiện sự vận động của cổ phiếu và thị trường theo đúng tỷ lệ. Nói cách khác, cổ phiếu tăng 100% từ 40\$ lên 80\$ được thể hiện trên biểu đồ dốc gấp đôi so với mức tăng 50% khi nó tiếp tục tăng từ 80\$ đến 120\$, mặc dù đều tăng 40 điểm ở cả 2 lần.

Bạn sẽ thấy nhiều bản đồ như loại này trong cả cuốn sách với cách đánh dấu tương tự mà tôi đã làm ở đây. Khi đọc tiếp, chúng ta sẽ thêm vào một số dòng để cung cấp thêm thông tin. Cuối cùng, bạn sẽ biết cách sử dụng để chúng cho bạn biết những gì mà 99% các nhà đầu tư khác không bao giờ thấy, chưa nói đến là sẽ làm theo. Nói cách khác, bạn sẽ đầu tư như một tay nhà nghề.

Như chúng tôi vừa giới thiệu sơ qua với bạn, biểu đồ cơ bản nhìn có vẻ rất đơn giản. Nó nói điều gì cho bạn không? Bạn có thể tin chắc. Chỉ với vài đường thẳng thôi, tôi có thể nhìn thấy ở đây cổ phiếu hoạt động rất tốt trong một thời gian dài và rất đáng mua. Nhưng bây giờ tôi có thể thấy rằng nó sắp có vấn đề - những người mua đặt giá ngày càng cao trong một thời gian dài, đến bây giờ sẽ bị người bán áp đảo. Không đời nào tôi lại cân nhắc xem có mua cổ phiếu này không, dù nó đã vận động rất tốt trong quá khứ, dù hiện tại công ty làm ăn tốt như thế nào, và dù hiện tại mức giá của nó rẻ đến đâu vì nó đang tụt giá. Nếu tôi đang giữ cổ phiếu này, tôi sẽ tìm cách để bán nó.

Enron đạt đỉnh và hậu quả

Thực tế, biểu đồ này cho thấy tập đoàn Enron như thế nào vào tháng 4/2001, chỉ trước khi nó sụt xuống hơn 99% và cuối cùng phá sản, gây nên nỗi đau không kể xiết cho hàng ngàn nhân viên và cổ đông và gây một tiếng xấu cho hệ thống kinh tế của chúng ta mà cho đến giờ vẫn chưa thể xoá được. Giá như họ biết cách sử dụng biểu đồ và nhận ra thảm kịch hiển hiện trước mắt họ!

Vâng, đây chỉ là một cuốn sách nhỏ. Nhưng mỗi bức tranh có thể nói ngàn lời, và bạn có thể thấy một triệu lời nữa.

BUỚC 1

THỊ TRƯỜNG VÂN ĐỘNG THEO HƯỚNG NÀO?

Tại sao lại bắt đầu ở đây với các hướng cho ta biết rằng toàn bộ thị trường sẽ đi lên hay đi xuống? Bởi vì khi thị trường chung, được xác định bởi chỉ số S&P500, chỉ số đa hợp NASDAQ và chỉ số công nghiệp trung bình Dow Jones đạt đỉnh rồi đi xuống thì ba trong số bốn cổ phiếu của bạn cũng bị tụt giá, dù chất lượng hay hoạt động của chúng có tốt đến đâu.

Bên cạnh đó, nếu học để nhận biết khi nào thị trường sẽ đạt đỉnh thì bạn sẽ có kỹ năng mà chỉ rất ít các nhà đầu tư có được, trong đó có cả các chuyên gia phố Wall. Với tư cách của một tập đoàn, họ không thể chỉ cho khách hàng của họ phải bán cổ phiếu và thu tiền về vào năm 2002 khi toàn bộ thị trường đạt đỉnh và 98% các nhà đầu tư cá nhân bị lỗ nặng nề.

Các nhà môi giới, các nhà chiến lược và các nhà kinh tế đã làm sai điều gì? Họ chỉ đơn thuần dựa trên quan điểm của họ để phỏng đoán thị trường sẽ vận động thế nào. Họ cũng dựa quá nhiều vào cách hiểu của mình đối với hàng chục chỉ số kinh tế và kinh doanh mà họ thích.

Cách này nếu có thì cũng hiếm khi đạt hiệu quả bởi vì nền kinh tế không dẫn dắt thị trường mà thị trường dẫn dắt nền kinh tế. Đó là lý do mà từ nhiều năm trước, những bộ óc thông minh đã coi chỉ số S&P500, một sự uỷ thác của thị trường

chung, là một trong những chỉ số kinh tế quan trọng được chính phủ công bố hàng tháng, không phải là một chỉ số “trùng khớp ngẫu nhiên” hay “theo sau”. Tóm lại bằng cách sử dụng nền kinh tế như một nguồn dự báo cho thị trường cổ phiếu chứ không phải theo hướng ngược lại, các chuyên gia phố Wall thường hay theo chiều ngược.

Một nhóm chuyên gia khác, các chuyên gia kỹ thuật thị trường, theo dõi 50 đến 100 chỉ số kỹ thuật như các đường tuyến tính tăng-giảm, thước đo quan điểm và các chỉ số mua quá nhiều- bán quá nhiều. Những trong 45 năm qua, tôi không thể nhớ nổi một chuyên gia kỹ thuật nào chọn đúng cả đỉnh và đáy thị trường. Họ thường chỉ đúng lần này và sai lần khác. Lý do là những chuỗi chỉ số kỹ thuật dài vô tận mà họ theo dõi là thứ cấp và kém chính xác nhiều so với các chỉ số bình quân của thị trường chung.

Ở đây, có một bài học quan trọng. Để có độ chính xác cao, bạn cần quan sát và phân tích cẩn thận bản thân đối tượng. Nếu bạn muốn biết về hổ, hãy quan sát hổ chứ không phải thời tiết, cây cối hay những con thú khác trên núi.

Nhiều năm trước đây, khi Lou Brock quyết tâm phá vỡ kỷ lục cướp bệ gôn, ông ta đã có tất cả những bức ảnh các cầu thủ bóng chày của những câu lạc bộ tên tuổi chụp bằng phim tốc độ cao từ vị trí ngay sau góc thứ nhất. Sau đó, ông ta nghiên cứu để biết phần cơ thể nào của cầu thủ chuyển động đầu tiên khi anh ta ném bóng về góc thứ nhất. Cầu thủ là đối tượng mà Brock cố gắng đánh bại, do đó chính cầu thủ là đối tượng anh ta cần phải nghiên cứu kỹ lưỡng.

Trong giải Super Bowl năm 2003, bằng cách nghiên cứu sự chuyển động của mắt và ngôn ngữ cơ thể của tiền vệ đối phương, đội Tampa Bay Buccaneers có thể chặn 5 quả chuyền bóng của đội Oakland Raider. Họ “đọc” được điểm mà cầu thủ này sẽ ném bóng.

Christopher Columbus không chấp nhận cách nghĩ truyền thống rằng trái đất là một mặt phẳng vì quan sát các tàu đi biển

mất hút ở phía ~~chân~~ trời lại cho ông thấy một điều khác. Chính phủ sử dụng máy nghe lén, máy bay do thám, máy bay không người lái, các bức ảnh chụp từ vệ tinh để quan sát và phân tích những đối tượng có thể đe doạ an ninh của chúng ta. Đó là cách mà chúng ta phát hiện ra tên lửa của Liên Xô ở Cuba.

Với thị trường chúng khoán, mọi việc cũng diễn ra tương tự. Để biết thị trường sẽ vận động theo hướng nào, bạn cần quan sát và phân tích các chỉ số chính của thị trường hàng ngày. Đừng bao giờ hỏi bất cứ ai “Anh nghĩ thị trường sẽ vận động theo hướng nào?” Hãy học cách đọc chính xác thị trường sẽ thực sự làm gì hàng ngày như thực tế nó sẽ làm.

Khi thị trường có xu hướng đi lên, tăng lên hàng ngày, hàng tuần, bạn muốn không chỉ theo dõi hoạt động giá của các chỉ số trung bình thị trường mà quan trọng hơn là khối lượng giao dịch hàng ngày. Bạn quan sát xem liệu tổng khối lượng giao dịch tăng lên hay giảm xuống so với ngày trước đó. Bạn sẽ chú ý liệu khối lượng ngày đó cao hơn hay thấp hơn khối lượng bình quân hàng ngày. Điều bạn muốn thấy trong một thị trường đang lên là giá vào khối lượng giao dịch sẽ lần lượt tăng lên. Đó là thị trường tích luỹ/đầu cơ, mua nhiều hơn bán.

Cách dễ nhất để theo dõi hoạt động này là sử dụng các biểu đồ với mức giá cao, thấp và đóng cửa của các chỉ số khác nhau với khối lượng thể hiện ở dưới cùng. Một biểu đồ hợp lý sẽ có khối lượng gần với giá đủ để bạn có thể dễ dàng nhìn từ điểm này sang điểm khác, nối giá của ngày với khối lượng của ngày đó.

Trong bất cứ thị trường đang lên nào, sẽ có một điểm mà tại đó hoạt động bán vượt hoạt động mua. Chúng ta gọi nó là *phân phối*, và điều quan trọng là bạn phải nhận ra khi nó xảy ra. Ngày phân phối đầu tiên bắt đầu khi các chỉ số đóng cửa thấp hơn so với ngày trước đó nhưng khối lượng lại cao hơn.

Tuy nhiên, không có thị trường đang lên nào lại quay ngoắt

lại chỉ do một ngày tăng khối lượng bán. Do nghiên cứu tất cả các thị trường cao nhất trong năm 50, chúng tôi nhận thấy rằng khối lượng phân phối trong 3-5 ngày (trong những năm gần đây là 5 ngày) trong vòng từ 2-4 tuần không đủ để thị trường đang lên chuyển thành thị trường đi xuống.

Sau ngày phân phối đầu tiên, bạn sẽ quan sát ngày thứ hai, thứ ba, rồi thứ tư và thứ năm. Sau ngày đầu tiên, thị trường có thể đi lên trong 2-3 ngày trước khi bạn thấy ngày thứ hai khi thị trường đi xuống với khối lượng giao dịch tăng. Ngày thứ hai và thứ ba, bạn bắt đầu nghi ngờ. Khi đó, bạn sẽ thấy số lượng bán nhiều hơn mình muốn thấy và bạn có thể đã bán một hay hai cổ phiếu. Vào ngày thứ năm, bạn nhận thấy khả năng rất cao là toàn bộ thị trường sẽ lật ngược và đi xuống.

Thị trường còn có một dấu hiệu khác khi phân phối xảy ra. Chúng ta gọi nó là hoạt động *tạm ngưng*. Trong trường hợp này, thị trường sẽ tăng lên cao nuba trong phiên giao dịch sôi nổi, sau đó đột nhiên **gặp** nhiều rắc rối. Thị trường không đi xuống; nó chỉ không tăng nhiều so với 1-2 ngày trước đó. Một ví dụ khác, thị trường **có** dấu hiệu **đi** lên rõ ràng trong vài tuần, sau đó đạt 40 điểm trong một ngày có giao dịch lớn và ngày tiếp theo tăng tiếp 30 hoặc 40 những mức đóng cửa chỉ cao hơn 1-2 điểm với giao dịch bằng hoặc lớn hơn ngày trước đó.

Trong cả hai trường hợp, tại điểm ấy, có cái gì đó đột ngột dừng mức tăng lên tương đối. Đó là sự thay đổi trong tỷ lệ mua và bán. Trong thị trường đi lên, mua là chủ yếu. Nhưng khi thị trường ngừng không tăng về khối lượng và bắt đầu giảm thì giao dịch bán tăng đã bị thế chỗ.

Chú ý tôi không nói người bán. Trong khi thị trường đi lên, số lượng người mua không nhất thiết phải nhiều hơn người bán. Tích luỹ có thể xảy ra khi có nhiều người bán hơn người mua nếu người mua - các tổ chức lớn như các quỹ tương hỗ - mua vào với khối lượng lớn hơn khối lượng người bán bán ra. Cũng có thể có hàng trăm người mua với khối lượng nhỏ, họ sẽ dễ dàng bị một số ít các tổ chức bán khối lượng lớn đè bẹp.

Đó là lý do tại sao việc theo dõi cả giá và khối lượng đều quan trọng. Nếu thị trường đi xuống nhưng khối lượng ít đi thì không sao cả. Nhưng nếu khối lượng tăng nhiều, thì những con số này sẽ cho ta một câu chuyện khác. Chúng cho biết rằng tỷ lệ cung cầu đang chuyển sang điểm mà tại đó bán tăng mạnh và sẽ gây ảnh hưởng.

Sau đó, khi đến 3-5 ngày phân phối, hầu hết các ngày đó sẽ giảm thực sự và chỉ có một hoặc có thể hai ngày có dấu hiệu tăng lên đôi chút. Nhận biết dấu hiệu đầu dễ hơn nhiều. Tuy nhiên vấn đề mấu chốt là bạn phải nhận ra và đếm chính xác số ngày có khối lượng phân phối dù nó ở hình thức nào.

Phân phối có thể xảy ra với bất kỳ chỉ số chính nào – chỉ số S&P500, chỉ số đa hợp NASDAQ, hoặc chỉ số công nghiệp trung bình Dow Jones. Hầu hết các ngày, tờ Nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư đều sếp biểu đồ của cả ba chỉ số trên cùng

Thị trường chứng khoán đạt đỉnh vào tháng 3 năm 2000

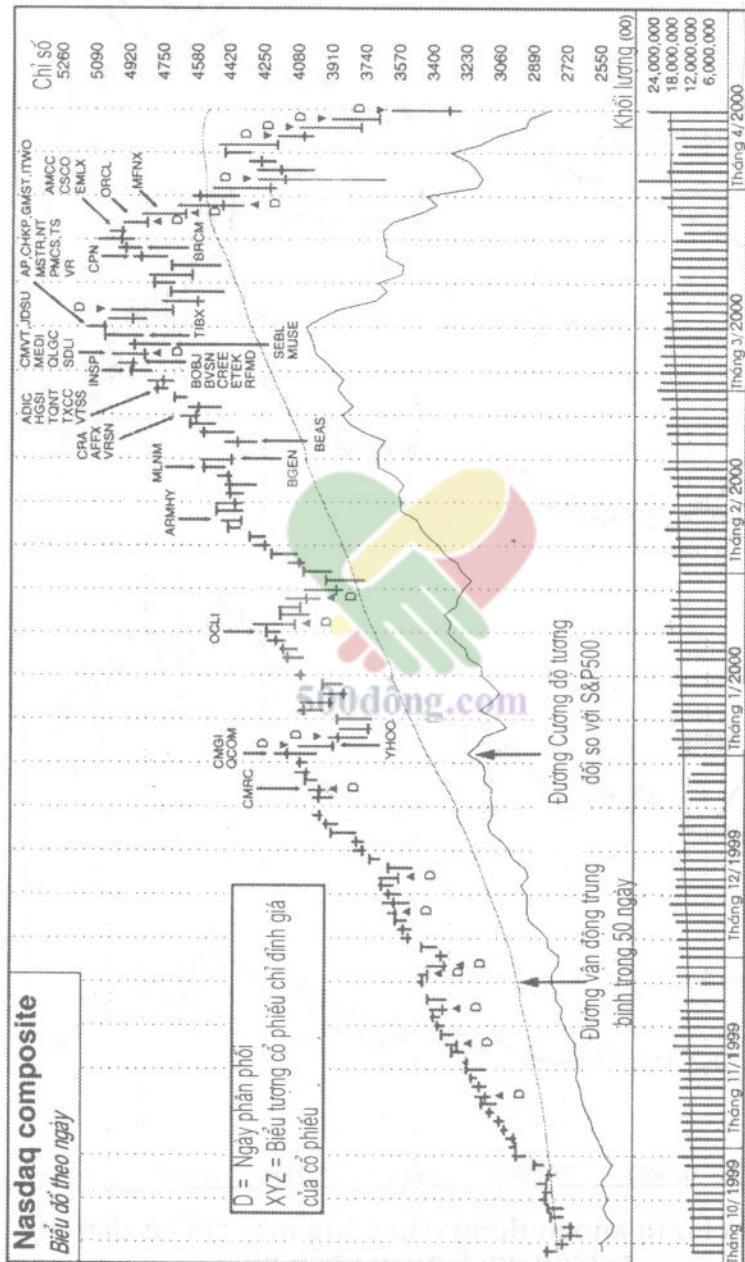
một trang, và cá nhân tôi kiểm tra từng cái một trên IBD mỗi ngày. Vậy đây, tôi không bao giờ ngủ khi có sự dịch chuyển đột ngột, và phân phổi lớn xảy ra trên thị trường. Nếu hầu hết những nhà môi giới chứng khoán và các nhà cố vấn học phương pháp phân tích thị trường này, họ sẽ không làm cho nhóm khách hàng của mình thất vọng, đồng thời tăng thu nhập cho hoạt động kinh doanh và tăng lượng khách hàng.

Để có thêm bằng chứng chứng tỏ thị trường đạt đỉnh, bạn có thể kiểm tra từng cổ phiếu, nguyên nhân của xu thế tăng này. Những nghiên cứu của chúng tôi về lịch sử thị trường cho thấy rằng những cổ phiếu dẫn đầu tăng kịch trần vào những ngày phân phổi xảy ra. Trong chương sau, tôi sẽ cho bạn một số quy tắc đáng giá về bán cổ phiếu khi nó vẫn tiếp tục lên và có lãi. Bạn sẽ thấy rằng một trong số những quy tắc đó bị loại bỏ ngay lúc thị trường chung bắt đầu phân phổi. Bây giờ bạn có hai cách khác nhau để biết khi nào thị trường bắt đầu có vấn đề – đó là các chỉ số thị trường và các cổ phiếu dẫn đầu riêng lẻ.

Tại những điểm này, bạn nên lùi lại và không mua thêm nữa. Bạn cũng sẽ muốn bán để thu lại tiền và hoàn toàn thoát khỏi giới hạn biên hoặc sử dụng tiền đi vay. Bạn muốn sẽ làm những gì thị trường làm, chứ không phải với những gì bạn hy vọng nó sẽ làm hoặc những người khác nghĩ thị trường nên làm. Đó là cách mà 99% các quỹ đầu tư công hoạt động. Chúng hoạt động theo ý kiến cá nhân, những dự đoán và hy vọng của bản thân và những người khác. Bạn muốn sự chính xác – sự chính xác cho bạn biết thị trường có phân phổi hay không.

Nhóm chứng khoán đứng đầu cũng như chỉ số đỉnh thị trường với 5 ngày phân phối

**Biểu đồ theo ngày của NASDAQ năm 2000 cho thấy những ngày
những cổ phiếu dẫn đầu thị trường đạt cực đỉnh.**

Mục tiêu của bạn là đồng ý 100% với những gì đang xảy ra trên thị trường chứ không phải bảo thị trường rằng bạn nghĩ nó phải hoạt động thế này. Thị trường không quan tâm đến bạn là ai và bạn nghĩ gì, muốn gì và hy vọng gì. Một khi bạn biết cách nhận ra thực tế - điều thực sự đang diễn ra khi nó đang diễn ra - bạn đã có một kỹ năng, một nhận thức phát triển mà hầu hết mọi người sẽ không bao giờ có. Quan trọng hơn, bạn sẽ bán, sẽ thu tiền và giữ được tiền của mình tại những thời điểm chuyển giao quan trọng, như thời gian đỉnh điểm năm 2000 mà hầu hết các nhà đầu tư Mỹ đều bỏ lỡ.

Đừng nản chí nếu bạn không có được kỹ năng này ngay lập tức. Giống như bất cứ điều gì khác, bạn cần kiên nhẫn và thực hành. Trong quá trình học, đôi khi bạn sẽ nhầm một hoặc hai ngày phân phối.

Sai lầm phổ biến nhất mà tôi thường gặp là một số ngày nén chặt hơn tại đó sự chênh lệch giữa giá cao nhất và thấp nhất trong ngày rất nhỏ, và mức giá sụt giảm so với ngày trước đó cũng rất nhỏ. Do đó, mặc dù khối lượng tăng lên và giá cuối ngày giảm xuống nhưng sự vận động cũng rất nhỏ. Nếu hầu hết trong 3-5 ngày của bạn xảy ra tương tự như vậy thì phân phối có thể chưa đủ lớn để khiến thị trường tụt dốc. Tuy nhiên, thông thường dễ nhận ra những ngày giảm giá với khối lượng lớn hơn, và trung bình chênh lệch giữa mức giá cao nhất và thấp nhất trong ngày sẽ rộng hơn một chút so với mức trung bình.

Ở trang đầu mục “Bức tranh lớn” trên IBD, những ngày phân phối được quan sát, tính đếm và trên trang thị trường chung, thường xuyên có những mũi tên chỉ dẫn trên các biểu đồ chỉ số thị trường. Đọc mục này thường xuyên cũng là một cách để nâng cao những kỹ năng phân tích thị trường chung của bạn. Nhiều độc giả đặt IBD dài hạn, những người từng đọc và theo chỉ dẫn của mục này hàng ngày trong năm 2000 đã có thể bán cổ phiếu và thu tiền về khi mục này nhiều lần giải thích rằng phân phối liên tiếp đang diễn ra. Đối với các nhà đầu tư

nghiêm túc, những người luôn để tâm chú ý thì nó là sự phát tài.

Manh mối cuối cùng: thị trường theo chiều lên thường có giá mở cửa vào đầu ngày giao dịch cao hơn và giá đóng cửa giảm. Ngược lại, thị trường rớt giá, có giá mở cửa vào đầu ngày giao dịch thấp hơn và giá đóng cửa tăng lên. Nếu bạn chú ý những cổ phiếu giá thấp và chất lượng thấp đứng gần đầu danh sách những cổ phiếu giao dịch sôi nổi nhất ngày trong một vài phiên, thì đó có thể là một dấu hiệu của một thị trường chung đang suy yếu.

Chúng tôi đã cho các bạn thấy cách thị trường bắt đầu xu hướng đi xuống thế nào, bây giờ đến lúc bạn có thể nói khi nào nó kết thúc và bắt đầu một xu hướng mới – nói khác đi, cách bạn nhận ra đáy thị trường.

Bạn sẽ không bao giờ biết thị trường sẽ đi xuống đến lúc nào. Tất cả những gì bạn biết là nó đang phân phối nặng và đang đi xuống. (Hầu hết mọi người không biết gì về điều này, do đó bạn đã có một lợi thế lớn.) Mặc dù không biết thị trường chung sẽ giảm đến mức nào, bạn quan sát nó hàng ngày khi nó đang đi xuống. Tại một điểm nào đó, nó sẽ có hiện tượng vọt giá lên và hồi phục trong vài ngày. Để ý đến 1-2 ngày đầu tăng giá. Luôn có một vài điểm sáng tăng lên trong bất cứ vụ sụt giảm thị trường nào, nhưng xu thế chính sẽ vẫn là đi xuống.

Thời điểm duy nhất trong thời gian tăng giá để bạn có thể kết luận với độ chắc chắn cao hơn rằng xu hướng thị trường đã chuyển từ đi xuống thành đi lên thường là ngày thứ tư trở đi. Nếu từ ngày trước đó khối lượng đột nhiên tăng lên với một hay nhiều hơn các chỉ số chính tăng đáng kể, bạn có cái mà chúng tôi gọi là sự xác nhận ngày tăng giá đầu tiên bắt đầu.

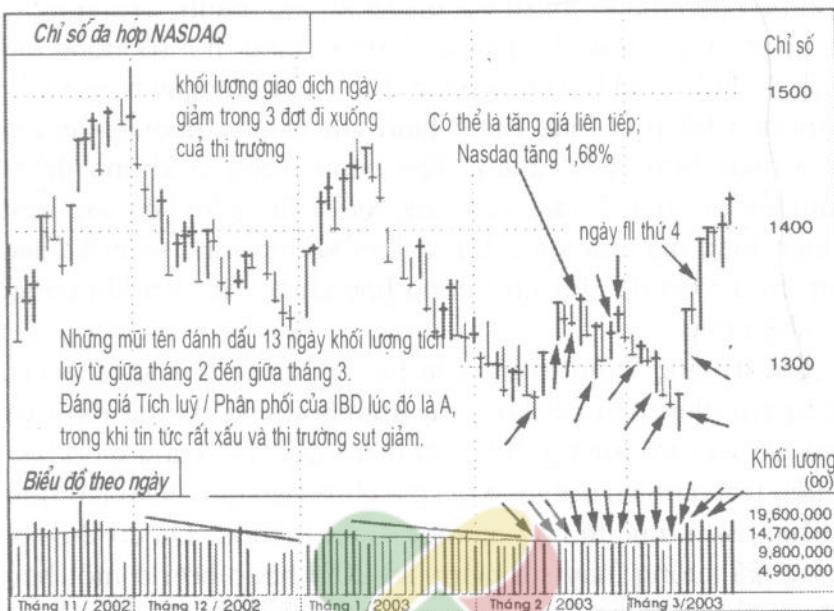
Sự khẳng định này, hay giá tăng liên tiếp, ngày sau cao hơn ngày trước, thường xuất hiện ở ngày thứ tư đến thứ bảy của nỗ lực tăng giá. Đôi khi nó đến vào ngày thứ 10 hoặc thậm chí muộn hơn và vẫn kiến thiết, nhưng nếu những ngày giá tăng kế

tiếp nhau đến muộn thì sự vọt giá sẽ không mạnh. Trong ngày xác nhận, một chỉ số thị trường chính sẽ tăng một số lượng lớn và quyết định, với khối lượng giao dịch cao hơn ngày hôm trước và thường tốt hơn mức trung bình của ngày, thường khoảng 1,7% hoặc hơn. Tuy nhiên, điều quan trọng là không để bị nhầm lẫn trong 1-2 ngày đầu tăng giá hoặc bị lôi kéo vào một sự kiện tăng giá quá sớm, bởi vì bạn không thực sự biết chắc rằng thị trường đã chuyển hướng hay chưa cho đến khi có sự xác nhận này.

Giá trị tăng thêm to lớn của hệ thống mà chúng ta tạo ra không chỉ giúp bạn rút khỏi thị trường chung đã đạt đỉnh và tham gia vào thị trường đi lên từ điểm đáy. Nó cũng giúp bạn giữ tiền trong nhiều đợt tăng giá giả chưa bao giờ diễn biến hợp lý. Khái niệm thực tế này có một số lợi thế lớn. Đầu tiên là có 2-3 thị trường giá xuống (hay sụt giảm 18-20% hoặc hơn ở một hay một vài chỉ số trung bình chính) từ khi đạt đỉnh đến khi chạm đáy, thị trường chưa bao giờ trải qua một ngày giá tăng kế tiếp hợp lý trong các đợt tăng giá nỗ lực cho đến khi thị trường cổ phiếu thực sự chạm đáy.

Một thị trường sụt giảm thường có hiện tượng tăng giá trong vài ngày, nhiều trường hợp (không phải là tất cả) ngày đầu tiên khối lượng tăng với giá đóng cửa bình quân giảm có thể là khởi đầu sự thất bại trong nỗ lực tăng giá và quay trở lại với xu hướng giảm giá.

Điều quan trọng ở đây là phải hiểu rằng không có thị trường đi lên nào từng bắt đầu mà không có một ngày giá tăng kế tiếp, và hầu hết hiện tượng tăng giá liên tiếp diễn ra từ ngày thứ tư đến ngày thứ bảy của những nỗ lực tăng giá. Với kiến thức này, bạn có một hệ thống mà chúng tôi đã thiết kế và phát triển, có thể đưa bạn vào thị trường ngày thứ tư, thứ bảy kể từ ngày thị trường chạm đáy. Bạn sẽ không bao giờ làm tốt hơn với bất cứ một kỹ thuật nào khác, và chắc chắn bạn sẽ chậm hơn nhiều nếu làm theo tin tức (điều này sẽ rất tệ) hoặc theo cảm nghĩ của bạn (điều này cũng chẳng tốt hơn.)

Đáy thị trường vào tháng 3/2003 giữa các tin tức xấu và bất ổn

500đồng.com

Qua nhiều năm, tôi nhận ra rằng khi bạn thấy một ngày giá tăng kế tiếp, đa số các nhà đầu tư thường không tin đó là thực. Họ sợ đến chết. Họ quá bận rộn chăm sóc vết thương của mình từ vụ sụt giá tồi tệ và những tin tức rất xấu khiến họ có cớ để nghi ngờ và sợ tất cả những lần tăng giá. Một lần nữa, điều quan trọng không phải là bạn cảm thấy thế nào trong thời điểm đáng sợ này hoặc bạn nghĩ gì mà là bạn nhận ra và hiểu những gì mà các chỉ số thị trường nói cho bạn biết. Nếu thị trường có những ngày giá tăng kế tiếp nhau trong ngày thứ tư, năm, sáu và bẩy với khối lượng tăng thì thị trường nói rằng “Bây giờ tôi bắt đầu một xu hướng tăng hoàn toàn mới – bất chấp bạn hy vọng, sợ hay nghĩ gì.”

4-5 tuần trước đây, bạn có thể đã có một cảm giác về thị trường. Nhưng nếu thị trường đột ngột thay đổi, bạn phải nhận ra điều đó. Bạn không thể cứ giữ cái cảm giác trước đó của bạn.

Nếu bạn làm vậy, bạn đang chống đối với thị trường, và điều này sẽ làm bạn mất tiền. Bạn phải trở nên linh hoạt và có thể chuyển, thay đổi suy nghĩ cực nhanh khi thị trường biến đổi. Bạn không thể cố kiên định bởi vì thị trường không kiên định. Những gì bạn nói hoặc nhất định tin vài tuần trước thì bây giờ hoàn toàn không có liên quan và không bao giờ đáng bảo vệ một khi thị trường đã đổi hướng. Không có giải thưởng cho quan điểm hay tự trọng. Như Emerson nói “Sự kiên định ngu ngốc là thứ quái quỷ của những trí tuệ bé nhỏ.” Trên mặt trận, những ông tướng giỏi nhất phản ứng nhanh và thay đổi kế hoạch dựa trên động thái của kẻ thù, thời tiết, những tình huống mới không ngờ tới, hoặc những thất bại hay sai lầm phạm phải. Chìa khóa cho bạn là phải đúng khi điều quan trọng nhất diễn ra trên thị trường. Và đó là điểm chuyển hướng quan trọng của những chỉ số trung bình chính.

Một số lợi nhuận lớn nhất trên các thị trường là nhờ mua những cổ phiếu đầu tiên tăng lên một mức sàn mới khi bạn thấy thị trường có những ngày giá tăng kế tiếp nhau. Thông thường đó là những cổ phiếu dẫn đầu trong một giai đoạn đầu cơ giá lên mới và chúng sẽ tiếp tục tăng cao hơn, nhanh hơn so với các cổ phiếu khác, thậm chí sau khi những cổ phiếu khác cuối cùng cũng lấy được đà. Nhưng những cổ phiếu dẫn đầu mới này thường không lộ diện và tự nhiên dạng chúng cho đến khi thị trường cuối cùng chậm đáy và đổi hướng. Chúng sẽ tiếp tục tăng lên theo một mô hình phù hợp nào đó cho đến 3 tháng sau. Tại điểm này, thay vì phủ nhận mức tăng giá mới, bạn sẽ phải vất vả tìm mua những cổ phiếu dẫn đầu mới. Bạn sẽ không ngồi chờ cho đến khi tất cả mọi người đều nhận thấy xu hướng tăng mới này một cách rõ ràng. Điều này sẽ đến trong nhiều tháng sau nữa và với những mức giá cao hơn nhiều.

Kinh nghiệm của tôi trong nhiều năm với những ngày giá tăng kế tiếp nhau hiệu quả tới 80%. Trong phần 20% còn lại kia, giá tăng kế tiếp nhau sẽ thất bại, thường trong một vài ngày với các chỉ số cuối ngày giảm và khối lượng tăng.

Bất cứ một hệ thống hay một nhóm quy tắc nào hiệu quả 75-80% đều đủ độ tin cậy để sử dụng một cách có ích. Chắc chắn nó sẽ tốt hơn là không có một hệ thống hay quy tắc nào cả mà chỉ dựa trên cảm giác của bản thân hay ý kiến của những người khác, những người chắc chắn cũng có cùng cảm giác như bạn.

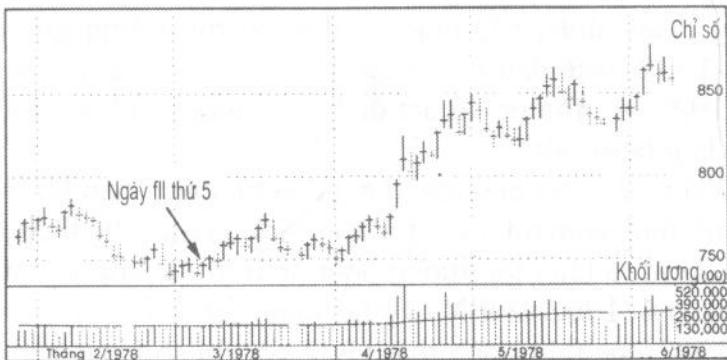
Trong thị trường rớt giá 2000-2002, có rất ít lần giá tăng lên liên tiếp thất bại vài ngày sau đó. Nhưng trong gần 3 năm, 2 hay 3 thất bại nhỏ (phải bán khi bạn vừa mới bắt đầu mua trở lại) chỉ là một cái giá rất nhỏ bạn phải trả để chắc chắn rằng bạn sẽ bắt kịp vận động thị trường đi lên tại thời điểm sớm nhất khi nó vừa bắt đầu, khi mà những đai giá mới cuối cùng cũng xuất hiện.

Điều quan trọng cần nhớ với hệ thống này là bạn sẽ không bao giờ bỏ lỡ một đỉnh hay đáy thị trường nào, trong hầu hết các trường hợp nó sẽ giúp bạn an toàn bên ngoài vô số các đợt vọt giá sớm giả và gây thiệt hại.

Lần đầu khi chúng tôi thử nghiệm và phát triển hệ thống này, chúng tôi sử dụng các ~~mô hình~~ của tất cả các đáy và đỉnh thị trường trong vòng 50 qua. Tuy nhiên, thị trường sụt giá 2000-2002 càng nghiêm trọng bao nhiêu, thì chúng tôi càng

**Chỉ số công nghiệp Dow Jones - biểu đồ ngày đáy
thị trường 1974**

Chỉ số công nghiệp Dow Jones - biểu đồ ngày đáy thị trường 1978

Chỉ số công nghiệp Dow Jones - biểu đồ ngày đáy thị trường 1982

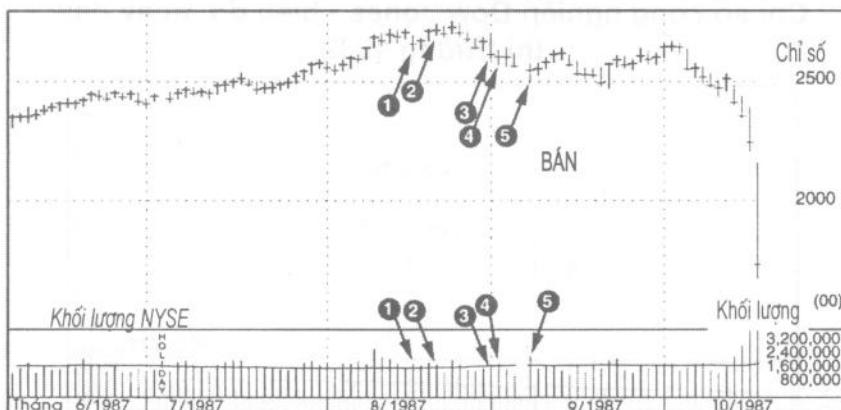

Chỉ số S&P500 - biểu đồ ngày đáy thị trường 1998

thắc mắc về cách áp dụng của hệ thống này trong thời điểm thị trường giảm nhiều bấy nhiêu – đơn cử thị trường giá xuống 1929-1932 khởi đầu cho cuộc Đại Khủng hoảng. Sau đỉnh năm 1929, thị trường lại đạt đỉnh vào ngày thứ hai. Nói cách khác: *hãy bấm nút*.

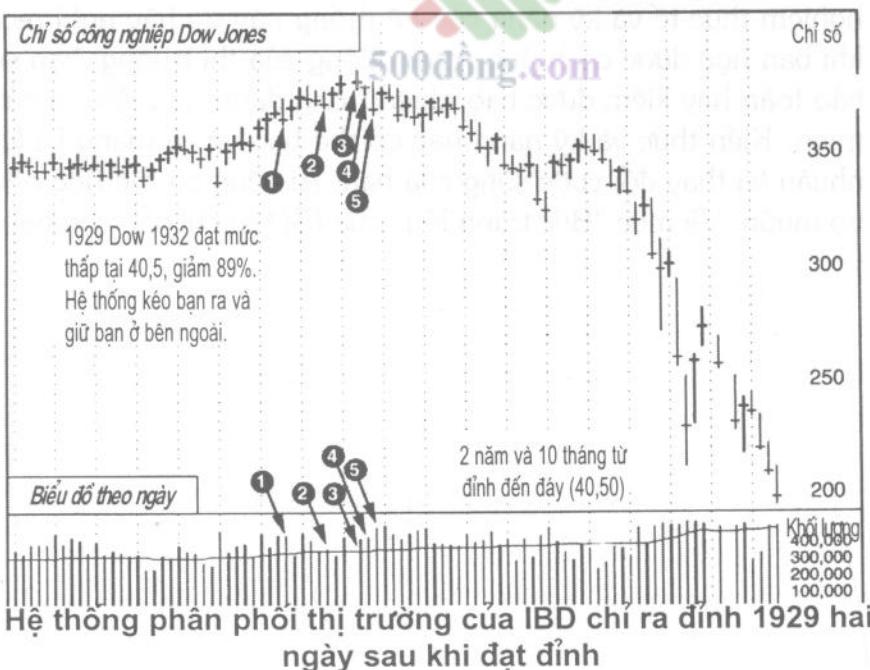
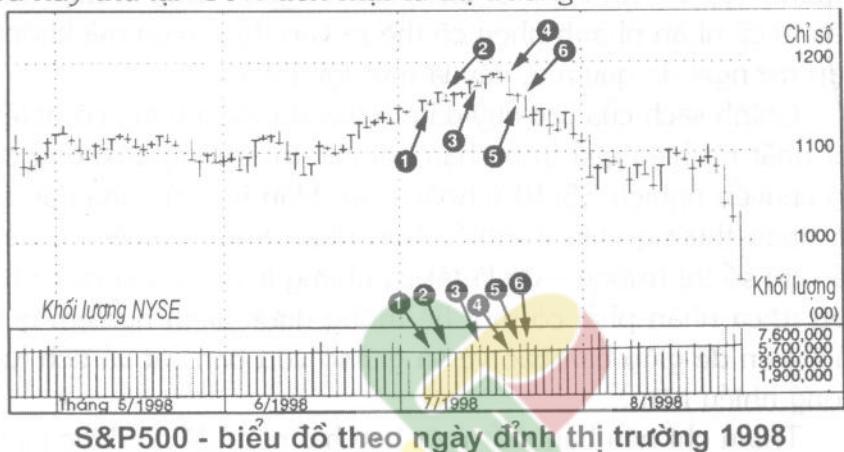
Quá nhiều cho một giả tưởng đầu tư khác - bạn không thể xác định thời điểm thị trường. Bằng cách sử dụng hệ thống này, tôi đã thoát ra khỏi thị trường hoàn toàn trước khi nó đạt đỉnh vào tháng 4/1962 và IBM tiếp tục giảm 50%. Trong thị trường năm 1987, lúc thị trường thật tồi tệ với chỉ số Dow giảm 500 điểm trong một ngày (hơn 22% tại thời điểm đó), thì chúng tôi đã bán hết và thu tiền mặt trước khi mọi thứ tan rã. Và trong thị trường giá xuống năm 2000-2002, chỉ dựa vào những quy tắc bán và những ngày phân phối của thị trường, chúng tôi đã thu được rất nhiều tiền vào tháng 3/2000. Trước đây, chúng tôi đã sử dụng hệ thống này hiệu quả nhiều lần và những học viên của chúng tôi đã nghiên cứu, thực hành hệ thống này cũng có thể làm tương tự.

Từ nhiều năm trước đây, giả tưởng bạn không thể xác định thời điểm thị trường ngưng lại, khi giám đốc các quỹ đầu tư đã cố gắng và thất bại. Họ nhận thấy rằng phải bán ra và mua lại

Chỉ số công nghiệp Dow Jones - biểu đồ theo ngày đỉnh thị trường 1987

đúng lúc nếu họ không muốn mất hoạt động kinh doanh cho các đối thủ khác. Đặc biệt hơn, họ phải mua chính xác để có được ảnh hưởng phục hồi tương tự từ đợt vận động nhanh khỏi đáy mà các đối thủ đầu tư đầy đủ của họ thường được hưởng. Điều này là không thể được vì các quỹ thường quá lớn để tung ra hay thu lại 30% tiền mặt từ thị trường.

Lúc đó chính ban giám đốc các quỹ tương hỗ bắt đầu đòi các giám đốc luôn phải đầu tư đầy đủ (ít nhất là 95%). Vì thế phát sinh một ảo tưởng rằng bạn không thể xác định thời điểm thị trường. Thực tế là hầu hết các quỹ tương hỗ đều không thể bởi vì chúng quá lớn, quá chậm và cồng kềnh để có được lợi thế nhằm chộp lấy những thời điểm khôn ngoan. Bạn là một nhà đầu tư cá nhân nhanh nhẹn có thể ra vào thị trường mà không gặp trở ngại do quy mô, đây là một lợi thế lớn.

Chính sách của các quỹ đầu tư đầy đủ vào những cổ phiếu tốt nhất rất hiệu quả trong hầu hết các thị trường đi xuống có độ chuyen nghich 35-40% hoặc hơn. Hầu hết các nhà đầu tư cá nhân thường chịu lỗ nhiều hơn phần trăm chuyen nghich các chỉ số thị trường – đó là tất cả những lý do vì sao một nhà đầu tư cá nhân phải có một hệ thống được kiểm nghiệm qua thời gian để giúp bạn bảo vệ và giữ số vốn bạn vất vả tích luỹ trong nhiều năm.

Thậm chí nếu bạn mất một hay hai năm để có được kinh nghiệm thực tế và kỹ năng của hệ thống này thì hãy nghĩ một khi bạn học được cách đọc sự vận động của thị trường, bạn sẽ bảo toàn hay kiểm được bao nhiêu trong danh mục đầu tư của mình. Kiến thức và kỹ năng này có thể bảo vệ và mang lại lợi nhuận và thay đổi cuộc sống của bạn. Ai cũng có thể học nếu họ muốn. Và mục “Bức tranh lớn” của IBD sẽ chỉ dẫn cho bạn.

BUỚC 2

SỬ DỤNG KẾ HOẠCH PHẦN TRĂM ĐƠN GIẢN LÃI-LÔ 3-1

Lý do chính khiến nhiều người mất quá nhiều tiền trong thị trường giá xuống năm 2000-2002 là họ không biết cách tự bảo vệ mình khỏi thua lỗ. Họ không biết làm cách nào, tại sao họ phải luôn luôn bán và thoát khỏi các cổ phiếu (không có ngoại lệ) khi chúng bắt đầu giảm một phần trăm nhất định so với giá mua thực của chúng.

500đồng.com

Nói cách khác, họ không có sự phòng thủ. Họ có thể có phương pháp tấn công tốt, hoặc nghĩ rằng mình có phương pháp tấn công tốt, bởi vì họ mua cổ phiếu mà họ nghĩ là sẽ tăng giá. Nhưng họ không có các quy tắc cho biết phải bán khi các cổ phiếu hoạt động kém và bắt đầu giảm.

Bây giờ, tôi sẽ đưa cho bạn một nhóm nguyên tắc bán. Nếu hiểu và tuân thủ đúng, các quy tắc này có thể giúp bạn an toàn tránh được những khoản lỗ nặng nề thậm chí khi cứ một trong ba cổ phiếu của bạn có rắc rối. Và một khi tỷ lệ 0,333 được cải thiện, hệ thống này chắc chắn sẽ mang lại lợi nhuận lớn cho bạn.

Mua một cổ phiếu mà không biết khi nào và tại sao phải bán cũng giống như mua một cái ôtô không phanh, ở trên một chiếc thuyền không có phao cứu hộ hay học bay mà người ta chỉ dạy bạn cách cất cánh nhưng không dạy bạn cách hạ cánh;

cũng giống như có một đội bóng chày với một đội các cầu thủ đánh banh giỏi nhưng không chơi hết mình trên sân.

Hầu hết những người đầu tư vào thị trường chứng khoán đều nghĩ rằng họ sẽ làm giàu chỉ cần nghe người khác mà không cần học. Họ không hề có khái niệm về các rủi ro có thể xảy ra, đấy là chưa nói đến việc họ phải làm gì để giảm thiểu các rủi ro đó. Họ cứ lao về phía trước thôi.

Chắc chắn, nếu bạn mua được một cổ phiếu “tốt” thì sẽ rất tuyệt, ngồi chờ và xem nó tăng lên không ngừng một cách kỳ diệu. Tôi thừa nhận rằng thị trường nhiều thời điểm trong thời kỳ bong bóng những năm 1990 đã từng như vậy. Nhưng như quá nhiều người đã hiểu được điều này, thì thị trường không phải hoàn toàn như vậy.

Bạn cần phải nhận ra một điều là không có những cổ phiếu “tốt” hoặc “an toàn”. Nói cách khác, tất cả các cổ phiếu đều xấu – có nghĩa là trừ khi chúng tăng giá. Cách duy nhất để chứng tỏ những cổ phiếu bạn lựa chọn là những cổ phiếu tốt đó là chúng tăng giá sau khi bạn mua chúng. Chúng phải tạo ra lợi nhuận.

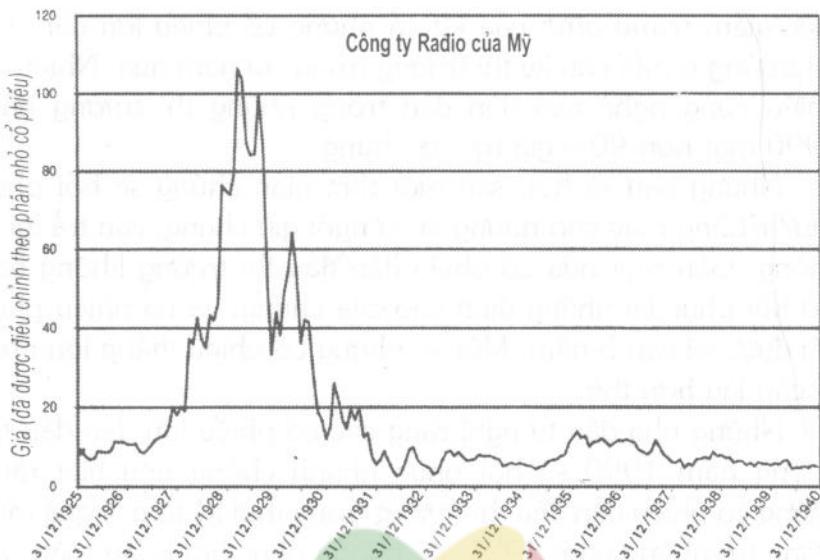
Vâng, có rất nhiều cổ phiếu tăng giá. Chúng là những cổ phiếu mà phải tìm kiếm. (Chúng tôi sẽ nói cách tìm chúng như thế nào ở những chương sau.) Nhưng thậm chí những cổ phiếu cực tốt cũng không thể tốt vĩnh viễn. Các nghiên cứu của chúng tôi với các cổ phiếu tốt nhất trong hơn 50 qua cho thấy trung bình giai đoạn hoạt động thị trường lớn nhất cũng chỉ diễn ra trong vòng 1,5-2 năm. Một số kéo dài 3 năm và chỉ một số rất ít 5-10 năm. Thậm chí những cổ phiếu tốt nhất cuối cùng cũng giảm giá. Và khi giảm giá, chúng thậm chí còn khiến bạn thua lỗ nặng nề hơn các cổ phiếu xoàng khác, đặc biệt khi bạn mua chúng quá chậm như nhiều nhà đầu tư đã làm trong thị trường giá lên 1990 cuối cùng thất bại.

Những cổ phiếu dẫn đầu thị trường thực thụ - những cổ phiếu hoạt động tốt hơn gấp 2-3 lần so với các cổ phiếu khác, một khi đạt đỉnh sẽ giảm trung bình 72%. Và đó là

mức giảm trung bình của tất cả những cổ phiếu lớn dẫn đầu thị trường ở mỗi chu kỳ thị trường trong 50 năm qua. Nhiều cổ phiếu công nghệ cao dẫn đầu trong những thị trường năm 1990 mất hơn 90% giá trị của chúng.

Nhưng bạn sẽ hỏi, sau một thời gian chúng sẽ hồi phục chứ? Không may cho những ai cứ ngồi giữ chúng, câu trả lời là không. Gần một nửa cổ phiếu dẫn đầu thị trường không bao giờ hồi phục lại những đỉnh cao của chúng, và cổ phiếu phục hồi được sẽ cần 5 năm. Một số những cổ phiếu thắng lớn nhất sẽ cần lâu hơn thế.

Những nhà đầu tư nghĩ rằng các cổ phiếu lớn dẫn đầu thị trường năm 1990 sẽ hồi phục nhanh chóng nên biết rằng những cổ phiếu dẫn đầu thị trường trong thời kỳ tâm lý quá mức tương tự -những năm 1920- đã không phục hồi hoàn toàn sau giai đoạn thị trường giá xuống khủng khiếp năm 1929 -1932 cho đến tận những năm 1940 và 1950. Ví dụ, RCA cổ phiếu tăng hơn 1.100% (từ 8,70\$ lên hơn 106\$) vào cuối những năm 1920, giảm xuống chỉ còn dưới 3\$ vào thời điểm năm 1932 và phải đến tận sau Thế chiến thứ hai (1963) giá của nó mới khôi phục được mức trước khi trượt dốc.

RCA năm 1929 bùng nổ và vỡ

(Nguồn dữ liệu: ©CRPS, Trung tâm nghiên cứu
giá chứng khoán, Trường kinh doanh, ĐH Chicago,
Đã xin phép sử dụng. Có bản quyền.)

500đồng.com

RCA của những năm 1920 rất giống AOL và Ciscos của những năm 1990, cổ phiếu dẫn đầu mở ra một thời kỳ công nghệ thông tin mới (như radio lần đầu tiên được phát sóng năm 1920) đã thay đổi cuộc sống của chúng ta như Internet đã từng làm trong vài thập kỷ gần đây. Và, như ở bảng sau, RCA không phải là cổ phiếu dẫn đầu thị trường duy nhất trong giai đoạn Bùng nổ thế kỷ 20 sụt giá mạnh và phải mất một thời gian dài để gượng dậy.

Hãy nhớ thực tế quan trọng này trong lịch sử: cứ 8 cổ phiếu dẫn đầu trong thị trường giá lên thì 1 cổ phiếu tự xác nhận nó là cổ phiếu dẫn đầu thị trường trong giai đoạn giá lên kế tiếp hoặc trong tương lai. Thời đại thay đổi và cùng với nó các điều kiện kinh tế và cạnh tranh cũng thay đổi. Và thị trường sẽ chuyển sang những cổ phiếu dẫn đầu thị trường mới.

Tên cổ phiếu	Giá		
	29 Tháng 8	32 Tháng 6	4 Tháng 12
Chỉ số công nghiệp Dow Jones			
American Can	178,00\$	32,50\$	88,50\$
General Electric	98,88\$	9,50\$	33,13\$
Radio Corporation of America	100,00\$	3,25\$	4,63\$
Sears Roebuck	157,02\$	9,97\$	78,13\$
Standard Oil	68,96\$	22,58\$	34,38\$
US Steel	256,50\$	22,00\$	69,63\$
Chỉ số đường sắt Dow Jones			
Atchison Topeka&Santa Fe Rail	295,50\$	19,00\$	18,25\$
New York Central Railroad	231,97\$	10,76\$	13,75\$
Southern Pacific	153,75\$	7,38\$	8,13\$
Chỉ số ngành tiện ích công công Dow Jones			
American Power and Light	117,19\$	4,00\$	2,50\$
American Telephone and Telegraph	298,63\$	76,88\$	167,25\$
Columbia Gas Systems	62,95\$	5,50\$	4,25\$
International Telephone and Telegraph	142,01\$	3,25\$	1,88\$
Pacific Gas & Electric	78,20\$	18,75\$	27,50\$

Sự phục hồi của những cổ phiếu dẫn đầu thị trường năm 1929 vào thời điểm tháng 12/1940

(Nguồn dữ liệu: ©CRPS, Trung tâm nghiên cứu giá chứng khoán, Trường kinh doanh, ĐH Chicago, Đã xin phép sử dụng. Có bản quyền.)

Khi bạn suy ngẫm và hiểu về hoạt động của hệ thống kinh tế của chúng ta, thì những lý do cho thực tế này thật đơn giản. Hệ thống của chúng ta dựa trên sự tự do và cơ hội không hạn chế cho bất cứ ai sẵn sàng làm việc chăm chỉ để đạt được ước mơ của mình. Bạn có thể chiến thắng nếu quyết tâm và quyết định phải thành công dù bạn là ai, trông như thế nào, bạn đến từ đâu, và bạn làm gì. Những con người tham vọng đến từ mọi quốc gia khác nhau trên thế giới đều có thể nắm lấy một cơ hội tuyệt vời ở đây và sự đóng góp của họ sẽ làm tăng sức mạnh đa dạng của chúng ta.

Số lượng những nhà cải cách, nhà phát minh và các doanh nhân xuất chúng rất ít - có lẽ có 1 triệu người tất cả. Nhưng khi có điều kiện tốt - ví dụ các chính sách và quy định thuế của chính phủ khuyến khích, giúp đỡ những nhà phát minh - họ sẽ bắt đầu những doanh nghiệp nhỏ mới tạo ra tới 80-90% hoặc hơn công ăn việc làm cũng như những sản phẩm, công nghệ và các ngành nghề mới trong tương lai.

Sau này, chỉ một số ít các công ty có lợi nhuận lớn mới bán cổ phiếu của họ ra công chúng để huy động vốn hỗ trợ tài chính cho các hoạt động tăng trưởng của họ. Và một số công ty phát hành cổ phiếu mới (gọi là cổ phần hóa lần đầu IPO) sẽ xác lập chúng là những cổ phiếu dẫn đầu thị trường mới. **Trong thị trường giá lên những năm 1990, cứ 4 trong 5 cổ phiếu dẫn đầu thị trường là những công ty mới cổ phần hóa trong những năm 1980 đầu những năm 1990 nhờ có chính sách giảm thuế lời vốn cho các chứng khoán của công ty.** Những đạo luật này như một lực hồi sinh quan trọng trong mỗi chu kỳ thị trường mới khi công ty tương hỗ và các tổ chức đầu tư khác đổ tiền vào những cổ phiếu của những công ty dẫn đầu thị trường mới, năng động, phát triển nhanh và có những sản phẩm, công nghệ độc nhất. Việc mua ôtô này cuối cùng sẽ khiến chỉ số giá/lãi (PE) của cổ phiếu - một thước đo giá thị hiện tại của cổ phiếu phổ biến - tăng gấp đôi so với thời điểm cổ phiếu bắt đầu có mức tăng giá đáng kể.

Tuy nhiên, sẽ đến lúc những doanh nghiệp mới hơn này sẽ hoặc bao hoà thị trường hoặc thu hút thêm các đối thủ mới (bao gồm cả những công ty có những sản phẩm và công nghệ mới hơn, tốt hơn hoặc rẻ hơn), khi đó các công ty này sẽ bị cuốn đi và mở rộng quá mức hoặc đơn giản tăng trưởng quá lớn nên không thể tăng cao bằng trước nữa. Và khi đó, các quỹ tương hỗ đã đổ tiền vào cổ phiếu trước đây, sẽ rút tiền ra. Khi quá trình này kết thúc, và nền kinh tế của chúng ta điều chỉnh những gì quá mức, thì một chu kỳ mới bắt đầu. Phần lớn là một nhóm những công ty mới với những sản phẩm và công nghệ mới hấp dẫn sẽ dẫn dắt thị trường. Nước Mỹ vẫn tiếp tục thay

đổi và phát triển. Do đó, điều quan trọng với nền kinh tế và thị trường của chúng ta chính là những công ty mới này (IPOs). Tại thời điểm viết cuốn sách này, có rất ít IPO.

Điều quan trọng nữa là bạn phải hiểu vai trò quyền lực của các quỹ tương hỗ và các tổ chức đầu tư khác trong việc quyết định hướng của thị trường. Khi tôi đọc và nghe những báo cáo tin tức của hoạt động thị trường chứng khoán trong ngày, tôi thấy rất thú vị khi đọc “các nhà đầu tư” lo lắng về vấn đề này hay phấn khởi vì điều kia như thể các nhà đầu tư cá nhân đã làm gì đó với những việc đã xảy ra. Thực tế là, ảnh hưởng của các nhà đầu tư cá nhân với thị trường gần như bằng không.

Nếu bạn chỉ mua 200 cổ phiếu loại này, dì Sally của bạn bán 500 cổ phiếu loại khác, và anh bạn Bob của bạn bán được 1000 cổ phiếu một loại khác nữa. Thật là giao dịch lớn! Có những quỹ mua hoặc bán 50.000 cổ phiếu loại này, 100.000 cổ phiếu loại khác, 200.000 một loại khác nữa và giao dịch của họ lấn át hết các giao dịch của bạn, của dì Sally, của anh Bob và tất cả các nhà đầu tư khác nữa.

Các tổ chức đầu tư chuyên nghiệp - nhiều trong số đó quản lý những danh mục đầu tư hàng chục tỷ đôla - chiếm khoảng 75% các hoạt động quan trọng của thị trường (nếu bạn bỏ qua giao dịch chương trình). Trong hầu hết các trường hợp, chính hoạt động của họ và chỉ hoạt động của họ mới có ý nghĩa. Bay giờ thật tốt nếu bạn biết họ cảm thấy thế nào, họ lo lắng điều gì hoặc họ thấy gì phía trước, mặc dù họ cũng mắc vô số lỗi. Nhưng họ sẽ không cho bạn biết đâu. Bạn sẽ thấy một số được phỏng vấn trên truyền hình, nhưng phần lớn họ thì không. Kinh nghiệm của tôi làm việc với hàng trăm người trong số họ trong hơn 40 năm qua cho thấy hiếm khi người ta nhìn thấy hoặc nghe về những người thành công nhất - những chuyên gia thực thụ. Họ quá bận rộn để ra những quyết định quan trọng dựa trên những nghiên cứu mà công chúng không tiếp cận được. Và điều cuối cùng họ muốn làm là tham gia chương trình truyền hình và nói cho công chúng biết họ làm gì.

Có một lý do họ phải giữ thông tin cá nhân. Các tổ chức lớn chịu áp lực khi thực hiện công việc của họ. Bạn và tôi có thể ra thị trường và đặt lệnh mua 200, 500 hoặc 1000 cổ phiếu trong một vài phút. Nhưng mọi việc sẽ khác rất nhiều với một quỹ quản lý hàng chục triệu, hàng trăm triệu hoặc thậm chí hàng tỉ đôla.

Ví dụ, một quỹ quản lý 5 triệu\$ tài sản, và nó muốn có vị thế 2% trong quỹ với một cổ phiếu nào đó. Có nghĩa là quỹ cần mua số cổ phiếu trị giá 100 triệu\$. Chẳng hạn giá mỗi cổ phiếu là 50\$, thì quỹ cần mua 2 triệu cổ phiếu. Ví dụ khối lượng giao dịch trung bình một ngày là 1 triệu cổ phiếu. Quỹ sẽ mua 5% hoặc 50.000 cổ phiếu mỗi ngày. Như vậy với 22 phiên giao dịch trong 1 tháng thì quỹ cần 2 tháng để mua đủ cho 2% vị thế. Và đó là nếu ngày nào quỹ cũng mua, tất nhiên điều này là không thể được. Chắc chắn là quỹ phải mua vài ngày, sau đó ngừng 1-2 ngày, đợi giá hạ rồi lại tiếp tục mua. Quá trình này có thể kéo dài trong thời gian cần thiết để tích luỹ đủ cho vị thế, có thể đến 3 tháng.

Việc quỹ này, cũng như các quỹ khác, tích luỹ đều đặn một cổ phiếu sẽ đẩy giá cổ phiếu lên. Đó là lý do bạn phải nhận ra những hoạt động mua chuyên nghiệp này khi thấy chúng – đây là nội dung chúng tôi sẽ đề cập ở chương tới. Nhưng với mục đích của chương này, điều quan trọng là bạn phải nhận ra những hoạt động mua chuyên nghiệp này khi thấy chúng bởi vì chính những hoạt động bán hay phân phối cổ phiếu với số lượng lớn của các tổ chức đầu tư đã đẩy giá cổ phiếu xuống.

Các tổ chức đầu tư miễn cưỡng khi nói họ đang mua gì, thậm chí họ còn ngại hơn khi đề cập tới loại cổ phiếu họ đang bán. Lý do rất rõ ràng, nếu những người khác biết các tổ chức chuyên nghiệp, những người quyết định hướng vận động của cổ phiếu đang bán, thì họ cũng bán. Giá cổ phiếu sẽ giảm nhanh hơn và các tổ chức không thể thoát ra quá nhanh sẽ bị buộc phải bán hàng ngàn cổ phiếu họ phải phân phối với mức giá

ngày càng thấp. Đây là một lợi thế cho những nhà đầu tư cá nhân nhanh nhạy – tất nhiên với điều kiện anh ta phải nhận ra thời điểm các tổ chức thoát ra.

Vào lúc này, điều đặc biệt quan trọng là bạn phải học cách bỏ qua cảm giác của mình và ý kiến của người khác. Khi bạn thấy các cổ phiếu vận động ngược với suy nghĩ của bạn thì lúc đó bạn hoàn toàn khách quan. Bạn có thể nghe ai đó trên truyền hình đưa ra ý kiến rằng công ty mà bạn đang có cổ phiếu vẫn hoạt động tốt và rằng mức giá bây giờ chỉ còn 50\$ thay vì 80\$ quả là một món hời. Sau khi thấy cổ phiếu của bạn giảm 37,5%, ý kiến của chuyên gia này sẽ giúp bạn yên tâm. Nhưng thị trường không quan tâm đến việc bạn cảm thấy thế nào hay các chuyên gia nghĩ gì. Ý kiến duy nhất bạn phải chú ý chính là thị trường. Qua hoạt động giá và khối lượng giao dịch, thị trường sẽ cho bạn biết một cách rõ ràng các tổ chức chuyên nghiệp đang làm gì.

Trong trường hợp này, thực tế cổ phiếu của bạn giảm từ 80\$ xuống 50\$ có nghĩa là **đã** có vấn đề gì đó. Một số tổ chức đang bán. Bạn có thể không biết vì sao và chắc chắn bạn sẽ không biết. Nhưng bạn không thể cố chờ điều gì đặc biệt. Đến khi thông tin này bung ra, bạn sẽ mất nhiều đến mức bạn không bao giờ có thể phục hồi lại.

Đó là điều đã xảy ra với hàng triệu nhà đầu tư khi bóng bong vỡ vào năm 2000. Nhiều hiện tượng cổ phiếu dẫn đầu thị trường những năm 1990 – cổ phiếu mà nhà đầu tư nào cũng muốn sở hữu và cuối cùng cũng được sở hữu- đạt đỉnh vào tháng hai và tháng ba. Nhưng chỉ một số ít nhận ra điều ấy. Thay vào đó, các chuyên gia vẫn khuyên bạn tiếp tục mua; hoặc thậm chí tồi tệ hơn họ khuyên bạn mua “khi giá giảm” vì cổ phiếu đang rẻ hơn. Bạn nên viết cụm từ này “mua khi giá giảm” một lời mời tới thảm họa, cũng giống như cụm từ “đó là cổ phiếu mua tốt” (it's a good buy) cũng bằng nghĩa với “vĩnh biệt tiền” (good-bye money).

Cho dễ hơn, thực tế là lợi nhuận của một số công ty hàng

đầu này đã tăng 100% trong quý trước đó và các nhà phân tích phố Wall vẫn phỏng đoán sẽ tăng tương tự cho quý sau.

Đến khi kết quả cuối cùng cho thấy khối lượng giảm lần đầu tiên thì cổ phiếu đã giảm 50-60%. Khi đó, bán ra là chết, đẩy giá xuống tới mức mà các cổ đông chưa bao giờ nghĩ tới thậm chí trong những cơn ác mộng tồi tệ nhất của họ.

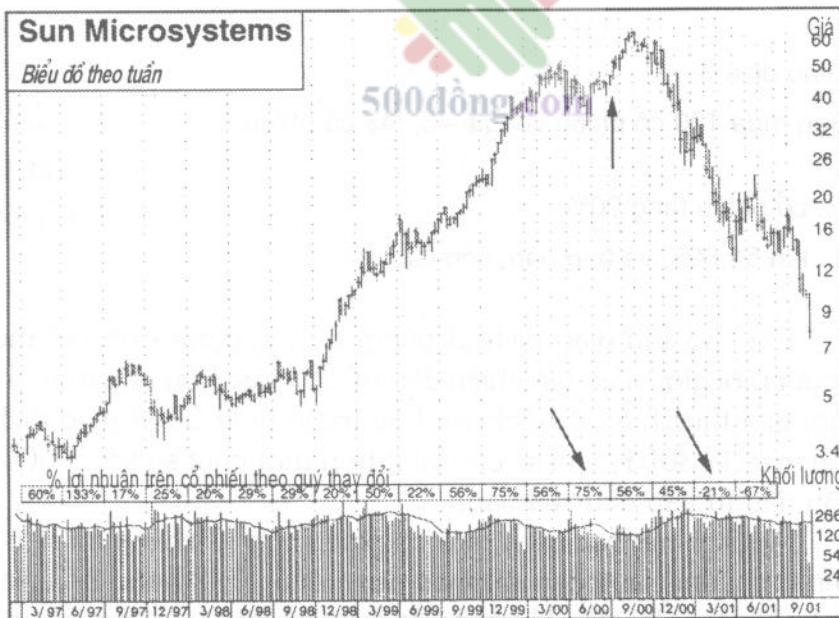
Nếu để cổ phiếu bạn sở hữu giảm 50-60%, thậm chí chỉ là 25-30% so với giá bạn mua thì bạn đã biết bạn đã đào một cái hố to như thế nào cho mình. Hãy lấy ví dụ cổ phiếu giảm từ 80\$ xuống 50\$. Để bù lại phần lỗ 37,5% này, cổ phiếu đó - hoặc nếu bạn bán nó thì cổ phiếu tiếp theo mà bạn mua - phải tăng 60% (từ 50\$ lên 80\$). Nếu bạn không bán (bởi vì bây giờ đó là “món hời”) và nó giảm tiếp xuống 40\$ (thậm chí còn “hời hơn”), thì bạn cần giá tăng gấp đôi để hoà vốn. Và nếu bạn để nó giảm 75%, bạn cần tăng 300% để quay lại cuộc chơi. Bạn có nhận thấy rằng chỉ một số ít cổ phiếu tăng được 300% thậm chí 100%?

Lãi trên cổ phiếu rất tốt tại đỉnh, tăng 350%

Hãy nhớ rằng: các cổ phiếu dẫn đầu (loại mà bạn tìm kiếm) chuyển nghịch trung bình 72% sau khi đạt đỉnh. Và một số cổ phiếu lớn dẫn đầu thị trường khác trong những năm 1990 chuyển nghịch nhiều hơn thế. Cơ hội một cổ phiếu tăng gấp 4 lần (300%) để giúp bạn phục hồi rất ít. Cũng không chắc rằng cổ phiếu tiếp theo mà bạn mua sẽ đạt mức lợi nhuận này, thậm chí nó có tăng giá.

Vậy bạn cần làm gì để tự bảo vệ mình khỏi những khoản lỗ thảm họa có thể và đã xảy ra với hầu hết các nhà đầu tư? Tôi biết chỉ có một cách chắc chắn duy nhất, đó là có một kế hoạch thực tế bán và kiếm lãi khi cổ phiếu đang lên, lúc nó còn tiếp tục tăng, và bán chúng, giảm lỗ tối đa khi cổ phiếu bắt đầu hoạt động kém và giảm giá. Đặc biệt, bạn nên cân nhắc bán một vài cổ phiếu khi chúng tăng 20-25% so với giá bạn mua và giảm lỗ chỉ ở mức tối đa 7-8%. Nói cách khác, mục tiêu bán cổ phiếu lấy lãi bằng 3 lần so với điểm nhận định lỗ.

**Một cổ phiếu dẫn đầu khác cũng cho thấy
mức lợi nhuận lớn tại đỉnh**

Bằng cách duy trì tỷ lệ lãi-lỗ 3-1, bạn có thể đúng với 30% cổ phiếu của bạn và sai với 70% mà vẫn không gặp rắc rối lớn. Đây là một ví dụ đơn giản sử dụng 5.000\$ vốn:

Giao dịch 1:

Bạn mua 100 cổ phiếu với giá \$50/cổ phiếu.....	5.000\$
	-350\$
.... cổ phiếu giảm 7%.....	4.650\$
.... xuống còn 46,50\$, và bạn bán, còn lại	

Giao dịch 2:

Bạn mua 100 cổ phiếu với giá 46,50\$/cổ phiếu.....	4.650\$
	-326\$
.... cổ phiếu giảm tiếp 7%.....	4.324\$
.... xuống còn 43,24\$ và bạn bán, còn lại	

Giao dịch 3:

Bạn mua 100 cổ phiếu với giá 43,24\$/cổ phiếu.....	4.324\$
	+883\$
.... cổ phiếu tăng 20%.....	5.189\$
.... lên 51,89\$, và bạn bán, còn lại	

Phí cho sáu giao dịch (3 vòng) trên khoảng 60\$ với một người môi giới giảm giá nhiều đến 600\$ hoặc hơn cho một nhà môi giới thực hiện đủ dịch vụ. Lấy trung bình 50\$/ giao dịch, tổng phí là 300\$, bạn sẽ còn lại ít hơn một chút so với 5.000\$ vốn đầu tư ban đầu của bạn.

Một khi bạn học cách mua cổ phiếu hợp lý (chúng tôi sẽ nói đến ở chương sau), bạn sẽ phán đoán đúng 1/2 hoặc 2/3 giao dịch. Nhưng cho đến khi bạn đạt được kỹ năng đó, nguyên tắc giảm lỗ ở mức 7-8% và thu lãi ở mức 20-25% này sẽ giữ bạn trong cuộc chơi, thậm chí khi bạn chỉ đúng 1/3 số giao dịch.

Hơn nữa, khi đạt tỉ lệ 0,5 thì nguyên tắc này sẽ giúp bạn tiến lên. Ví dụ:

Giao dịch 1:

Bạn mua 100 cổ phiếu với giá 50\$/cổ phiếu.....	5,000\$
	-350\$
.... cổ phiếu giảm 7%.....	4,650\$
.... xuống còn 46,50\$, và bạn bán, còn lại	

Giao dịch 2:

Bạn mua 100 cổ phiếu với giá 46,50\$/cổ phiếu.....	4,650\$
	+950\$
.... cổ phiếu tăng 20%.....	5,580\$
.... tới 55,80\$, và bạn bán, còn lại	

Giao dịch 3:

Bạn mua 100 cổ phiếu với giá 55,80\$/cổ phiếu.....	4,324\$
	-391\$
.... cổ phiếu giảm 7 %.....	5,191\$
.... lên 51,91\$, và bạn bán, còn lại	

Giao dịch 4:

Bạn mua 100 cổ phiếu với giá 51,91\$/cổ phiếu.....	5,191\$
	+1,038\$
.... cổ phiếu tăng 20%.....	6,229\$
.... tới 62,29\$, và bạn bán, còn lại	

Trừ 400\$ phí giao dịch (8 giao dịch với 50\$/giao dịch), bạn sẽ có 5.829\$, tăng 17% so với vốn ban đầu.

Cộng vài khoản lãi 20-25% thì kết quả còn tốt hơn nhiều. Ví dụ, ba lần lãi 25%, gộp lại thành 90% lãi. Với mức lãi biên

50% (sử dụng tiền mượn từ công ty môi giới của bạn) trong một thị trường giá lên mạnh thì lợi nhuận của bạn vọt lên tận 180%.

Sau này, chúng ta sẽ nói về quy tắc chính cho phép lợi nhuận trên các cổ phiếu tăng 20% không chỉ trong một, hai hoặc ba tuần sau khi bạn mua. Chính những cổ phiếu này sẽ là những cầu thủ ghi điểm cho đội của bạn. Trong khi đó, công thức đơn giản 3-1 bù lỗ bằng lãi sẽ cung cấp tất cả những sự phòng vệ mà bạn cần. Bạn sẽ có được những kinh nghiệm thực tế không gì thay thế được nếu chỉ mua một loại cổ phiếu và giữ chúng rất lâu cho dù nó hoạt động như thế nào.

Trong những thị trường đặc biệt khó khăn, khi lợi nhuận khó kiểm hơn bạn có thể muốn kéo về giới hạn của mình và giảm quy mô và rủi ro cho khoản đầu tư của bạn. Ví dụ, bạn muốn bán cổ phiếu khi nó chỉ giảm 3-5% và bán lấy lời khi nó tăng 10-15%, hoặc muốn một vị thế nhỏ hơn trong quỹ đầu tư của bạn. Nhưng dù bạn làm gì thì cũng nhớ duy trì tỷ lệ 3-1.

Hãy nhận thức rằng khi bạn bán dưới chi phí của bạn 7-8%, cổ phiếu có thể phục hồi và vọt giá lên những mức cao hơn. Nếu điều này xảy ra, bạn cảm thấy mình thật ngốc nghếch. Bạn sẽ nói với mình “Lúc đầu, mình đã đúng, nhưng bán cổ phiếu là một sai lầm.”

Nhưng cái gì mới thực sự là sai lầm? Bạn sẽ làm gì nếu việc bán ở mức 7-8% là một loại đảm bảo chắc chắn rằng bạn sẽ không bao giờ phải chịu một khoản lỗ khủng khiếp mà bạn không bao giờ có thể lấy lại được. Bạn đang bảo vệ giảm 7-8% so với mức trượt 15-20%, 30%, 40% hoặc hơn nữa. Hãy coi đó như một loại hình bảo hiểm. Bạn có mua bảo hiểm hỏa hoạn cho nhà của bạn không? Nếu cuối năm đó nhà bạn không bị cháy, bạn có trách mình đã mua bảo hiểm? Tất nhiên là không. Điều này cũng tương tự như giảm lỗ tối đa trên thị trường. Một khoản lỗ 7% đôi khi chuyển thành một khoản lãi 20% là một khoản tiền nhỏ phải trả để đảm bảo rằng 7% lỗ sẽ không trở thành 70% lỗ, giống như một ngôi nhà không được

bảo hiểm cháy rụi đến sàn, nếu có thể, bạn cũng sẽ mất nhiều năm để xây lại được.

Bạn có thể nói, đối với những người đầu cơ cổ phiếu phải chịu rủi ro cao hơn thì tất cả những việc mua bán này đều ổn. Thế còn các nhà đầu tư mua-và-giữ-dài hạn, người mua những cổ phiếu "thượng hạng" hoặc cổ phiếu "có phẩm cấp cao" thì sao? Tôi có một tin cho bạn: không có những thứ đó. Tất cả các cổ phiếu thường đều được tính đầu cơ cao và rủi ro lớn, bao gồm cả những cổ phiếu được coi là an toàn. Nhiều nhà đầu tư mua-và-giữ-dài hạn đã lỗ 50-75% trong giai đoạn 2000-2003 vì họ không có những quy tắc bán.

Khi tôi bắt đầu kinh doanh 40 năm trước, người ta mách cho các bà goá rằng tất cả những gì họ nên có là cổ phiếu của công ty American Telephone và Telegraph (AT&T). Xét cho cùng, đó là một công ty điện thoại công ty này sẽ không bao giờ thất bại. Đó là chất lượng. Bạn có cổ tức và sự ổn định. Bố bạn đã có cổ phiếu này, ông bạn trước đó cũng có cổ phiếu này. Và đến tháng 1/1999, giá của AT&T là \$98,80/cổ phiếu; nhưng đến tháng 7/2002 giá trao tay của nó là \$17 - giảm 83%. Quá nhiều cho một sự an toàn.

Texas Utilities (TXU Corp) là một ví dụ khác. Nó giảm từ định 57\$ xuống còn 10\$ - giảm 82%. Còn các công ty phục vụ công cộng thượng hạng ở California buộc phải phá sản do tình trạng quản lý vĩ mô ngành yếu kém không thể tin nổi thì sao?

Tất cả các cổ phiếu đều rủi ro, đó là lý do bạn cần cắt hết các khoản lỗ

Sau đó AT&T thôn tính Lucent Technologies, một trong những cổ phiếu được nhiều người giữ nhất nước Mỹ. Đó không chỉ là nhà cung cấp các thiết bị truyền thông lớn nhất thế giới, mà còn sở hữu Cơ quan thí nghiệm Bell nhiều tầng, nơi ra đời của những đột phá công nghệ di thường nhất trong thời đại của chúng ta. Lucent hoạt động rất tốt từ khi được thôn tính cho đến khi nó đạt đỉnh ở mức 64\$ vào tháng 12/1999. Từ mức đó, nó giảm xuống còn 98% – chưa đầy 1\$/cổ phiếu.

Lucent không khác gì so với những cổ phiếu tăng giá trong những chu kỳ trước đó; một số trong chúng chuyển thành những cổ phiếu trị giá 1\$ nếu như chúng không cùng biến mất qua những vụ sáp nhập hoặc phá sản. Vào những năm 1960, khi tivi màu được xuất hiện, Admiral đã tăng gấp 4 lần trong 39 tuần. Ngày nay bạn khó có thể tìm thấy một công ty Mỹ nào vẫn còn sản xuất tivi. Trong những năm 1970, Service Merchandise tăng 586% trong 139 tuần. Nhưng lần cuối cùng bạn mua hàng qua danh mục là khi nào? Vào cuối những năm 1980 và 1990, L.M. Ericsson tăng vọt cùng với việc sử dụng điện thoại di động. Nhưng trong thị trường giá xuống năm 2000 – 2002, công ty Thụy Sĩ đó đã mất hết và sau đó một số những công ty khác cũng chịu số phận tương tự.

Tôi nhớ khi Xerox giao dịch ở mức giá 260\$/cổ phiếu. Mùa thu năm 2002 nó chỉ còn dưới 5\$. American Machine and Foundry, một công ty lớn hàng đầu đã bán với mức hơn 100\$/cổ phiếu vào những năm 1960, cuối cùng cũng bị loại ra khỏi thị trường chứng khoán New York. Và đó không chỉ là những tên tuổi quen thuộc duy nhất bị đối xử tồi tệ như vậy. Sau đây là danh sách tất cả những công ty thượng hạng và những công ty đã từng đứng đầu thị trường, những gì họ đã trải qua những gì trong thị trường năm 2000 – 2002.

Những cổ phiếu đã từng dẫn đầu hoặc Cổ phiếu thượng hạng	Thời gian xuống đáy	Phần trăm tối đa giảm so với đỉnh
AOL Time Warner	2 ½ năm	91%
AT&T	3 ½ năm	83%
Amazon.com	1 ¼ năm	95%
Apple Computer	9 tháng	86%
Brunswick	2 ½ năm	87%
Circuit City Stores	3 năm	91%
Sisco Systems	2 ½ năm	90%
Corning	2 năm	99%
EMC	2 năm	96 %
Eastman Kodak	4 ¼ năm	74 %
Ericsson	2 ½ năm	99 %
FAO Schwarz	3 năm	99 %
Ford Motor	3 ½ năm	83 %
Gap	2 ½ năm	84 %
General Electric	2 năm	65 %
Goodyear Tire & Rubber	5 năm	96 %
Home Depot	2 ¼ năm	71 %
Intel	2 năm	83 %
JC Penny	2 ¼ năm	89 %
JDS Uniphase	2 ½ năm	99 %
JP Morgan Chase	2 ½ năm	77 %
Kmart	10 năm	99 %
Mattel	2 năm	81 %
McDonald's	3 ¼ năm	75 %
Micron Technology	2 ½ năm	93 %
Nextel Communications	2 ¼ năm	97 %
Oracle	1 ¼ năm	84 %
Polaroid	2 ¼ năm	91 %
Qualcomm	2 ½ năm	88 %
Rite Aid	2 năm	97 %
Sprint Fon Group	2 ½ năm	91 %
Sun Microsystems	2 năm	96 %
TXU	7 tháng	82 %
Tellabs	2 ½ năm	95 %
Texas Instruments	2 ½ năm	87 %
Tommy Hilfiger	3 ¼ năm	86 %
Tyco International	1 ½ năm	89 %
UAL	5 năm	99 %
Walt Disney	2 ¼ năm	69 %
Worldcom	3 năm	99 %
Xerox	1 ½ năm	94 %
Yahoo!	1 ½ năm	97 %

Là một nhà đầu tư mua và giữ dài hạn
không thực sự là một biện pháp an toàn nhất!

Như bạn thấy, cổ phiếu thường vẫn có thể có rủi ro, những cổ phiếu thượng hạng ngày hôm nay, ngay ngày mai sẽ không là gì cả. Tuy nhiên, thông qua việc nhận thức muộn này, chúng tôi có thể chỉ ra cổ phiếu của công ty General Electric hoặc Minnesota Mining and Manufacturing (3M) đã tăng rất ổn định trong nhiều năm, và kết luận rằng "À, tất cả những gì chúng ta cần làm bây giờ là tìm một trong số những cổ phiếu này và vấn đề của chúng ta sẽ được giải quyết". Nhưng những cổ phiếu tăng trưởng dài hạn thực sự như GE, 3M là những ngoại lệ rất hiếm và vẫn có khả năng là bạn có thể lại mua Enron, WorldCom thay vì GE và 3M. Và nếu như cuối cùng bạn quyết định mua GE thì cổ phiếu cũng có thể bị trượt giá và hoạt động không tốt trong vòng 5 năm tới. Những cổ phiếu đứng đầu thị trường luôn luôn thay đổi.

Thậm chí nếu đủ may mắn để có được những cổ phiếu luôn tăng trong dài hạn thì có lẽ bạn cũng chỉ có một hoặc hai cổ phiếu loại đó trong một danh mục có khoảng 10 cổ phiếu hoặc hơn của mình. Không có những quy tắc và nguyên tắc bán nghiêm khắc thì làm thế nào bạn có thể ngăn những khoản lỗ từ những cổ phiếu khác giảm lợi nhuận mà bạn thu được từ những cổ phiếu lớn này?

Hầu hết mọi người sẽ nói rằng câu trả lời là phân tán rủi ro - trải tiền của bạn ra nhiều loại cổ phiếu- thì một vài cổ phiếu chắc chắn không thể gây thiệt hại lớn. Điều này hoàn toàn là sự thật. Tuy nhiên, như những nhà đầu tư dài hạn và phân tán rủi ro cao thừa nhận, đúng như một câu châm ngôn cổ "Khi chúng đã tấn công vào nhà, chúng sẽ lấy đi tất cả." Nói một cách khác, những thị trường rót giá như thị trường 2000-2002 cuối cùng sẽ hạ bệ tất cả những cổ phiếu dẫn đầu.

Sau khi thị trường đạt đỉnh vào đầu năm 2000, Cisco Systems, một trong những cổ phiếu lớn nhất trong thời đại chúng ta và một số các cổ phiếu nữa bắt đầu tăng lên, và tiếp tục tăng đến tháng 9 khi nó bắt đầu giảm xuống. Những cổ đồng hâm mộ của Cisco vẫn không thể nào tin nổi Cisco với giá bán 82\$ vào

tháng 3/2000, được giao dịch ở mức 13\$ một năm sau đó, thậm chí cả khi lợi nhuận và doanh số bán vẫn tiếp tục tăng ở mức hơn 55% một quý, và cuối cùng nó giảm xuống còn 8\$.

Tóm lại, việc phân tán rủi ro cho 20 hoặc 30 cổ phiếu không phải là điều quá tốt nếu tất cả những gì bạn còn lại sau một giai đoạn thị trường xuống giá mạnh là những cổ phiếu giảm giá 20%, 30%, thậm chí tới 50%. Một số nhà quản lý những quỹ tương hỗ tốt nhất trong năm 2000 – 2002 cũng nhận thấy rằng danh mục đầu tư của họ cũng bị giảm 50-60% hoặc thậm chí hơn nữa. Phân tán rủi ro rộng rãi cho 100 cổ phiếu hoặc nhiều hơn nữa cũng không thể bảo vệ họ khỏi những khoản lỗ khổng lồ. Do đó phân tán rủi ro, trên thực tế, không phải là sự đảm bảo khôn ngoan cho sự an toàn thực.

Nhà đầu tư huyền thoại Gerald Loeb đã viết cuốn sách đầu tiên của ông ta vào năm 1935, giai đoạn ngay giữa của cuộc Khủng hoảng. Ông đã tận mắt chứng kiến sự phá huỷ trên diện rộng này. Ông kết luận rằng phân tán rủi ro trên diện rộng là “tự bảo hiểm cho sự ngu dốt”. Theo ý kiến của tôi, có một cách khôn ngoan hơn, đó là sở hữu một nhóm những cổ phiếu ít hơn, hiểu biết về chúng tường tận, để mắt tới chúng một cách sát sao và nếu có vấn đề gì đó xảy ra thì bạn hãy nhanh chóng phản ứng để cứu vãn tình hình.

Xin nhắc lại: tất cả các cổ phiếu nên được coi là tồi trừ khi chúng tăng giá. Nếu chúng giảm giá và nếu bạn là một nhà đầu tư tự chủ hoặc bạn và người môi giới của bạn (nếu bạn có sử dụng người môi giới) thì chính bạn phải quyết định hành động thật nhanh trước khi để xảy ra những thiệt hại lớn. Nhưng vấn đề ở chỗ là không ai trong số các bạn luôn ở tư thế sẵn sàng.

Hãy lấy bạn làm ví dụ. Bởi vì bạn đã đầu tư quá nhiều vào cổ phiếu, không chỉ có tiền mà còn niềm kiêu hãnh, lòng tự trọng và cả những cảm xúc của bạn, do đó bạn sẽ không muốn bán nó đi. Và bạn sẽ viện đủ cớ trước khi làm điều đó. Bạn sẽ nói rằng “Không có vấn đề gì với cổ phiếu của tôi cả mà chính là thị trường chung mới có vấn đề” hoặc là “Công ty của tôi làm

ăn rất tốt, nhưng nền kinh tế đang gặp khó khăn đôi chút và điều này cũng sẽ qua đi”, hoặc là “Nó sẽ giảm xuống đôi chút trước khi nó phục hồi lại. Không có lý do gì để nghĩ rằng nó sẽ không phục hồi.” Hoặc “Họ vẫn báo cáo lợi nhuận lớn và tất cả đều vẫn ổn.” Cuối cùng bạn sẽ nói rằng “Tôi là một nhà đầu tư dài hạn, thị trường luôn phục hồi,” “Cổ phiếu đã giảm như thế này rồi và không có cớ gì nó sẽ giảm thấp nữa” hoặc là “Tôi vẫn còn nhận được 2% cổ tức” thậm chí ngay cả khi cổ phiếu đã giảm 60%.

Tìm lời giải thích hợp lý - tất cả đều rất dễ hiểu. Đó là bản chất của con người. Để có thể thành công trên thị trường bạn hoàn toàn cần phải vượt qua được điều này. Bạn cần kìm néo cảm xúc của mình, hãy để cho những tính khách quan, lạnh lùng, cứng nhắc và những quy tắc điều khiển quyết định của bạn. Xin nhắc lại lần nữa, bởi vì thị trường chứng khoán không quan tâm đến bạn là ai, bạn cảm thấy gì, sợ gì và hi vọng điều gì.

Jesse Livermore, một nhà đầu tư lớn khác đã nói rằng “Bạn hy vọng trong khi bạn sợ và bạn sợ trong khi bạn hy vọng”. Hay nói một cách khác, khi cổ phiếu của bạn đang tăng lên chút ít, bạn nên hy vọng rằng nó sẽ tăng cao nữa thay vì việc sợ hãi nó sẽ ngừng tăng và bán nó trước khi nó tăng hết mức. Khi cổ phiếu giảm xuống, bạn mất tiền, bạn lại sợ rằng nó sẽ giảm hơn nữa thay vì hy vọng nó sẽ phục hồi và ra khỏi tình cảnh túng quẫn.

Bán ra thậm chí còn khó hơn nhiều - đó là ý kiến không phải chỉ riêng về cổ phiếu của bạn mà còn về thị trường và nền kinh tế nói chung. Bạn có thể nghe một số “chuyên gia” - có thể bạn đã nghe chính họ khi mua cổ phiếu lần đầu- nói rằng đó vẫn là một công ty tốt và mặc dù bây giờ nó có giảm vài điểm, nhưng nó vẫn là một giao dịch mua tốt, thậm chí là tốt hơn cả lúc trước. Một lần nữa, đây chỉ là những ý kiến cá nhân. Trên thị trường chứng khoán ý kiến cá nhân chẳng có giá trị gì, ý kiến duy nhất mà bạn cần tuân theo đó là chính thị trường. Thị trường vận động tới nơi mà nó muốn bởi vì nó chỉ đơn

thuần dựa trên cung cầu và bạn chính là người sẽ đảm bảo chắc chắn rằng thị trường sẽ không đưa bạn đến nơi mà bạn không thể hồi phục được.

Còn đối với những nhà môi giới của bạn, anh ta cần phải có can đảm để đề xuất hành động mang tính quyết định. Nhưng nếu anh ta không làm được thì bạn cũng phải hiểu rằng anh ta từ đâu đến. Anh ta có thể thuyết phục 50 khách hàng mua cùng một cổ phiếu mà anh ta đã thuyết phục bạn mua. Và bạn có thể hình dung rằng anh ta đã trải qua những gì khi anh ta gọi điện cho từng khách hàng một và thưa nhận rằng đã có một sai lầm và cần phải được sửa chữa ngay lập tức. Đó là một công việc không dễ chịu chút nào. Anh ta sẽ phải đối mặt với những khó chịu về tâm lý mà những nhà đầu tư cá nhân tự chủ phải vượt qua. Phần lớn họ không làm được điều này. Đó là lí do tại sao bạn và nhà môi giới của mình cần phải hiểu ngay từ đầu rằng sẽ đến lúc bạn phải bán những thứ mà cả hai bên đã đồng ý mua - và điều này xảy ra quá thường xuyên. Tất cả đó là công việc đầu tư.

Dây rõ ràng là bài học khó nhất mà các nhà đầu tư cần phải học và nhiều người thì chưa bao giờ học nó. Đó là lí do vì sao nhiều người không bao giờ đạt được một kết quả tương đối tốt. Tuy nhiên nếu bạn sử dụng hệ thống thực tế hơn mà chúng tôi vừa đưa cho các bạn thì rủi ro với bất kỳ cổ phiếu nào của bạn cũng không vượt quá 7- 8%.

BUỚC 3

CÁCH MUA NHỮNG CỔ PHIẾU TỐT NHẤT TẠI NHỮNG THỜI ĐIỂM TỐT NHẤT

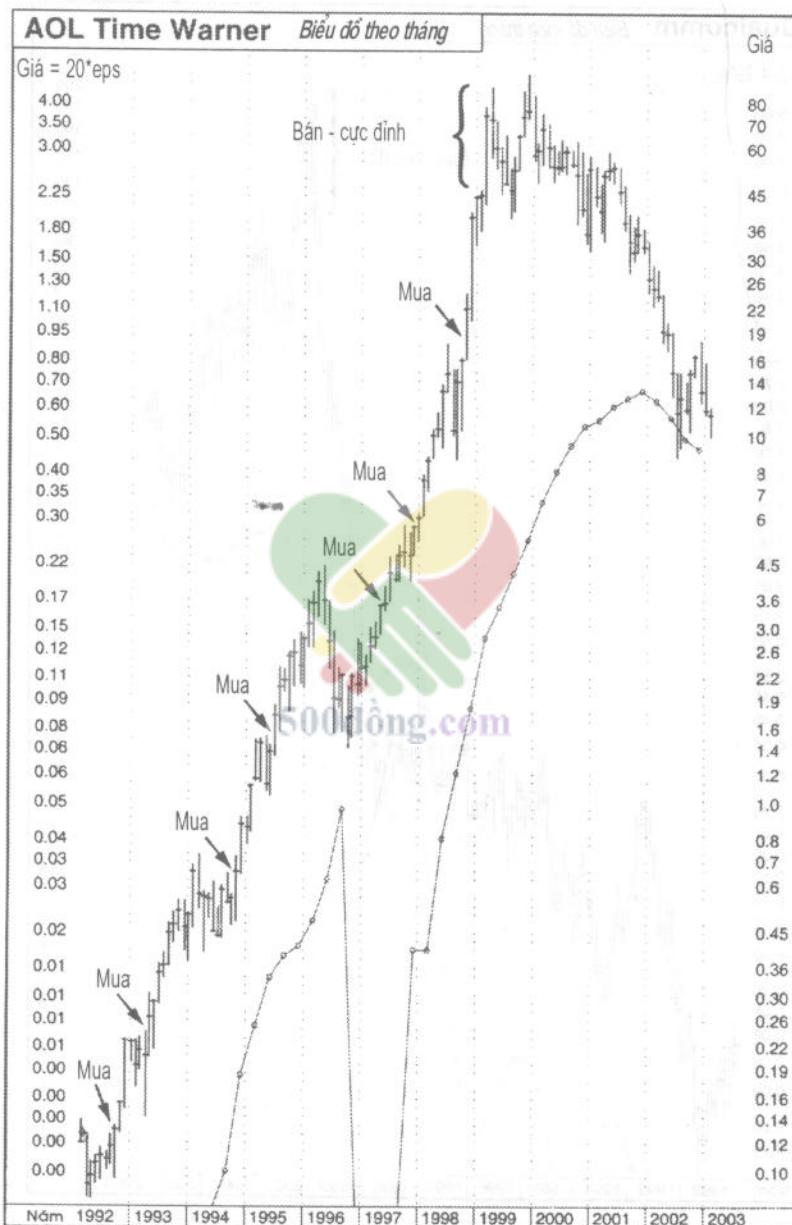
Và bây giờ bạn đã biết cách tự bảo vệ mình với một kế hoạch lãi-lỗ đơn giản. Tôi sẽ đưa cho các bạn một nhóm quy tắc nữa để giúp các bạn có thể mua được những cổ phiếu tốt nhất khi chúng có những cơ hội tốt nhất để trở thành những cổ phiếu thắng thực sự và khi khả năng mắc những sai lầm nghiêm trọng là thấp nhất trong thị trường giá lên.

Những quy tắc này không dựa trên các quan điểm hay cảm giác của cá nhân tôi hoặc của những nhà phân tích phố Wall. Chúng dựa trên những đặc tính chung của gần như tất cả các cổ phiếu thành công nhất mỗi năm trong vòng 50 năm qua - những cổ phiếu tăng 100 - 1.000% hoặc hơn nữa.

Từ “hơn nữa” ở đây, ý của tôi là nó có thể cao tới 75.000%, đó là trường hợp của Cisco Systems trong thời gian nó cổ phần hoá vào năm 1990 đến khi nó lên tới đỉnh vào đầu năm 2000. Lợi nhuận lớn đến mức nó có thể biến 3.000\$ đầu tư ban đầu cho 100 cổ phiếu thành 2,2 triệu\$. Một ví dụ khác, AOL tăng 485% trong vòng 6 tháng từ tháng 10/1998 đến tháng 4/1999, và lợi nhuận của Qualcomm tăng 2.500% từ cuối năm 1998 đến cuối năm 1999.

Sisco Systems tăng 75.000% từ năm 1990 đến 2000.

AOL có nhiều điểm mua dọc theo đường tăng

Qualcomm tăng 2.567% chỉ trong một năm.

Nói một cách khác, những quy tắc này dựa trên cách hoạt động trên thực tế của thị trường chứng khoán chứ không phải là do suy nghĩ của đại bộ phận quần chúng.

1. Lãi trên cổ phiếu trong kỳ cuối cùng phải tăng ít nhất 25% so với cùng kỳ năm trước và nhiều hơn thì càng tốt.

Trong những yếu tố ảnh hưởng đến giá cổ phiếu, lợi nhuận là yếu tố quan trọng nhất. Lãi trên cổ phiếu (EPS) là một cách để tính lợi nhuận. Chúng được tính bằng cách lấy tổng lợi nhuận sau thuế của công ty chia cho tổng số cổ phiếu đang lưu hành.

2. Tăng trưởng lợi nhuận cần phải tăng cùng mức trong những kỳ gần đây so với những tỷ lệ thay đổi trước đó.

Từ “tăng lên” ở đây ý tôi là phần trăm lợi nhuận trong lãi trên cổ phiếu vượt quá so với lãi trên cổ phiếu của những quý trước đó. Ví dụ, trong những quý gần đây công ty đã tăng trưởng ở mức 25% và đột nhiên bắt đầu tăng trưởng ở mức 40%. Trong một số trường hợp mức tăng trưởng này có thể kéo dài trong hai đến ba quý hoặc hơn nữa.

Sự tăng lên này không phải lúc nào cũng xảy ra trong giai đoạn sau cùng. Nó có thể bắt đầu từ sáu đến tám quý trước. Nhưng điều đó trong thời điểm hiện tại hoặc thời gian gần đây, bạn có thể nhìn thấy một sự tăng rõ rệt trong tỷ lệ lợi nhuận tính theo phần trăm. Cái mà bạn tìm kiếm ở đây đó là một công ty có sự tăng trưởng đều đặn và đột nhiên tốt hơn hẳn. Thị trường luôn quan tâm tới những gì tốt hơn và phát triển hơn.

3. Lợi nhuận hàng năm trong ba năm qua phải tăng ở mức 25% mỗi năm hoặc hơn thế nữa.

Nếu cổ phiếu là của những công ty mới có IPO và không có ba năm lợi nhuận tăng trưởng dương thì bạn có thể chấp nhận rằng lợi nhuận và doanh số bán tăng lên một mức đáng kể trong năm hoặc sáu quý vừa qua.

Một cách tiết kiệm thời gian khác để đánh giá mức tăng trưởng lợi nhuận của công ty suốt ba năm và mức tăng lợi nhuận tính theo phần trăm trong những quý gần đây là sử dụng hệ thống đánh giá EPS của tờ *Nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư*. Hệ thống này đã tính toán chính xác những thông số trên. (Những cổ phiếu được xếp ở hạng 95 hoặc cao hơn trong các bảng cổ phiếu của IBD thường có triển vọng tốt hơn)

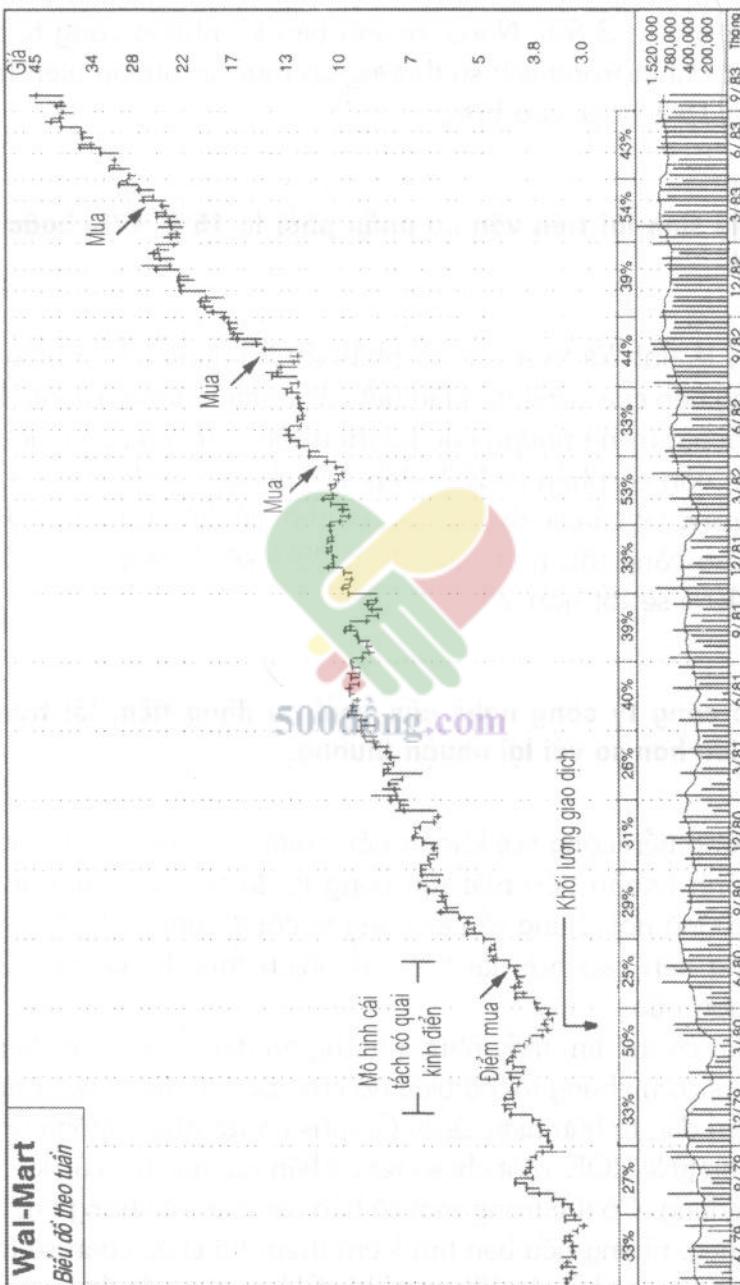
4. Doanh số bán phải tăng 25% hoặc hơn trong một hoặc nhiều quý gần đây, hoặc ít nhất tỷ lệ thay đổi phải tăng trong ba quý gần đây.

500đồng.com

Quá trình này có thể bắt đầu từ -5% tới +10% hoặc +30%. Đối với sự tăng trưởng bền vững của công ty thì điều quan trọng là phải có doanh số bán lớn tăng và lợi nhuận cũng tăng. Thiếu một trong hai yếu tố trên sẽ không đảm bảo sự chắc chắn.

5. Lợi nhuận biên sau thuế trong quý gần nhất phải bằng hoặc ít nhất là gần bằng mức cao mới và nằm trong số những mức cao nhất của ngành.

Bán lẻ là ngành có xu hướng có mức lợi nhuận biên thấp. Ở đây cũng vậy. Bạn có muốn những công ty bán lẻ có mức biên tốt nhất trong ngành. Trong thời kỳ hoạt động tốt nhất

Wal-Mart có mức lợi nhuận tăng trước khi tăng hơn 1,000% trong ba năm

của mình, Wal-Mart và Home Depot có mức lợi nhuận biên sau thuế là 6% và 3,8%. Ngoài ngành bán lẻ, những công ty hoạt động tốt nhất trong lịch sử thường có mức lợi nhuận biên trước thuế là 18% hoặc cao hơn.

6. Tỷ lệ sinh lời trên vốn cổ phần phải là 15%, 17% hoặc cao hơn.

Tỷ lệ sinh lời trên vốn cổ phần (ROE) dùng để đo hiệu quả sử dụng tiền của công ty. Hầu hết các công ty tăng trưởng đứng đầu nổi bật trong những chu kỳ thị trường vừa qua có tỷ lệ sinh lời trên vốn cổ phần là 15% đến 17% hoặc cao hơn.

Trong tất cả các thí dụ, bạn có thể giả định rằng mức ROE càng cao càng tốt, một mức ROE 25% sẽ tốt hơn 17%, 35% hoặc 40% sẽ tốt hơn 25%.

7. Các công ty công nghệ cần phải có dòng tiền, lãi trên cổ phiếu lớn hơn so với lợi nhuận thường.

Dòng tiền cộng với khoản tiền chiết khấu của một công ty phản ánh khoản tiền mặt mà công ty đã tạo ra. Các công ty tăng trưởng nói chung và các công ty công nghệ nói riêng phải có dòng tiền cao hơn lãi trên cổ phiếu thực hàng năm 20% hoặc hơn nữa.

Bạn có thể tìm thấy những thông tin đáng tin cậy ở đâu? Ở investors.com chúng tôi có biểu đồ của các cổ phiếu, và công cụ tìm kiếm đầu tư hữu hiệu Daily Graphs có rất nhiều thông tin bổ sung như tỷ lệ ROE, một chỉ số rất cơ bản mà hầu hết các kế toán viên sử dụng. Có thể trong một số báo cáo bạn sẽ không tìm thấy chỉ số này, nhưng nếu bạn tìm kiếm thêm thì chắc chắn sẽ thấy. ROE quan trọng bởi vì nó là một chỉ số khác dùng để đo lợi nhuận và mức tăng trưởng của công ty.

Tên cổ phiếu	ROE (%)	Năm bắt đầu tăng	% tăng tối dinh
Pic N' Save	28,7	1976	2.950%
Home Depot	27,8	1982	958%
Price Co	55,4	1982	1.086%
Liz Claiborne	42,4	1984	715%
The Limited	42,3	1985	451%
This Can't Be Yogurt	41,2	1985	2.073%
Merck	19,8	1985	870%
Microsoft	40,5	1986	340%
Cisco	36,3	1990	74.445%
International Game Technology	22,9	1991	1.691%
Nokia	30,9	1998	862%
QLogic	18,8	1998	3.345%
America Online	36,3	1998	481%
Charles Schwab	29,4	1998	434%

Tầm quan trọng của tỷ số lãi trên vốn cổ phần mạnh

8. Trong thị trường giá lên bình thường thì cả lãi trên cổ phiếu và cường độ tương đối trong hầu hết các trường hợp nên là 90 hoặc cao hơn.

500đồng.com

Hệ thống xếp hạng EPS được tính toán bằng cách kết hợp giữa mức tăng trưởng lợi nhuận trong ba năm của công ty với lợi nhuận trong những quý gần đây để đưa ra được một chỉ số đơn giản để đánh giá lợi nhuận tăng trưởng trong ngắn hạn và dài hạn. Hệ thống đánh giá EPS của tờ nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư có thang từ 1 đến 99, và 99 là mức tốt nhất. Nếu một công ty xếp hạng 95 theo EPS thì có nghĩa là mức tăng trưởng lợi nhuận của nó trong vòng 3 năm qua, với những giá trị phụ thêm trong những quý gần đây, sẽ cao hơn so với mức tăng trưởng lợi nhuận của 95% các công ty cổ phần. Trong một số trường hợp, bạn có thể phải chấp nhận mức xếp hạng EPS ở mức 80. Tuy nhiên, cũng như những chỉ số khác mà chúng tôi vừa nói tới, càng cao càng tốt. Trong những thị trường giá lên, những công ty có xếp hạng EPS từ 95 đến 99 thường tốt hơn những công ty có mức xếp hạng 85. Tháng 11/

1990, trước khi Cisco bắt đầu mức tăng 75.000%, xếp hạng EPS của nó trên bảng cổ phiếu của tờ nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư là 99, và cường độ giá tương ứng của nó là 97.

Xếp hạng Cường độ Tương đối đo hoạt động giá của cổ phiếu trong vòng 12 tháng qua. Mức xếp hạng 90 có nghĩa là cổ phiếu của công ty đó hoạt động tốt hơn 90% so với các cổ phiếu khác trong cùng giai đoạn. Các cổ phiếu bạn mua phải có mức xếp hạng EPS cao, cộng với mức xếp hạng cường độ tương đối cao, và cần cả hai yếu tố này. Trong giai đoạn bắt đầu của một thị trường giá lên mới sau bước bất thường của một thị trường giá xuống như giai đoạn năm 2000 – 2002, chỉ số đo cường độ tương đối trong sáu tháng có thể là một số giá trị nào đó, hoặc ít nhất cho chúng ta một cái nhìn khác về hoạt động tương đối của giá.

Mục “Điểm lại tuần qua vào ngày thứ sáu” của IDB có những biểu đồ và một danh sách liệt kê có xếp hạng về lãi trên cổ phiếu và cường độ tương đối ở mức 85 hoặc cao hơn. Những cổ phiếu trong danh sách này có xu hướng hoạt động tốt hơn hầu hết những chỉ số cổ phiếu nổi tiếng trong nhiều năm.

Thứ hai hàng tuần trong mục B, IDB mô tả 100 công ty hàng đầu theo chỉ số EPS, mức xếp hạng cường độ tương đối cùng với mô tả của từng công ty và những thông tin cập nhật của công ty đó trong thời gian gần đây. Với những biểu đồ và nghiên cứu tương đối sâu, đây có thể được coi là một danh sách các công ty có triển vọng và đáng mua.

9. Ngành của cổ phiếu đó cần phải được xếp hạng từ thứ 10 đến thứ 20 trong 197 ngành mà tờ *Nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư* theo dõi.

Bạn muốn hầu hết cổ phiếu của bạn nằm trong top 20 trên tổng số 197 ngành mà tờ *Nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư* theo dõi. Trong mỗi thị trường giá lên, chỉ 5 hoặc 10 ngành sẽ dẫn đầu

197 Nhóm ngành *	
31/12/1998	
Xếp hạng nhóm	Nhóm ngành
1	Phần mềm máy tính – Internet
2	Bán dẫn điện tử - Sản xuất
3	Máy tính - Thiết bị nhớ
4	Bán buôn/bán lẻ - Máy tính/pin
5	Máy tính - Mạng nội bộ
6	Điện tử - Các loại linh kiện
7	Điện tử - Thiết bị bán dẫn
8	Máy tính - Lớn/nhỏ
9	Bán lẻ - Đặt hàng qua thư/ trực tiếp
10	Máy tính – Máy tính lớn
11	Phần mềm máy tính – Doanh nghiệp
12	Phần mềm máy tính – Máy để bàn
13	Thức ăn - Sản phẩm từ thịt
14	Truyền thông – Cáp TV
15	Y tế - Thuốc sinh học/gen
16	Bán lẻ - Điện tử gia dụng
17	Y tế - Sản phẩm
18	Truyền thông – Sách
19	Phần mềm máy tính – An ninh
20	Y tế - Bán buôn thuốc/sản phẩm khác
197 Nhóm ngành (28/3/2003)	
Xếp hạng ngành	Nhóm ngành
1	Viễn thông - Sợi cáp quang
2	Internet – ISP
3	Sản xuất điện tử bán dẫn
4	Internet – Thương mại điện tử
5	Viễn thông - Thiết bị không dây
6	Truyền thông – Cáp và vệ tinh TV
7	Internet - Nội dung
8	Máy tính – Lưu trữ liệu
9	Máy tính - Phần mềm doanh nghiệp
10	Máy tính – Máy tính để bàn
11	Y tế - Thuốc từ gen
12	Máy tính - Phần mềm y tế
13	Vận tải - Dịch vụ
14	Máy tính - Mạng
15	Ngân hàng – Đông nam
16	Máy móc - Xử lý nguyên liệu/ Tự động hóa
17	Y tế - Sản phẩm
18	Ngân hàng – Đông bắc
19	Viễn thông - Dịch vụ không dây
20	Ngân hàng - nước ngoài

* William O'Neil + Co 197 Nhóm ngành™ là một thương hiệu của công ty William O'Neil + Co., Inc, và được IBD sử dụng theo thoả thuận cấp phép

197 nhóm ngành được xếp hạng từ 1 (cao nhất) đến 197 (thấp nhất)

và một số ngành liên quan cũng có thể hoạt động tốt. Ví dụ nếu ngành xây dựng đang trên đà tăng trưởng thì cổ phiếu của ngành này sẽ tăng lên và cổ phiếu của những công ty cho vay thế chấp, công ty sản xuất máy cắt cỏ và máy giặt cũng sẽ tăng lên. Cái mà bạn cần tìm là phân đoạn mạnh nhất của từng ngành dẫn đầu, nếu cổ phiếu của bạn không nằm trong nhóm hoạt động tốt nhất thì ít nhất một hoặc hai cổ phiếu trong nhóm ngành của nó phải có mức EPS và mức cường độ tương đối cao. 60% những cổ phiếu thăng lớn nhất trong lịch sử là thuộc một nhóm ngành phát triển mạnh.

10. Cổ phiếu cần phải có các tổ chức bảo trợ như những quỹ tương hỗ, các ngân hàng và các công ty bảo hiểm - và số lượng các quỹ tương hỗ bảo trợ phải tăng lên từ quý này sang quý khác trong vòng vài quý.

Bạn cũng nhận ra rằng chỉ có một số ít quỹ tương hỗ hoạt động tốt trong một hai quý vừa qua đã mua cổ phiếu như là một sự dự trữ mới hoặc một phần tăng thêm đáng kể cho vị thế hiện tại.

11. Nếu một công ty mua lại cổ phiếu của chính nó thì đây thường là phần thêm điểm - 5%, 10% hoặc cao hơn.

Nếu cổ phiếu có tất cả những đặc tính CAN SLIM tích cực khác và nếu công ty mua lại cổ phiếu của chính nó thì có một khả năng rất cao rằng ban giám đốc hy vọng sẽ tăng lợi nhuận trong tương lai. Trong những trường hợp mà hiện tượng mua lại không xảy ra, hãy nghĩ rằng ban giám đốc đã sở hữu một số lượng cổ phiếu hợp lý. Rất khó để có thể phát biểu số phần trăm cổ phiếu cần thiết mà ban giám đốc nên giữ là bao nhiêu. Với những công ty lớn và hoạt động tốt, và nhiều cổ phiếu đang lưu hành thì 2% có lẽ là đủ. Nhưng ở những công ty mới, với

số lượng cổ phiếu hạn chế hơn, sở hữu cổ phiếu để có quyền điều hành có thể từ 5% đến 30% hoặc nhiều hơn nữa.

12. Điều quan trọng đối với bất kỳ cổ phiếu nào bạn mua là bạn phải thực sự hiểu về công ty đó.

Công ty đó làm gì? Những sản phẩm và dịch vụ của nó được sử dụng như thế nào? Những lợi thế khác thường mà nó đưa ra là gì? Ai sẽ mua những sản phẩm này? Hay nói cách khác, phải thực sự hiểu là bạn đang sở hữu cái gì. Càng hiểu về công ty thì bạn càng tin nó hơn và bạn càng chắc chắn khi đưa ra những quyết định đúng đắn, càng có khả năng giữ những cổ phiếu này lâu hơn mặc dù có những thay đổi thường. Đó là chưa nói đến việc bạn cứ mù quáng giữ lấy cổ phiếu mặc dù kết quả của nó không được như ý bạn. Hãy luôn chú ý tới những gì mà thị trường nói về cổ phiếu của bạn.

Một khái niệm tổng hợp ở đây là bạn nên tìm càng nhiều công ty số một trong ngành của nó hoặc trong một lĩnh vực đặc biệt càng tốt. Chú ý rằng tôi không nói số 1 về mặt nhận thức, về tên hiệu, tên tuổi mà là số 1 trong những chỉ số chính như là mức tăng EPS, lợi nhuận trên vốn cổ phần, lợi nhuận biên, tăng trưởng doanh số bán và hoạt động giá tương đối của cổ phiếu công ty. Tất cả mọi người đều biết và nhận ra Sears, nhưng liệu những chỉ số hoạt động cơ bản của nó có cho biết Sears là số một trong ngành bán lẻ hay không? Hãy tìm kiếm những cổ phiếu dẫn đầu hiện tại. Những cổ phiếu mới vẫn liên tục xuất hiện.

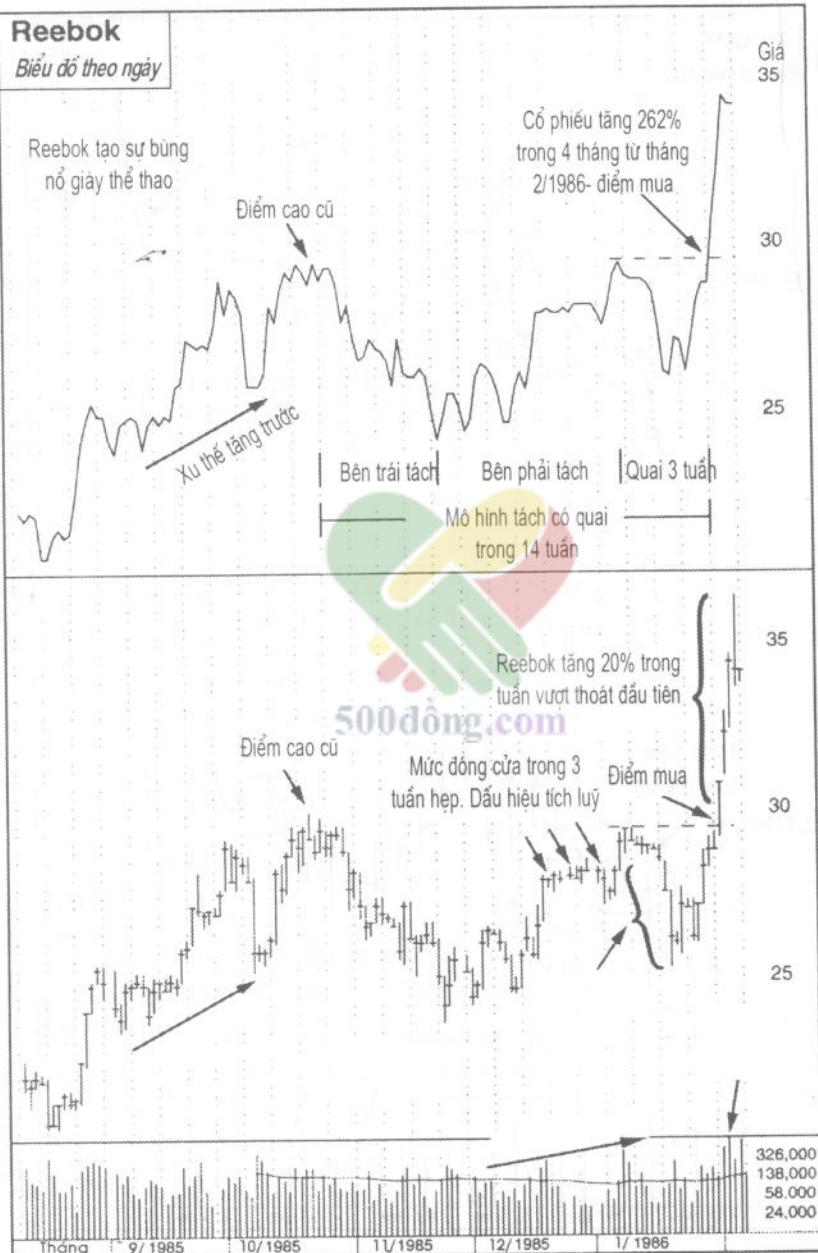
Một khi đã phân tách được những công ty hoạt động tốt nhất qua lăng kính một khách hàng và tiến hành những so sánh chi tiết những chỉ số chính của công ty, bạn cần quyết định khi nào là thời điểm tốt tuyệt đối để mua cổ phiếu của công ty. Nói một cách khác, tại thời điểm nào cổ phiếu đó có điều kiện tốt nhất để tăng giá trong thời gian ngắn và trở thành một cổ phiếu thắng lớn tiềm năng. Điều đó không có nghĩa là khi cổ phiếu

có mức giá rẻ nhất, nghĩa là khi cổ phiếu có cơ hội cao nhất để đạt được thành công lớn. Cho đến giờ, cách dễ nhất và hiệu quả nhất để đưa ra quyết định là sử dụng các biểu đồ cùng với những dữ liệu cơ sở của bạn. Những biểu đồ cho phép bạn quan sát hàng trăm cổ phiếu, nếu không có những biểu đồ này thì bạn sẽ không thể theo dõi được chúng. Tất cả những biểu đồ chúng tôi đưa cho các bạn trong các ví dụ đã được điều chỉnh với những phân loại cổ phiếu, do đó đừng nghĩ rằng chúng tôi gợi ý các bạn nên mua những cổ phiếu giá thấp. Hầu hết cổ phiếu đều có mức giá khởi điểm là 5\$ đến 10\$ và chắc chắn sẽ là 30\$ đến 35\$ tại thời điểm đó.

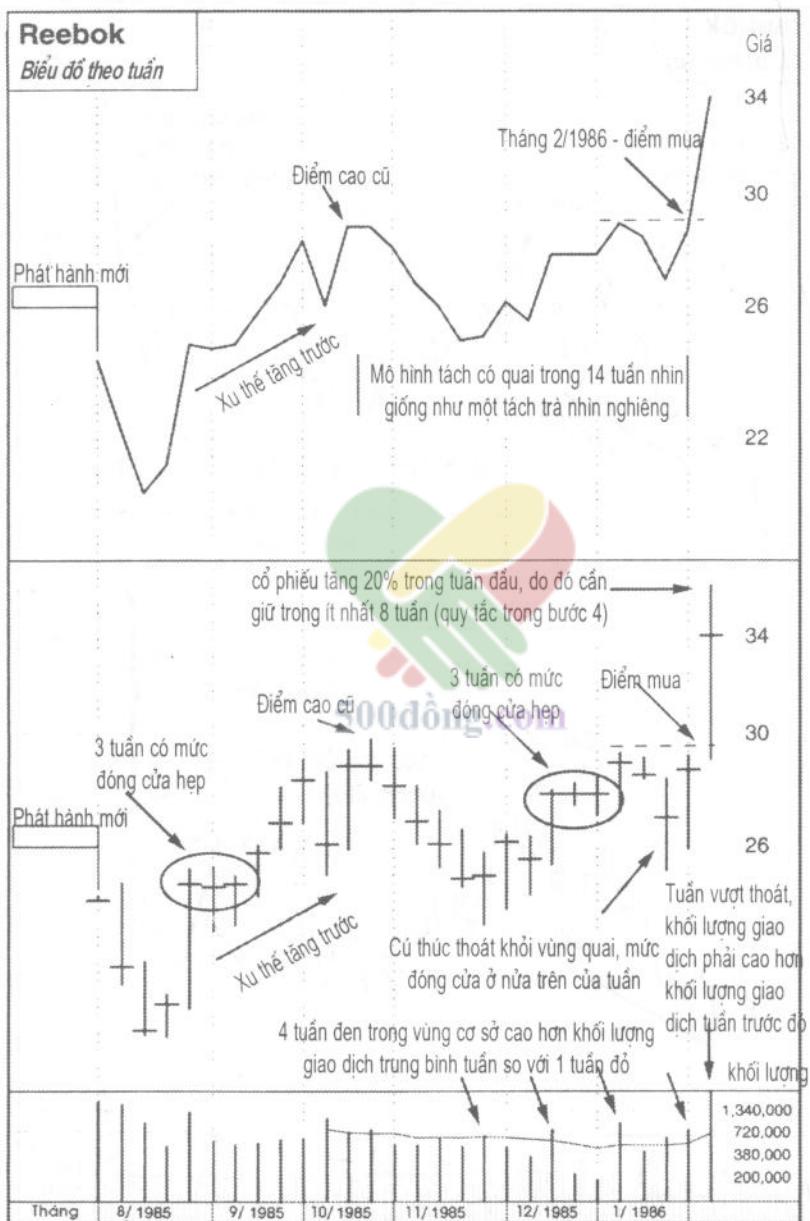
Tôi sử dụng chủ yếu những biểu đồ với khối lượng giao dịch và giá theo ngày hoặc theo tuần. Tôi cũng muốn nhắc đến những biểu đồ theo tháng, và thậm chí là những biểu đồ trong ngày với khoảng thời gian dãn cách là 5 đến 10 phút. Tôi thích biểu đồ theo tuần hơn vì chúng cho chúng ta thấy một cái nhìn thực tế toàn cảnh tương đối tốt, và dễ dàng hơn để vẽ các mô hình. Tôi cũng thường xuyên kiểm tra biểu đồ theo ngày, do đó tôi không bỏ lỡ những mạnh mẽ về khối lượng giao dịch bán hoặc là những mức giá chính xảy ra trong một hoặc hai ngày tại những điểm quan trọng mà có thể không được biểu hiện trong biểu đồ theo tuần. Việc kiểm tra biểu đồ theo tháng trong giai đoạn một vài năm cũng rất hữu ích. Một cổ phiếu có thể nổi lên từ một mức cơ sở 10 năm và mức giá cao cũ cũng như những mô hình ngắn hạn hợp lý có thể làm tăng tiềm năng của nó.

Một số ý tưởng đầu tư mới có thể xuất hiện khi chúng ta xem một số lượng lớn biểu đồ. Đầu tiên chúng ta sẽ xem trên cơ sở dữ liệu mở rộng của IBD, và một số cơ sở dữ liệu khác để tìm kiếm những đặc tính cơ bản tốt nhất, hãy tìm kiếm 5 mô hình biểu đồ cơ bản sau:

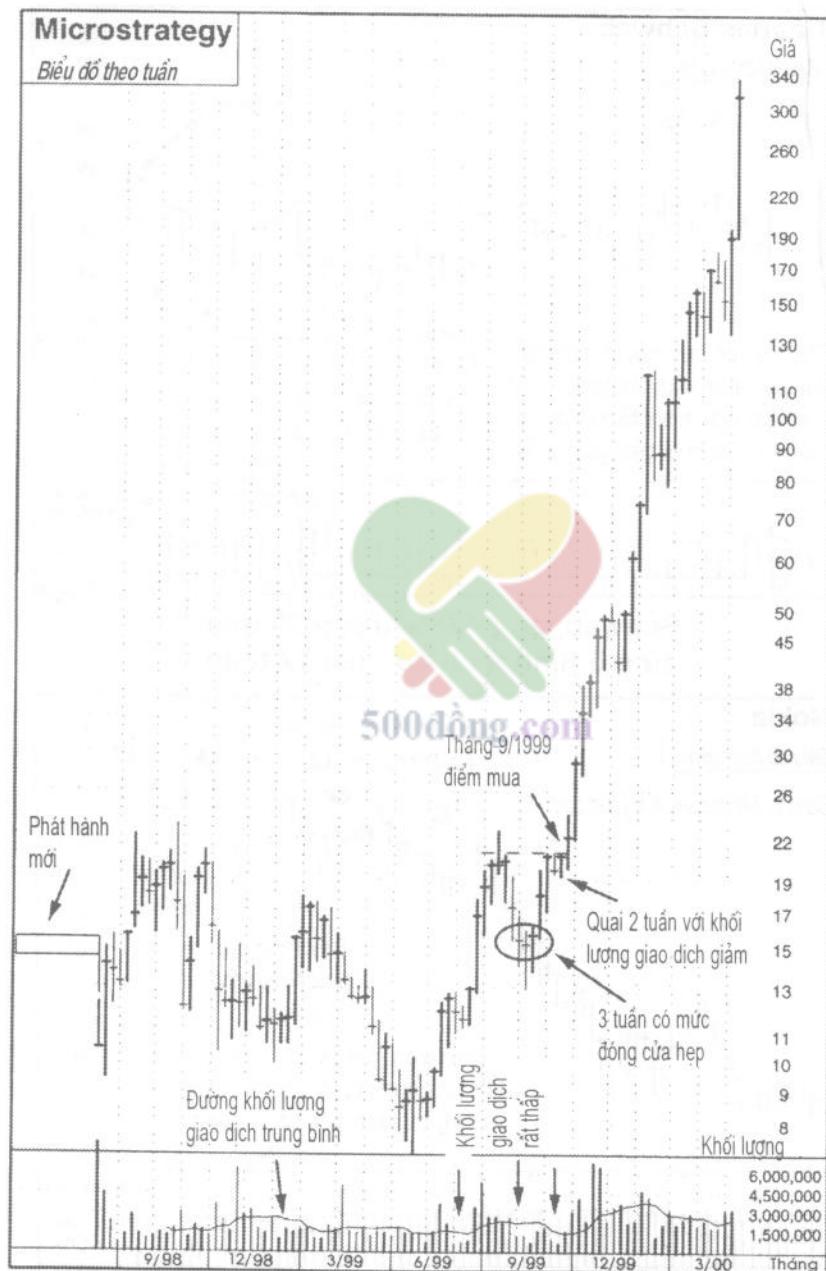
Cái tách có quai – đó là biệt hiệu chúng tôi đặt cho mô hình, hoặc một cơ sở mà chúng tôi thường gặp ở những cổ phiếu tốt nhất trong 50 năm qua. Nó giống như hình chiếu của một cái cốc khi chúng ta nhìn từ đầu bên kia.

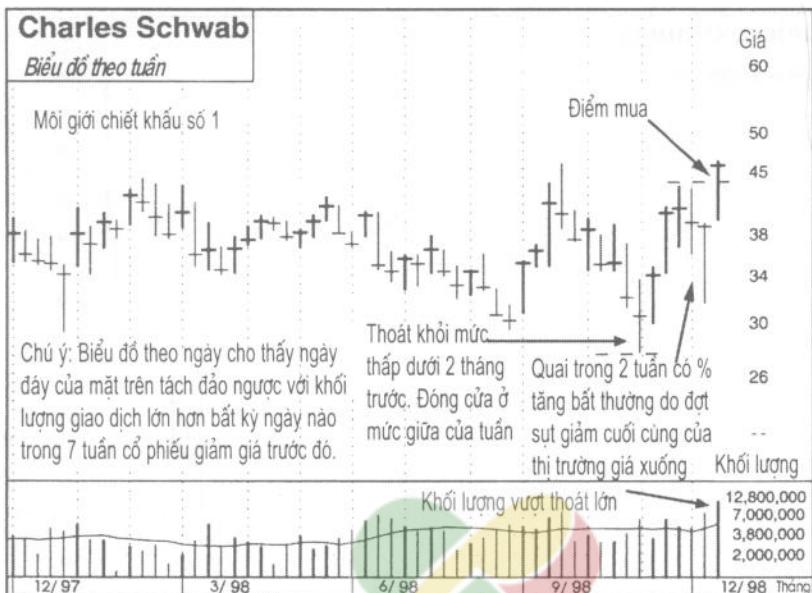

Mô hình biểu đồ theo ngày tách có quai trong 14 tuần của Reebok

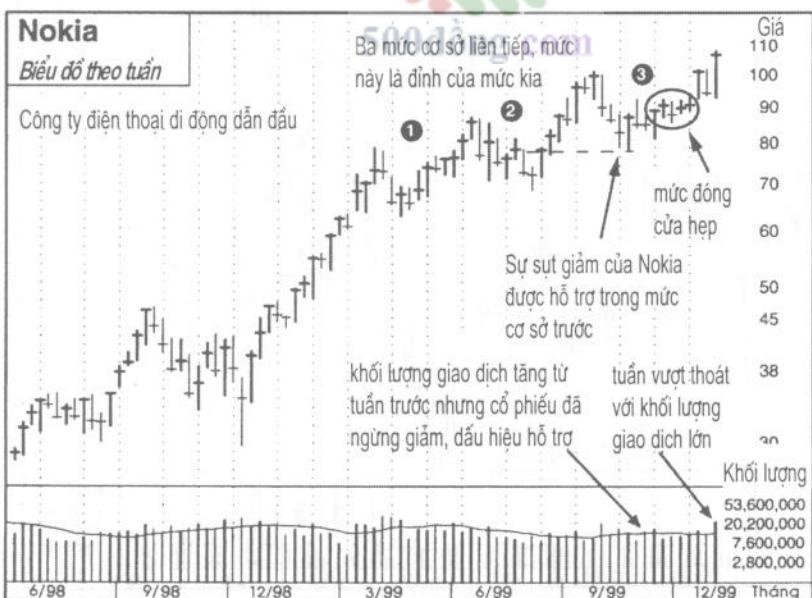

Biểu đồ theo tuần mô hình tách có quai của Reebok

Schwab tăng 428% trong 26 tuần
từ mô hình tách có quai 12 tuần

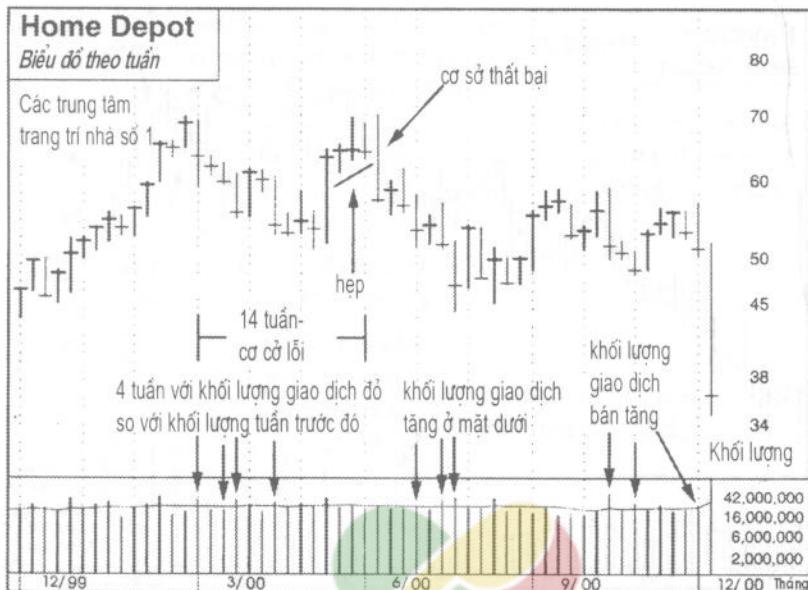
Mô hình tách có quai 13 tuần
của Nokia tăng gấp đôi trong 19 tuần

Mô hình tách có quai lối hất lên dọc theo những mức thấp.

Giai đoạn 3 lối, mô hình tách có quai trong 23 tuần thất bại

Mô hình lõi trong 14 tuần tách với
quai hẹp thẳng từ những mức thấp

Mô hình tách có quai 39 tuần lõi, rộng và loãng.

Một mô hình cái cốc có quai điển hình có chuyển biến nghịch với việc cổ phiếu giảm xuống trong 5 đến 7 tuần tạo nên phần bên trái của cốc. Đôi khi thời gian này dài hơn và đôi khi nó ngắn hơn. Hầu hết những cái cốc này đều tròn ra ở xung quanh đáy trong vòng vài tuần và ở một số đáy khác thi nó lại hẹp hơn. Sau đó chúng tăng lên về phía bên phải và có thể tăng lên ở nửa trên của mô hình, thường là 10% đến 15% của mức giá cao cũ của mô hình. Sau đó đồ thị bắt đầu nghiêng về một phía, hướng tới khu vực mà chúng tôi gọi là quai của mô hình. Khối lượng giao dịch trong phần thấp hơn của quai, và trong một đến hai tuần dọc theo đáy cốc khối lượng giao dịch thường giảm giá hoặc giảm tới một mức rất thấp. Điều này có nghĩa là không có thêm nhiều giao dịch bán đối với cổ phiếu tại thời điểm này, đây là một yếu tố được hiểu ngầm.

Thời điểm tốt nhất để mua những cổ phiếu này trong thị trường giá lên là sau khi phần quai kết thúc, phần dọc theo mức giá thấp đã hết, và cổ phiếu bắt đầu tăng lên, sẵn sàng vượt thoát khỏi đỉnh điểm được ghi nhận trước đó trong vùng quai. Điểm này được gọi là điểm mấu chốt hoặc điểm mua chính xác. Nó có thể được hiểu như là một mức cao mới tuyệt đối trong toàn bộ mô hình cái tách có quai. Một mô hình cái tách có quai mạnh nhất thường cho thấy một xu thế tăng giá mạnh trước đó, ít nhất là 30% và khối lượng giao dịch cũng tăng trong những tuần có xu thế tăng này.

Sau đây là 3 ví dụ kinh điển về mô hình tách có quai được hình thành trong thời gian thị trường giá lên từ năm 1998-2000, có đánh dấu các điểm mua và các mức tăng tiếp theo. Tôi sẽ đưa ra những mô hình tách có quai lõi hôm trước. Mặc dù trông có vẻ giống nhau nhưng thực ra chúng có các lõi có thể khiến mô hình thất bại và gây giảm giá.

Trong giai đoạn 1998-2000, những tách có quai không có gì khác thường cả. Chúng xuất hiện và biến mất liên tục trong tất cả các chu kỳ của thị trường.

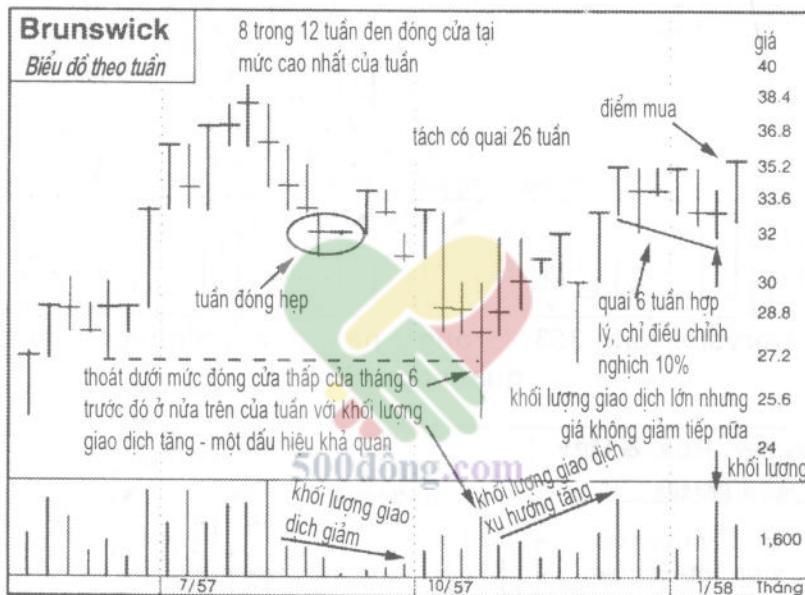
Cơ sở của tách có quai ít nhất sẽ kéo dài từ 6-8 tuần, bắt

đầu từ tuần đầu tiên, giá đóng cửa sẽ sụt giảm từ mức đỉnh.

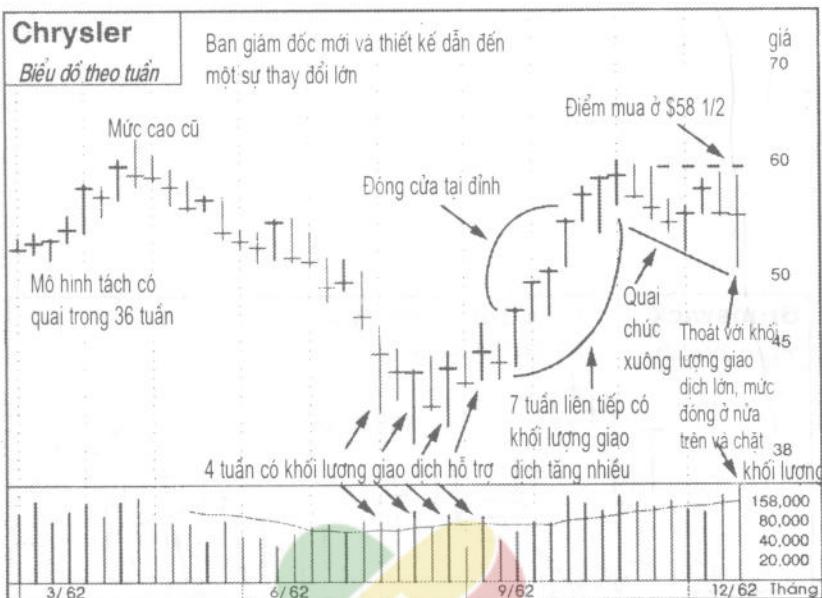
Sự hình thành của một số cơ sở có thể kéo dài từ 6 tháng đến 1 năm. Sự điều chỉnh xuống từ điểm cao tuyệt đối tới điểm thấp tuyệt đối thường từ 25-40%. Thông thường thì mô hình này sẽ không nghịch chuyển quá 2,5 lần so với nghịch chuyển trung bình của toàn thị trường.

Hầu hết tất cả các mô hình này đều được tạo ra nhờ sự chuyển nghịch hay sụt giảm của các chỉ số thị trường chung. Nói một cách khác, những nghịch chuyển của thị trường có thể được coi là một dấu hiệu tốt cho tương lai. Lý do là những nghịch chuyển này tạo ra những mô hình mới để từ đó, trong một vài tháng sau, những cổ phiếu dẫn đầu thị trường xuất hiện. Tuy nhiên bạn phải luôn tỉnh táo để nhận ra chúng. Ví dụ, các cổ phiếu bán lẻ có thể là những lựa chọn tồi tại thời điểm này, nhưng vài tuần sau đó, chúng đột nhiên hoàn tất những mô hình tốt và phát triển rực rỡ thành những cổ phiếu dẫn đầu. Tuy nhiên, để tạo ra lợi nhuận, bạn cần phải ở đó, quan sát sự thay đổi khi nó xảy ra. Cũng như bất kỳ một việc gì khác, bạn có thể thành công tối đa với công việc hoặc có thể không.

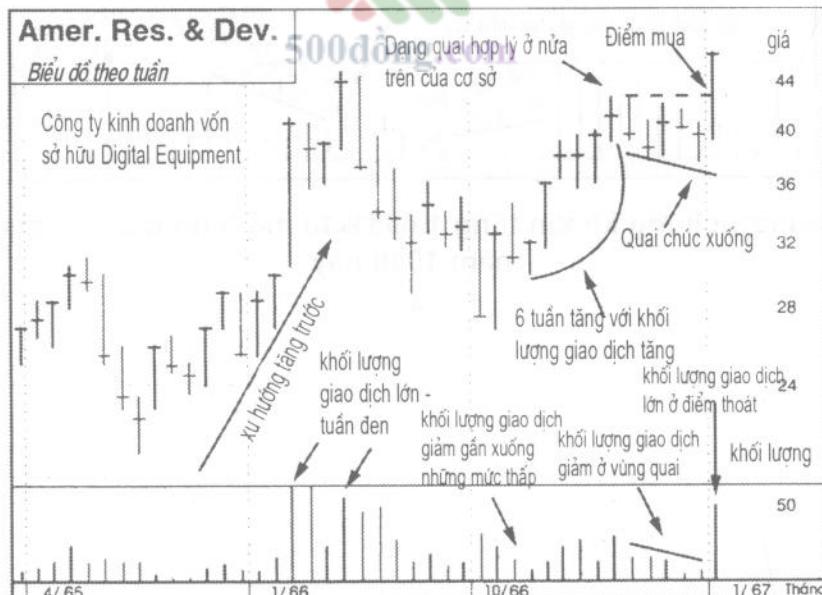
Ngày nay, bạn có thể luôn để mắt tới khoản đầu tư của bạn một cách dễ dàng, thậm chí khi bạn bận làm việc cả ngày. eIBD™, một phiên bản điện tử hoàn chỉnh của bản in giấy IBD có mặt ở khắp nơi trên thế giới chỉ một vài giờ sau khi thị trường đóng cửa. Trên trang web investors.com, độc giả đăng ký dài hạn có thể truy cập thông tin miễn phí về giá và khối lượng giao dịch chuyên nghiệp theo ngày và theo tuần và các bài báo của IBD từ trước tới giờ. Trước khi muốn tìm một cổ phiếu, tôi luôn đọc tất cả những câu chuyện liên quan tới công ty từ trước tới nay, chỉ để chắc chắn một điều rằng tôi hiểu thấu đáo và toàn diện về công ty đó. Tôi phải nhận thấy rằng chúng rất có giá trị. Những thiết bị cầm tay hỗ trợ và các sản phẩm PC cũng giúp cho việc quản lý các khoản đầu tư hàng ngày, hàng tối và cả những dịp cuối tuần hiệu quả hơn.

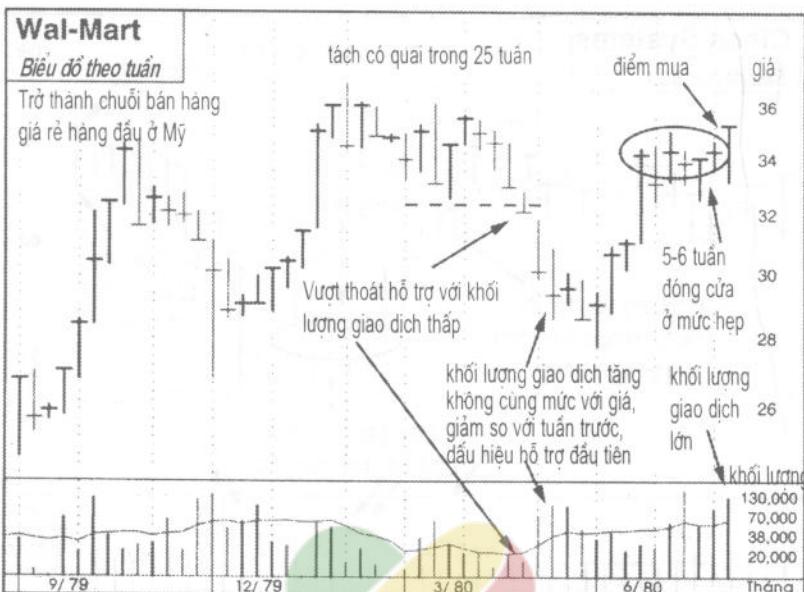
Brunswick chứng khoán tăng 1.605% từ mô hình tách có quai năm 1958 này

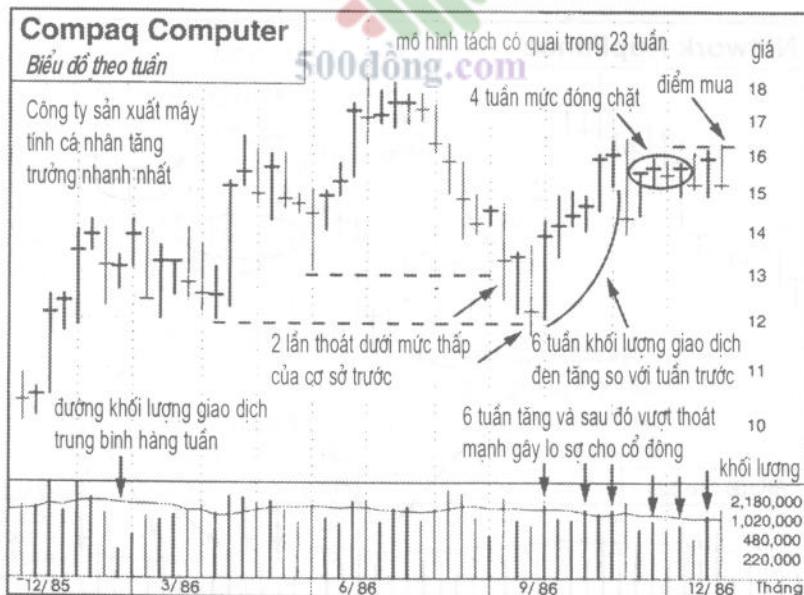
Chrysler tăng 353% trong 2 năm từ mô hình tách có quai năm 1962.

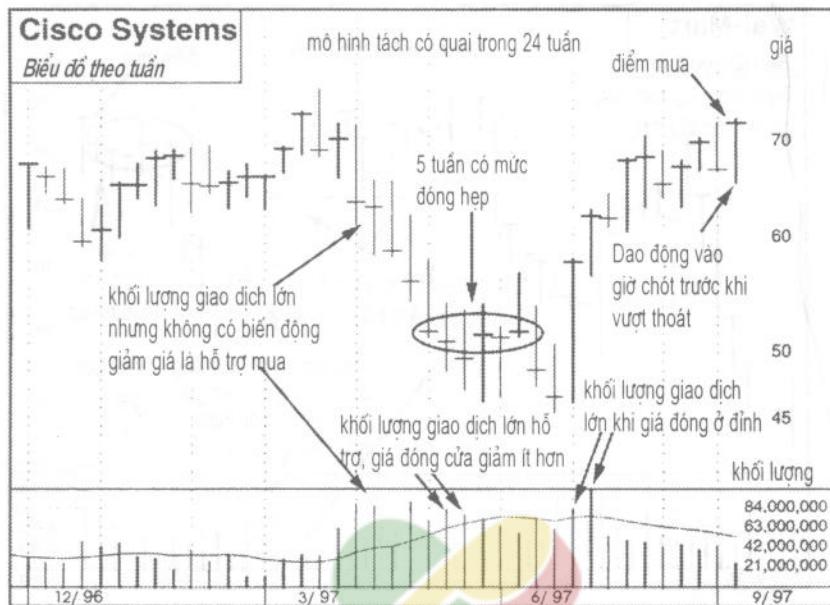
American Res. Tăng 830% từ mô hình tách có quai 22 tuần này

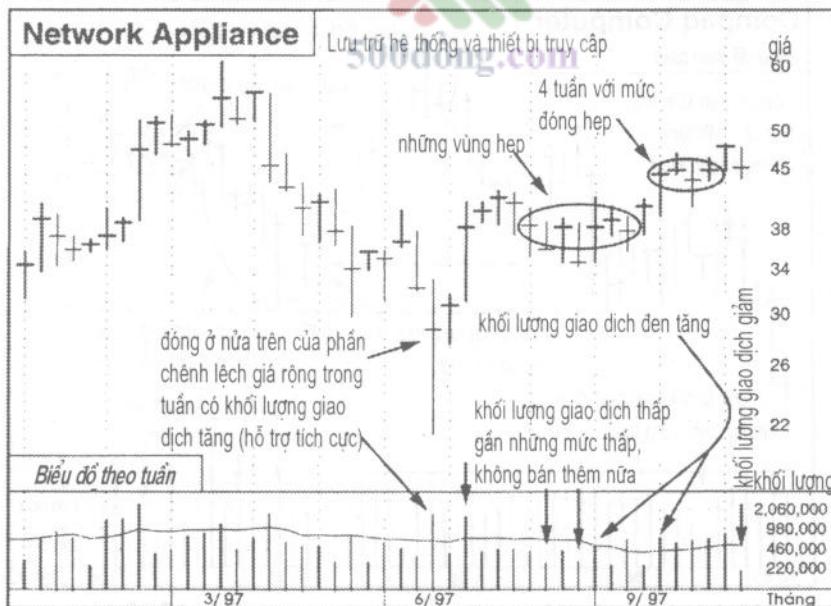
Mô hình tách có quai của Wal-Mart tăng 957% trong 36 tháng tiếp đó

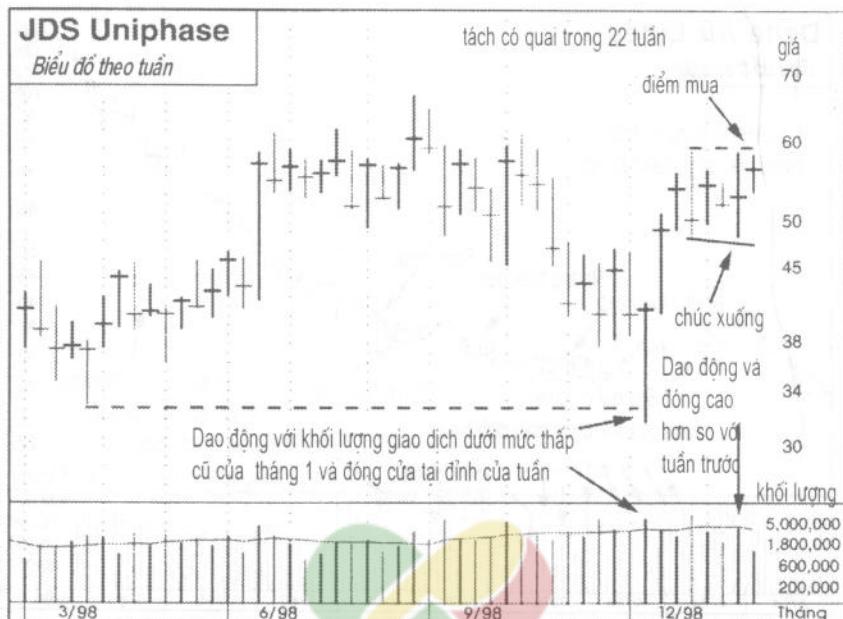
Mô hình tách có quai của Compaq năm 1986 tăng 378% trong 11 tháng

Mô hình tách có quai của Sisco năm 1997 tăng 900%
lợi nhuận vào tháng 3/2000

Mô hình tách có quai năm 1997 này tăng 3700% trong 30 tháng

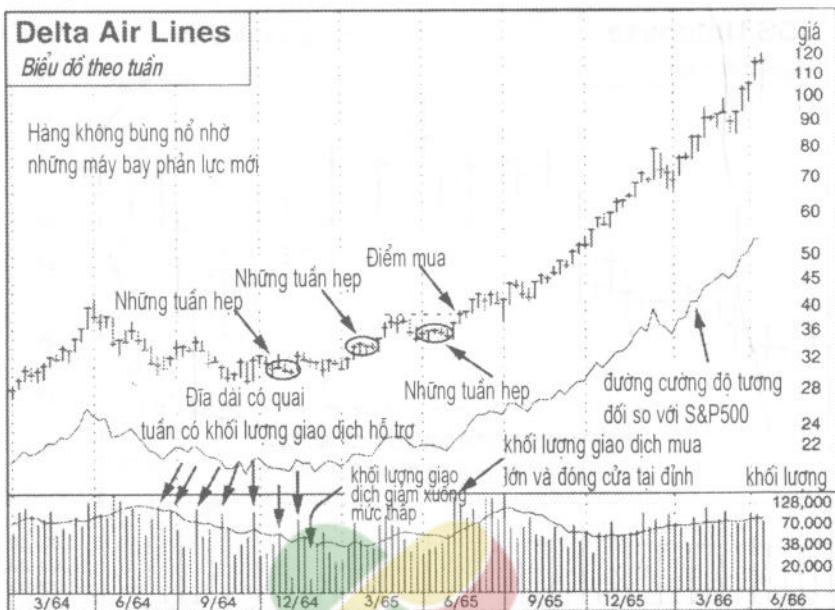

Mô hình tách có quai năm 1998 này
tăng 2.016% trong 68 tuần

500đồng.com

Cái đĩa: Mô hình này cũng tương tự như mô hình tách có quai và là một mô hình xuất hiện thường xuyên. Độ chuyển nghịch của mô hình này nông hơn và thời gian tối thiểu dài hơn 6-8 tuần.

Trong hầu hết các trường hợp, bạn sẽ nhìn thấy cái quai. Các quai trong cả mô hình cái tách, và cái đĩa đều có chung một mục đích. Khi một cổ phiếu chuyển nghịch với một khối lượng giao dịch lớn, sau đó hồi phục và vọt giá từ đáy, thì nó thường cần một mức giật giá cuối cùng trước khi cổ phiếu tăng vọt và đạt những mức cao mới. Cái quai giật giá này thông thường sẽ không quá 8-12% tính từ đỉnh tới mức thấp tuyệt đối. Tuy nhiên, tại đáy một thị trường giá xuống, mức này có thể lên tới 20-30%.

Mô hình đĩa có quai của Delta tăng 211% trong 49 tuần

Điểm giật giá là **cố hội cuối cùng** của cổ phiếu để: (1) loại bỏ bớt những người có cổ phiếu trong ngày khi các chỉ số thị trường giảm mạnh, (2) để xem liệu sức mạnh thoát đáy của toàn bộ mô hình có thể duy trì khối lượng giao dịch lớn khi tăng giá không.

Không có gì trùng lặp khi nhiều chuyên nghịch và hợp nhất giá hình thành nên những mô hình cơ sở kéo dài 12-13 tuần hoặc thậm chí 24-26 tuần. Đó là sự phản ứng với chu kỳ 3 tháng, trong thời gian đó, người ta báo cáo lợi nhuận và phát hiện thấy một số chuyên gia có thể vẫn đợi một báo cáo khác trước khi họ mua cổ phiếu này.

Hai đáy: Mô hình này không xuất hiện thường xuyên như mô hình tách có quai. Trong nó giống chữ W, nhưng trong hầu hết các trường hợp, nét xổ thứ hai phải cắt mức giá thấp của nét xổ thứ nhất. Đây là điểm loại bỏ tất cả những người nắm giữ cổ phiếu chưa bị gạt ra trong nét xổ thứ nhất, và những

người hy vọng sự sụt giảm này sẽ dừng lại trước khi nó thực sự dừng. Giá giảm xuống thấp hơn sẽ khuyến khích một số các tổ chức đầu tư nhập cuộc, những người cảm thấy rằng cổ phiếu đã giảm xuống mức họ có thể mua nó. Điểm giữa của mô hình hai đáy, hoặc điểm mua chính xác này cũng chính là đỉnh ở giữa của chữ W. Điểm này nhất định sẽ thấp hơn những mức giá cao cũ của toàn bộ mô hình này.

Khi các cổ phiếu này bắt đầu tăng giá từ đáy, hãy nhớ rằng khối lượng giao dịch trung bình ngày có thể sẽ tăng 50% hoặc hơn so với mức giao dịch trung bình hàng ngày của nó. Khối lượng giao dịch của những cổ phiếu thắng lớn trước đây tăng 100,200-300% hoặc hơn trong những ngày cổ phiếu đi qua điểm mua của chúng. Nếu như khối lượng giao dịch của cổ phiếu chỉ tăng 25% hoặc ít hơn trong ngày vượt thoát, thì cơ hội này là rất bình thường và có thể thất bại do không đủ cầu chuyên nghiệp tại thời điểm quan trọng này. Nếu như biểu đồ theo tuần cho thấy khối lượng giao dịch trong tuần vượt thoát thấp hơn so với tuần trước đó, thì đó là dấu hiệu mức cầu yếu tại thời điểm quan trọng này và có khả năng mô hình sẽ thất bại.

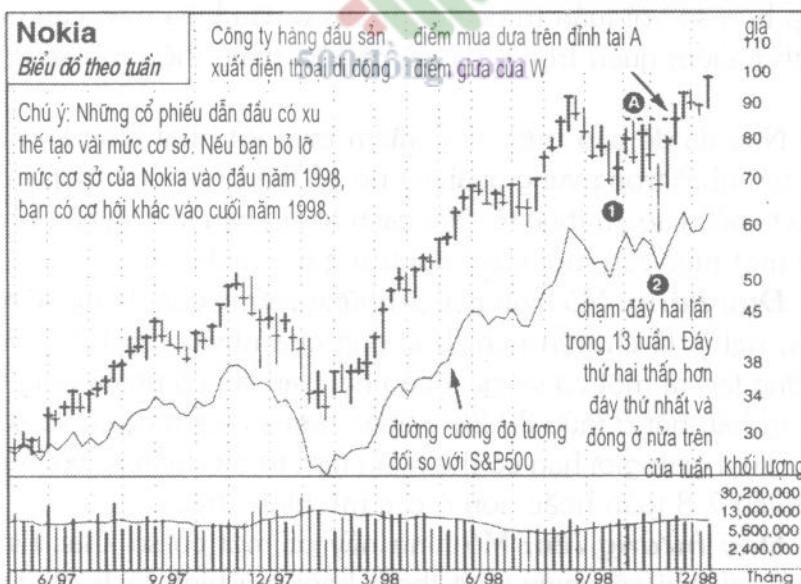
Như đã đề cập trước đây, điểm mua tốt nhất luôn là mức giá cao nhất trong vùng quai, và nó có thể từ 5-15% thấp hơn so với mức cao cũ thực tế. Nói cách khác, bạn không cần phải chờ một mức cao mới tuyệt đối trong mô hình này.

Đáy bằng: Mô hình này là những đường gần thẳng về hai phía, nghĩa là chuyển nghịch không quá nhiều (10-15%). Nó thường tạo ra một cơ sở giai đoạn hai, sau khi cổ phiếu tăng và duy trì hầu hết ở mức 20-25% hoặc hơn so với mức cơ sở ban đầu. Thời gian giới hạn có thể ngắn hơn từ 5-6 tuần so với mức tối thiểu 7-8 tuần hoặc hơn ở các mô hình khác.

Đáy hướng lên: Mô hình này có một cơ sở khác hình thành sau khi cổ phiếu vượt thoát khỏi mô hình tách có quai hoặc mô hình hai đáy ban đầu và phần nào đi lên vận động tăng chung của nó. Thông thường thời gian là 9-16 tuần và ba

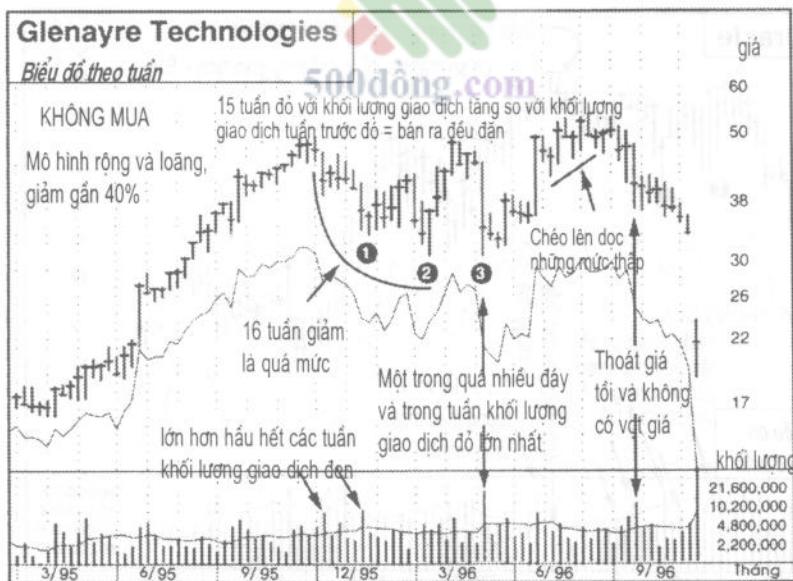
Hai đáy của NRV tăng 100% trong 23 tuần

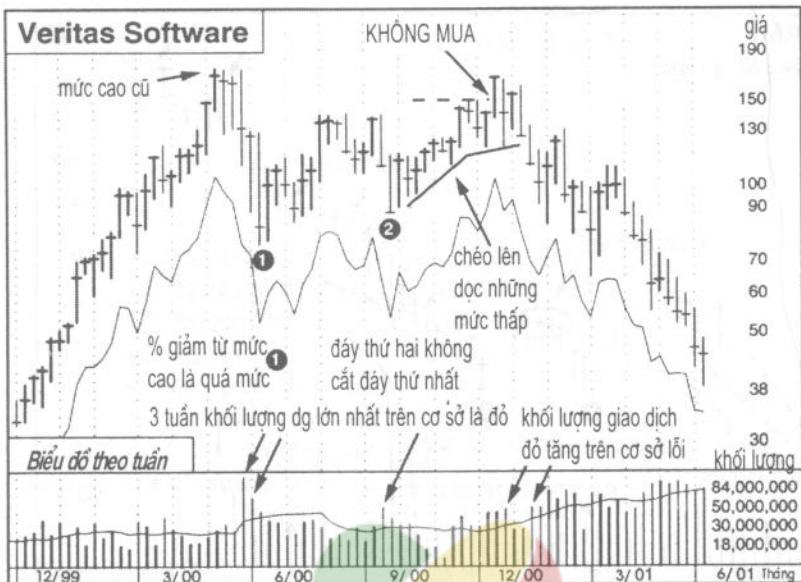
Nokia dụng đáy hai lần năm 1998 tăng 450% trong 15 tháng

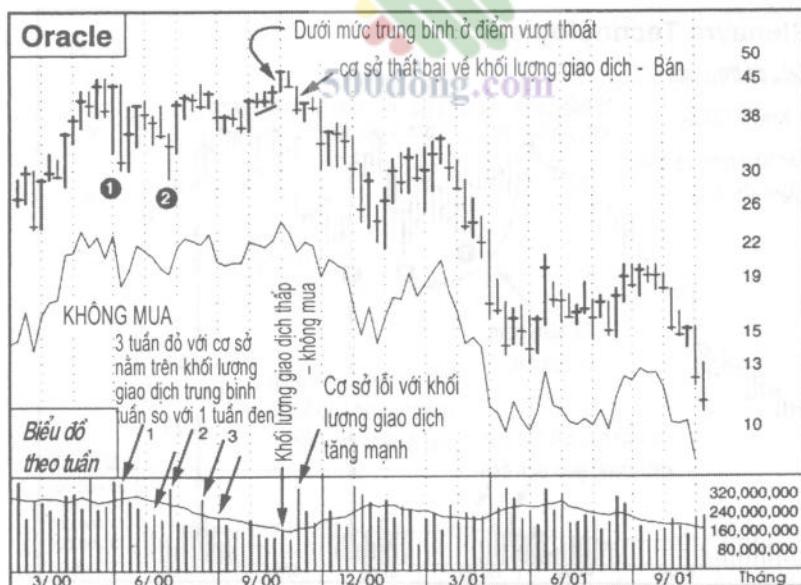
AMF dụng đáy 2 lần sau đó là 7 tuần cơ sở bằng

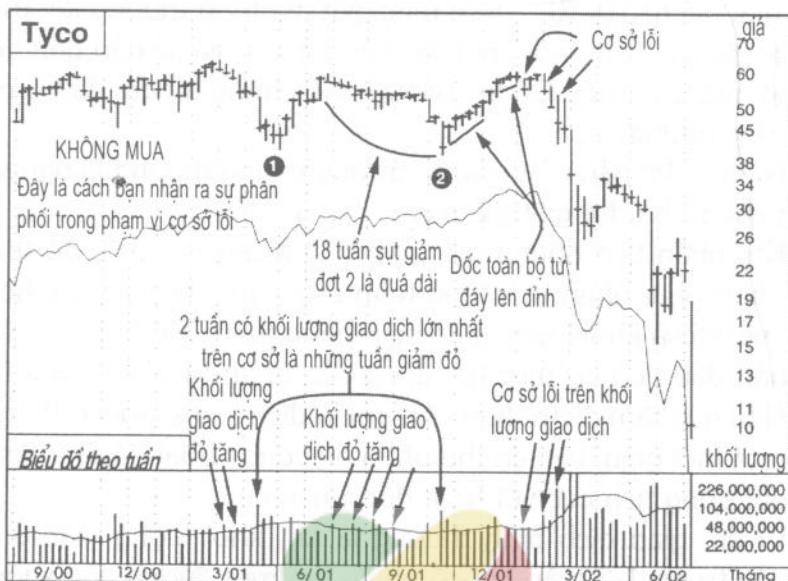
Mô hình dụng đáy 2 lần lõi, thực tế có 3 đáy

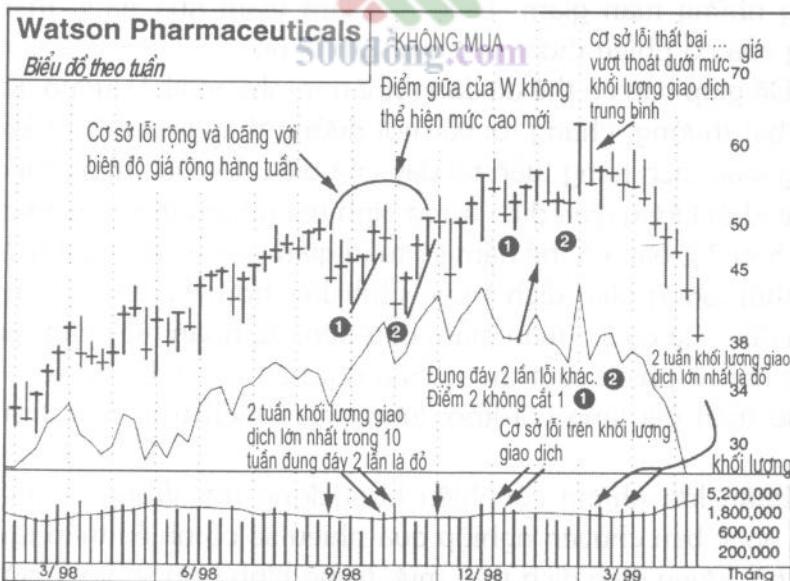
Một mô hình đựng đáy hai lần, rộng và loãng, và lỗi.

Mô hình đựng đáy 2 lần lỗi, với nhiều tuần đở có khối lượng giao dịch lớn

2 tuần có khối lượng giao dịch, lớn nhất trong mô hình
đung đáy 2 lần lồi của Tyco là do

Đây là một mô hình đung đáy 2 lần lồi khác, một đáy
nằm trên đỉnh cái kia

mức giật giá từ 10-20%. Mỗi mức giật giá thấp thường kết thúc ở mức giá cao hơn một chút và mỗi đợt vọt giá sẽ dần tiến đến những mức cao mới. Đó là lý do tại sao chúng tôi gọi đây là mô hình đáy hướng lên.

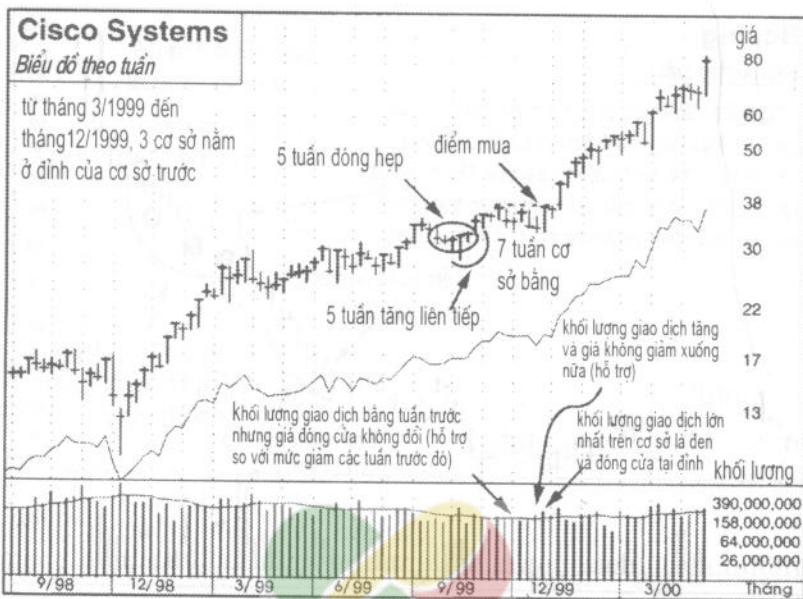
Những đợt bán ồ ạt của thị trường chung thường là nguyên nhân gây ra ba đợt giật giá này.

Khi phân tích những mô hình này trong các biểu đồ theo tuần, bạn phải phân tích từng tuần một, ghi chép lại các hoạt động về giá và khối lượng giao dịch hàng tuần. Mô hình bắt đầu với tuần đầu tiên có mức giá đóng cửa giảm từ đỉnh của tuần, ngay khi qua tâm điểm, hay còn gọi là điểm mua truyền thống. Sau một thời gian, bạn có thể phân biệt được hoạt động thường và hoạt động tích cực với hoạt động tiêu cực.

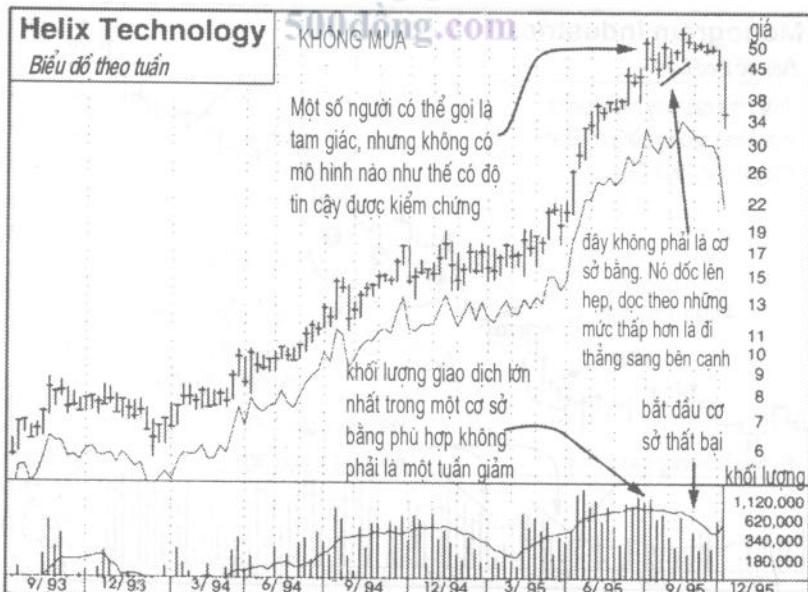
Ví dụ, giao dịch bình thường là khi khối lượng giao dịch tăng lên trong 1-2 tuần khi cổ phiếu tạo một đường dốc xuống về phía trái của tách. Nhưng trong hầu hết các trường hợp, bạn có thể không nhận thấy 5-6 tuần có khối lượng giao dịch lớn trong những tuần giảm. Điều này làm giảm khả năng thành công của cổ phiếu thoát mức cơ sở của nó.

Để giúp bạn có thể dễ dàng nhận ra những khối lượng giao dịch bất thường, chúng tôi vẽ một đường thẳng qua điểm khối lượng giao dịch hàng tuần tại đáy của biểu đồ của chúng tôi để chỉ ra khối lượng giao dịch trung bình hàng tuần trong ba tháng qua. Sau đó, bạn có thể đếm số tuần giảm giá so với tuần trước với khối lượng giao dịch trung bình lớn hơn. Hãy bắt đầu từ điểm đầu của cơ sở (tuần giảm đầu tiên) để hoàn tất phần quai trước khi cổ phiếu vượt thoát. Sau đó, hãy so sánh con số này với số tuần giá tăng với khối lượng giao dịch trên mức trung bình.

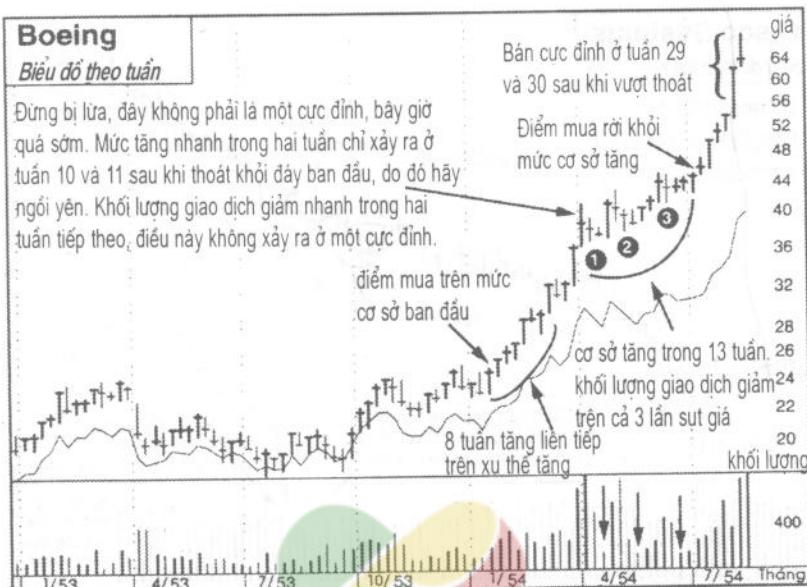
Phần lớn những cổ phiếu hoạt động tốt không bị phân phối hoặc bán chuyên nghiệp quá nhiều sẽ có nhiều tuần tăng với khối lượng giao dịch trên mức trung bình hơn so với những tuần giảm có khối lượng giao dịch trên mức trung bình. Một cổ phiếu tối ưu có thể có 8 tuần tăng với khối lượng giao dịch trên

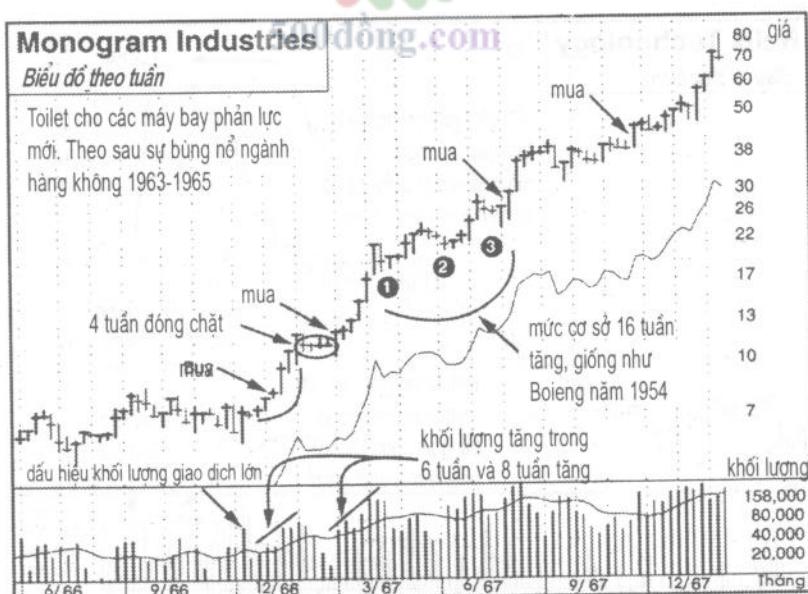
Mức cơ sở tốt cuối cùng của Cisco ... hoặc mức cơ sở bằng trên đỉnh của một mức cơ sở

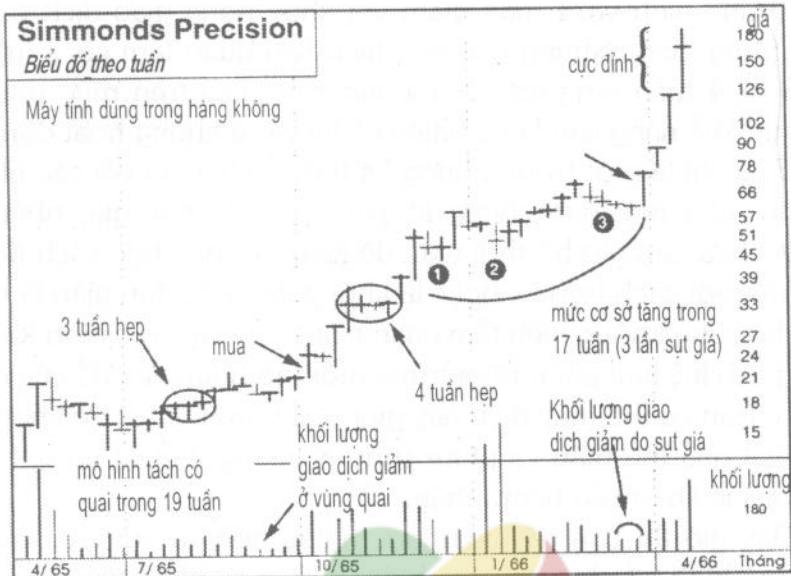
Mức cơ sở lỗi với khối lượng giao dịch giảm và dốc

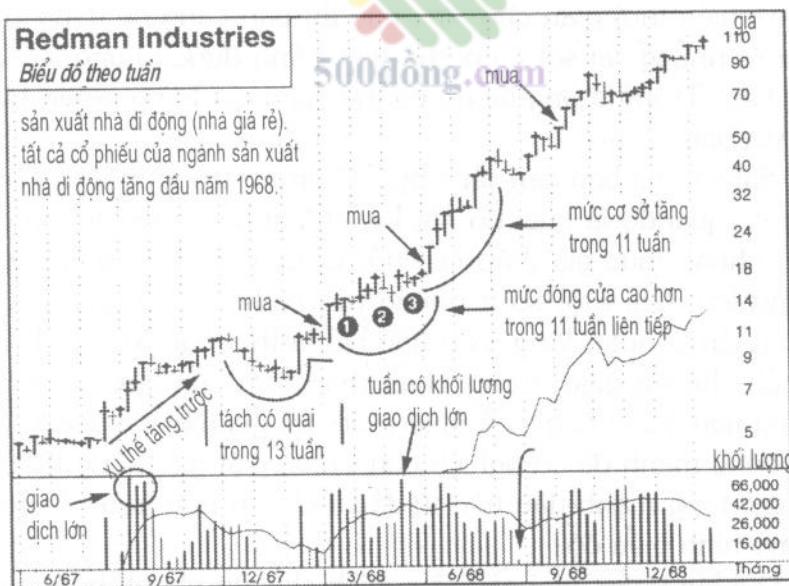
Mức cơ sở tăng của Boeing trong 13 tuần năm 1954

Mức cơ sở tăng của Monogram trong 16 tuần năm 1967

Điều chỉnh cơ sở tăng trong 17 tuần
của Simmond năm 1966

Redman tăng 900% cho thấy một mức cở sở tăng sớm

mức trung bình và 4 tuần giảm với khối lượng giao dịch trên mức trung bình. Nhưng nếu cổ phiếu bạn quan tâm có 7 tuần giảm và 4 tuần tăng với khối lượng giao dịch trên mức trung bình thì khả năng cao là cổ phiếu có lỗi và sẽ không hoạt động.

Đây chỉ là một trong những lợi thế của bạn so với các nhà đầu tư, nhà môi giới chứng khoán hay một học giả, những người chưa bao giờ bỏ thời gian để kiểm tra hay học cách đọc biểu đồ một cách hợp lý, hoặc là không tin hoặc đơn giản là bỏ qua; họ cũng không hiểu tầm quan trọng của việc xác định khối lượng tích luỹ hay phân phối trong một mô hình biểu đồ của cổ phiếu. Bạn có thể thấy điều này giống như một vị bác sĩ không xem kết quả thử máu và phim chụp X-quang để biết có gì bất ổn với sức khoẻ của bệnh nhân.

Bây giờ thì bạn đã hiểu được nhiều hơn so với chỉ nhận thức mô hình cổ phiếu qua hình dáng. Bạn sẽ phân tích những mô hình này hàng tuần để quyết định rằng liệu việc nghịch chuyển của cổ phiếu là bình thường hay bất thường. Bạn càng dành nhiều thời gian cho việc này thì bạn càng dễ dàng phát hiện ra những sai sót giúp cho bạn tránh được những sai lầm mất tiền. Trong tương lai nó có thể đáng giá hàng nghìn USD đối với bạn.

Sai sót mà bạn cần phải học để tìm ra trong một mô hình tách có quai đó là quai đó hất lên chữ không chúc xuống dọc theo những mức giá thấp của nó. Chúng tôi gọi đó là chữ V hướng lên. Chỉ một số ít những mô hình với cái quai chữ V hướng lên là hoạt động, còn hầu hết là thất bại. Mục đích của nghịch chuyển giảm trong phần thấp hơn của quai là để đặt những người đầu tư giữ cổ phiếu vào đợt giảm giá cuối cùng và dao động mạnh để có nghịch chuyển và giật giá thông thường sau đợt tăng mạnh đầu tiên từ đáy tách lên nửa trên của toàn bộ mô hình biểu đồ.

Đôi khi phần quai này sẽ nghịch chuyển nhanh hoặc tăng vọt trong tuần đầu tiên hoặc tuần thứ 2. Nhưng thông thường thì nó tăng ở gần cuối. Có một lần điều này xảy ra ở phần cuối

của quai và cổ phiếu bắt đầu tăng lên qua điểm bán chính với khối lượng giao dịch tăng. Trong một thị trường giá lên thì đây luôn là điểm tối ưu để mua. Một số nhà đầu tư sử dụng thước để vẽ một đường theo đường dốc xuống từ đỉnh tuyệt đối tại thời điểm đầu của toàn bộ mô hình và chạm tới đỉnh trong phần đầu của quai và tiếp tục tạo ra một điểm bắt đầu hơi sớm một chút, chỉ trước chính điểm giá vượt thoát. Một số nhà quản lý tiền chuyên nghiệp có thể bắt đầu giao dịch mua của họ thậm chí sớm hơn - quanh điểm giật giá của quai khi mà khối lượng giao dịch giảm đột ngột. Phần quai có thể ngắn và đi về một phía chỉ trong 1-2 tuần, hoặc có thể dài hơn tới tận 10 tuần hoặc hơn nữa. Chỉ một số ít mô hình tách không có quai.

Bạn cũng nên nhận biết phần quai hình thành nên nửa dưới của toàn bộ mô hình. Để xác định đúng là vậy, hãy lấy đỉnh tuyệt đối của cổ phiếu và điểm thấp tuyệt đối của mô hình và sau đó quyết định điểm ở giữa của quai trong mối tương quan với chúng. Nếu như điểm giữa của phần quai nằm ở nửa thấp của toàn bộ cấu trúc giá, thì đây là một mô hình yếu và rất dễ thất bại. Cổ phiếu tăng thoát chưa đủ cao khỏi những mức tuyệt đối thấp của cơ sở để cho thấy một cái sút mạnh thực sự. Qua thời gian bạn sẽ muốn tăng cái khả năng nhận biết những yếu kém cũng như những điểm mạnh trong hoạt động cổ phiếu của bạn.

Phần quai có thể quá rộng và loãng. Nếu bạn đang ở trong thị trường giá lên thì phần quai thông thường sẽ không nghịch chuyển quá 10-15% từ đỉnh tuyệt đối đến điểm thấp tuyệt đối. Nếu bạn ở trong một thị trường giá xuống, thì đợt giảm quá mức cuối cùng và tính không ổn định của thị trường chung thường sẽ dẫn đến việc điều chỉnh quai rộng hơn 20-30%. Điều này đã xảy ra với cổ phiếu Charles Schwab vào tháng 10/1998, trước khi nó tăng lên 428% chỉ trong 26 tuần.

Cấu trúc toàn cơ sở có thể rộng và loãng. Có ba cách để xác định điều này. Như chúng tôi đã nói đến, mức nghịch chuyển của một cổ phiếu sẽ không nhiều hơn 2,5 lần so với

mức nghịch chuyển của chỉ số thị trường chung. Bạn cũng có thể tính được mức nghịch chuyển từ đỉnh tuyệt đối của mô hình tới điểm thấp tuyệt đối. Mức nghịch chuyển 60% luôn là quá rộng: cổ phiếu đơn giản chỉ đi xuống và đi lên quá nhiều. 25-35% thường là mức nghịch chuyển bình thường hơn trong những thị trường giá lên.

Cách thứ ba để xác định xem cơ sở quá rộng hay không là nhìn sự chênh lệch giữa đỉnh tuyệt đối và điểm thấp tuyệt đối trong các vận động giá từng tuần. Ví dụ, một cổ phiếu có mức nghịch chuyển chung từ 50 đến 30 và tuần đầu tiên giảm xuống 42 (mức chênh lệch là 8 điểm), sau đó tăng lên 7 điểm trong tuần tiếp theo và chỉ giảm 9 điểm trong tuần sau đó. Nếu như những mức tăng giảm lớn như thế này duy trì hàng tuần qua toàn bộ cơ sở thì cổ phiếu hoạt động quá tích cực và không ổn định. Nó không bao giờ có cơ hội để nghỉ ngơi và công chúng để mắt tới nó. Cổ phiếu này khiến công chúng chú ý quá nhiều. Một sự nghịch chuyển, tại một thời điểm nào đó, sẽ làm giảm sự chú ý của công chúng đối với cổ phiếu này.

Thực tế thì những mô hình bình thường sẽ có nhiều tuần có ít giao dịch. Những mô hình này chỉ cho thấy những sự vận động nhỏ và hẹp. Ví dụ: Một cổ phiếu có thể tăng lên từ đáy của tách ở \$40 đến khoảng 46\$. Sau đó, nó di chuyển quanh ở mức 46\$, có thể là 45\$ hoặc 46,5 trong 3 tuần và có mức đóng cửa không đổi trong nhiều tuần. Cổ phiếu này không khiến người ta chú ý bởi nó hoạt động không nhiều. Nhưng nó có thể chỉ nằm im giả chết. Bạn sẽ thường thấy hiện tượng này ở gần phần cuối của quai. Khối lượng giao dịch sẽ rất thấp, giá vận động rất ít, và khi không có ai chú ý, nó đột ngột thay đổi và tăng vọt với khối lượng giao dịch lớn.

Điều này cũng có thể xảy ra với một số ít cổ phiếu dẫn đầu mới nổi bật trong 2-4 tuần sau khi nó vượt thoát khỏi cơ sở. Các quỹ có thể vẫn đang tích luỹ một vị thế, và cổ phiếu sẽ đóng trong một phạm vi hẹp không đổi trong ba tuần liên tiếp. Một vài ví dụ trong quá khứ là Simmonds Precision Products

tháng 11/1965, Monogram Industries tháng 12/1966, Home Depot tháng 3/1982 (ngay sau IPO), Emulex tháng 9/1982, Amgen tháng 3/1990, Micron Technology tháng 1/1995 và Oracle tháng 10/1999.

Những mô hình rõ ràng với tất cả mọi người tất nhiên sẽ không hiệu quả. Chúng không cần quá rõ như vậy với hầu hết các nhà đầu tư. Hãy nhớ rằng: thị trường vận động ngược chiều với tâm lý đám đông.

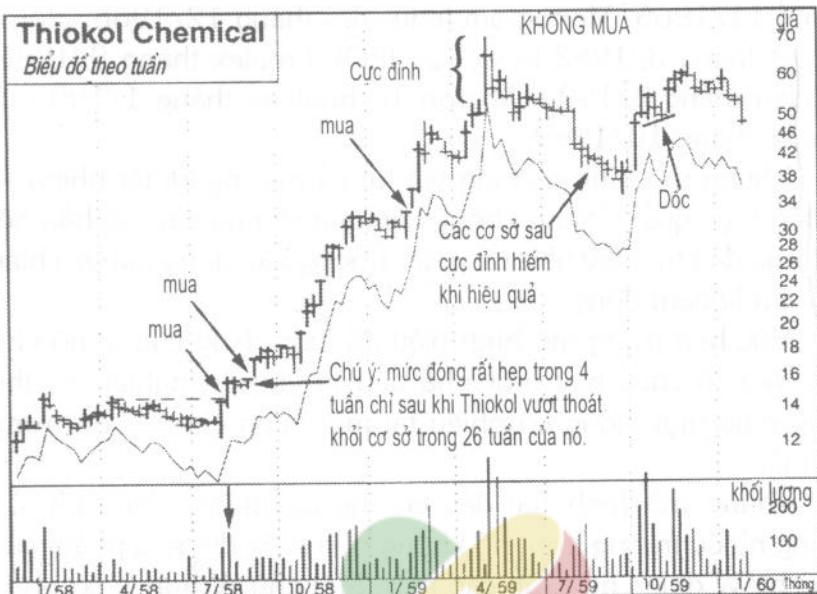
Mức hẹp trong mô hình biểu đồ luôn đáng chú ý: nó cho biết một tổ chức hay một nhà đầu tư chuyên nghiệp có thể đang mua một lượng cổ phiếu tại một vùng giá nào đó trong vài tuần.

Những mô hình hai đáy có thể có những đặc tính lỗi. Trong nhiều trường hợp, nó không hợp lý, ví dụ, nếu phần giữa của chữ W đi lên một sàn cao mới. Một chữ W hợp lý có phần giữa dừng lại trước mức cao cũ.

Bạn không cần phải hiểu nguyên nhân khiến mô hình có hình dạng như vậy hay tại sao cổ phiếu hoạt động mạnh trong một ngày và yếu trong ngày khác. Trong nhiều trường hợp, đơn giản bạn sẽ không biết. Và thậm chí khi bạn nghĩ bạn biết, thì nó có thể lại là một cái gì khác. Điều duy nhất quan trọng là bạn phải nhận ra mô hình này mạnh hay yếu, bình thường hay bất thường. Bạn sẽ không bao giờ có tất cả các câu trả lời, và cũng không đáng phải cố tìm ra câu trả lời.

Đôi khi, một cổ phiếu yếu đơn giản là vì thị trường chung giảm trong 2-3 ngày khi phản ứng với một vài tin xấu nhất thời. Tại thời điểm này, cổ phiếu tạo mô hình tách có quai có thể cắt mức thấp trong phần quai và tạo một dao động lớn. Nhưng nếu thị trường tăng lại vài ngày sau đó, và nếu cổ phiếu được bảo trợ, nó sẽ thoát khỏi mô hình và đạt tới một sàn cao mới với khối lượng giao dịch lớn.

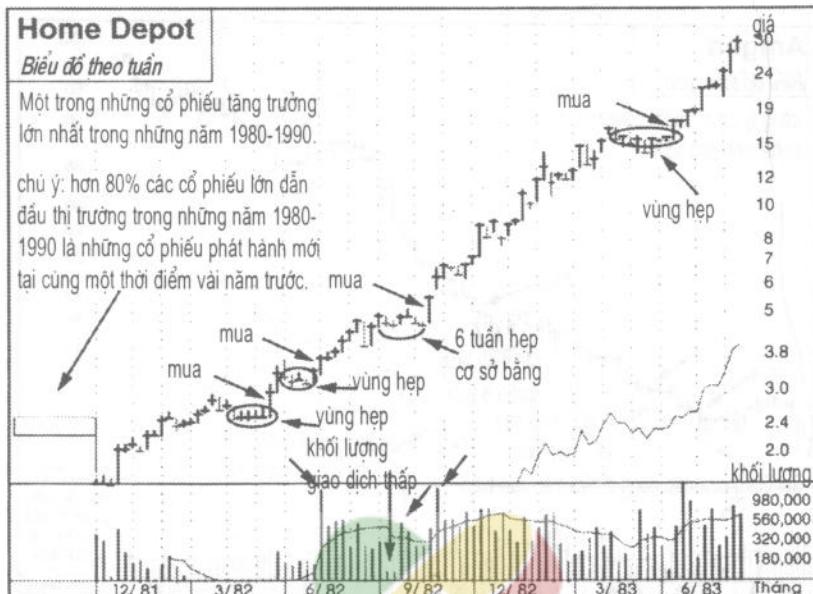
Hầu hết các nhà đầu tư chưa bao giờ học biểu đồ. Trong số ít người học, một số người nghĩ rằng đó là một loại bảng ký hiệu kỹ thuật đặc biệt. Tuy nhiên, điều mà đa số tin vào thị

Năm 1958, Thiokol có 4 tuần hẹp sau khi vượt thoát.

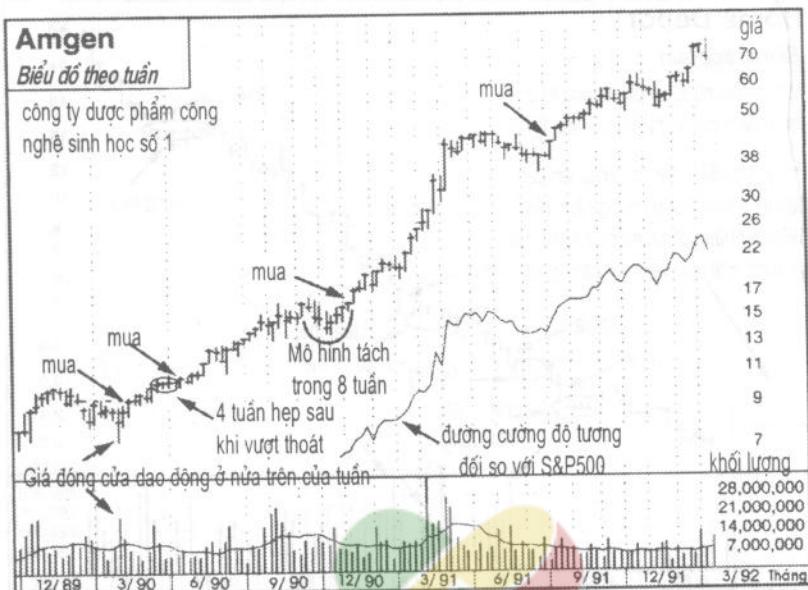
Levitz Furniture năm 1970 có 3 tuần hẹp trước khi
vượt thoát

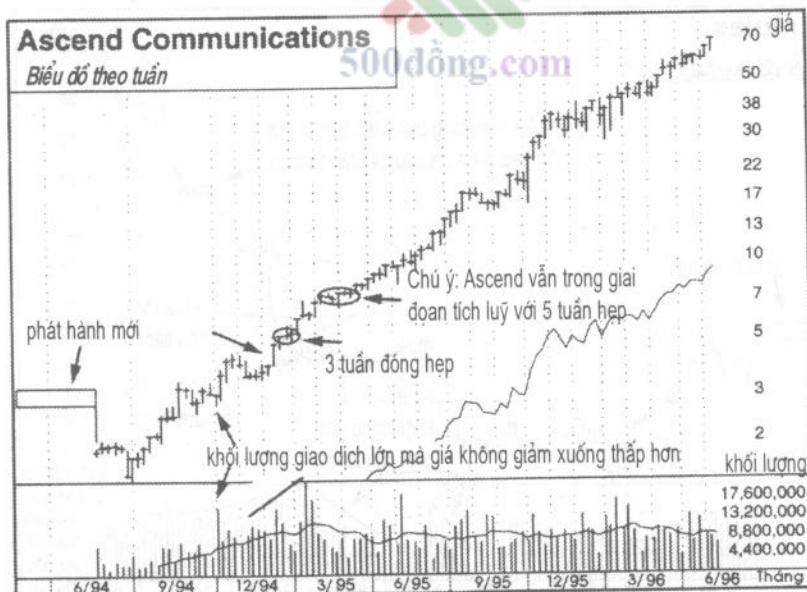
Home Depot có nhiều vùng hep sau IPO của nó

Emulex năm 1982 có 4 tuần hep sau khi vượt thoát.

Năm 1990, Amgen có 4 tuần hép sau khi vượt thoát

Ascend năm 1995 có 4 tuần hép sau khi một đợt tăng giá lớn

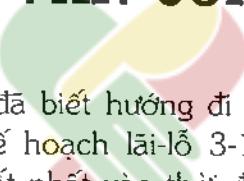
trường thường sai hoàn toàn. Rất tự nhiên, cái gì hoạt động tốt không phải lúc nào cũng rõ ràng với tất cả mọi người và những phân tích biểu đồ tốt và có kinh nghiệm là một trong những thứ đó. Đó là một kỹ năng, và như tất cả các kỹ năng khác, nó cần một chút luyện tập và sự bền bỉ. Nhưng kỹ năng này rất đáng học. Thực tế là những ai không sử dụng bản đồ cùng với nghiên cứu cơ bản sẽ bị bất lợi lớn và có thể sẽ mất rất nhiều tiền.

Hầu hết những nhà đầu tư chuyên nghiệp - hoặc ít nhất những người giỏi nhất - đã phân tích kỹ lưỡng các mô hình cung-cầu và các đặc tính từ các biểu đồ, và sau đó đưa ra quyết định dựa trên những gì họ thấy và những thông tin cơ bản họ biết về công ty. Hầu hết những nhà đầu tư chuyên nghiệp đều sử dụng cả thông tin căn bản tốt và thực tế hoạt động của thị trường, chứ không phải một trong hai. Trong hầu hết các trường hợp, chỉ riêng thông tin căn bản không thể cho bạn biết khi nào một cổ phiếu dẫn đầu đạt đỉnh, nhưng quan sát hoạt động giá và khối lượng giao dịch bất thường có thể cho bạn biết điều đó.

500đồng.com

BUỚC 4

THỜI ĐIỂM BÁN VÀ GIỮ LẠI LỢI NHUẬN LỚN KHI BẠN VẪN CÒN CÓ THỂ

Bây giờ bạn đã biết hướng đi của thị trường chung, biết cách thực hiện kế hoạch lãi-lỗ 3-1, biết cách chọn và mua những cổ phiếu tốt nhất vào thời điểm tốt nhất, như vậy bạn đã đi được hơn nửa đường của một nhà đầu tư thành công. Tuy nhiên, có lợi nhuận cổ phiếu trên giấy là một chuyện, giữ được nó lại là chuyện khác. Tôi biết điều đó. Tôi đã học điều khắc này từ hơn 40 năm trước, trong thị trường giá lên năm 1961.

Tôi sở hữu hơn nửa tá cổ phiếu sau này trở thành những cổ phiếu thắng lớn, bao gồm Kerr McGee Oil, một công ty sản xuất dầu và uranium do cựu thống đốc bang Oklahoma Bob Kerr and nhà sản xuất dầu Dean McGee sáng lập; Crown Cork & Seal, công ty sản xuất bình phun; và tập đoàn Brunswick và công ty American Machine và Foundry (AMF), hai công ty khởi xưởng mốt chơi bowling bằng cách tạo ra con ky tự động. Bởi vì tôi theo mô hình tháp -mua thêm khi chúng tăng giá- nên mỗi cổ phiếu đều có vị thế tốt. Nhưng sau đó, chúng đạt đỉnh và tụt giá thấp đến mức đủ để tôi mất hết cả lợi nhuận đã từng có được.

May mắn là lúc đó tôi bắt đầu bán chúng và thoát ra trước HOC CHUNG KHOAN tại: www.500dong.com (Facebook.com/Ngo500dong)

khi bị thua lỗ nặng nề. Sau khi thất bại với thị trường và với chính những cổ phiếu của mình, buồn vì mọi việc kết thúc trong vòng chưa đầy một năm, tôi quyết định ngồi lại và tính toán xem mình đã sai ở đâu. Tôi vẫn không kiếm được chút tiền nào cả, chỉ ngồi chơi xơi nước.

Và cuối cùng tôi phát hiện ra một điều quan trọng: Tôi đã không biết khi nào cần phải bán một cổ phiếu. Tôi chỉ mua chúng vì chúng quá tốt, mua thêm chúng vì chúng đang rất hiệu quả, và sau đó ngồi nghỉ - béo ị, ủ lì và sung sướng. Tôi đã không hiểu một thực tế rằng hầu hết các cổ phiếu dẫn đầu thị trường sẽ đạt đỉnh tại một thời điểm nào đó, sau đó tụt xuống và lấy đi hầu hết lợi nhuận của bạn trước khi bạn biết điều gì đang xảy ra với mình.

Sau vài tuần tự xem lại tất cả những sai lầm của mình và bản nghiên cứu chi tiết, tôi phát hiện thấy rằng một số cổ phiếu sẽ thoát ra khỏi cơ sở hợp thức của chúng, tăng lên khoảng 20-25%, chuyển biến nghịch, và sau đó nếu vẫn còn trong tình trạng tốt, chúng sẽ tạo ra cơ sở mới và tăng thêm 25-30% nữa. Và khi đó, tôi đi đến một quy tắc là lấy phần lợi nhuận của mình khi chúng tăng 20-25%, trong khi chúng vẫn tiếp tục tăng, và giảm thua lỗ xuống mức 7-8%.

Khi bạn đi qua hết một chu kỳ thị trường hoàn chỉnh - từ khởi điểm của một thị trường giá lên mới tới đáy của thị trường giá xuống tiếp theo - thì mục tiêu chính xác của bạn là giữ càng nhiều lợi nhuận bạn đã kiếm được càng tốt. Tuy nhiên, hầu hết các nhà đầu tư thường "trả lại" nhiều lợi nhuận hơn mức cần thiết, và có quá nhiều người trả lại hết. Nếu đọc chương này vài lần thì bạn có thể thực hiện một cách tài tình những quy tắc đã được kiểm nghiệm thực tế và bạn sẽ không mất phần lớn lợi nhuận của mình trong các thị trường giá lên trong tương lai. Bạn phải tích cực học và kiếm tiền từ những sai lầm trong quá khứ của bạn về thị trường.

Cách duy nhất mà tôi biết để giữ lại lợi nhuận là bán khi cổ phiếu đang tiếp tục tăng, khi cổ phiếu của bạn vẫn tiếp tục đi

lên và trong tình trạng tốt. Như chúng tôi đã minh họa ở Chương 2, bạn có thể làm tốt nếu bạn thu nhiều lợi nhuận khi cổ phiếu tăng 20-25% và cắt tất cả các khoản lỗ ở mức 7-8%. Theo hệ thống này, trước sau gì bạn cũng sẽ gộp được hai hay ba lần lãi 25% liên tiếp. Ba lần lãi 25% liên tiếp sẽ tăng khoản tiền của bạn lên gần gấp đôi (hoặc gấp ba nếu bạn đầu tư đầy đủ.)

Chú ý, tôi nói nhiều ở mức 20-25%. Trong quy tắc này có một ngoại lệ chủ yếu mà tôi thường áp dụng trong chính ngày đó. Nếu đó là thị trường giá lên và nếu cổ phiếu tôi vừa mua hiện tại và trong ba năm gần đây có mức lợi nhuận và doanh số bán cao, tỷ lệ ROE cao, được hỗ trợ tốt và là cổ phiếu dẫn đầu trong một nhóm ngành mạnh, và nếu cổ phiếu đó tăng 20% với khối lượng giao dịch lớn chỉ trong vòng một, hai hoặc ba tuần khi nó tăng bộc phát khỏi một mức cơ sở vững chắc và hợp thức, tôi sẽ để cổ phiếu này riêng ra và giữ nó ít nhất thêm tám tuần nữa kể từ điểm mua bột phát.

Nghiên cứu của chúng tôi từ trước tới giờ cho thấy những cổ phiếu có mức tăng ban đầu nhanh như tên lửa sẽ có tiềm năng trở thành những cổ phiếu thắng lớn nhất. Chúng không chỉ tránh được rắc rối trong vòng tám tuần đó mà còn có thể tăng thêm 20-25% sau tám tuần đó – đôi khi có thể là 50, 60 hay 80%.

Tại điểm đó, bạn xem xét lại tình hình và quyết định có nên giữ cổ phiếu này lâu hơn để kiểm phần lời lớn hơn không. Tuy nhiên, càng giữ nó lâu bạn càng cần thêm những nguyên tắc và quy tắc dựa trên những cổ phiếu dẫn đầu thị trường nổi bật trong lịch sử thị trường thực. Ví dụ, bạn có thể quyết định giữ cổ phiếu đó thêm hai tháng nữa, hoặc qua đợt chuyển biến nghịch đầu tiên 15-20% của nó, hoặc chứng nào giá của nó vẫn cao hơn hoặc giả định ở mức hoặc thấp hơn một chút so với mức giá trung bình trong 10 tuần - bất cứ điều gì cho phép bạn kiếm được nhiều nhất trong một biến chuyển lớn hơn trong tương lai. Hoặc bạn có thể đặt ra một mục tiêu giá khách quan

dựa trên mức gián nở của tỷ lệ PE (tỷ lệ giá/ lợi nhuận) được ước tính dựa trên điểm vượt thoát từ mức cơ sở ban đầu và ước lượng, lợi nhuận trong tương lai, một hoặc hai năm. Điều này rất hữu ích, nó giúp tôi có thể giữ những cổ phiếu thắng lớn của mình đủ lâu để đạt mức tiềm năng đang có nhưng vẫn thoát ra được khi phần kết đến gần. Jesse Livermore đã nói không phải suy nghĩ mà chính việc ngồi chờ thời cơ đã mang lại khoản tiền lớn cho bạn.

Nếu có thể thu thập và lưu giữ biểu đồ của những cổ phiếu đã từng dẫn đầu thị trường trong những chu kỳ trước đây thì bạn thậm chí có thể tìm thấy một cổ phiếu đã từng thắng lớn có vận động tương tự như cổ phiếu bạn hiện đang giữ và sử dụng nó như một tiền lệ hay một chỉ dẫn giúp bạn giữ cổ phiếu đó đến chừng nào những chuyển biến giá nghịch của nó vẫn bình thường. Tôi đã làm như vậy khi tôi mua America Online ở mức 60 tuần cuối cùng tháng 10/1998. Cổ phiếu này vượt thoát khỏi mô hình cái tách có quai và sau đó tăng 25% chỉ trong vòng ba tuần. Dow ~~vừa~~ có một ngày tăng giá liên tiếp, xác nhận sự khởi đầu của một thị trường giá lên và AOL vận động như thế nó sẽ là cổ phiếu dẫn đầu trong tình thế đảo ngược có lợi của thị trường.

Vào tháng 7 năm 1965, cách đây ba mươi ba năm, tôi mua cổ phiếu của Fairchild Camera and Instrument, một công ty hàng đầu trong lĩnh vực bán dẫn đã kiếm lời nhờ cầu hàng điện tử trong chiến tranh Việt Nam. Tôi mua ở mức giá 50 khi nó vượt thoát khỏi mô hình cái tách có quai ngay sau khi thị trường có một ngày tăng giá liên tiếp lớn. Ban đầu Fairchild tăng 25% trong ba tuần đầu và 50% trong năm tuần đầu của nó. Sau đó nó bất ngờ sụt giá thảm hại trong một tuần có khối lượng giao dịch lớn, tạo nên tình trạng giữ bờ đáng sợ. Sáu tháng sau đó, cổ phiếu này tăng gấp ba lần từ 70\$ lên đến \$215/cổ phiếu.

AOL cũng trải qua giống hệt nhau vậy. Cổ phiếu AOL tăng 25% chỉ trong ba tuần và 50% trong năm tuần đầu của nó.

Nhưng sau đó nó sụt giá thảm hại trong một tuần có khối lượng giao dịch đáng sợ hiếm thấy. Do tôi đã có một tiền lệ - biểu đồ của Fairchild - nên tôi không bán khi AOL sụt giá với khối lượng giao dịch lớn, thực tế từ trước đến nay đây là một hiện tượng bình thường. AOL nhanh chóng phục hồi và kể từ đó giá của nó tăng hơn ba lần. Cuối cùng tôi bán cổ phiếu này khi nó dừng ở mức tăng hơn 450% - mức cực điểm vào đầu tháng 4/1999. Bạn luôn có thể học từ lịch sử vì bản chất của con người không thay đổi và như hầu hết mọi người đều tin: thị trường thực sự không có gì mới cả.

Chặng tăng mạnh cuối cùng của AOL bắt đầu từ mức cơ sở tiếp tục đi lên trong chín tuần cũng gần giống những mức cơ sở tiếp tục đi lên trước đó của tập đoàn hàng không khổng lồ Boeing trong quý II năm 1954 và Redman Industries trong lĩnh vực nhà lưu động cỡ lớn bắt đầu từ quý I năm 1968. Trước đó, tôi đã bán Redman trong trung hạn đợt chuyển biến nghịch của thị trường chung (8-10%) trong quý I năm 1968, và sau đó nhìn cổ phiếu này tăng 670%. Tôi nhớ kỹ bài học cực kỳ đắt giá này và kết quả là tôi đã ngồi chờ qua ba đợt giật giá từ mức cơ sở tiếp tục đi lên của AOL. Bạn có thể so sánh biểu đồ của AOL với những tiền lệ về cơ sở tiếp tục đi lên của Redman và BOEING trong phần cuối của chương trước.

Hơn nữa, mức tăng cực điểm của AOL là sách vở - giống hệt như những đỉnh điểm được mô tả chi tiết trong cuốn Kiếm tiền từ Cổ phiếu xuất bản lần một và hai của tôi. Cổ phiếu AOL tăng gần gấp đôi chỉ trong vòng năm tuần khi rời khỏi mức cơ sở tiếp tục tăng, tạo một lỗ hổng kiệt quệ trong hai ngày sau khi đến đỉnh và trong ngày tiếp theo đến ngày cuối cùng tăng 16 điểm.

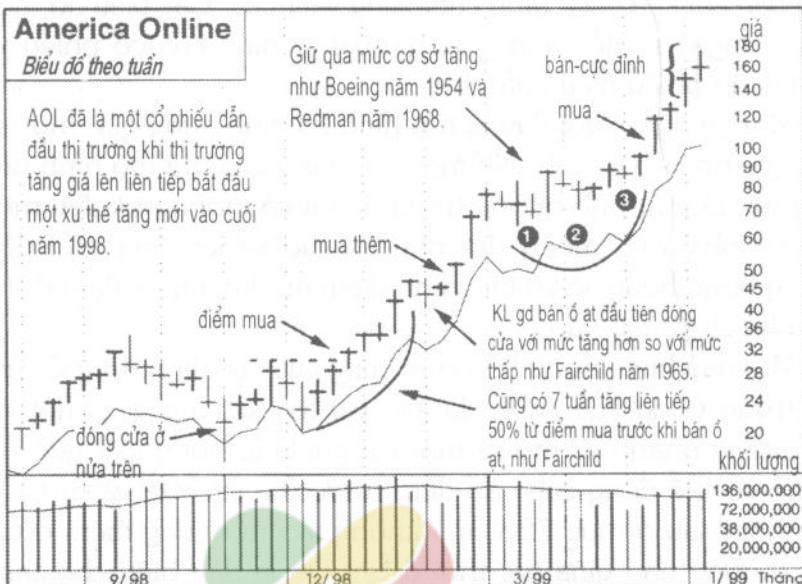
Tôi mua AOL cẩn thận dựa trên những quy tắc này, giữ chúng cũng dựa trên những quy tắc này và bán chúng khi chúng đang tiếp tục tăng giá cũng dựa trên những quy tắc này - chứ không dựa trên các ý kiến cá nhân. Tỷ lệ PE khi tôi mua AOL ở điểm mua ban đầu là 158. Tại mức cao nhất, giá của nó là 532. Trước đó rất lâu tôi đã học được một điều khi phân tích

tất cả các cổ phiếu thắng lớn từ trước tới giờ là tỷ lệ PE của cổ phiếu không hoàn toàn là nguyên nhân của diễn biến này mà là tác động cuối cùng đến nguyên nhân thực sự của diễn biến này - hoạt động lợi nhuận nổi bật và sự bảo trợ thuộc tổ chức của cổ phiếu. Hầu hết các nhà báo, nhà phân tích và nhà đầu tư tính theo giá trị thường bỏ sót những công ty thực sự lớn bởi vì bạn không thể mua một chiếc Mercedes với giá của một chiếc Chevrolet. Cổ phiếu cũng giống như những nhà điền kinh chuyên nghiệp. Những vận động viên giỏi nhất sẽ được nhận mức giá cao nhất.

Tạo ra ngoại lệ quan trọng cho quy tắc “bán khi giá cổ phiếu của bạn tăng 20-25% sẽ giúp bạn kiếm được nhiều tiền trong một thời gian ngắn và trong đó một cổ phiếu CAN SLIM sẽ tăng 100-200% hoặc thậm chí cao hơn. Do đó, nếu cổ phiếu của bạn hiển nhiên là một trong những cổ phiếu tốt nhất của thị trường, bạn có thể cố giữ nó cho đến khi có cơ hội đạt mức đỉnh điểm. Cứ trong năm cổ phiếu dẫn đầu thị trường, thì có bốn cổ phiếu vận động như vậy.

Trong giai đoạn đỉnh điểm, một cổ phiếu dẫn đầu thị trường đã tăng trong vài tháng sẽ đột ngột tăng vọt và tăng nhanh hơn nhiều so với các tuần trước đó kể từ điểm chuyển động ban đầu. Trên biểu đồ theo tuần, trong hầu hết tất cả các ví dụ, chênh lệch giữa điểm cao tuyệt đối và thấp tuyệt đối của tuần sẽ rộng hơn bất cứ mức chênh lệch giá nào trong bất kỳ tuần nào tính đến thời điểm đó.

Nếu bạn không sử dụng biểu đồ - theo quan điểm của tôi đây có thể là một sai lầm - bạn vẫn có thể chỉ ra đỉnh điểm bằng cách theo dõi những thay đổi giá hàng ngày. Một số có thể tăng trong 7-8 ngày trong 10 ngày liên tiếp và một ngày trong số những ngày đó sẽ mức tăng điểm lớn nhất kể từ khi cổ phiếu tăng đột ngột khỏi mức cơ sở ban đầu của nó. Ví dụ, một cổ phiếu đã tăng trong vài tháng, nhưng chưa bao giờ tăng quá 8 điểm trong một ngày, tăng vọt 12 điểm. Khi điều này xảy ra cùng với những đặc tính mà chúng tôi đã đề cập đến, bạn sẽ biết

AOL theo sau hai tiền lệ Fairchild năm 1965 và Boeing năm 1954

Fairchild Camera cổ phiếu số 1 dẫn đầu thị trường năm 1965.

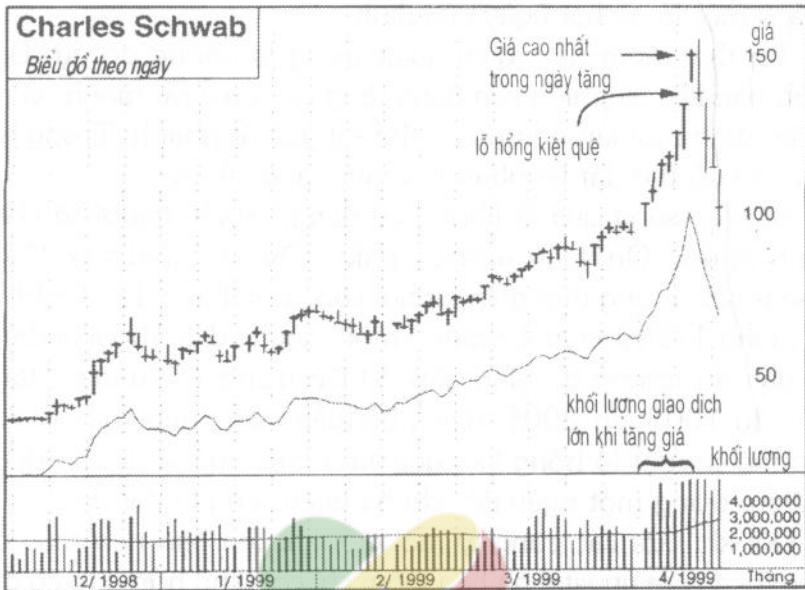
rằng bạn chỉ còn cách đỉnh cuối cùng vài ngày. Các biểu đồ theo tuần và ngày sẽ dễ dàng giúp giữ bạn ở đỉnh của cổ phiếu và quản lý cổ phiếu hiệu quả hơn.

Một số người gọi đây là mô hình có đỉnh đứng giá, một số khác gọi nó là cực đỉnh. Nhưng dù tên gọi là gì thì mô hình này cũng mô tả một tình huống trong đó tất cả mọi người đều mua một cổ phiếu và mong đợi như thế nó sẽ lại tăng gấp đôi. Nhưng bong bóng sẽ vỡ tại chính điểm đó, khi tất cả đám đông phấn khích và lao vào.

Một dấu hiệu thông báo cuối cùng của cực đỉnh, như đã nói đến trong ví dụ của AOL, là sau vài tháng tăng giá, một cổ phiếu tăng nhanh sẽ mở ra một cái gọi là lỗ hổng kiệt quệ. Ví dụ, nó có thể đóng cửa vào đêm trước ở mức 70\$ và mở cửa sáng hôm sau ở mức 75\$, mà không tạo ra những điểm dừng bình thường nào giữa hai thời điểm. Đó là dấu hiệu cho thấy bạn rất gần giới hạn và bạn muốn sẽ bán chúng. Bạn có thể

Amazon đạt một mức cực đỉnh kinh điển và sau đó giảm 95%.

Charles Schwab cũng hoàn tất mức tăng lớn với một cực đỉnh.

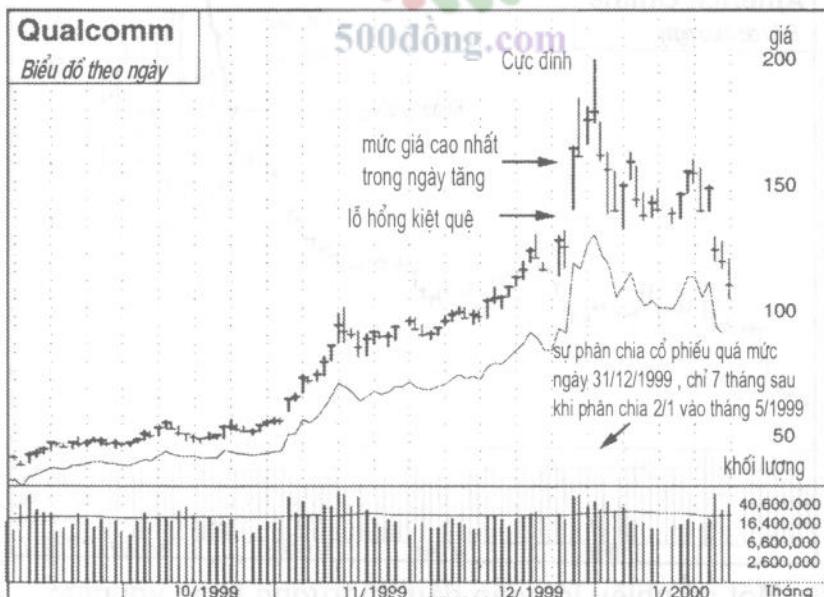
Một cổ phiếu lớn dẫn đầu thị trường khác với mức tăng tới cực đỉnh.

đang ở một hoặc hai ngày của đỉnh.

Tại thời điểm này, điều quan trọng là không do dự. Bạn muốn bán khi cổ phiếu vẫn đang tăng và có vẻ rất mạnh, vì nó đã đến đỉnh một lần nên nó có thể sụt giá rất nhanh. Trong hai ngày, nó có thể đạt lại phần lớn mức tăng của nó.

Bóp cò súng quả là không dễ dàng. Nhiều người sẽ chạy quanh và nói “Oh! Hãy xem cổ phiếu này – nó thật tuyệt!” Và nó sẽ tuyệt. Trong thời gian xả hơi vào cuối tháng 12/1999 và đầu tháng 1/2000 Qualcomm - một công ty điện thoại di động dẫn đầu thị trường đã tăng gấp 20 lần trong 15 tháng – tăng 100% từ 100\$ lên 200\$, trong ba tuần cuối cùng của nó. Nó cũng mở ra một lỗ hổng kiệt quệ và ở mức không thể tin được 39 điểm trong một ngày đó, chỉ ba ngày sau khi đạt đỉnh.

Đôi khi, khi các công ty môi giới khuyên bạn nên mua cổ phiếu thì đưa ra quyết định bán thậm chí còn khó hơn. Họ có thể cũng thực sự quan tâm đến cổ phiếu, ẩn tượng bởi chuyển động gần nhất của cổ phiếu đến mức họ sẽ tăng cả ước tính lợi nhuận

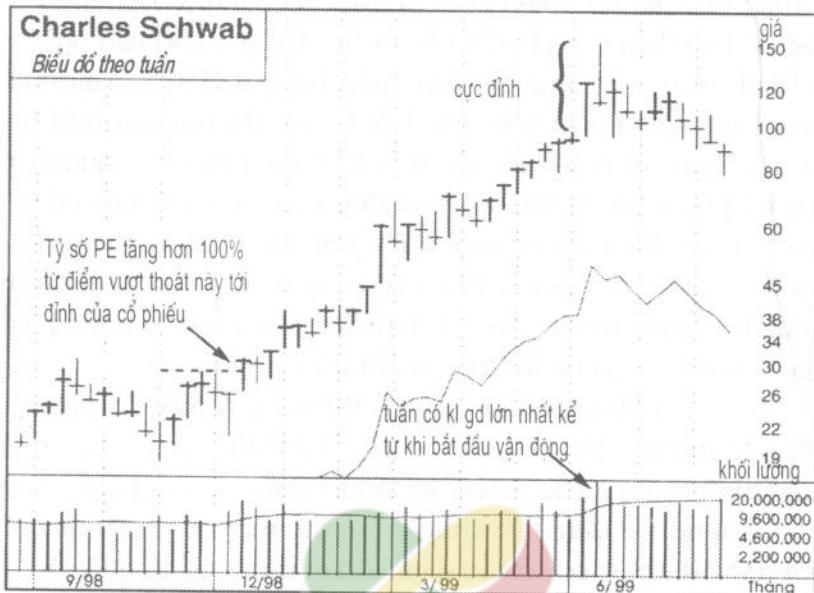
Cực đỉnh này tăng 100% chỉ trong 15 ngày

và mục tiêu giá cổ phiếu của họ. Một số công ty nổi tiếng phố Wall đã làm điều này khi Charles Schwab đạt \$150 vào ngày đạt cực đỉnh trong đợt tăng giá đến đỉnh tháng 4/1999. Tuy nhiên, bạn có thể sẽ hiểu rõ hơn, đặc biệt là sau khi trải qua một hoặc hai cực đỉnh. Bạn sẽ biết khi tất cả mọi người chạy quanh nói rằng cổ phiếu đó rất tốt, tất cả những người có thể mua có lẽ đã mua, và cổ phiếu chỉ có một hướng đi duy nhất tại điểm đó đó là sụt giá. Khi mọi việc trở nên rõ ràng và lý thú với tất cả mọi người thì đã quá muộn. Tâm lý đám đông luôn sai tại những điểm ngoặt quan trọng của thị trường khi nó cần đúng nhất.

Một cách khác để giữ đỉnh có thể có của một cổ phiếu tốt là tính toán mức dẫn nở của tỷ lệ PE. Tỷ lệ PE của một cổ phiếu dẫn đầu đạt tất cả các thông số tăng trưởng sẽ tăng hơn 100% so với khi nó bắt đầu dịch chuyển. Ví dụ, một cổ phiếu tăng đột ngột từ \$50 - mức cơ sở cao ở giai đoạn một - và tăng lên \$150. Và giá \$50 bằng 40 lần mức lợi nhuận 12 tháng hiện tại. Nếu giá \$150 bằng 95 lần lợi nhuận (hoặc 138% mức PE khởi đầu 40), thi đó có thể là một dấu hiệu khác cho thấy bạn đang sống dựa vào giai đoạn vay mượn.

Những dấu hiệu cảnh báo này có thể được dùng như một quy tắc bán-sau-tám tuần theo đó bạn sẽ có được khoản lợi nhuận lớn hơn. Trong một số trường hợp, một cổ phiếu có thể sẽ đạt đỉnh với hai hoặc hơn hai dấu hiệu này biến mất. Ví dụ, bạn có thể sẽ thấy chuyển động tăng tới đỉnh và một lỗ hổng kiệt quệ cùng lúc tỷ lệ PE tăng 120-130% so với ban đầu. Điều này cũng đã xảy ra với Charles Schwab.

Một khi bạn đã thấy một vài đỉnh đúng giá này, thì thật tuyệt khi xem chúng xảy ra lặp đi lặp lại. Lần này có thể là Charles Schwab, lần sau là một cổ phiếu khác. Nhưng trong mỗi chu kỳ kinh tế và thị trường cổ phiếu thế kỷ 20, những quỹ lớn và các tổ chức góp vốn chuyên nghiệp chọn những cổ phiếu tăng trưởng tốt nhất trước đây, kích giá chúng lên và cuối cùng đẩy PE lên tới mức không ai có thể cân bằng được. Lịch sử cứ lặp đi lặp lại và bản chất con người vẫn tiếp tục phô diễn.

Hình ảnh của cực đỉnh trong một biểu đồ theo tuần

Câu hỏi ở đây là bạn có sẵn sàng nghiên cứu tìm tòi để học hỏi thêm từ lịch sử không? Hay đó là một khối lượng công việc quá nhiều; hay việc tiếp tục phạm phải những sai lầm mà bạn và nhà tư vấn của bạn đã mắc phải trong quá khứ dường như còn dễ hơn nhiều?

Vẫn còn một cách khác để phát hiện ra điểm kết trong đợt tăng giá dài của một cổ phiếu dẫn đầu thị trường là sử dụng cái chúng tôi gọi là đường kênh. Dùng một biểu đồ (theo ngày hoặc tuần), vẽ những đường thẳng hướng đi lên, nối ba điểm thấp chính dọc theo đáy tuyệt đối của những điểm giảm giá tạm thời của cổ phiếu và sau đó kẻ đường thẳng thứ hai nối ba điểm cao chính dọc theo đỉnh. Hãy chọn những điểm sau khi cổ phiếu vượt thoát khỏi mức cơ sở đầu tiên và xen vào giữa mỗi điểm một khoảng thời gian -một vài tháng hơn là một vài tuần- theo đó bạn sẽ vẽ được một xu hướng chính. Những đường thẳng mà bạn vẽ không song song một cách chính xác, nhưng chúng sẽ gần nhau.

Bán khi cổ phiếu lên trên đường kênh chính

Nếu một cổ phiếu đi qua đường kênh phía trên – ví dụ cắt đường kênh ở mức \$50 và tăng lên \$51-52 - thì bạn có thể bán vì bạn biết 70-80% là đã ở gần đỉnh. Tất cả những gì cần làm là một sự thâm nhập, thậm chí trong ngay phiên giao dịch trong ngày. Hãy bán cổ phiếu ngay khi nó cắt đường kênh. Đừng đợi xem điều gì sẽ xảy đến tiếp theo. Nhưng cũng đừng bán quá sớm. Một cổ phiếu đang tiếp tục tăng thường không thâm nhập lên đường kênh phía trên, nhưng nó thoát khỏi đường xu hướng trên, sụt giá, sau đó vài tuần tăng lại đến mức đó và nằm trong kênh một thời gian.

Cách khác để biết khi nào lớp băng của một cổ phiếu tốt tan là theo dõi những mức cơ sở của biểu đồ mà cổ phiếu đã tạo ra trong thời gian đi lên. Như chúng ta đã nhắc đến, một thị trường giá lên mới thường tạo ra một vài tá cổ phiếu dẫn đầu mới, những cổ phiếu tốt nhất trong số đó sẽ thường có xu thế tăng mạnh trước khi tạo mức cơ sở đầu tiên của chúng. Sau đó

chúng sẽ tăng đột ngột khỏi những mức cơ sở này và tăng 20-25% hoặc nhiều hơn trước chuyển biến nghịch. Sau đó chúng tạo mức cơ sở thứ hai, lại tăng đột ngột, và tăng thêm 20-25% đôi khi còn nhiều hơn. Một số cổ phiếu, nếu chúng thực sự mạnh, sẽ tạo mức cơ sở thứ ba và sẽ tăng đột ngột từ đó.

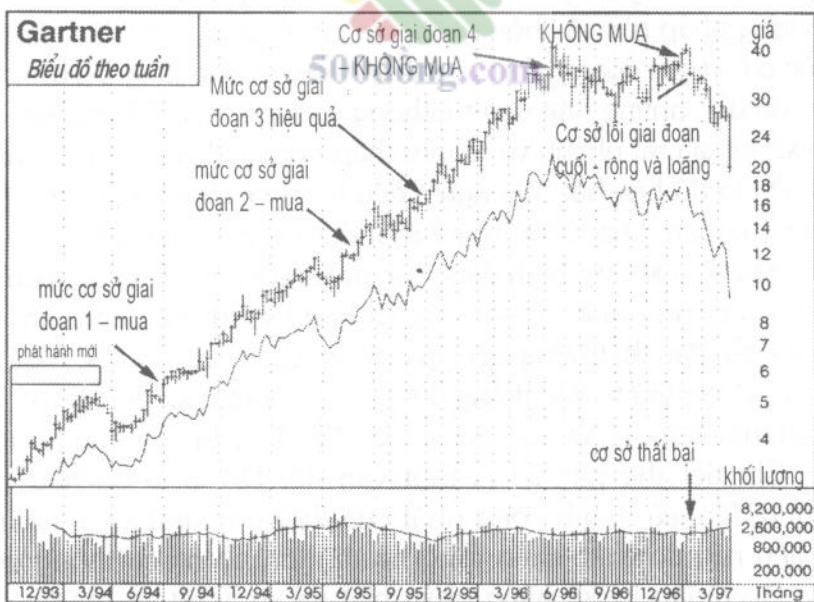
Đợt vượt thoát khỏi mức cơ sở đầu tiên, nếu mức cơ sở được tạo ra một cách hợp lý và đúng cách, sẽ luôn hiệu quả trong một thị trường giá lên mới vì không phải tất cả mọi người đều tin hoặc quan sát thấy nên chỉ có một số ít nhà đầu tư mua cổ phiếu này hoặc thậm chí biết về nó. Đó có thể là một công ty mới (phát hành ra công chúng lần đầu trong vài năm qua). Và cũng chỉ thêm vài người sẽ nhận ra mức cơ sở thứ hai nếu mức cơ sở này được hình thành vững chắc, nhưng thường vẫn chưa đủ người mua để đổi mặt với một nguy cơ tăng bộc phát. Nếu quá nhiều người nhận ra hoặc việc hình thành không hoàn hảo thì mức cơ sở thứ hai này có thể thất bại.

AOL và các giai đoạn có nhiều mức cơ sở

Tuy nhiên, khi một cổ phiếu hình thành mức cơ sở thứ ba, hầu hết những nhà đầu tư sáng suốt sẽ không chỉ biết về cổ phiếu này mà còn trở thành điều kiện cho hoạt động của cổ phiếu. Một số sẽ sở hữu một phần cổ phiếu này, một số khác - đặc biệt là những người biết đến nó sớm - đã nghĩ đến việc bán chúng cho những người muốn chờ sự tăng giá đột ngột hay di chuyển lên tiếp theo.

Việc bán có thể xảy ra này làm giảm các cơ hội cổ phiếu vượt thoát khỏi mức cơ sở thứ ba. Tuy nhiên, nếu cổ phiếu vượt thoát, tiếp tục tăng và tạo mức cơ sở thứ tư, thì bạn hãy cẩn thận! Sẽ không có phần trăm lớn ở mức cơ sở giai đoạn thứ tư khi cổ phiếu cố gắng vượt thoát. Lúc này, tất cả mọi người đã biết sự việc một cách rõ ràng. Và như chúng tôi đã nói, trong thị trường cổ phiếu những gì rõ ràng với đám đông hiếm khi hiệu quả.

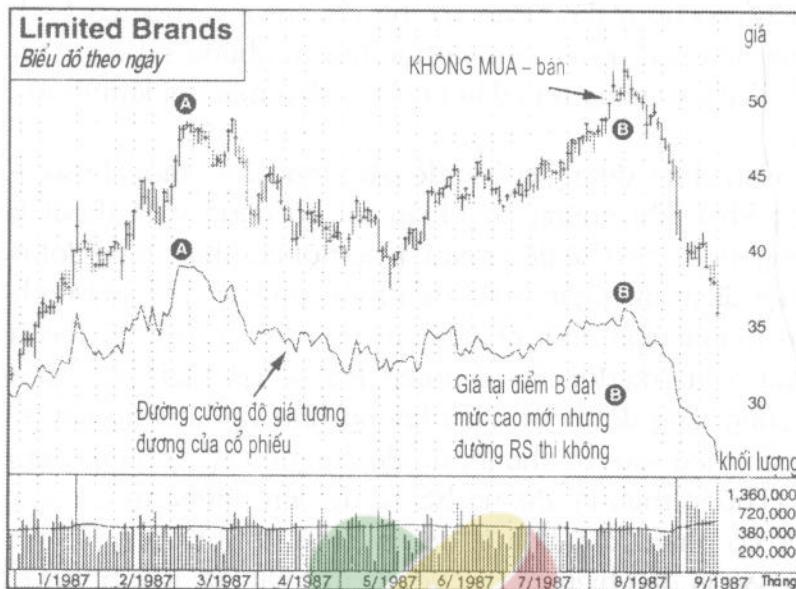
Gartner có mức cơ sở lối giai đoạn cuối, rộng và loãng

Hãy suy nghĩ về những bất lợi xảy ra với các nhà đầu tư chưa bao giờ sử dụng biểu đồ và cười nhạo những ý tưởng thiếu kiến thức. Họ không bao giờ có một manh mối cho rằng cổ phiếu sẽ vượt thoát ở mức cơ sở ở giai đoạn nào, hoặc thậm chí họ không thấy những mức cơ sở giai đoạn cuối của cổ phiếu hay không biết tại sao việc nhận ra chúng lại quan trọng như vậy. Nó cũng giống như bạn có một chuyến đi dọc theo đất nước mà không hề có một kế hoạch nào trước cả, không có bản đồ đường đi, một lốp xe dự phòng hay một chiếc điện thoại di động. Đó là lý do chúng tôi tạo ra những biểu đồ ngày vào năm 1972 và biểu đồ theo ngày trực tuyến, một công cụ tìm kiếm đầu tư trực tuyến giúp các nhà đầu tư có những quyết định lựa chọn cổ phiếu và thời điểm tốt hơn.

Tóm lại, nếu bạn có một cổ phiếu CAN SLIM đã tạo mức cơ sở và vượt thoát bốn lần thì hãy nghĩ đến việc bán nó. Và nếu bạn đang nghĩ sẽ mua cổ phiếu đã vượt thoát mức cơ sở thứ tư thì hãy nghĩ lại. Những chuyên gia thực thụ, những người luôn sử dụng phương pháp này sẽ không mua bất cứ cổ phiếu nào đã vượt qua mức cơ sở giai đoạn thứ tư. Cổ phiếu này có thể tăng 5-10% nữa và “dụ dỗ” những nhà đầu tư không có kiến thức. Nhưng sau đó nó sẽ sụt giá rất nhanh và mạnh, thấp hơn cả điểm thấp của mức cơ sở, do đó hầu hết mọi người đều bị đẩy ra khỏi thị trường với những khoản thua lỗ lớn trong một đợt sụt giá đột ngột.

Khi đã quen với hình dạng các mức cơ sở của biểu đồ, bạn sẽ thấy cách từng mức cơ sở rộng ra hay hẹp đi một chút khi cổ phiếu dẫn đầu thị trường tăng giá và làm cách nào mà các mức cơ sở giai đoạn thứ tư dốc thẳng đứng và có những khiếm khuyết dễ nhận thấy hơn so với mức cơ sở ban đầu được hình thành hợp lý.

Chi tiết thế này lại là một vấn đề. Đó là lý do hầu hết những độc giả thành công nhất của IBD đọc đi đọc lại những tài liệu này để chắc chắn rằng họ đã tiến bộ nhiều thông qua việc lặp đi lặp lại kỹ năng nhận biết và xử lý tất cả những chi tiết quan trọng này. Để trở thành một nhà đầu tư chiến thắng, bạn cần chuẩn bị cho bản thân để giành chiến thắng. May mắn

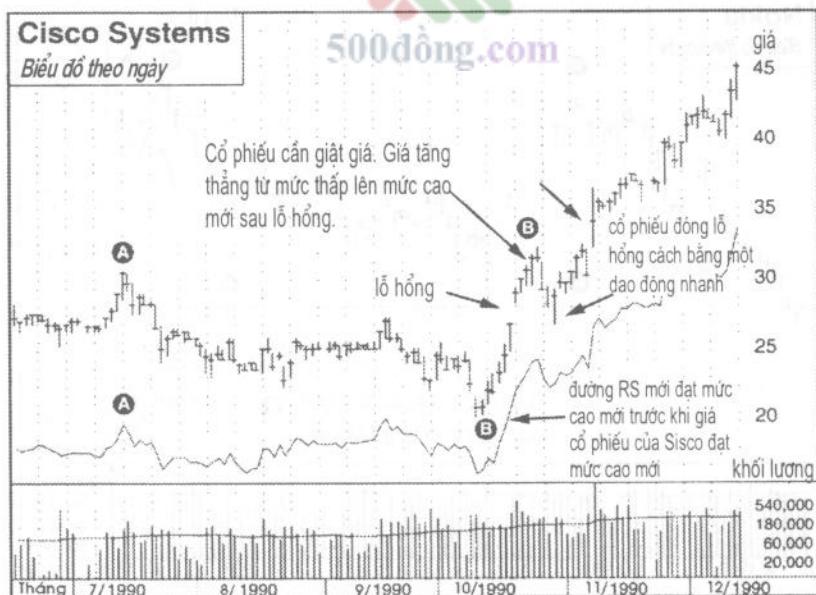
Đường RS của Limited không đạt được mức cao mới

Đường RS của Nokia đạt mức cao mới trước giá của nó.

không có chỗ ở đây. Bạn có thể chuẩn bị và học cách chiến thắng nếu bạn quyết tâm và học hỏi từ những sai lầm bạn đã mắc. Tất cả những nhà đầu tư vĩ đại đều mắc sai lầm trước ban đầu.

Cần chú ý đường cường độ giá tương đối - một chỉ số quan trọng khác khi những cổ phiếu tốt cố gắng vượt thoát khỏi những mức cơ sở kế tiếp nhau. Khi một cổ phiếu tăng đột ngột từ một điểm mua gần hoặc trên một sàn cao mới, đường hình sóng mảnh phía dưới những mức giá trong biểu đồ thể hiện cường độ tương đối của cổ phiếu (RS) so với S&P 500. Đường RS cũng tăng đột ngột. Nếu không như vậy, đường này sẽ di chuyển theo sau rất nhanh, do đó cung cấp sự dịch chuyển của giá. (Thông thường, đường RS sẽ đạt lên những mức cao mới trước cổ phiếu, đây là một dấu hiệu rất tốt.) Đường RS tụt lại phía sau là dấu hiệu của sự yếu kém, mất sức mạnh và vị thế dẫn đầu. Cần tránh mua cổ phiếu có lỗi này. Nếu bạn đang giữ cổ phiếu này, hãy cân nhắc việc bán nó.

Đường RS của Cisco đạt mức cao mới trước cổ phiếu

Nếu không dùng biểu đồ, bạn vẫn có thể dõi theo RS thông qua các xếp hạng RS. Trên tờ nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư, các mức xếp hạng RS từ 1 đến 99, và 99 là mức mạnh nhất. Một mức RS 90 có nghĩa là một cổ phiếu nào đó đã hoạt động tốt hơn 90% tất cả các cổ phiếu khác trong vòng 12 tháng qua.

Trong vòng 50 năm qua, mô hình của những cổ phiếu hoạt động tốt nhất trong cơ sở dữ liệu của chúng tôi cho thấy mức xếp hạng RS trung bình luôn ở mức 87 trước khi những cổ phiếu này vượt thoát và tăng 100-1000% hoặc hơn nữa. Và ở chu kỳ nào cũng vậy. Do đó, việc nghiên cứu và hiểu về lịch sử thị trường của bạn có giá trị quan trọng thực sự.

Nếu RS giảm dưới 70 thì đó là dấu hiệu cổ phiếu bắt đầu tụt hậu so với các cổ phiếu dẫn đầu đang hoạt động tốt; và trong nhiều trường hợp đây là dấu hiệu nên cân nhắc bán cổ phiếu. Ngoại lệ có thể là cổ phiếu tăng trưởng có vốn cổ phần lớn, quy mô đồ sộ khiến việc giữ không cho hạ giá cổ phiếu khó khăn hơn. Trong trường hợp này, bạn có thể phải chấp nhận RS hạ thấp xuống khoảng 65. Nhưng RS dưới 60 (thậm chí với ngay cả những công ty lớn) có nghĩa là cổ phiếu có thể không còn sức mạnh lẩn đà lợi nhuận để trở thành một cổ phiếu dẫn đầu thực sự trong tương lai gần.

Những nhà đầu tư không theo sát những biến động RS cổ phiếu của họ hoặc không dùng biểu đồ thường mua những cổ phiếu có xếp hạng RS kém hoặc giữ những cổ phiếu có xếp hạng RS thấp. Kết quả là đầu tư kém hiệu quả hoặc thua lỗ quá mức; họ đã có thể quản lý tốt hơn. Không có lý do gì để bất kỳ một nhà đầu tư trong thị trường giá lên nào mua một cổ phiếu hoạt động kém với mức RS 10, 20, 30, 40 hoặc 50. Thị trường nói thẳng với bạn rằng đầu tư của bạn quá kém hoặc lựa chọn của bạn quá xoàng. Nói chung, nếu trong danh mục đầu tư của bạn có một số cổ phiếu như vậy thì chắc chắn bạn sẽ không đạt được một kết quả khả quan nào.

Bạn cũng nên biết rằng, quá nửa cổ phiếu dẫn đầu thị trường trong một chu kỳ thị trường thuộc về một nhóm ngành hoạt động

rất tốt. Nếu bạn mua cổ phiếu dẫn đầu trong nhóm dẫn đầu thì hãy để mắt tới một hoặc hai cổ phiếu dẫn đầu khác trong cùng nhóm đó. Ví dụ, nếu bạn có cổ phiếu của Wal-Mart, hãy chú ý tới Home Depot, Kohl's và những tập đoàn bán lẻ dẫn đầu khác. Nếu những cổ phiếu đó đạt đỉnh ở mức cao, bạn sẽ tự hỏi mình cổ phiếu tiếp theo trong danh mục của bạn là cổ phiếu nào.

Hãy thận trọng nếu cổ phiếu của bạn là cổ phiếu duy nhất trong ngành hoạt động tốt. Bạn không muốn cổ phiếu của bạn là cổ phiếu duy nhất bị chửng lại, trong khi các tổ chức đầu tư đang theo đuổi những cổ phiếu khác. Khi đó, bán cổ phiếu sẽ gây ảnh hưởng đột ngột tới toàn nhóm.

Tuy nhiên, bạn cũng đừng nghĩ rằng tất cả các nhóm ngành đều giống nhau. Trong một thị trường giá lên, năm, sáu, hoặc bảy nhóm ngành hoạt động tốt và có thể trở thành dẫn đầu. Nhưng mỗi nhóm ngành đều có những đặc tính riêng. Thị trường có thể thích nhóm xây dựng nhà ở, hỗ trợ cho toàn bộ hoặc hầu như toàn bộ 25 cổ phiếu của ngành. Một nhóm ngành khác có thể được 10 cổ phiếu, nhưng chỉ 2 hoặc 3 có thể trở thành cổ phiếu dẫn đầu trong khi những cổ phiếu khác vẫn theo sát chúng.

Nói cách khác, một nhóm ngành mạnh không có nghĩa là tất cả những cổ phiếu trong nhóm đó đều tăng giá. Luôn luôn tránh những cổ phiếu tụt hậu trong nhóm! Luôn để mắt tới hai hoặc ba cổ phiếu dẫn đầu đang hoạt động tốt nhất. Nếu một trong những cổ phiếu dẫn đầu của nhóm có vấn đề, hãy theo dõi cẩn thận những cổ phiếu dẫn đầu còn lại của nhóm.

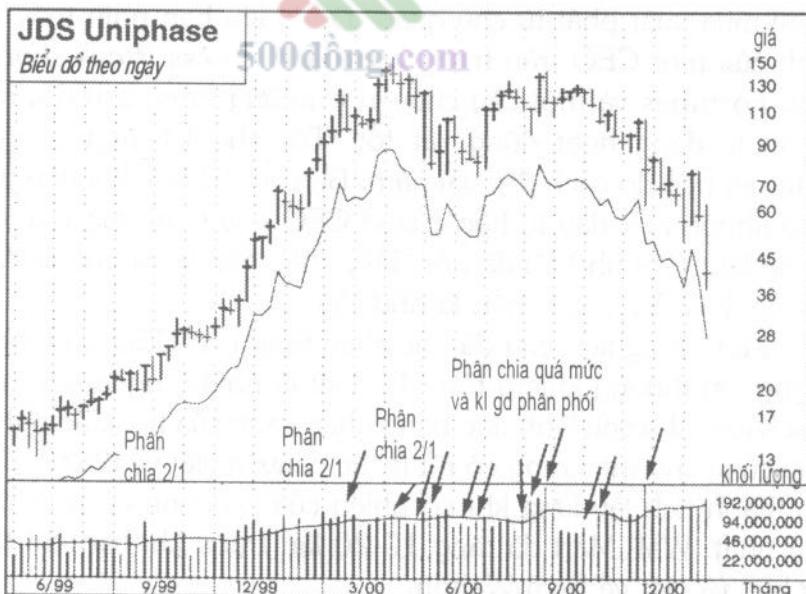
Một cổ phiếu tăng thực sự thường phân chia (phân nhỏ/chia nhỏ) một hoặc hai lần trong một chu kỳ đi lên. Các công ty thích phân chia cổ phiếu của họ (một trong nhiều cách) để thu hút các nhà đầu tư cá nhân. Sau khi phân chia cổ phiếu, trên thị trường sẽ có nhiều cổ phiếu hơn nhưng tổng giá trị thị trường không thay đổi.

Ví dụ, bạn có 200 cổ phiếu có giá giao dịch 80\$/cổ phiếu - một khoản đầu tư trị giá 16.000\$ - và công ty tuyên bố phân chia cổ phiếu theo tỷ lệ 2-1. Như vậy, bạn sẽ có 400 cổ phiếu,

nhưng giá giao dịch của nó là 40\$. Tổng giá trị vẫn không thay đổi 16.000\$ – nhưng giá một cổ phiếu thì thấp hơn.

Hầu hết các nhà đầu tư đều thích sự phân chia này. Họ tin rằng họ sẽ kiếm được nhiều hơn từ khoản tiền đầu tư của mình. Nhưng ví dụ cho thấy không phải như vậy. Sự phân chia cổ phiếu không phải là phát triển tích cực hay tiêu cực - trừ khi sự phân chia đó quá lớn và diễn ra quá thường xuyên.

Sự phân chia 3-1, 4-1 hay 5-1 là quá mức và thường đánh dấu mức đỉnh điểm của cổ phiếu. Khi suy nghĩ về việc này bạn sẽ tìm ra ý nghĩa. Phân chia quá mức cho thấy cổ phiếu đã tăng rất nhiều (hoặc nó không nhất thiết phải phân chia nữa) có nghĩa là những người sẽ mua cổ phiếu này có lẽ đã mua. Cổ phiếu cũng dễ suy yếu hơn nếu nó bị phân chia nhiều hơn một lần trong một khoảng thời gian ngắn: ví dụ, phân chia tỷ lệ 3-2, 8-10 tháng sau phân chia tiếp theo tỷ lệ 2-1. Ví dụ, Qualcomm phân chia cổ phiếu 4-1 khi đỉnh điểm vào tháng 12/1999. Chỉ trước đó 8 tháng, nó đã phân chia theo tỷ lệ 2-1.

JDS Uniphase đã phân chia quá nhiều trong vòng 1 năm

Điều đó không có nghĩa là khi cổ phiếu phân chia quá mức thì bạn lập tức bán nó. Điều này tuỳ thuộc vào tình trạng của cổ phiếu khi công ty tuyên bố phân chia cổ phiếu. Nếu cổ phiếu dãn quá nhiều so với mức cơ sở thì nó có thể bị suy yếu. Nhưng khi phiên giao dịch những cổ phiếu mới bắt đầu, thì một cổ phiếu dãn đầu thị trường cũng có thể tăng vọt khi có sự phân chia cổ phiếu và tiếp tục tăng lên tạo cực đỉnh mới.

Nói cách khác, không có quy tắc nào nói rằng bạn nên bán cổ phiếu chỉ bởi vì cổ phiếu đó bị phân chia quá mức. Nhưng khi mọi người theo dõi và thích thú thì bạn phải nhận thức một điều rằng có vô số cổ phiếu có thể sẽ phân chia quanh đỉnh của nó. Trong tình huống này, một số nhà đầu tư chuyên nghiệp sẽ bán ngay.

Những nguyên tắc bán được đưa ra từ đầu đến giờ được chắt lọc từ những phân tích căn bản và hoàn toàn mang tính kỹ thuật trong nhiều năm. Và bạn phải khách quan và nghiêm chỉnh tuân theo khi áp dụng chúng. Tuy nhiên có một số dấu hiệu mua xuất phát từ chủ quan. Đó là khi bạn nhìn thấy bức ảnh của một CEO trên trang bìa của *Business Week*, *Forbes* hay *Fortunes* và một câu chuyện ở những trang sau nói rằng công ty đang hoạt động rất tốt. Tôi nhớ tới một công ty Internet nào đó cách đây vài năm. Bạn có thể biết khi bạn nhìn vào khuôn mặt đầy tự hào của vị CEO này vì những việc ông ta đã làm. Tôi nhớ tôi đã nói “Đây chắc hẳn là cái mà ta đang mong đợi”. Và chắc chắn là như vậy.

Một số nghiên cứu đã cho thấy rằng các CEO có lòng tự trọng lớn thường khiêm tốn, đặc biệt là những người có trọng trách lớn, chủ yếu lãnh đạo bằng nhân cách của họ. Các nghiên cứu cũng cho thấy rằng có rất ít câu chuyện viết về những CEO có thành tích lẫy lừng khi cổ phiếu của họ đang có mức tăng lớn nhất. Wal-Mart đã tăng 10-20 lần trước khi báo chí thực sự biết và viết về Sam Walton.

Tuy nhiên, bạn cũng không nên lo lắng nếu các tờ báo lớn không viết những bài báo về công ty mà bạn đang có cổ

phiếu. Nhưng khi họ làm thì đó là thời điểm nén lo lắng. Cuối cùng khi báo chí bắt đầu đăng ảnh của ngài CEO trên trang bìa thì đã đến lúc bạn nên cân nhắc để bán. Hãy nhớ rằng: thị trường là một con thú trái tính, và khi mọi việc đã rõ ràng với tất cả thì nó hiếm khi hoạt động hiệu quả nữa. Thị trường vận động với kẻ khờ và đánh lừa đám đông.

Bạn cũng nên chú ý tới những dấu hiệu phung phí - tiêu dùng dễ nhận thấy của công ty. Một trụ sở lớn mới có thể là nơi mà tất cả những ủy viên ban quản trị trong thành phố thèm muốn. Nhưng với nhà đầu tư là bạn, nó có thể là dấu hiệu công ty bắt đầu phô trương và cổ phiếu đã đạt đến hoặc gần đến đỉnh. Các trụ sở không thể lớn hơn Tòa tháp Sears ở trung tâm thành phố Chicago bắt đầu xây dựng năm 1970 và hoàn tất năm 1973. Kể từ đó, nhìn chung cổ phiếu của Sears hoạt động không tốt – chính xác là 30 năm. Khi tòa nhà Pan Am được xây dựng gần Ga Grand Central; General Motor xây phòng điều hành đối diện với Plaza Hotel; Gulf + Western xây trụ sở mới nhìn ra Central Park (tất cả đều ở New York) thì cổ phiếu của các công ty đã gần đến đỉnh. Điều tương tự xảy ra khi Bethlehem Steel's xây trụ sở mới và câu lạc bộ thể thao ngoài trời, và eToys xây trụ sở mới ở Đại lộ Olympic ở Los Angeles vào thời điểm cao trào của thời kỳ bùng nổ Internet.

Khi công ty tỏ ý muốn trở thành công ty lớn nhất trong ngành thì bạn vẫn nên thận trọng. Sau đó thường là một cuộc sát nhập hay thôn tính để lại tàn tích khiến công ty ban đầu hiếm khi phục hồi được. Có ai còn nhớ niềm say mê tập đoàn do Jimmy Ling khởi xướng? Ling-Temco-Vough được bán với mức giá 170\$ khi nó đạt đỉnh vào mùa hè năm 1967. Peter Lynch, một trong những giám đốc điều hành quỹ xuất sắc của Fidelity Funds, đã gọi da dạng hoá là “đa dạng hoá tồi tệ”.

Theo những quy tắc, nguyên tắc và tiền lệ đã được kiểm chứng qua thời gian, mánh bán cổ phiếu cuối cùng sau một đợt tăng giá lớn là: khi bạn bán, hãy bán. Dừng luồng lự và chỉ bán một phần nhỏ trong vị thế của bạn. Hoặc là bạn muốn bán đi

hoặc là bạn muốn mua vào. Nếu bạn muốn thoát ra, hãy bán.

Nếu bạn không bán hết cả vị thế của bạn trong xu hướng đi lên, và cổ phiếu sụt giá, bạn có thể bắt đầu tìm lời giải thích. Bạn sẽ nói “Vậy là tôi đã bỏ lỡ cơ hội tốt để kiếm lời, nhưng bây giờ tôi sẽ đợi cho đến khi cổ phiếu tăng vọt trở lại.” Và khi cổ phiếu sụt giá thêm nữa, bạn sẽ nói “Bây giờ tôi không thể bán được nữa bởi vì giá cổ phiếu đã giảm quá nhiều.” Và khi cổ phiếu tiếp tục xuống giá, bạn sẽ nói “cổ phiếu đã đi lên ở đây, và bây giờ nó sụt giá ở đây. Nó không thể xuống thấp hơn nữa.” Và bạn biết điều gì sẽ xảy ra sau đó.

Cách duy nhất để tránh cái bẫy tâm lý đặc thù đó là bán cổ phiếu khi nó đang đi lên, khi bạn đã có một khoản lợi nhuận đáng kể, và hài lòng với khoản lợi nhuận đó. Nếu cổ phiếu tăng cao hơn nữa, bạn vẫn có thể kiếm lời và bạn có thể cầm khoản tiền đó và tìm kiếm một cổ phiếu tốt tiềm năng khác. Bên cạnh đó, như chúng tôi đã nhắc đến, nếu bạn **kiếm** được ba lần 25% lợi nhuận liên tục, bạn sẽ thu được gần 100% - một kết quả không tồi. Nếu một trong những khoản lợi nhuận đó có được do bán cổ phiếu vào lúc đỉnh điểm của cổ phiếu thì lợi nhuận của bạn thậm chí còn lớn hơn.

Hãy tránh tự bảo hiểm bằng cách cùng lúc mua chứng khoán để đầu cơ hay bán không. Bạn có thể nghĩ rằng bạn thông minh khi bán quyền chọn mua/ hợp đồng mua bán theo giá đi lên hay mua hợp đồng mua bán theo chiều xuống/ quyền chọn bán, nhưng kẻ khôn hơn bạn có thể lại là chính bạn. Bạn có thể đóng từng vị thế sai thời điểm và có thể sai cả hai.

Hay nghĩ đơn giản. Đầu tư đã quá đũ khó rồi. Đừng làm phức tạp thêm nữa.

BƯỚC 5

QUẢN LÝ DANH MỤC ĐẦU TƯ CỦA BẠN: NHỮNG PHƯƠNG PHÁP ĐÃ ĐƯỢC KIỂM CHỨNG QUA THỜI GIAN ĐỂ TỐI ĐA HOÁ LỢI NHUẬN VÀ GIẢM THIẾU THUA LỖ

500đồng.com

Quản lý danh mục đầu tư các cổ phiếu cũng giống như chăm sóc một khu vườn. Nếu không kiên trì, những bông hoa đẹp đẽ mà bạn trồng sẽ bị những đám cỏ dại xí xá lấn át, điều này sẽ khiến bạn đau đầu nhiều hơn là thích thú. Các cổ phiếu trong danh mục đầu tư của bạn cũng cần quan tâm sát sao như vậy, nếu không nói là nhiều hơn. Và nếu cổ dại xuất hiện, hãy dùng xéng bứng cây.

Làm sao bạn có thể phân biệt giữa hoa và cỏ dại? Dễ thôi: Hãy để thị trường mách cho bạn. Những cổ phiếu tăng nhiều nhất kể từ lúc bạn mua là hoa, và những cổ phiếu giảm nhiều nhất hoặc tăng ít nhất là cỏ dại. Nếu bạn có 5 cổ phiếu – một cổ phiếu tăng 15%, một cổ phiếu khác tăng 7%, 1 cổ phiếu hoa, 1 cổ phiếu giảm 5% và cổ phiếu còn lại giảm 10% - thì hãy bắt đầu từ đáy với cổ phiếu lỗ 10%.

Nghe có vẻ đơn giản nhưng đối với hầu hết những nhà đầu tư thì không dễ như vậy. Thật tự nhiên khi hy vọng rằng chồi non nhỏ ở góc vườn – đang phải chống chọi để theo kịp những cây khác- sớm muộn gì cũng trổ hoa trở thành một khoản đầu tư hiệu quả. Nhưng, như chúng ta đã học, thị trường không quan tâm đến hy vọng của chúng ta. Qua hoạt động đặt giá trong thị trường đấu giá, thị trường sẽ cho bạn biết một hay nhiều cổ phiếu của bạn yêu. Bây giờ bạn tự quyết định có chấp nhận thực tế này, làm theo nó và phát triển theo nó. Chỉ bằng cách này bạn mới có thể giữ cho danh mục đầu tư của mình tốt và trở thành những cổ phiếu thắng lớn.

Những nhà kinh doanh hiểu biết cũng quản lý hoạt động kinh doanh của họ giống hệt như cách này. Nếu hàng hoá không bán được, họ sẽ hạ giá để có thể bán được chúng nhanh chóng và lấy tiền mua những hàng hoá khác có cầu cao hơn. "Hàng hoá" bạn đang giữ cũng cần được quản lý tương tự. Danh sách cổ phiếu của bạn cần được kiểm tra hàng tuần, hàng tháng, hàng quý, hàng năm để không bao giờ xảy ra những thua lỗ thảm hại. Bạn sẽ không bao giờ bị lỗ dài hạn.

Qua thời gian, bạn sẽ biết rằng chỉ 1 hoặc 2 trong số 10 cổ phiếu bạn mua sẽ thực sự nổi trội và có khả năng tăng giá trị gấp hai, gấp ba lần hoặc thậm chí nhiều hơn. Do đó, điều quan trọng là bạn phải biết khi thấy chúng. Có một cách là theo dõi chặt chẽ hoạt động của cổ phiếu ngay trong ngay giai đoạn đầu của nó. Như đã đề cập ở chương III, sau khi vượt thoát khỏi những mức cơ sở được hình thành hợp lý, những cổ phiếu thắng lớn tiềm năng sẽ tăng 20% hoặc hơn trong một, hai hoặc ba tuần. Khi điều này xảy ra với một cổ phiếu CAN SLIM tôi vừa mua, tôi sẽ bỏ cổ phiếu này riêng ra và giữ nó lâu hơn. Nói một cách khác, tôi coi nó là một ngoại lệ với quy tắc bán của mình và kiếm vài lần lợi nhuận ở mức 20-25%. Không gì tồi tệ hơn là sở hữu cổ phiếu vào cổ phiếu triển vọng như Microsoft nhưng bán nó khi đạt lợi nhuận 20-30%, và sau đó nhìn cổ phiếu này tăng gấp hai hay gấp ba lần. Những nhà đầu cơ giá

lên đã bán hết là những “kẻ câu cá” không may.

Một yếu tố quan trọng khác để quản lý thành công danh mục đầu tư là nhận ra mục tiêu của bạn với thị trường là chưa đúng, khi bạn đúng, bạn sẽ kiếm bộn tiền. Bằng cách tập trung và sáng suốt, mua theo hợp lý hơn là phân tán rủi ro rộng, công kềng khó quản lý, bạn sẽ làm được.

Ngày nay hầu hết người Mỹ đều được “tẩy não” để tin rằng phân tán rủi ro rộng - trái tiền của bạn vào nhiều cổ phiếu chứ không phải một vài cổ phiếu – là bí quyết đầu tư an toàn và khôn ngoan. Nhưng điều này chỉ đúng một phần. Bạn càng phân bổ rộng, rủi ro trên từng cổ phiếu càng thấp. Tuy nhiên, vẫn không thể tránh được những khoản lỗ lớn, và bạn chắc chắn không thể kiểm được thật nhiều tiền khi bạn phán đoán đúng.

Theo tôi, phân tán rủi ro rộng chỉ là tự bảo hiểm việc thiếu kiến thức của bạn. Bạn không biết chắc bạn nên mua cổ phiếu nào do đó bạn mua rất nhiều cổ phiếu khác nhau mà bạn không thực sự biết rõ về chúng. Do đó, những cổ phiếu xấu sẽ không gây thiệt hại cho bạn nhiều hơn so với khi danh mục đầu tư của bạn tập trung hơn.

Nếu bạn muốn phân tán rủi ro, có một cách quản lý tốt hơn. Một khi bạn đã quyết định số tiền sẽ đầu tư, hãy luôn đặt một giới hạn số lượng cổ phiếu bạn sẽ có trong danh mục đầu tư. Sau đó, hãy thực hiện theo giới hạn đó bằng cách không thêm bất cứ cổ phiếu nào vào danh mục cho đến khi bạn bán một loại cổ phiếu đi. Nếu bạn đã quyết định sẽ có khoảng hơn 10 loại cổ phiếu, và bạn muốn mua thêm một loại cổ phiếu nữa, bạn phải buộc mình bán đi cổ phiếu ít hấp dẫn nhất trong 10 loại cổ phiếu bạn đang giữ và sử dụng khoản tiền này để mua cổ phiếu mới. Nếu không đặt giới hạn, bạn sẽ thấy rằng mặc dù bạn chỉ định mua 10 loại cổ phiếu, nhưng cuối cùng bạn sẽ có 15, 20 rồi 25 loại cổ phiếu. Và trước khi nhận ra điều này thì bạn đã bỏ cổ dài vào đất trồng hoa của bạn.

Không ai có thể biết hết và giữ vài tờ cổ phiếu luôn ở đỉnh. Qua nhiều năm, tôi đã phát hiện ra rằng tốt hơn là bạn nên đặt tất cả trúng vào một vài chiếc giỏ và chú ý cẩn thận tới những chiếc giỏ đó, để biết rõ cổ phiếu nào trong đó đang đi lên hoặc cổ phiếu nào trong đó đang đi xuống.

Nếu tôi chỉ có bốn loại cổ phiếu, và thị trường chung bắt đầu sụt giảm nghiêm trọng, có lẽ tôi sẽ bán một trong số bốn cổ phiếu đó bởi vì khởi động quy tắc bán - giống như kết thúc tại một cực đỉnh mà hầu hết các cổ phiếu dẫn đầu đã làm vào tháng 3/2000, giữ lại phần lãi 20-25% hoặc giảm thua lỗ. Tôi có thể bán thêm một cổ phiếu nữa vì tôi không thích cách thị trường chung đang vận động – ví dụ thị trường có quá nhiều ngày phân phối với số lượng giao dịch lớn. Tôi đã thu lại được 50% tiền mặt – tôi đang tự bảo vệ mình bằng cách “bảo hiểm” khỏi nguy cơ thua lỗ nặng nề.

Nhưng nếu tôi đang trải tiền trên 50 loại cổ phiếu khi thị trường đi xuống, thì bán một hay hai loại cổ phiếu không đem lại cho tôi sự bảo vệ nào cả. Phần đầu tư của tôi hầu như vẫn còn nguyên và sẽ phải chịu ảnh hưởng toàn diện của đợt sụt giảm chung của thị trường. Hãy nhớ rằng: khi thị trường đi xuống, ba trong số bốn cổ phiếu cũng sẽ đi xuống. Những nghiên cứu toàn diện của chúng tôi trong 75 năm qua cho thấy một số cổ phiếu một khi đã trải qua một đợt suy giảm nặng nề sẽ không bao giờ hồi phục được nữa. Do đó, một nhà đầu tư có danh mục đầu tư rộng có thể sẽ vẫn giữ một số cổ phiếu đã có thời là cổ phiếu dẫn đầu nhưng bây giờ là một hàng hóa quá cũ và không ai muốn nữa. Bạn có thể giữ những cổ phiếu này trong nhiều năm, nhưng chúng sẽ làm giảm lợi nhuận mà bạn đáng lẽ có thể kiếm được.

Bạn cũng có thể phân tán rủi ro khôn ngoan hơn bằng cách đặt các vị thế cổ phiếu của bạn chủ định và thận trọng hơn. Đừng bao giờ đưa ra một quyết định cho toàn bộ các khoản đầu tư của bạn. Thay vào đó, hãy quyết định từng chút từng chút một chỉ sau khi những cổ phiếu bạn đang có trong

danh mục đầu tư bắt đầu hoạt động tốt. Theo cách này, bạn đang phân bố rủi ro đúng lúc, với điều kiện là tất cả đều diễn ra theo suy đoán của bạn. Nếu không đúng theo suy đoán thì tại sao bạn vẫn tiếp tục đầu tư thêm tiền vào? Bạn sẽ không bao giờ đầu tư hoàn chỉnh cho đến khi kiếm được lời và những cổ phiếu bạn đang giữ có triển vọng tăng.

Ví dụ, bạn có \$100.000 và bạn quyết định đầu tư vào tối đa là năm cổ phiếu với mức đầu tư như nhau. Bạn không cần phải đầu tư toàn bộ \$20.000 cho mỗi cổ phiếu bạn mua lần đầu. Bạn có thể chỉ đầu tư một nửa số tiền và sau đó nếu cổ phiếu có hiệu quả, bạn có thể từ từ tăng thêm tiền đầu tư cho đến khi hết \$20.000.

Nếu bán những cổ phiếu tồi nhất, thì với số tiền thu được bạn có thể mua cổ phiếu mới hoặc mua thêm những cổ phiếu tốt mà bạn đang có, nếu chúng đang ở thời điểm mua mới tốt. Lúc này, bạn sẽ thấy rằng thậm chí một danh mục đầu tư có 10 cổ phiếu chỉ còn 6, 7 hoặc 8 cổ phiếu. Danh mục đầu tư của bạn vẫn còn đa dạng, nhưng danh mục đầu tư của bạn sẽ tốt hơn nhiều nếu bạn chuyển những cổ phiếu yếu kém thành những lựa chọn tốt hơn. Tôi gọi đó là phương pháp “buộc phải ăn.”

Trong quá trình này, thị trường sẽ giúp bạn thông qua việc phân loại những lựa chọn và tách riêng thóc (những cổ phiếu đang tăng giá) và trấu (những cổ phiếu không tăng giá). Hãy chắc chắn một điều rằng bạn không được chống lại những quyết định của thị trường.

Có một số cách để tăng vị thế dài hạn. Nếu là một nhà đầu tư không thích mạo hiểm, bạn có thể chỉ bỏ một nửa vị thế của bạn trong lần mua đầu tiên và ngồi đợi xem chúng có tăng 20-25% không. Nếu chúng tăng, và sau đó tạo ra những mức cơ sở mới có triển vọng, bạn có thể mua lần hai khi chúng vượt thoát khỏi những mức cơ sở này.

Những nhà đầu tư thích mạo hiểm có thể không chậm trễ tăng vị thế của họ sau lần mua đầu ngay khi những cổ phiếu

này tăng 2-3% so với giá họ mua. Hãy chắc rằng bạn sẽ đầu tư ít tiền hơn trong lần mua thứ hai này, do đó chi phí chung của bạn không bị đội lên quá nhanh. Ví dụ, nếu mua một cổ phiếu với giá 50\$, và cổ phiếu tăng lên 51\$, bạn có thể sẽ mua thêm chỉ bởi vì cổ phiếu đã tăng lên 51\$ và nó cho một số dấu hiệu ban đầu cho thấy bạn có thể đã phán đoán đúng. Nhưng nếu lần đầu bạn mua 100 cổ phiếu, lần thứ hai bạn có thể mua 65 cổ phiếu, cho thêm một chút tiền vào một vị thế có thể đúng. Lần mua thứ hai gần như là tự động và được thực hiện ngay sau khi lần mua thứ nhất tăng được 2-2,5%. Như vậy là tôi sẽ không bao giờ tránh khỏi việc tăng đầu tư vào cổ phiếu có thể thắng. Lần mua thứ ba 35 cổ phiếu có thể xảy ra khi giá cổ phiếu tăng lên 52\$. Nhưng đừng vượt quá mức tăng 5% so với điểm mua đúng của bạn 50\$. Trong trường hợp này, đừng đuổi theo cổ phiếu vượt quá mức 52,50\$ nếu không bạn sẽ bị rủi ro vì đợt giảm giá thông thường tiếp theo, mà điều này cuối cùng cũng sẽ xảy ra.

Nếu cổ phiếu bạn mua ban đầu là 50\$ nhanh chóng giảm xuống 48\$, thì hãy để nó đó. Điều cuối cùng bạn muốn làm là mua nhiều hơn vì giá cổ phiếu đang rẻ. Điều đó có nghĩa là bạn đồng ý với thị trường, cho rằng thị trường không biết điều gì đang xảy ra. Và như tôi đã nói trước đây, cách này đầy nguy hiểm.

Luôn có khả năng cổ phiếu sẽ tăng từ 50\$ lên 51\$, sau đó bắt đầu chuyển hướng và sụt xuống. Nhưng trong dài hạn, bạn sẽ khâm khá hơn khi tăng vị thế những cổ phiếu đang lên giá, bạn sẽ có thêm chút ít tiền ở những cổ phiếu bạn có thể phán đoán đúng và mất chút ít tiền ở những cổ phiếu bạn có thể phán đoán sai. Luôn luôn theo sát những cổ phiếu đang hiệu quả và cắt bỏ những cổ phiếu yếu kém. Tuy nhiên, chỉ áp dụng mua hình tháp trong những thị trường đang lên. Mua cổ phiếu hình tháp không hiệu quả chút nào trong những thị trường giá xuống, tại đó hầu hết những đợt vượt thoát hay vọt giá đều thất bại.

Trong những thị trường giá xuống, bạn nên chuyển hết

thành tiền. Trong toàn bộ giai đoạn thị trường đến đỉnh vào tháng 3/2000 đến 2002, nhóm quản lý tiền nội bộ từ công ty cổ phần của chúng tôi chỉ đầu tư 10% vào cổ phiếu. Do những chỉ số thị trường chung không tốt, nên phần còn lại được đầu tư vào các quỹ thị trường tiền tệ. Đôi lúc chúng tôi cố vào lại thị trường với một khối lượng đầu tư nhỏ, nhưng không đạt được gì cả và chúng tôi phải nhanh chóng sửa sai, giảm lỗ và quay lại các quỹ thị trường tiền tệ. Cho đến tháng 3/2003 – chính xác 3 năm kể từ khi chúng tôi chuyển hết thành tiền năm 2000 – chúng tôi quay lại một vị thế đầu tư đầy đủ hơn.

Bạn có thể bán non trong thị trường giá xuống nếu bạn có kinh nghiệm và biết mình đang làm gì. Khi bán non, bạn phải chắc chắn rằng bạn có thể mượn người môi giới số cổ phiếu mà bạn định bán. Bạn bán non vì bạn mong chờ giá cổ phiếu sẽ giảm do đó bạn có thể mua lại cổ phiếu này với mức giá thấp hơn để kết thúc hoạt động đầu cơ. Tuy nhiên, bán non có thể rủi ro, và hầu hết những người mới gia nhập thị trường thử bán non đều thua lỗ.

Bạn sẽ không bao giờ muốn bán non một cổ phiếu đang lên và mong đợi quá cao vào giá hay PE. Nhờ lý do tốt, nó có thể cao và tăng cao hơn. Bạn cũng sẽ không muốn bán non những cổ phiếu vốn hoá giao dịch với khối lượng nhỏ. Đối với một số người, thật dễ dàng làm tăng giá cổ phiếu và khiến bạn mất tiền và phải mua lại vị thế ngắn. Cuối cùng, bạn có thể không muốn bán non những cổ phiếu lớn được trả cổ tức cao bởi vì bạn sẽ phải trả tiền cho mỗi phần cổ tức được hưởng.

Oái ăm là thời điểm tốt nhất để bán non một cổ phiếu đã từng là cổ phiếu dẫn đầu thị trường là 5-7 tháng sau khi cổ phiếu sụt giá rõ ràng và đạt đỉnh và vọt giá ba hay bốn lần, trở lại một phía của khu cơ sở và sau đó bắt đầu suy yếu.

Bán non cần được thực hiện một cách chính xác - phải biết chắc bạn đang làm gì. Việc này sẽ khó làm hơn so với việc mua một cổ phiếu vì có rất nhiều thời điểm sai và chỉ có một vài thời điểm đúng cho bạn mức an toàn hơn khi bán non. Bạn không

nên bán non tại thời điểm tất cả mọi việc đều rõ ràng với tất cả mọi người. Rất hiếm có thời điểm đúng thậm chí khi một giá cổ phiếu đã sụt xuống thấp hơn một mức thấp cũ mà tất cả những nhà phân tích theo biểu đồ nghiệp dư có thể nhận thấy. Tốt nhất là đợi cho đến khi một cổ phiếu đã từng là cổ phiếu dẫn đầu thị trường đạt đỉnh cao và giảm từ đỉnh trong vài tháng.

Sẽ không có câu hỏi về cổ phiếu đã đạt đỉnh, mà chỉ có duy nhất một câu hỏi về thời điểm chính xác bạn có thể bán non sau khi đợt vọt giá trở lại thứ ba hoặc thứ tư, khiến những người bán non trước thời điểm phải phục hồi lại vị thế ngắn của họ bằng cách mua lại cổ phiếu.

Khi bán non, bạn không thể cố chờ một mức giá thấp mới mà phải bán sau khi đợt vọt giá thứ ba hoặc thứ tư lên 10-20% hoặc hơn và bắt đầu giảm, cổ phiếu giảm xuống dưới đường giao động giá trung bình của nó trong 10 tuần và khối lượng giao dịch trong ngày tăng. Cổ phiếu phải luôn ở mức cao hơn 4-5 điểm so với mức giá thấp một vài tuần trước, mức giá mà một số người theo dõi biểu đồ có thể coi nó là một điểm sụt giá mới hoặc một mức giá đỡ có thể. Nó có thể tạo cho bạn một khoảng trống quan trọng trước khi tất cả những nhà đầu tư khác có thể nhận thấy mọi việc rõ ràng.

Khi giá cổ phiếu đã sụt xuống thấp hơn mức giá đỡ thấp trước thì đã quá muộn để bán non. Chỉ một số ít nhà đầu tư hiểu được điều này, và đó là lý do tại sao hầu hết mọi người đều mất tiền khi bán non. Vì bán non phức tạp hơn, nên tôi sử dụng mô hình mua hình tháp quy mô giảm không quá một lần, bởi vì nếu thị trường vọt giá trong vài ngày thì bạn sẽ khó xử lý cổ phiếu này. Bạn cũng nên lấy phần lợi nhuận của mình khi cổ phiếu giảm 20-30% trong khi nó vẫn tiếp tục giảm bởi vì đến một điểm nào đó cổ phiếu sẽ đổi hướng và nhanh chóng tăng vọt 20-50% hoặc hơn nữa do những người bán non mua lại. Sau khi nhanh chóng vọt giá lên phía trên đường dao động giá trung bình của nó trong 10 tuần, cổ phiếu có thể lại được bán non khi nó xuống thấp hơn đường này và khối lượng giao dịch tăng lên.

Sau đây là một số ví dụ về những điểm bán non đúng và những thời điểm bán non sai. Gil Morales, một nhà đầu tư bán non thành công của chúng ta, là người cung cấp những ví dụ này.

Một cân nhắc khác khi quản lý danh mục đầu tư là bạn nên đầu tư bao nhiêu tiền vào một cổ phiếu của một ngành hay một lĩnh vực cụ thể nào đó. Ví dụ, bạn sẽ có bao nhiêu loại cổ phiếu trong ngành máy tính, ngành chăm sóc sức khỏe, ngành bán lẻ? Bạn không muốn có quá nhiều ở bất cứ một ngành nào bởi vì bạn có thể bị thua lỗ nặng nếu ngành đó đột ngột không được ưa chuộng hoặc chuyển biến nghịch. Nếu mua cổ phiếu của ngành công nghệ hoặc Internet khi quả bóng công nghệ vỡ tung thì bạn sẽ hiểu điều tôi nói. Khi quyết định số lượng các loại cổ phiếu trong danh mục đầu tư của bạn, bạn sẽ đặt giới hạn đầu tư cho từng nhóm ngành.

Bán non sau khi cổ phiếu giảm giá mạnh và vọt giá trong 10 tuần thất bại

Dấu hiệu khối lượng giao dịch cho thấy thời điểm bán
Broadcom

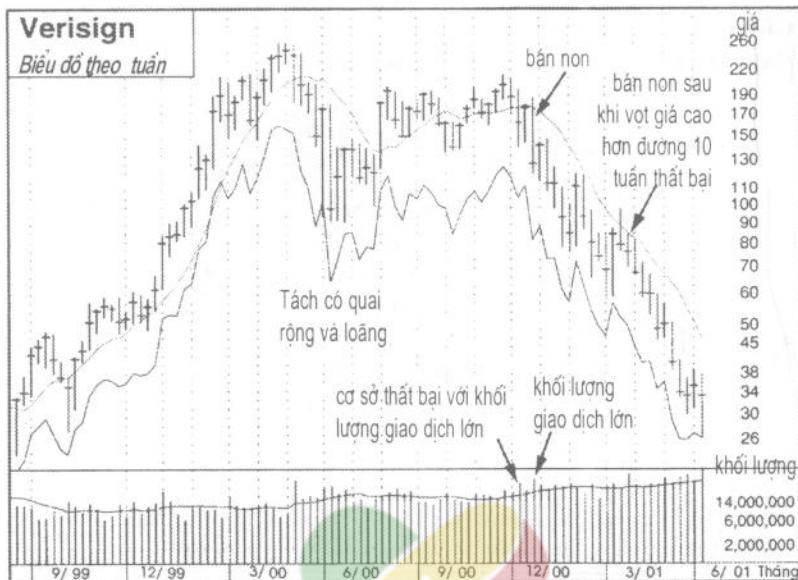
Vượt tới mức \$19 kém khiến bên phải thấp hơn bên trái

Điểm bán non an toàn nhất là 9 tháng sau khi CMGI đạt đỉnh

Bán non Cisco sau khi đợt vọt giá thứ 4 quay lại đường 10 tuần

Khối lượng giao dịch cho biết thời điểm cơ sở của Verisign thất bại

Bên phải cần giảm xuống thấp hơn bên trái

Khối lượng giao dịch đột lớn chỉ ra đỉnh của một cổ phiếu lớn dẫn đầu khác

Một cổ phiếu lớn dẫn đầu khác đạt đỉnh và bán non

Không bán quá sớm khi mọi người nhận thấy!

Bán non khi cổ phiếu giảm rõ ràng và vọt giá lại vài lần

Giới hạn của bản thân tôi là tương đối cao 50-60%. Nhưng tôi đã đầu tư trong nhiều năm rồi. Hầu hết mọi người có thể sẽ đặt những mức giới hạn thấp hơn. Tôi biết bạn đang nghĩ gì: điều này đi ngược lại với khái niệm tập trung mà chúng tôi vừa nói đến vài phút trước, chìa khoá để kiểm soát một món lời lớn khi bạn phán đoán đúng. Và thực tế là như thế. Nhưng một lần nữa ở đây, nếu là một người có kinh nghiệm, bạn biết bạn đang làm gì và luôn sẵn sàng tuân thủ nghiêm chỉnh những quy tắc bán chặt chẽ để bảo vệ mình thì bạn có thể tạo ra những ngoại lệ.

Nếu bạn có những cổ phiếu tốt nhất của một ngành hoạt động tốt nhất – và nếu bạn sẽ tăng một số lượng tương đối cổ phiếu này – thì không có gì sai khi 50-60% cổ phiếu trong danh mục đầu tư thuộc cùng một ngành. Tuy nhiên, như chúng ta đã thấy trong thời kỳ bùng nổ công nghệ, hầu hết mọi người không xử lý nổi mức tập trung ngành cao như vậy. Bạn phải nhanh chân vì thực chất bạn đang đối mặt với rủi ro cao hơn. Do đó, một mức giới hạn thông thường hơn là 25-30%. Hãy nhớ rằng cổ phiếu ngành công nghệ cao dễ biến động 2-2,5 lần so với hầu hết các loại cổ phiếu khác. Bạn có thể bị thua lỗ nặng nếu bạn tập trung vào chúng, và tồi tệ hơn, sở hữu trên biên hay sử dụng tiền vay.

Một nguyên tắc đã được nhắc đến là: đừng bao giờ làm giá trung bình xuống với bất kỳ một cổ phiếu nào trong danh mục đầu tư của bạn. Nếu bạn mua một cổ phiếu với giá 50\$, và giá của nó giảm xuống \$45, thì đừng mua. Đôi khi bạn tránh nó, nhưng bạn cũng thường chẳng làm được điều gì hoàn chỉnh cả, như “rút một sảnh thi đấu trong bài xi”. Trong dài hạn, toán học sẽ chống lại bạn, và sớm muộn gì thì bạn cũng thua lỗ nặng.

Hãy thận trọng với bất kỳ người môi giới nào khuyên bạn nên mua thêm cổ phiếu đã giảm giá so với giá bạn mua ban đầu; về bản chất, anh ta đang khuyên bạn ném tiền vào chỗ không hiệu quả. Hãy tìm một người môi giới khác tốt hơn. Một

lần nữa ở đây, bản chất con người lại gây tác động. Đối với một ai đó thì việc nói với bạn rằng cổ phiếu họ khuyên bạn mua hay bạn quyết định mua khi giá cổ phiếu giảm là tốt dễ dàng hơn việc thừa nhận rằng anh ta đã sai, rằng đó là một sai lầm và rằng bạn nên bán để giảm thua lỗ. Thậm chí cả những người môi giới biết điều này cũng khó nói với khách hàng của họ bởi vì đây là điều cuối cùng mà khách hàng của họ muốn nghe. Những nhà đầu tư khôn ngoan sẽ làm giá trung bình lên, chứ không làm xuống.

Không bao giờ mua cổ phiếu đang giảm giá, không bao giờ làm giá trung bình xuống và cắt lỗ nhanh chóng.... Nếu không thì điều này có thể xảy ra với bạn – Sun Microsystems ở mức 2,34\$ năm 2002, giảm 96%.

Tuy nhiên, bạn đừng lấn lộn giữa làm giá trung bình xuống với mua thêm cổ phiếu giảm giá sau khi giá của chúng tăng lên một chút. Ví dụ, bạn có thể chỉ ra một điểm mua, nếu một cổ phiếu bạn mua vượt khỏi mức cơ sở hợp thức

50\$ lên 57\$, sau đó sụt xuống 53\$ hoặc 54\$ và vượt khỏi đường giao động giá trung bình của cổ phiếu trong 10 tuần với khối lượng giao dịch tăng. Đây không phải là làm giá trung bình xuống (giá bạn mua ban đầu là 50\$) mà là làm giá trung bình tăng. Hãy nhớ, không bao giờ đầu tư thêm tiền vào một cái gì đó trừ khi đầu tư ban đầu vào nó đã tạo lợi nhuận. Thông thường, bạn có thể tránh không tăng số lượng một cổ phiếu dẫn đầu thị trường sau khi nó vượt thoát khỏi mức cơ sở của hai lần sụt giá đầu tiên so với đường dao động giá trung bình của cổ phiếu trong 10 tuần.

Một nguyên tắc tốt khác để quản lý chất lượng danh mục đầu tư một cách chuyên nghiệp là tránh mua những cổ phiếu giá rẻ hoặc có khối lượng giao dịch rất thấp (khối lượng giao dịch trung bình theo ngày thấp). Một lần nữa, ta lại có những ngoại lệ. Tuy nhiên quy tắc chung là tất cả mọi thứ đều được bán theo giá trị của nó tại thời điểm đó. Một cổ phiếu giá 20\$ có trị giá 20\$, một cổ phiếu giá \$10 có trị giá \$10, và một cổ phiếu giá 5\$ có trị giá 5\$. Khả năng để những cổ phiếu có giá thấp nhất 2\$-5\$ tăng giá là rất thấp. Giá cổ phiếu giảm xuống đến mức đó bởi vì từ đầu đã có vấn đề gì đó với nó. Ngược lại, những cổ phiếu có giá 50\$, 75\$ hay 100\$ được bán ở mức giá đó vì chúng đã hoạt động tốt hơn. Và trong những đợt thị trường giá lên, lợi thế để cổ phiếu tăng cao cũng cao hơn.

Nếu không còn gì nữa thì các tổ chức lớn không thể có được những vị thế triệu cổ phiếu với những cổ phiếu giá 2\$. Họ có nhiều tiền và họ không thích liên quan đến những cổ phiếu phẩm cấp thấp có tính thị trường thấp hoặc mức bảo trợ thấp. Nếu bạn có cổ phiếu giá 2\$ hoặc 5\$ thì khi có vấn đề xảy ra bạn sẽ bán nó cho ai? Không có nhiều nhà đầu tư chuyên nghiệp sẵn sàng mua những loại cổ phiếu này. Bên cạnh công ty cổ phiếu, điều mà bạn muốn là một giao dịch mua lớn, chuyên nghiệp, hiểu biết và một sự bảo trợ cao. Và bạn chủ yếu sẽ mua những cổ phiếu có chất lượng cao và giá cao. Bạn sẽ tìm kiếm công ty tốt nhất của ngành chứ không phải là tồi nhất.

Trong nhiều năm, tôi đã theo quy tắc không bao giờ mua những cổ phiếu thấp hơn 20\$. Đôi lúc tôi cũng hạ xuống mức 15\$ với một số cổ phiếu NASDAQ. Tôi luôn cố tránh những loại cổ phiếu rẻ, chất lượng kém, bị coi là những cổ phiếu có phẩm cấp thấp. Đó là lý do tại sao tờ *Nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư* niêm yết riêng những cổ phiếu có giá dưới 100\$, do đó chúng không bị lẫn lộn với những cổ phiếu giá cao hơn và phẩm cấp cao hơn. Điều này cũng giúp bạn tiết kiệm thời gian khi kiểm tra những bảng cổ phiếu chính quan trọng hơn.

Tất nhiên, bạn sẽ nghĩ là nếu bạn mua những cổ phiếu giá thấp bạn có thể mua thêm nhiều cổ phiếu và kiếm lời nhanh hơn. Hầu hết những nhà đầu tư nghiệp dư và mới vào nghề cũng nghĩ như vậy. Nhưng điều này không đúng. Cái mà bạn đang giữ là những cổ phiếu có tính chất đầu cơ lớn nhưng thành tích hoạt động kém và mức bảo trợ tổ chức thấp hơn. Do đó, khả năng thành công bền vững kém hơn và nguy cơ thua lỗ lớn cao. Tuy nhiên, tôi cũng đã gặp nhiều người thông thái, những người không bao giờ có thể nhận ra hoặc bỏ thói quen xấu này.

Đừng bao giờ nghĩ rằng bạn có thể mua được bao nhiêu cổ phiếu mà là “Tôi có một số tiền để đầu tư và tôi sẽ đầu tư khoản tiền đó vào những khoản đầu tư tốt nhất mà tôi có thể tìm thấy.” Những vụ đầu tư tốt nhất thường không được bán ở mức giá 5\$ và 10\$/cổ phiếu. Và nếu không muốn mua cổ phiếu giá 5\$, bạn chắc chắn sẽ không tránh những cổ phiếu xu. Chúng tôi, thậm chí rất tồi.

Một số người cảm thấy bối rối khi gọi điện thoại cho người môi giới của họ để đặt mua cổ phiếu số lượng ít hơn một lô, hoặc khoảng 100 cổ phiếu. Họ cần phải vượt qua điều này. Họ có thể mua một lô lẻ (ít hơn 100 cổ phiếu) của một công ty có chất lượng dễ dàng hơn là mua 100-500 cổ phiếu giá thấp. Hãy đầu tư những đồng đôla bạn vất vả mới kiếm được vào những cổ phiếu tốt nhất bạn có thể tìm thấy, dù số lượng bạn mua được là bao nhiêu. Nếu bạn chỉ có thể mua được 5, 10 hay 20 cổ phiếu, thì hãy mua như vậy.

Giá trung bình của 50 cổ phiếu hàng đầu từ năm 1997 đến 2000 khi chúng vượt thoát khỏi mức cơ sở ban đầu trong giai đoạn này là 46,78\$, và mức giá trung vị của những cổ phiếu này đã tăng 1.031% trong 61 tuần. Các tỷ số PE ở những điểm vượt thoát ban đầu của những cổ phiếu hàng đầu từ năm 1960 đến 1995 có trung vị bằng 36 lần mức lợi nhuận hiện tại trước khi chúng tăng giá mạnh và PE tăng hơn 100%.

Bạn cũng không cần quá nhiều tiền để bắt đầu tham gia vào thị trường. Tôi đã vào thị trường chỉ với 500\$. Qua một thời gian, bạn có thể tăng số cổ phiếu bạn giữ giống như kiểu bạn tiết kiệm tiền. Và khi bạn học, đọc và nghiên cứu cách đầu tư hiệu quả hơn, tiền của bạn dần dần sẽ được nhân lên. Tôi cũng khuyên bạn không nên cố làm giàu một cách nhanh chóng bằng cách tiến hành những giao dịch quyền lựa chọn hoặc giao dịch kỳ hạn quá mức. Những công cụ này có tác động đòn bẩy cao, và nhẫn mạnh quá mức hoặc kinh doanh quá khả năng vốn vào những lĩnh vực có mức rủi ro thua lỗ rất lớn.

Nhưng khi tiến hành thì một cách kiểm lợi nhuận tối ưu không phải bao giờ cũng là cách quản lý một danh mục đầu tư. Cũng như phân tán rủi ro, một khái niệm quan trọng khác đã được phát triển rộng khắp và có ý nghĩa là phân bổ tài sản. Mọi người đều phải tính được số tiền họ cần để sinh sống, số tiền họ cần trong những trường hợp khẩn cấp và số tiền họ sẽ cần để đầu tư. Và sau đó, trong rõ đầu tư đó, bạn sẽ cần tính số tiền bạn dùng để mua cổ phiếu thường.

Nhưng do lời khuyên của những nhà tư vấn, một số nhà đầu tư đã đi xa hơn thế. Họ sẽ quyết định bao nhiêu phần trăm sẽ được chi không chỉ để mua cổ phiếu thường, mà còn cho cả cổ phiếu ưu đãi, trái phiếu, và cổ phiếu nước ngoài, vàng .... Xin nhắc lại, mục đích của đa dạng hóa đầu tư: càng đầu tư vào nhiều loại cổ phiếu, bạn càng an toàn. Nhưng phân bổ tài sản theo cách này chỉ đảm bảo một điều: một kết quả đầu tư xoàng. Nếu bạn sử dụng những quy tắc bán đã được kiểm chứng qua thời gian để giảm rủi ro cho danh mục đầu tư khi thích hợp, tôi

thấy có rất ít lý do để phân bổ tiền vào trái phiếu công ty và trái phiếu quỹ.

Phân bổ tài sản sẽ vẫn tốt chừng nào nó vẫn chỉ giới hạn với cổ phiếu thường, tiền mặt và những gì tương đương thị trường tiền tệ. Nói cách khác, hãy phân bổ đơn giản. Trong một thị trường yếu có thể bảo vệ bằng cách bán cổ phiếu thường hoặc chuyển thành tiền hoặc những công cụ thị trường tiền tệ. Ví dụ, việc bảo vệ này sẽ không hiệu quả nếu bạn chỉ giảm số cổ phiếu từ 55% xuống 50% hay tăng vị thế trái phiếu của bạn thêm 5-10%. Nhiều nhà đầu tư phân bổ tài sản có thể cũng tăng hoặc giảm sự phân bổ của họ quá muộn hoặc vào những thời điểm sai. Bên cạnh đó, phân bổ không phải là một cách bảo đảm chống thua lỗ trong thị trường giá xuống: nếu bạn có 70% cổ phiếu, và bạn giảm xuống còn 60%, và bạn đang ở trong một thị trường giá xuống kinh khủng, bạn vẫn có thể thua lỗ nặng bởi vì một thay đổi quá nhỏ không thể tạo ra một khác biệt lớn. Các nhà đầu tư khác có thể giảm vị thế cổ phiếu thường rất muộn và chuyển sang trái phiếu, và sau đó một khi thị trường đã chạm đáy và bắt đầu một xu thế tăng lớn, họ không thể mua lại cổ phiếu đúng thời điểm. Do đó, một nhà đầu tư phân bổ cần có hai quyết định đúng đắn: khi nào nên lùi lại và khi nào nên tái nhập.

Hơn nữa, một số vụ đầu tư có thể rất kém hiệu quả thậm chí trong một thị trường giá lên. Và cổ phiếu nước ngoài thuộc nhóm này. Vàng cũng vậy, trong nhiều năm thị trường chứng khoán bùng nổ, nó không đi đến đâu cả và sau đó tạo một bước chuyển mạnh ngắn hạn trong thị trường giá xuống – để giải thích cho một sở hữu dài hạn hơn.

Cũng như phân tán rủi ro, phân bổ tài sản quá mức là tự bảo hiểm cho sự đốt nát – trong trường hợp này, đốt nát là không biết đầu tư có hiệu quả hơn. Nhưng với những nhà tư vấn, nó là một lý do khôn ngoan và dễ chấp nhận hơn để trả lời khách hàng khi họ điều chỉnh tài khoản của họ với hy vọng cải thiện hoặc bảo vệ kết quả đầu tư. Những chuyển đổi tài sản theo đề

xuất cũng đều có giá vì hầu hết các nhà đầu tư phụ thuộc vào kinh nghiệm thực tế của những nhà tư vấn hay nhà phân tích làm việc cho công ty tư vấn đầu tư. Điều tra năm 2002 cho thấy kết quả của một số nhà chiến lược phố Wall, những người cho rằng phân bổ đầu tư có thể mang lại kết quả như mong đợi.

Tuy vậy, bạn không được phạm sai lầm: để quản lý một danh mục đầu tư tập trung nhiều cổ phiếu thường bạn cần có nguyên tắc và kỹ năng. Duy trì tỷ số lãi-lỗ 3-1 bằng cách giảm thua lỗ ở mức 7-8% và thường xuyên lấy lợi nhuận ở mức 20-25%, và giữ một số ít cổ phiếu thực sự thắng lâu hơn đòi hỏi bạn phải luôn cảnh giác. Tuy vậy, sẽ có đôi lúc không có thua lỗ và đột nhiên một cổ phiếu giảm 15-20% so với giá bạn mua. Khi điều này xảy ra, bạn phải bán cổ phiếu này ngay lập tức. Sụt giá nhiều và đột ngột gây ra thua lỗ lớn có thể là một dấu hiệu cho thấy công ty có thể đã gặp khó khăn rất nghiêm trọng.

Tôi nhắc đến điều này bởi vì khi thực tế này xảy ra với một số người thì tâm lý của họ bị đông cứng lại. Họ quyết định sẽ chờ cho đến khi cổ phiếu vọt giá trở lại do đó họ có thể bán được ở mức giá mà họ đã có thể bán từ đầu. Hoặc họ nghĩ rằng, giá cổ phiếu đó đã hạ quá thấp và nó không thể hạ thấp hơn được nữa, hoặc rằng thua lỗ xảy ra quá nhanh và quá lớn đến mức họ không muốn chấp nhận nó. Và dù có ở trường hợp nào, họ cũng không hiểu một thực tế là cổ phiếu càng sụt giá thì càng phải có biện pháp cứu vãn tình hình trước khi nó gây thua lỗ nghiêm trọng hơn nhiều. Một đống lửa trại nhỏ nếu không bị dập tắt sẽ có thể bùng phát thành một vụ cháy rùng khùng khiếp.

Một điểm nữa, khi bạn quyết định mua hay bán một cổ phiếu, hãy theo giá thị trường – có nghĩa là theo mức giá mà cổ phiếu được bán tại thời điểm đó. Nếu bạn sử dụng đặt hàng có giới hạn, khăng khăng đòi cổ phiếu của bạn phải được mua hoặc bán ở một mức giá nhất định thì sẽ có ngày bạn bỏ lỡ mức giới hạn giá và bạn sẽ không thể mua hay bán cổ phiếu bạn muốn nữa. Bạn không đang đầu tư theo kiểu chắt bóp từng điểm của cổ phiếu. Bạn đang đầu tư để có một khoản lợi nhuận tiềm năng lớn hơn thế nhiều.

Đôi lúc, khi quản lý một danh mục đầu tư, điều bạn không làm cũng quan trọng như điều bạn làm. Sau đây là một số ví dụ.

Tỷ lệ PE, cổ tức và giá trị trên sổ sách. Trong những thị trường giá lên, ít nhất tôi cũng không chú ý nhiều tới những biện pháp thường được nhắc đến. Hầu hết những gì bạn cần biết về PE là những công ty tốt nhất thường được bán với tỷ lệ cao hơn và những công ty khác với tỷ lệ thấp hơn. (Liệu những ngôi sao bóng chày, bóng đá hay bóng rổ bậc nhất có mức giá hay lương thấp nhất không?) Những công ty hoạt động tốt nhất trong 50 năm qua là những công ty có mức tăng trưởng ổn định và không trả cổ tức hoặc trả rất thấp bởi vì tiền họ làm ra được tái đầu tư vào R&D (nghiên cứu và phát triển), những sản phẩm mới hoặc mở rộng kinh doanh. Nếu một công ty mới có quy mô vừa vẫn đang tăng trưởng và trả cổ tức bằng tiền mặt thì sau này công ty đó sẽ phải bù đắp bằng cách vay mượn, và cổ đông phải trả tiền cho khoản lãi suất này. Hầu hết những nhà kinh tế say mê với thuyết cổ tức dường như chưa bao giờ hiểu được điều này.

Cổ tức chỉ có thể trả ra từ lợi nhuận và lợi nhuận chính là cái bạn cần đánh giá. Giá cổ phiếu tăng bởi vì lãi trên một cổ phiếu tăng, chứ không phải là cổ tức. Trong nhiều năm làm việc với hơn 600 giám đốc quản lý tiền tệ của các quỹ tương hỗ, tôi chưa bao giờ thấy bất cứ ai hỏi tôi về cổ tức của công ty. Họ thường hỏi về dự đoán doanh số bán, tăng trưởng lợi nhuận và chất lượng quản lý của công ty và những sản phẩm mới. Thực tế, những giám đốc quản lý tiền tệ sắc sảo biết rằng khi công ty bắt đầu trả cổ tức hoặc tăng tỷ lệ cổ tức trả ra thì đó luôn là dấu hiệu cho thấy công ty không còn tăng trưởng nữa.

Nếu bạn cần thu nhập, bạn có thể cân nhắc những công ty có chất lượng tốt nhất và ổn định đã được kiểm chứng và rút 6% từ tài khoản chung của bạn hàng năm còn hơn là mua những công ty trả cổ tức, hoạt động lờ đờ, già cỗi, cần bảo dưỡng, chỉ để kiếm chút tiền. Nếu bạn mua cổ phiếu trả cổ tức thì đừng mua những cổ phiếu có mức trả cổ tức cao nhất. Những cổ phiếu này đều có phẩm cấp thấp, rủi ro cao, và do

đó có thể hoạt động tồi hơn. Những mức thuế liên bang mới đánh vào cổ tức sẽ tăng lợi ích cho những nhà đầu tư già về hưu tìm kiếm cổ tức.

Quỹ kết thúc đóng. Một số nhà đầu tư có các quỹ tương hỗ trong danh mục đầu tư của họ sẽ có những quỹ kết thúc đóng hỗ trợ họ. Nói chung nên tránh những quỹ này. Quỹ kết thúc đóng không giống như những quỹ tương hỗ mở rộng sẵn sàng mua lại cổ phần theo giá thị trường. Các quỹ kết thúc đóng được giao dịch như các cổ phiếu trong một thị trường đấu giá và nó có thể ở bất cứ mức giá nào. Nói một cách khác, nếu giá trị tài sản của công ty là 15\$, thì không có gì cản trở giá cổ phiếu giảm xuống còn 7\$ - 8\$ và được bán ở mức chiết khấu 50% trong nhiều năm.

Trái phiếu. Tôi cũng sẽ không mua trái phiếu, đặc biệt loại “cực kỳ an toàn” khi thị trường cổ phiếu bán tổng bán tháo. Bạn có thể chỉ sung túc trong các quỹ thị trường tiền tệ và chứng khoán chính phủ, những loại tuyệt đối an toàn. Bạn có thể thua lỗ với trái phiếu cũng như với cổ phiếu. Nhiều người đã mất tiền vì trái phiếu trong thời kỳ Đại Khủng hoảng. Và trái phiếu đôi khi cũng không mang lại một sự đền bù đáng kể; trong một số trường hợp, trái phiếu còn không theo kịp lạm phát hay các mức thuế. Bạn cũng có thể phải trả hoa hồng để mua quỹ trái phiếu.

Quỹ cân bằng và quỹ ngành. Trong hầu hết các trường hợp nên tránh những quỹ này. Một quỹ cân bằng có quá nhiều cổ phiếu thường, quá nhiều trái phiếu, điều chắc chắn sẽ cho một kết quả xoàng. Các quỹ ngành cũng hoạt động giống như cổ phiếu: chúng tăng nhanh khi ngành hoạt động tốt và đi xuống nhanh trong tình huống ngược lại. Ví dụ, nếu bạn mua một quỹ công nghệ cao, bạn có thể có lãi trong một thời gian ngắn. Nhưng khi ngành công nghệ có vấn đề, bạn có thể sẽ phải chịu một khoản lỗ lớn. Đơn giản, một quỹ ngành không thể cho bạn mức bảo vệ dài hạn tương tự một quỹ tương hỗ đa dạng nhiều ngành hoặc một quỹ tương hỗ chỉ số.

Cổ phiếu nước ngoài. Tôi cũng không hâm mộ gì loại này. Có hàng ngàn công ty ổn định được giao dịch trên thị trường Mỹ. Nếu không thể tìm được một công ty kha khá ở đây, thì bạn cũng sẽ không tìm được ở Pháp, Đức, Hồng Kông, hay Braxin. Hơn nữa, bạn biết gì về chính sách của chính phủ hay tiền tệ của những quốc gia này? Ví dụ như họ có khuyến khích việc thành lập và phát triển của những công ty thầu khoán mới không? Và bạn sẽ làm thế nào để dõi theo những thị trường nước ngoài này?

Hầu hết những hoạt động này đối nghịch với cái mà bạn nghe nhiều từ “những chuyên gia” nổi tiếng. Nhưng bạn phải nhận ra một điều: khi vào thị trường chứng khoán, ý kiến nhất trí và khôn ngoan thông lệ có thể gây hậu quả rất nặng nề. Nhiều nhà đầu tư không đầu tư hiệu quả vì họ chưa làm đủ những bài tập chi tiết giúp thực sự tìm ra và hiểu những nguyên tắc đầu tư thực tế.

Khi đi khám bệnh, bạn có thể cho rằng bạn đang làm việc với một chuyên gia được đào tạo rất tốt trong lĩnh vực của anh ta và anh ta sử dụng những phương pháp đã được kiểm chứng. Trong lĩnh vực kinh doanh chứng khoán, bạn thường gặp những người thông minh, có học thức và có tiền. Nhưng không giống bác sĩ, nhiều người trong số họ không có nhiều năm kinh nghiệm chuyên nghiệp và thành công về thị trường chứng khoán hoặc biết phân tích thực tế hay được đào tạo quản lý danh mục đầu tư. Hơn nữa, bản thân thị trường chứng khoán cũng phức tạp hơn mọi người nghĩ nhiều. Do đó, không dễ tìm ra một chuyên gia nổi bật có thể cho bạn một lời khuyên tốt nhất quán trong một thời gian. Để đạt được trình độ này, bạn cần nhiều thời gian làm việc, học tập chăm chỉ và tuân thủ kỷ luật chặt chẽ.

Trong lĩnh vực này, có nhiều người tận tâm, có khả năng và có trình độ. Nhưng bạn phải thật siêng năng - luôn hỏi ý kiến của những người thành công hoặc hỏi họ thật nhiều về quan điểm đầu tư, phương pháp đầu tư, chính sách đầu tư và nguồn ý tưởng, phân tích và những nghiên cứu về công ty của

họ. Bạn cũng cần học và biết tương đối về lĩnh vực đầu tư để có thể nhận biết đâu là lời khuyên tốt. Hầu hết các nhà đầu tư dành ít thời gian và suy nghĩ cho vấn đề nên làm việc với ai, hỏi tư vấn ai, hay nghe ai so với thời gian họ mua một cái máy giặt hay một chiếc ô tô.

Sẽ có ích nếu bạn biết chắc rằng người môi giới của bạn đã tham dự một hay một vài hội thảo do IBD tổ chức. Trong những cuộc hội thảo cả ngày, chúng tôi dạy cách đọc các biểu đồ và thực hiện những quy tắc mua và bán cơ bản. Sẽ tốt hơn nhiều nếu người môi giới của bạn đọc đi đọc lại ít nhất một trong những cuốn sách của chúng tôi trên thị trường. Tương tự, hãy tìm hiểu xem liệu người môi giới của bạn có tích cực đặt mua IBD không hoặc đôi lúc hãy xem số lượng bản copy. Bạn muốn thấy một sự tận tâm, một sự hiểu biết, một kỹ năng và một nỗ lực thực sự.

Cuối cùng, tôi có vài lời về phí hoa hồng và thuế. Các nhà môi giới tính phí mua bán cổ phiếu ở những công ty tốt nhất theo những cách sau. Mức phí 0,5-2% tổng giá trị giao dịch là tương đối nhỏ so với số tiền bạn phải trả khi mua những thứ khác. Chiếc áo sơ mi bạn mua ở cửa hàng có lẽ đã được tăng giá 33%, thức ăn ở cửa hàng thực phẩm 25%, đồ nội thất hay đồ trang sức 50%. Khi bạn mua hay bán bất động sản, mức phí hoa hồng là 6% khi bán và 6% khi mua. Nói cách khác, khi so sánh với những giao dịch khác thì đầu tư vào cổ phiếu thường không chỉ là một đặc quyền và một cơ hội, nó còn là một sự thoả thuận tương đối.

Tính thanh khoản cao của cổ phiếu thường không hiện diện trong kinh doanh, nghệ thuật và các dạng đầu tư khác. Các thị trường thanh khoản sẽ cực kỳ an toàn cho bạn một khi bạn biết cách và biết thời điểm bán hay mua cổ phiếu.

Thuế cũng khiến nhiều nhà đầu tư chùn bước. Nhiều người nói rằng họ không muốn bán cổ phiếu vì họ không muốn trả thuế trên khoản lợi nhuận họ kiếm được. Thường thì nếu họ giữ cổ phiếu quá lâu, thì nỗi lo lắng của họ sẽ qua đi, và họ sẽ

không phải trả thuế nữa bởi vì họ không còn có lợi nhuận nữa. Hãy luôn đưa ra những quyết định mua hay bán trước hết chỉ dựa trên cổ phiếu. Cân nhắc về thuế chỉ là thứ hai.

Thuế trong lợi nhuận của bạn là một phần chi phí cho sự thành công cao trong hoạt động đầu tư của bạn. Tốt hơn là hãy trả số thuế mà bạn phải trả hơn là mất tiền và không phải trả gì cả; hoặc chỉ để tránh thuế dẫn đến mất tiền đầu tư hoặc bị chính phủ nghi vấn.

Nếu được, hãy coi việc trả thuế là một đặc quyền để có cơ hội chia sẻ thành công với hàng trăm công ty làm ăn tốt. Nhiều quốc gia khác không cho công dân họ cơ hội này. Hoặc họ không khuyến khích các doanh nhân ra ngoài và lập các công ty mới. Kết quả là các doanh nhân khá vất vả để có được vốn, và không có nhiều lớn công ty để đầu tư vào.

Nước Mỹ đầy những cơ hội tuyệt vời, và một khi bạn nhận ra và biết lợi dụng chúng, bạn sẽ luôn phải trả một phần thuế công bằng, Nhưng đó chỉ là một cái giá nhỏ phải trả cho cơ hội có một cuộc sống tốt đẹp hơn cho bạn và những người bạn yêu quý.

Quan sát kỹ hơn sẽ thấy như sau:

Khi kiếm tiền trên thị trường chứng khoán, những bộ não thông minh nhất thường không nằm ở New York hay dựa vào vô số những nhà phân tích. Chắc chắn là họ nằm trong số những giám đốc quản lý danh mục đầu tư hàng đầu có trụ sở tại 10-15 thành phố lớn trên toàn nước Mỹ. Trên thực tế, khi bạn ở phố Wall, bạn chắc chắn chỉ tìm những nhà quản lý danh mục đầu tư hàng đầu ở Boston, Dallas và Los Angeles. Tuy nhiên, có một nơi mà bạn thường không tìm được họ, đó là trong các trường đại học, đặc biệt là các khoa Kinh tế. Các giáo sư kinh tế ở các trường Đại học là những người đặc biệt thông minh, sáng suốt và quan trọng, nhưng nhiều người trong số họ chỉ có ít kinh nghiệm về thị trường chứng khoán và thậm chí có rất ít kinh nghiệm quý giá về thị trường này. Nhiều người trong số họ chưa từng điều hành thành công một doanh nghiệp. Thay vào đó, họ có thể thường bám vào những lý thuyết và niềm tin học thuật, những thứ không

hỗn đã có giá trị trong thực tiễn và ngược với chiến trường đấu giá.

Các thuyết về một thị trường hiệu quả và vận động tự nhiên mà một số các giáo sư đại học phát triển đã được chứng minh là vô nghĩa về mặt học thuật. Do đó, hãy học một số mô hình chiết khấu cổ tức và cách lập kế hoạch đầu tư, những học thuyết mà nhiều năm trước đây đã khiến trường đại học Yale bán và chuyển phần lớn ra tiền vào thời kỳ đầu của giai đoạn bùng nổ thị trường giá lên mới. Tuy nhiên, cũng có nhiều giáo sư rất nghiêm túc và thực tế với thị trường, và họ dạy những phương pháp thực tế mà chúng ta đang nói đến.

Đối với một nhà đầu tư thành công thì trung thực, đạo đức và nhân cánh là những phẩm chất quan trọng hơn nhiều so với cái tôi lớn hay một chỉ số IQ cao. Bạn phải luôn sẵn sàng phân tích, thảo luận và thừa nhận sai lầm khi bạn mắc phải trên thị trường. Đó chính là cách chúng ta học và tiến bộ hơn. Đó cũng có thể là lý do tại sao khi đầu tư, phụ nữ làm tốt, đôi lúc còn tốt hơn nam giới. Họ dường như ít bướng bỉnh và theo cái tôi của mình, không bám chặt lấy những huyền thoại thị trường cũ và dễ linh hôi khi đọc và học những phương pháp đầu tư hiệu quả.

Sau nhiều năm, tôi kết luận rằng 60-65% việc lựa chọn cổ phiếu thành công là nhờ biết rõ những vấn đề cơ bản của công ty và ngành, 35-40% là nhờ hiểu các biểu đồ và hoạt động của thị trường. Tất cả những cổ phiếu tốt nhất của tôi trong nhiều năm qua có mức lợi nhuận và doanh số bán tăng, lợi nhuận biên cao và lãi vốn cổ phần cao. Tại thời điểm đó, xét về những tiêu chí trên, chúng thuộc những công ty đứng đầu ngành và hầu như được bán ở những tỷ số PE cao hơn mức thông thường. Ban đầu do các biểu đồ và hoạt động thị trường, tôi cũng có thể đã chú ý vào những cổ phiếu này, nhưng chúng sẽ không bao giờ hoạt động hiệu quả nếu không có nền tảng vững chắc, sự bảo trợ của các tổ chức và những sản phẩm dịch vụ đột phá mới.

Bạn sẽ phải làm việc và cố gắng nhiều hơn để những nỗ lực này được đền đáp. Những chi tiết nhỏ kém quan trọng mà

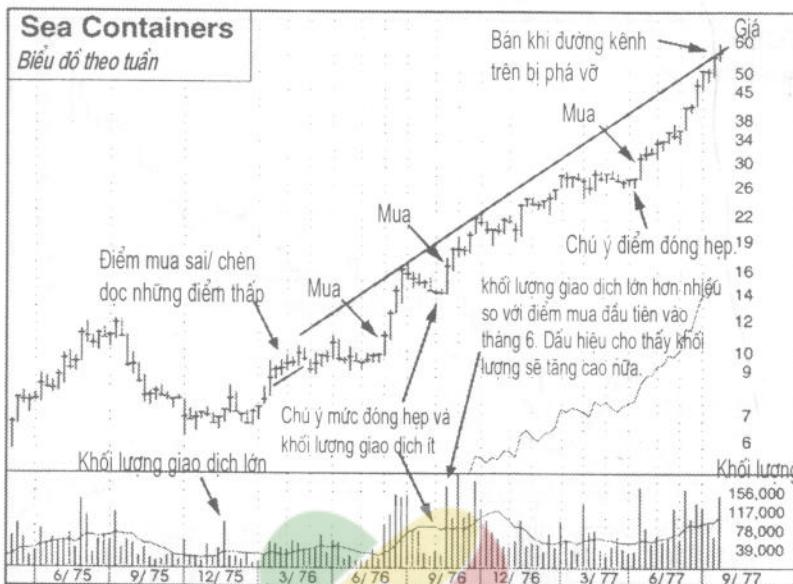
bạn học được bằng cách nghiên cứu và quan sát rất nhiều lần sẽ giúp trau dồi kỹ năng và nâng cao kiến thức của bạn, và tạo sự khác biệt giữa thành công và những kết quả xoàng trong thế giới đầu tư.

Dưới đây là một vài biểu đồ cuối cùng của những công ty nổi bật trước đây. Tôi đã lựa chọn ngẫu nhiên để cho bạn thấy những tiềm năng to lớn luôn tiềm ẩn trong chứng khoán Mỹ, một khi bạn học cách đầu tư bằng những quy tắc và nguyên tắc quản lý danh mục đầu tư thực tế.

Syntex là một cổ phiếu thắng lớn tôi mua vào tháng 7/1963 và bán sáu tháng sau đó. Tôi không biết có ai đó mua cổ phiếu này sau đó không vì với tất cả mọi người, nó có vẻ cao. Cổ phiếu này khiến mọi người lo ngại vì giá của nó đã tăng gấp đôi, giá của nó ở mức cao mới là 100\$/cổ phiếu (biểu đồ này đã được điều chỉnh theo tỷ lệ phân chia cổ phiếu 3-1), tỷ số PE là 45 và công ty đang phải đối mặt với vài vụ kiện cáo cho rằng sản phẩm của công ty gây bêng ung thư vú. Nhưng

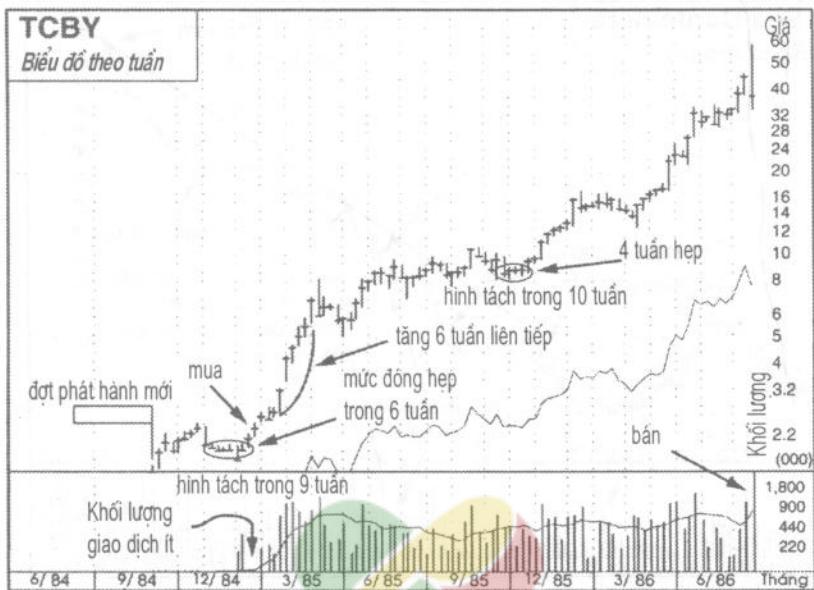
Cao không phải luôn ở mức cao ... đôi khi ở mức thấp

Sea Containers, mô hình cái tách lớn có quai kinh điển

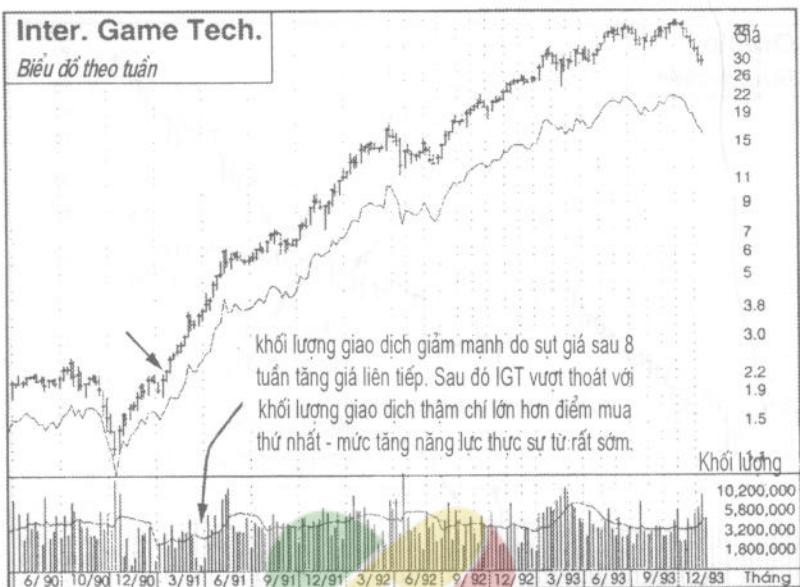
Limited là một mô hình cái tách có quai lớn trong 97 tuần, tăng 420% trong 113 tuần

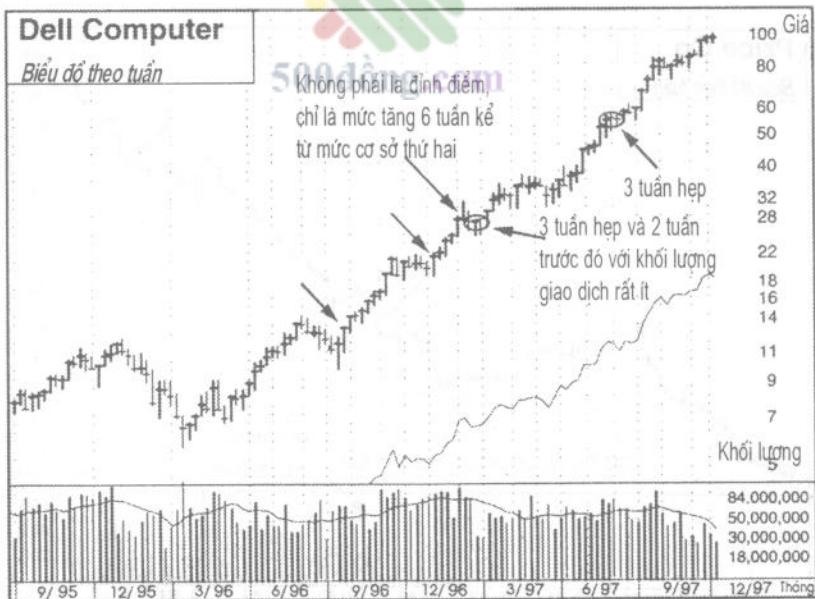
TCBY mô hình tách trong 9 tuần năm 1984, tăng hơn 20 lần

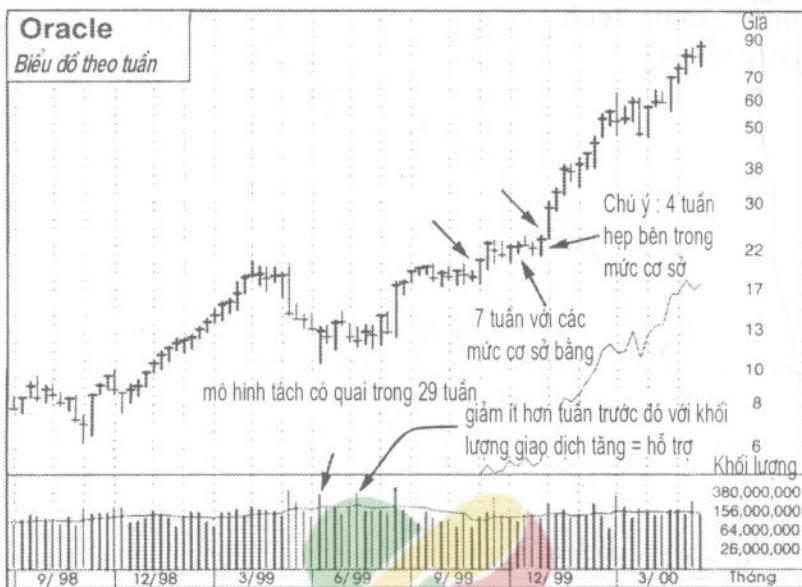
Costco kế tiếp mức tăng lớn trước đó của Price Co.'s

Việc mua lại 20% cổ phiếu dẫn đến giá tăng 15 lần

Tiếp sau Apple và Compaq Computer

Mô hình tách có quai tiếp sau là các mức cơ sở bằng

Price Co. đung đáy hai lần có xử lý trong 45 tuần,
tăng 1293%

doanh thu và lợi nhuận vẫn tăng nhanh và sản phẩm đó thực sự đột phá – một viên thuốc thay đổi toàn xã hội.

Sea Containers có một mô hình cái tách có quai hoàn hảo. Hãy chú ý đến khối lượng giao dịch cực kỳ ít ở phần quai khi giá sụt xuống và một vài tuần đóng hép. Hãy nhớ rằng, chỉ những cổ phiếu tốt mới tăng giá, do đó nếu bạn bỏ lỡ điểm mua thích hợp đầu tiên thì hãy kiên nhẫn và sẽ đến lúc cổ phiếu tạo một mức cơ sở khác và bạn sẽ có một điểm mua mới nếu đó thực sự là một cổ phiếu tốt. Một dấu hiệu khác cho thấy Sea Containers là cổ phiếu tốt là giá của cổ phiếu này tăng 50% với khối lượng giao dịch tăng mạnh trong bốn tuần đầu tiên của nó.

Limited, các cửa hàng bán lẻ đồ phụ nữ được hưởng lợi từ xu thế ngày càng có nhiều phụ nữ đi làm. Đó là một cổ phiếu dẫn đầu trong những năm 80, chỉ tăng liên tiếp, tạo ra một loạt các mức cơ sở cho đến khi nó sai sót với mức cơ sở giai đoạn cuối vào năm 1987. (Nhắc lại, tất cả các biểu đồ đều được điều chỉnh khi có sự phân chia cổ phiếu, do đó đừng nghĩ rằng cổ phiếu của Limited được mua với giá 9\$, thực tế giá của nó là 27\$)

TCBY là một cổ phiếu phát hành mới rất ngoạn mục, nhanh chóng mở rộng các cửa hàng sữa chua đông lạnh của nó để tạo vốn cho sở thích sữa chua năm 1984. Thậm chí mua cổ phiếu này một năm sau đó khi nó đã ra khỏi mô hình cái cốc trong 10 tuần trong quý cuối cùng năm 1985 vẫn cho một mức lợi nhuận lớn. Điều này chứng minh rằng cái có vẻ cao với hầu hết mọi người thực chất có thể thấp.

Costco là một cổ phiếu mà tôi đã bỏ lỡ. Đó là một cổ phiếu nổi bật theo sau Price Co., một cổ phiếu tôi đã giữ trong 3,5 năm. Một trong những sáng lập viên của Costco là ngài James Sinegal, ông đã từng làm việc với Sol Price, người bắt đầu khai niệm cửa hàng lớn tại San Diego. Vài năm sau đó, Sinegal mở những cửa hàng tương tự ở Seattle với cái tên Costco. Hãy chú ý và tìm kiếm những cơ hội chắc chắn kế tiếp trong tương lai của những cổ phiếu dẫn đầu thị trường trong vài năm qua.

Đây là một ví dụ thuyết phục về những cổ phiếu kế tiếp.

Thứ nhất, Apple Computer là cổ phiếu dẫn đầu thị trường nhiều năm trước đây, tiếp sau là Compaq Computer ; sau đó Dell đã giành lấy vị trí dẫn đầu thị trường nhờ một khái niệm mới là bán máy tính trực tiếp theo đơn hàng.

International Game Technology đã không hề sai khi công ty này thông báo mua lại 10% cổ phiếu của họ và vài tháng sau đó là lần mua lại 10% cổ phiếu thứ hai. Những máy chơi game mới của họ đã tạo ra một mức tăng giá cổ phiếu ngoạn mục - 15 lần.

Oracle đã tự chứng tỏ mình là công ty hàng đầu trong lĩnh vực phần mềm dữ liệu trước khi mức cơ sở nối tiếp kinh điển của nó được hình thành. Chú ý rằng bốn tuần hép đã suýt soát mức cơ sở thứ hai, chỉ trước khi nó tăng vọt.

Price Co., chủ sở hữu các cửa hàng giảm giá Price Club Warehouse, là một cổ phiếu thắng lớn nữa của tôi. Lần đầu tôi mua cổ phiếu này là quý hai năm 1982, khi công ty này chỉ có 2 cửa hàng. Nó đã hoạt động theo một mô hình tuyệt vời trong 3 năm nay, cho đến khi công ty mở rộng sang bờ Đông và ban Giám đốc bị phân tán một chút. Price Co., nguyên là một công ty dẫn đầu thị trường và một nhà cải cách đầu tiên với khái niệm kinh doanh mới sau này được áp dụng ở Costco. Lợi nhuận trên vốn cổ phần của Price Co., đạt mức ấn tượng 55%.

Khi lựa chọn cổ phiếu vào thời điểm đúng, bạn sẽ thấy giá cổ phiếu của bạn tăng ngay sau khi bạn mua lần đầu - điều này sẽ tạo cho bạn một chút lợi thế. Một lợi thế tốt sẽ giúp bạn có tiền dư để mua thêm một ít cổ phiếu nữa sau lần mua đầu tiên. Nó cũng giúp bạn sống sót nếu một số ấn phẩm cố gắng công kích cổ phiếu của bạn vì họ nghĩ rằng PE của những cổ phiếu này quá cao. Trong hầu hết các trường hợp, cũng như câu nói Michael Jordon không xứng với những gì anh ta được trả trong thời gian anh ta ở Chicago Bulls. Khi điều này xảy ra với một công ty nổi tiếng với doanh số và lợi nhuận liên tục tăng, tôi đã nhận ra rằng những giao dịch bán do hoảng loạn chỉ diễn ra trong khoảng từ 2 giờ đến 2 ngày, và trong nhiều trường hợp

nó sẽ tạo ra những cơ hội mua tốt cho những nhà đầu tư chuyên nghiệp.

Lịch sử đã có rất nhiều ví dụ về sự khôn ngoan thông lệ, những ý kiến cá nhân tồi, và những ý chống đối hoá ra toàn là sai lầm. Nhiều năm trước đây, Lord Duveen đã kiểm một khoản lớn khi ông ta mua một số bức tranh cùng thể loại của những bậc thầy hội họa già ở Châu Âu với mức giá mà đối với mọi người thường như là quá cao và bán chúng với mức giá cao hơn nhiều cho những doanh nhân mới của Mỹ lúc đó như Henry Ford. Nhiều người đã chỉ trích Ted Turner của CNN vì ông đã trả một khoản tiền quá cao cho thư viện phim của MGM, và ông đã sử dụng nó kiếm vô số lợi nhuận.

Các nhà đầu tư Anh nói rằng Thomas Edison không thể tạo ra được bóng đèn điện với những phương pháp mà ông ta sử dụng. Anh em nhà Wrights đã điên khùng khi họ nghĩ rằng họ có thể bay như chim. Billy Mitchell đã sai lầm về tiềm năng của không lực trong tương lai. Hải quân nghĩ rằng nhà thầu khoán Henry Kaiser không thể biết cách đóng tàu. Alexander Graham Bell đã đề nghị cho người Chủ tịch Hội Liên hiệp các nước phương Tây, sở hữu một phần phát minh mới của ông, một chiếc điện thoại, và ông ta đã thất vọng khi nghe câu hỏi 'Tôi có thể làm gì với thứ đồ chơi thú vị như thế này?' William Henry Seward đã điên rồ trả Nga 7 triệu đôla cho một mảnh đất đầy băng tuyết và vô giá trị mà bây giờ là Alaska.

Để trở thành một nhà đầu tư thành công, bạn cần phải làm bài tập và đánh giá những yếu tố liên quan. Cách này sẽ giúp bạn tự tin hơn vào khả năng của mình, và bạn sẽ không bị ảnh hưởng bởi ý kiến của người khác, cho dù những ý kiến đó có rõ ràng và đanh thép và dù nguồn tin đó có chắc chắn đến đâu.

Với những nhà đầu tư nghiêm túc, các Biểu đồ theo ngày trực tuyến có một dịch vụ được đánh giá cao: cung cấp những biểu đồ phức tạp theo ngày và tuần, bảng dữ liệu của trên 100 danh mục dữ liệu và các phân tích nhóm ngành. Hãy thử truy cập vào www.dailygraphs.com

Tôi tin vào lịch sử và thực tế hơn là nghe ý kiến của người khác. Và chính lịch sử thực tế của cổ phiếu đã dẫn dắt thị trường giá lên và phục hồi kinh tế trong những năm gần đây - giai đoạn có mức tăng trưởng kinh tế lớn nhất và những tiến bộ kinh tế xã hội chưa từng có của nước Mỹ.

Hết chu kỳ này đến chu kỳ khác, người ta kể đi kể lại câu chuyện tăng trưởng kỳ thú này bởi vì hệ thống của Mỹ dựa trên tự do và cơ hội cho tất cả những ai có mong muốn và động cơ làm việc và học tập để thành đạt. Mỗi chu kỳ kinh tế sẽ được định hướng bởi một số công ty tạo ra những sản phẩm mới vượt trội, những phát minh và công nghệ mới tiết kiệm thời gian và tiền bạc, và những dịch vụ cần thiết khác. Mức tăng trưởng ngoan mục này vẫn sẽ tiếp tục chừng nào nền tự do của chúng ta được duy trì và bảo vệ. Chính phủ cần nhường đường bằng cách cắt giảm những mức thuế quá cao và những khoản chi phí phạm. Và những nhà cách tân, những nhà phát minh và các doanh nhân sẽ có động lực và được khuyến khích để tiếp tục cải thiện mức sống và cơ hội cho tất cả mọi người.

Trong bảng dưới đây hãy chú ý tại sao mà hầu hết các công ty dẫn đầu thị trường trong chu kỳ này lại không thể duy trì vị trí đứng đầu trong những chu kỳ sau. Hãy chú ý các công ty dẫn đầu thị trường trong từng chu kỳ có những sản phẩm mới, mức tăng trưởng lợi nhuận và mức xếp hạng EPS cao đằng sau tất cả những thành công thực sự này. Đặc biệt từ năm 1970, chính những IPO gần đây (chứ không phải là cổ tức) là những yếu tố tạo sức mạnh lớn trong sự tăng trưởng của đất nước.

Để biến điều này thành hiện thực, điều quan trọng là một nền kinh tế mạnh và một thị trường chứng khoán bền vững. Đó là lý do tôi gửi một bức thư tới ngài Tổng thống Bush vào ngày 6/7/2002, khi nền kinh tế và thị trường của chúng ta đang bị chao đảo. Trước đó, vào tháng 1 tôi cũng đã cố gắng gửi một bức thư tương tự tới ngài Tổng thống thông qua ngài Glenn Hubbard, sau khi ngài Hubbard, chủ tịch hội đồng tư vấn kinh tế của tổng thống có buổi nói chuyện tại Hội nghị Kinh tế của

IBD năm 2002 tại Los Angeles : nhưng tôi đã không gửi được. Bức thư ngày 6/7 chắc chắn đã được chuyển qua nhóm kinh tế của tổng thống bởi vì đến tận tháng 10 ngài Tổng thống vẫn chưa đọc bức thư đó. Khi đó, Katie Boyd, một người bạn của tổng thống ở San Francisco, đã trao cho Tổng thống một bản copy của bức thư này trong một bữa tối tại Nhà trắng. Ngay ngày hôm sau, Tổng thống đã trả lời tôi bằng một bức thư viết tay, ông nói rằng bức thư của tôi thực sự có ý nghĩa và rằng ông rất quan tâm đến ý tưởng thành lập các doanh nghiệp nhỏ. Tôi rất ngạc nhiên khi nhận được phúc đáp nhanh đến vậy vì tổng thống còn vô số việc phải làm với cuộc chiến khủng bố và những vấn đề Iraq sắp tới. Nhưng chính quyền của tổng thống Bush đang chứng tỏ là một chính quyền cởi mở, thẳng thắn, thiết thực, và sẵn sàng ứng phó với những vấn đề kinh tế và quốc tế quan trọng.

Đã có rất nhiều thay đổi kể từ đó. Cuối cùng lãi suất cũng được hạ thấp, Quốc hội mới tiếp quản, một nhóm kinh tế mới được thành lập, mối hoạ khủng bố đã được giải quyết, 50 triệu người Iraq và Afganistan đã được tự do khỏi chế độ độc tài tàn bạo, gói giảm thuế tăng trưởng được Quốc hội thông qua và tổng thống ký ban hành đã mang lại lợi ích cho nền kinh tế và tất cả những người trả thuế.

Có một lý do tốt giải thích tại sao năm 2003 lại cần nhiều yếu tố kích thích hơn bình thường. Hậu quả từ những giai đoạn nghiêm trọng kéo dài của thị trường chúng khoán tương tự như giai đoạn bóng đá của chúng ta năm 2000-2002, ví dụ như 1973-1974 và 1929-1932 là nền kinh tế của chúng ta phục hồi chậm hơn và cần hỗ trợ nhiều hơn bình thường. Và trong giai đoạn này chúng ta bị một cú sốc tâm lý nặng nề - vụ 11/9.

Với chúng ta, thâm hụt không phải là một vấn đề. Trong các cuộc khủng hoảng và những cuộc chiến tranh ngắn theo chu kỳ, thâm hụt là một vấn đề quá bình thường. Và thâm hụt năm 2002 bằng 1% GDP cũng không phải ngoại lệ. Nó chỉ là 1,5% GDP. Mức trung bình trong vòng 50 qua là 1,9%. Số tiền

75% các công ty dẫn đầu thị trường trong mỗi chu kỳ đều là những công ty mới thành lập trong 10 năm trước đó, 80% không trả cổ tức, tăng trưởng lợi nhuận là yếu tố dẫn đầu của những công ty dẫn đầu thị trường, chứ không phải cổ tức

Tên công ty	Mô tả về công ty	% tăng tăng	Năm tăng	Năm thành lập	Ngày IPO	EPS*	Cổ tức
1982-1986							
Adobe Systems	Phần mềm in mới	482%	6 tháng	1983	1986	66	Không
Circuit City	Cửa hàng điện tử giá rẻ mới	1971%	4¼ năm	1949	1986	298%	0,7%
Compaq Computers	Máy tính xách tay mới nhỏ hơn và nhanh hơn	378%	11 tháng	1982	1983	98	Không
Costco	Cửa hàng bán buôn cho hội viên mới	700%	3½ năm	1983	1985	92	Không
Duquensne Systems	Phần mềm IBM mới	725%	2 năm	1970	1984	88	Không
Emulex	Máy điều khiển đĩa và băng	410%	8 tháng	1979	1981	66	Không
Ford	Thay đổi cách quản lý mới	173%	1 năm	1919		158%	Không
Franklin Research	Công ty quỹ tương hỗ mới	750%	1½ năm	1969	1983	92	1,0%
Genentech	Công ty thuốc theo công nghệ sinh học mới	277%	6 tháng	1976	1979	82	Không
Gillette	Nhãn hiệu chất lượng hàng đầu thế giới	279%	3½ năm	1917		72	1,4%
Home Depot	Trung tâm cung cấp vật liệu xây dựng giá rẻ mới	938%	1¼ năm	1978	1981	140%	Không
King World	Nghiệp đoàn trò chơi mới – Vòng quay may mắn và Trò chơi nguy hiểm	300%	1 năm	1984	1984	89	Không
Laidlaw Transportation	Xe buýt cho trường học	567%	2½ năm	1979	1983	75	Không
Limited Stores	Trang phục công sở cho phụ nữ	467%	2½ năm	1963	1973	79	0,9%
Liz Claiborne	Trang phục công sở cho phụ nữ	2820%	4½ năm	1976	1981	33%	Không

75% các công ty dẫn đầu thị trường trong mỗi chu kỳ đều là những công ty mới thành lập trong 10 năm trước đó, 80% không trả cổ tức, tăng trưởng lợi nhuận là yếu tố dẫn đầu của những công ty dẫn đầu thị trường, chứ không phải cổ tức

Tên công ty	Mô tả về công ty	% tăng tăng	Năm tăng	Năm thành lập	Ngày IPO	EPS*	Cổ tức
Marion Labs	Thuốc mới	176%	10 tháng	1952		7%	2%
Merck	Đơn thuốc mới	270%	1½ năm	1934		79	2,8%
Novell	Phần mềm LAN mới	100%	5 tháng	1983	1985	99	Không
Price Co.	Cửa hàng bán buôn cho hồi viên mới	1293%	4 năm	1976	1980	43%	Không
Reebok	Giày tập tennis, aerobic và giày chạy	262%	4 tháng	1979	1985	97	Không
TCBY	Các cửa hàng nhượng quyền kinh doanh sữa chua	2290%	1½ năm	1984	1984	99	Không
Wal-Mart	Chuỗi những cửa hàng giá rẻ mới	957%	3 năm	1969	1971	40%	1,1%
1988-1997							
Alliance Semi	Linh kiện bán dẫn cho máy tính cá nhân	589%	11 tháng	1985	1993	66	Không
America Online	Truy cập Internet - một phương tiện viễn thông mới	647%	1½ năm	1985	1992	90	Không
America Conv.	Cung cấp nguồn điện không bị ngắt mới cho máy tính cá nhân	808%	1½ năm	1981	1988	99	Không
Amgen	Thuốc công nghệ sinh học mới cho các bệnh nhân ung thư	680%	1½ năm	1980	1983	94	Không
Apple South	Các cửa hàng ăn uống Applebee	463%	1½ năm	1986	1991	96	0,1%
Ascend Comm.	Các sản phẩm truy cập LAN và WAN mới	3206%	1½ năm	1989	1994	91	Không
Callaway Golf	Các câu lạc bộ Bertha mới	333%	11 tháng	1982	1992	99	Không
Cisco Systems	Các thiết bị hệ thống và modem mới	74445%	9½ năm	1984	1990	99	Không

75% các công ty dẫn đầu thị trường trong mỗi chu kỳ đều là những công ty mới thành lập trong 10 năm trước đó, 80% không trả cổ tức, tăng trưởng lợi nhuận là yếu tố dẫn đầu của những công ty dẫn đầu thị trường, chứ không phải cổ tức

Tên công ty	Mô tả về công ty	% tăng tăng	Năm thành lập	Năm thành IPO	Ngày IPO	EPS*	Cổ tức
Cobra Golf	Các câu lạc bộ golf cao cấp	156%	6 tháng	1978	1993	99	Không
Dell Computer	Lắp và bán máy tính cá nhân theo đơn đặt hàng	2973%	2½ năm	1984	1988	55	Không
Digital Switch	Bộ chuyển viễn thông mới	584%	8 tháng	1976	1980	-106%	Không
EMC	Sản phẩm lưu trữ của máy tính mới	500%	1 năm	1979	1986	90	Không
Int. Game Tech	Trò chơi vi xử lý mới	1567%	2½ năm	1980	1981	91	Không
Kohl's	Các cửa hàng tổng hợp giá rẻ mới	177%	1½ năm	1988	1982	67	Không
Medical Care Int.	Trung tâm chăm sóc phẫu thuật	627%	3 năm	1981	1983	69	Không
Mercury Finance	Cho vay mua ôtô cũ và mới	424%	2½ năm	1984	1989	98	1.8%
Micron Technology	DRAM và SRAM cho máy tính	300%	7 tháng	1978	1984	99	0.45
Microsoft	Phần mềm mới cho máy tính	13847%	10 năm	1981	1986	95	Không
Newbridge Networks	Các sản phẩm hệ thống toàn cầu mới	699%	11 tháng	1986	1989	81	Không
Peoplesoft	Phần mềm quản lý nhân sự mới	395%	1¼ năm	1987	1992	99	Không
St. Jude Medical	Đầu ngành trong sản xuất van tim nhân tạo	400%	2½ năm	1976	1977	85	Không
Surgical Affiliates	Trung tâm chăm sóc phẫu thuật	1636%	2½ năm	1982	1983	93	Không
Tellabs	Dữ liệu viễn thông và hệ thống	1074%	2½ năm	1974	1980	77	Không
Three Com	Hệ thống máy tính	286%	1¼ năm	1979	1984	97	Không
US Health Care	HMO mới	125%	6 tháng	1982	1983	90	Không

75% các công ty dẫn đầu thị trường trong mỗi chu kỳ đều là những công ty mới thành lập trong 10 năm trước đó, 80% không trả cổ tức. tăng trưởng lợi nhuận là yếu tố dẫn đầu của những công ty dẫn đầu thị trường, chứ không phải cổ tức

Tên công ty	Mô tả về công ty	% tăng tăng	Năm tăng	Năm thành lập	Ngay IPO	EPS*	Cổ tức
United Healthcare	HMO mới	384%	1½ năm	1977	1984	91	0,1%
Yahoo !	Truy cập Internet	7443%	2½ năm	1995	1996	52	không
Business Objects	Phần mềm dữ liệu mới	535%	8 tháng	1990	1994	95	không
1998-2000							
Biogen	Thuốc sinh học mới	330%	1½ năm	1978	1983	71	không
Charles Schwab	Công ty môi giới trực tuyến giá rẻ hàng đầu	439%	6 tháng	1971	1987	91	0,3%
Checkpoint software	Phần mềm cơ sở dữ liệu	1142%	9 tháng	1993	1996	97	không
Comverse Technology	Phần mềm mới cho các công ty điện thoại	606%	1½ năm	1984	1986	96	không
eBay	Đấu giá mới trên Internet	1070%	6 tháng	1996	1998	53	không
Etek Dynamics	Thiết bị sợi quang	507%	6 tháng	1983	1998	99	không
Network Appliance	Thiết bị lưu trữ cho hệ thống	517%	4 tháng	1992	1995	98	không
Nokia	Công ty sản xuất điện thoại di động hàng đầu	800%	2 năm	1967	1994	95	không
Oracle Systems	Phần mềm cơ sở dữ liệu mới	274%	5 tháng	1977	1986	95	không
PMC - Sierra	Sản phẩm bán dẫn mới	1949%	1½ năm	1983	1991	51	không
Qlogic	Ví mạch cho phu kiện	3351%	1½ năm	1992	1994	68	không

75% các công ty dẫn đầu thị trường trong mỗi chu kỳ đều là những công ty mới thành lập trong 10 năm trước đó, 80% không trả cổ tức, tăng trưởng lợi nhuận là yếu tố dẫn đầu của những công ty dẫn đầu thị trường, chứ không phải cổ tức

Tên công ty	Mô tả về công ty	% tăng tăng	Năm tăng	Năm thành lập	Ngày IPO	EPS*	Cổ tức
Qualcomm	Hệ thống điện thoại di động mới	2567%	1 năm	1981	1991	79	không
RF Devices	Micro Vi mạch cho viễn thông không dây	3224%	11 năm	1991	1997	68	không
SDL Inc	Thiết bị sợi quang	3631%	1¼ năm	1983	1995	92	không
Siebel Systems	Phần mềm marketing mới	420%	7 tháng	1993	1996	99	không
Sun Microsystems	Sản phẩm hệ thống hàng đầu mới	688%	1½ năm	1982	1986	94	không
Uniphase	Thiết bị sợi quang mới	2016%	1¼ năm	1979	1993	90	không
Veritas	Phần mềm bảo mật mới	1097%	1¼ năm	1982	1993	99	không
Vitesse Semi	Chip tốc độ cao cho các thiết bị Internet	535%	1¼ năm	1987	1991	98	không

* Số % thể hiện mức tăng % EPS trung bình của hai quý trước

Còn số thể hiện mức xếp hạng EPS, mức xếp hạng của William O'Neil + Co. mức cao nhất là 99.

lãi suất thuần mà chúng ta trả cho các khoản nợ do thâm hụt cũng rất nhỏ, chỉ khoảng 1,6% GDP. Tại điểm này, lý lẽ của thâm hụt chủ yếu là lý lẽ chính trị được dùng để gây ảnh hưởng cử tri, nhằm ngăn cản việc cắt giảm thuế.

Cách để giải quyết vấn đề thâm hụt là tăng sức mạnh cho nền kinh tế bằng cách cắt giảm thuế nhiều và kiểm soát các khoản chi không cần thiết, do đó chúng ta sẽ tăng trưởng không có thâm hụt bằng cách tăng các nguồn thu từ thuế cho chính phủ. Kể từ thế chiến thứ II, hai lần cắt giảm thuế lớn được thực hiện trong chính quyền của Kennedy và Reagan đã không những không làm giảm mà còn tăng thu nhập của chính phủ lên rất nhiều.

Điều tương tự đã xảy ra sau mỗi lần chính phủ giảm thuế

đánh vào lãi vốn: doanh thu từ thuế đánh vào lãi vốn của chính phủ tăng.

Thật ngược đời, tăng mức thuế đánh vào lãi vốn làm giảm thu nhập từ các khoản thu từ vốn của chính phủ, ngăn cản mọi người nắm lấy lợi nhuận hoặc tăng rủi ro. Hiện tại, chủ sở hữu của 50% số cổ phiếu có lãi nhưng thuộc diện chịu thuế không bao giờ bán số cổ phiếu này bởi vì họ không muốn trả thuế. Họ buông bĩnh giữ chúng trong nhiều năm hoặc cho đến khi họ chết và do đó sẽ tránh không phải trả một chút thuế nào cho những lợi nhuận từ những cổ phiếu này. Do đó, với chính sách phần nào ngốc nghếch của mình, chính phủ luôn thu được ít doanh thu từ thuế lãi vốn hơn nếu giảm các mức thuế này. Alan Greenspan đã nói nhiều lần rằng thuế đánh vào lãi vốn là một trong những cách đánh thuế tồi nhất bởi vì nó cần trở đầu tư và tăng trưởng của nền kinh tế. Gần đây Bill Thomas bang California, chủ tịch ủy ban Đường lối và Biện pháp của Thượng viện, đã đề xuất và đưa vào gói cắt giảm thuế mới mức giảm 15% thuế lãi vốn, đây là một biện pháp khuyến khích bằng thuế cho tất cả các nhà đầu tư ở Mỹ.

Chúng ta có thể đã có chút giúp đỡ nho nhỏ nào đó để đạt mức cắt giảm 15% thuế lãi vốn. Bill Thomas đã đề cập tới một trong những hiệp hội của chúng ta trong cuộc trò chuyện gần ngày Giáng Sinh rằng ông đã hiểu rõ đề xuất của chúng tôi và cảm thấy như đang có một cơ hội thông qua tại Nghị viện do họ đã giành được ghế trong Thượng viện trong cuộc bầu cử giữa nhiệm kỳ vào tháng 11. Do đó, vào ngày 2/1, tôi đã gửi ông ta một bản sao bức thư ngày 31/12/2002 gửi Nhà Trắng. Sau đây là một số đoạn cuối trong bức thư :

Cho phép miễn thuế đánh vào cổ tức ở mức 1.500\$ và cân nhắc mức khấu hao nhanh hơn và giảm thuế R&D nhiều hơn cho các doanh nghiệp nhỏ.

1. Một mẫu 600 cổ phiếu đã dẫn dắt những thị trường giá lên mới và sự phục hồi kinh tế trong 50 năm qua, thời kỳ tăng trưởng lớn nhất của Mỹ.

Họ ít chú ý tới cổ tức, tăng trưởng nhờ vốn vay nội bộ và cổ phiếu, chứ không phải các khoản nợ như các học giả giả định. Nợ giảm 80% tương đương với 1% vốn cổ phần hoặc không còn nợ. Chỉ một số ít công ty mua lại cổ phiếu. Những việc này xảy ra rất sớm và trong số 10,000 cổ phiếu công vào cuối những năm 1990, không cần phải làm với hoạt động thị trường quá mức hay những sai phạm của 10-20 công ty có lịch sử hoạt động tốt.

2. Từ năm 1980 - 2000 trong khi nước Mỹ tạo thêm 39 triệu việc làm, thì những công ty lớn, quan trọng nhưng lâu năm của Mỹ lại mất việc. Những doanh nghiệp nhỏ có thể chiếm tới hơn 90%, và nếu bạn tính thêm các công ty SB đã sử dụng 500 lao động, sau đó bị thôn tính và không được tính là các công ty tạo công ăn việc làm.

Kết luận của tôi là so với việc tăng gấp đôi thuế cổ tức thi cắt giảm lãi vốn xuống 15% sẽ tạo điều kiện cho nhiều công ty mới thành lập, tạo việc làm mới và lực đẩy cho một thị trường chứng khoán và một nền kinh tế mạnh hơn. Điều này cũng có nghĩa là những doanh nghiệp nhỏ được thành lập theo phần 2 sẽ chỉ phải trả thuế lãi vốn 7% khi bán cổ phiếu dài hạn. Đây là một biện pháp mạnh, tạo việc làm đáng thực hiện.

Sau khi ngài Chủ tịch Thượng viện đảng Cộng hoà tham gia vào thỏa thuận để giới hạn mức cắt giảm thuế lên tới 350 tỷ đôla và 3 thượng nghị sỹ đảng Cộng hoà phản đối rằng mức cắt giảm thuế cao hơn sẽ gây ảnh hưởng xấu đến thâm hụt, Bill Thomas đã khôn khéo vạch ra một bản kế hoạch tuyệt hảo với những điều khoản bảo toàn phần lớn các kế hoạch của tổng thống và tăng mức giảm lãi vốn.

Ngoài ra, đó là sự thêu dệt rằng bẩn thân thâm hụt sẽ gây ra lạm phát cao hơn và lãi suất cao hơn, bởi vì còn có nhiều yếu tố khác quan trọng hơn, mạnh hơn có thể thường xuyên gây ra những hệ quả tiêu cực. Ví dụ, thâm hụt tăng trong thời kỳ Reagan nắm quyền, nhưng lạm phát và lãi suất lại giảm mạnh và đều đặn trong nhiều năm. Khi Reagan nhậm chức, mức lạm phát là 11,8%, và khi ông ta hết nhiệm kỳ, nó còn 4,5%. Lãi

suất các quỹ của Cục Dự trữ Liên bang giảm xuống 9,1% từ 19,1%. Trong khi đó, những công trình xây dựng quân sự lớn, một trong những nguyên nhân thảm hụt - một mối hiểm họa khi chúng ta thăm dò, phát triển và sử dụng hệ thống phòng thủ tên lửa Chiến tranh giữa các vì sao - cuối cùng đã đánh bại nước Nga có tiềm lực kinh tế yếu nhưng hiểm họa quân sự lớn. Bức tường Berlin sụp đổ đã giải phóng cho những người bị đè nén trong 70 năm. Giảm chi phí quốc phòng khi Chiến tranh lạnh kết thúc và tiết kiệm là lời giải thích cho việc phục hồi thặng dư ngân sách liên bang trong những năm 1990.

16/7/2002

Ngài Tổng thống
Nhà trắng
1600 Pennsylvania Avenue, NW
Washington, D.C. 20500

Thưa ngài Tổng thống:

Chúng ta đã thoảng thấy nhau trong buổi chụp hình của Bill Simon tại Los Angeles.

Sau đây là một ý tưởng táo bạo mới sẽ giúp ngài đối phó với nền kinh tế và thị trường chúng khoán trì trệ; và ngài sẽ bắt đầu những kế hoạch hoàn toàn mới như ngài vừa thực hiện thành công với cuộc chiến chống khủng bố:

Ngài hãy yêu cầu Quốc hội càng sớm càng tốt cho phép những người dân Mỹ thành lập doanh nghiệp mới không phải trả thuế thu nhập doanh nghiệp trong hai năm đầu hoạt động và chỉ phải nộp một nửa mức thuế thông thường trong hai năm tiếp theo. Hãy để những cổ đông và người lao động có sở hữu cổ phiếu của công ty mới này chỉ phải trả một nửa mức thuế lãi vốn thông thường đối với những cổ phiếu họ bán trong 10 năm đầu.

Đây sẽ là một sự bột phát không kiểm soát được của những doanh nghiệp kinh doanh nhỏ mới ở Mỹ. Và ngài có thể nhận thấy những doanh nghiệp này sẽ tạo ra hầu hết việc làm mới. Những doanh nghiệp già cỗi và lớn hơn đang thu hẹp..

Chính phủ của chúng ta sẽ không tốn chút chi phí nào bởi vì sẽ không có những chi phí khổng lồ cho khởi động sẽ là các công ty không còn tồn tại nữa. Chỉ một số ít các công ty mới kiếm được nhiều lợi nhuận trong 1-2 năm đầu hoạt động. Và họ, với cách của mình và không bị chính phủ can thiệp hay hạn chế, sẽ tạo ra hàng ngàn việc làm mới và những cá nhân đóng thuế mới. Nó tạo động lực tích cực cho nền kinh tế và tỷ lệ thất nghiệp cao.

Với một tiêu đề như “Luật thành lập doanh nghiệp nhỏ mới”

hoặc “Luật doanh nghiệp kinh doanh và việc làm mới”, Đảng Dân chủ sẽ khó có thể bỏ phiếu chống. Luật này cũng sẽ xoá bỏ những phản đối với quyết định cắt giảm lớn đối với thuế kinh doanh và cụ thể là thuế lãi vốn vẫn được coi là “chỉ cho người giàu”. Luật này sẽ có lợi cho tất cả dân Mỹ, những người phụ nữ và nam giới bình thường.

Có những lý do quan trọng để bắt đầu ngay bây giờ với những ý tưởng kinh tế tích cực mới và chứ không để cho những phe chống đối hay báo chí buộc ngài phải vào cuộc.

80% cổ phiếu thắng lớn dẫn đầu trong thời kỳ bùng nổ công nghệ những năm 1990 là những công ty có IPO trong 8 năm trước đó và là những công ty được thành lập ngay sau khi cắt giảm thuế lãi vốn vào những năm 1980 (Dell, Sun Microsystems, Compaq, Amgen, EMC Corp., Oracle, ...)

Lịch sử đã cho thấy rằng chính những công ty dẫn đầu mới, chứ không phải những công ty đã từng là công ty dẫn đầu trong chu kỳ cũ bấy giờ đã suy sụp, sẽ dần dắt những thị trường giá lên mới. Hiện tại, chúng ta có quá ít IPO mới để dẫn dắt sự phục hồi thị trường trong tương lai.

Tôi không chắc rằng tất cả mọi người ở Washington hiểu nguyên nhân thực sự hay có câu trả lời về điều gì đang xảy ra trên thị trường chứng khoán không. Dựa trên 45 năm kinh nghiệm của tôi trên thị trường thì hoàn toàn không có gì cần phải làm với nền kinh tế cả. Đó là lý do tại sao hầu hết những lời khuyên mà ngài nhận được - nền kinh tế đang phục hồi, hàng hoá sẽ tốt hơn - không có ảnh hưởng gì tới nền kinh tế.

Chúng ta vừa trải qua một giai đoạn tâm lý lịch sử trọng đại tương tự như hội chứng hoa tulip ở Hà Lan những năm 1650 và thị trường chứng khoán của chúng ta vào năm 1929. Hầu hết các nhà kinh tế và Cục dự trữ liên bang không nhận thức đầy đủ điều này.

Nếu ngài lấy chỉ số trung bình Nasdaq từ năm 1991 đến đỉnh điểm tháng 3/2000 và sau đó mức thấp hiện tại của nó và đặt nó cạnh đỉnh của chỉ số trung bình Dow Jones từ năm 1921 tới đỉnh

điểm năm 1929 và tới đáy năm 1932, ngài sẽ thấy chúng gần như giống nhau. Chỉ có một điểm khác biệt duy nhất là đợt đầu cơ lộn xộn, không bị kiểm soát các cổ phiếu công nghệ, Internet và công nghệ sinh học của Nasdaq ở phố Wall năm ngoái đã vượt quá so với đợt bùng nổ cuối cùng của Dow năm 1929.

Hầu hết người Mỹ đầu tư vào thị trường bóng bong cuối những năm 1990 trong thời kỳ của Bill Clinton. Họ đã mất 50-80% tiền của bởi vì không biết cách quản lý rủi ro và họ nghe phải những lời khuyên tồi. Hiện tại, tại một số quỹ tương hỗ có tình trạng cung cầu nghịch đang đè nặng lên thị trường.

Khi ngài tổng hợp tất cả những thiệt hại bất thường từ vụ nổ bóng bong công nghệ, những mất mát lớn của thị trường mà từng nhà đầu tư cá nhân phải gánh chịu, tính thanh khoản đáng sợ của những quỹ tương hỗ cổ phần và nỗi sợ hãi và tổn hại tâm lý từ vụ 11/9, thì lịch sử nói rằng sự phục hồi sẽ diễn ra chậm hơn và kéo dài hơn. Vì lý do này, nền kinh tế cần nhiều hỗ trợ hơn mức bình thường.

Để đổi lại cho các nghị sỹ dân chủ, cái trong mắt họ là một dự luật tao công ăn việc làm. Ngài nên cân nhắc yêu cầu thêm một mức cắt giảm toàn diện, vừa phải thuế thu nhập cho người tiêu dùng. Phản đối mà các nghị sỹ đảng Dân chủ có thể đưa ra sẽ là thâm hụt, điều này nhóm của ngài sẽ có thể phản bác được với những nghiên cứu lịch sử thực tế. Tôi có thể giúp ngài với 5 hoặc 6 câu trả lời thuyết phục mạnh mẽ liên quan đến thâm hụt mà tôi tin là rất có giá trị.

Cục Dự trữ Liên bang nên gây ngạc nhiên cho thị trường chứng khoán bằng cách giảm mức lãi suất từ 3 - 8 của 1% để duy trì sự hồi phục trong lĩnh vực nhà ở, và củng cố lòng tin của người tiêu dùng và các doanh nghiệp.

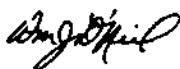
Một quan sát thị trường thực tế cuối cùng : Vào đầu năm 1962, Sở Giao dịch chứng khoán tuyên bố họ sẽ điều tra khu vực quỹ tương hỗ. Điều này gây lo ngại trong thị trường, vốn đã bắt đầu sụt giảm. Sau đó, Kennedy bãi bỏ việc tăng giá thép, và thị trường tan ra từng mảnh - thậm chí khi nền kinh tế không có một vấn đề gì cả.

Thị trường sẽ không phản ứng tốt với những cuộc điều tra kéo dài và đột ngột của chính phủ.

Nếu chính quyền của ngài không đưa ra được và không nỗ lực thực hiện những giải pháp kinh tế mới, và nếu các cuộc điều tra và chỉ trích cổ phiếu ngập đầy trên các trang báo, thì ngài có thể sẽ thua trong cuộc bầu cử Quốc hội vào tháng 11.

Nếu ngài muốn, tôi sẽ rất vui lòng gặp ngài hoặc những nhà hoạch định chính sách quan trọng của ngài để bàn về những đề xuất trên.

Trân trọng,

William J. O'Neil
Chủ tịch và nhà sáng lập

Khi mọi người nói về các khoản nợ của chính phủ Mỹ, họ chỉ đề cập tới bên nợ của cán cân thanh toán của đất nước. Chưa ai từng tính toán, suy nghĩ, hay nói về tổng tài sản của đất nước, bên tổng tài sản này đã tăng nhiều so với bên nợ trong 50 qua. Chính tỷ lệ nợ trên tài sản mới có ý nghĩa chứ không phải nợ riêng.

Trong tương lai, Quốc hội cần xem xét khả năng giảm thời gian lưu giữ các lãi vốn xuống 6 tháng, trước đây là vài năm. Điều này sẽ giúp chính phủ nhanh chóng thu đủ số thuế cần thiết. Nó cũng sẽ tạo sự khích lệ lớn cho mọi nhà đầu tư.

Quan trọng hơn, nếu chúng ta thực sự muốn cải thiện thị trường chứng khoán và khả năng tạo thêm việc làm của nền kinh tế, thì chính phủ và Quốc hội nên cân nhắc kỹ lưỡng từng phần của phiên bản đơn giản của kế hoạch thành lập doanh nghiệp nhỏ mới mà tôi đã đề xuất trong bức thư tháng 7/2002 gửi Tổng thống. Rõ ràng là tổng thống quan tâm đến bức thư này, nhưng cũng chắc chắn là người lập kế hoạch kinh tế chính của tổng thống đã xếp nó vào ngăn kéo, ông này đang thiết kế và xúc tiến chương trình nghị sự của chính ông ta nhằm xoá bỏ thuế cổ tức. Một chính sách khuyến khích mạnh mẽ việc thành lập doanh nghiệp nhỏ sẽ là một chính sách bảo hiểm dự phòng cho nền kinh tế và thị trường chứng khoán của chúng ta. Chính sách này sẽ tạo nhiều việc làm mới, tăng thu nhập của chính phủ thêm 39 tỷ đôla trong năm năm đầu và sẽ không gây ảnh hưởng phụ với thâm hụt. Hoạt động của kế hoạch sửa đổi và đơn giản hóa đối với việc thành lập doanh nghiệp nhỏ mới và tạo việc làm như sau :

Quốc hội nên đồng ý cho bất cứ ai muốn thành lập một doanh nghiệp nhỏ hoàn toàn mới (một doanh nghiệp chưa từng tồn tại trước đó) có ít nhất 3 nhân viên chỉ phải trả $\frac{1}{2}$ mức thuế lãi vốn mới- 15% - đối với bất kỳ cổ phiếu hoặc quyền sở hữu mà những nhà sáng lập và các nhân viên bán trong 10 năm đầu hoạt động. Điều này sẽ mở màn cho sự bùng nổ các doanh nghiệp nhỏ mới. Lý do? Bởi vì kế hoạch thành lập doanh nghiệp mới có nghĩa là họ thuộc diện chỉ phải trả mức thuế lợi nhuận vốn 7,5%. Sẽ có khác biệt giữa khung thuế thu nhập cao nhất 35% cho

những người muốn trở thành chủ doanh nghiệp mới và mức thuế thấp 7,5% đối với những thu nhập dài hạn từ việc thành lập và phát triển những doanh nghiệp mới sẽ là động lực cho những người ưa mạo hiểm bắt đầu những doanh nghiệp mới.

Kết quả dự đoán là chỉ trong năm đầu tiên sẽ có thêm 100.000 doanh nghiệp mới và 530.000 việc làm mới (dựa trên tỷ lệ trung bình trước đây 5,3 nhân viên cho một doanh nghiệp nhỏ mới.) Nếu kế hoạch này được duy trì trong 5 năm, chính phủ sẽ thu được thuế thu nhập từ 366.667 doanh nghiệp mới được hình thành nhờ kế hoạch này, cũng như từ 2.885 triệu lao động mới, thu nhập ước tính là 27.000\$/người. Giả định rằng chỉ 50% doanh nghiệp mới sống sót trong 5 năm, lúc này mỗi doanh nghiệp sẽ có khoảng 11 nhân viên, doanh số bán trung bình là 600.000\$, và lợi nhuận biên ước tính là 13%.

Những doanh nghiệp mới này sẽ mua đồ đạc, thiết bị, hàng hoá, máy tính và thuê văn phòng ; thuê dịch vụ kế toán và dịch vụ kinh doanh khác. Những tính toán trên chưa bao gồm những ảnh hưởng theo cấp số nhân với nền kinh tế này.

Cần phải có những quy tắc đơn giản hơn để giúp các doanh nghiệp lớn tránh được thuế lãi vốn do sở hữu một phần những doanh nghiệp mới và những doanh nghiệp hiện có khi chuyển tài sản sang những doanh nghiệp mới. Về cơ bản, biện pháp khuyến khích này để dành riêng cho những doanh nghiệp mới chưa từng tồn tại trước đó - những doanh nghiệp thành lập hoàn toàn mới.

Tôi ước tính rằng trong một vài năm 1% doanh nghiệp mới này sẽ ra cổ phần hoá, điều này sẽ giúp thị trường chứng khoán và nền kinh tế của chúng ta phục hồi và bền vững với 1000 IPO đổi mới cần thiết (hiện tại có quá ít IPO.) Chương trình này sẽ không tốn kém một chút nào cho chính phủ nhưng lại tạo ra doanh thu thuế xấp xỉ 39 triệu\$ trong 5 năm đầu: 16,25 triệu\$ thuế thu nhập doanh nghiệp từ những doanh nghiệp mới cộng với 22,5 triệu\$ thuế thu nhập cá nhân từ những người có việc làm mới. Đây cũng là một hình thức tự bảo hiểm không ngoan cho khả năng phục hồi công ăn việc làm chậm.

Mục tiêu của chương trình tạo những việc làm mới này là những người dân bình thường, do đó Đảng Dân chủ và Đảng Cộng hoà sẽ quan tâm đến nó. Cả hai Đảng đều chưa nhận thức đầy đủ về quyền lợi của họ trong sự phục hồi mạnh mẽ này. Hiện tại George W. Bush là tổng thống, nhưng ông ta nhậm chức khi cuộc khủng hoảng chính thức bắt đầu, và chính trong thời kỳ của Bill Clinton, bong bóng thị trường chứng khoán lộn xộn mất mát phình to và cuối cùng nổ tung vào tháng 2 - 3 năm 2000. Tương tự, nếu một cuộc tấn công khủng bố xảy ra, sự phục hồi của chúng ta sẽ có thể bị chậm lại. Những rủi ro này chúng ta nên tránh.

Bây giờ, nếu chính phủ của chúng ta thực sự muốn tiến bộ và táo bạo với Luật thành lập doanh nghiệp mới thì chính phủ nên cho phép những doanh nghiệp thành lập ở những thành phố nhỏ hay những vùng nghèo không phải trả thuế lãi vốn cho bất cứ khoản lợi nhuận nào do chủ doanh nghiệp bán cổ phần trong 10 năm đầu hoạt động. Điều này cốt yếu sẽ giúp tạo cơ hội việc làm cho những thành phố nhỏ hẻo lánh, đặc biệt cho những người trẻ tuổi chưa có việc làm, và giúp giảm tỷ lệ tội phạm.

Tất cả những điều này sẽ làm được gì cho thị trường chứng khoán? Nhiều doanh nghiệp mới tạo nhiều việc làm, một nền kinh tế mạnh hơn, và một thị trường chứng khoán mạnh hơn và bền vững hơn.

Kết luận, bây giờ bạn đã có trong tay một phương pháp và một hệ thống đã được kiểm nghiêm và chứng tỏ qua thời gian với những quy tắc mua và quy tắc bán có thể thay đổi toàn bộ cuộc đời bạn.

Giấc mơ của người Mỹ vẫn tiếp tục. Trong mỗi một thị trường giá lên trong tương lai sẽ có hàng chục cổ phiếu dẫn đầu thị trường mới. Cơ hội là không giới hạn, nó hoàn toàn tùy thuộc vào bạn. Nhưng mọi việc cũng không dễ dàng bởi vì bạn cần đọc đi đọc lại để thành công. Lặp đi lặp lại là cách bạn học những kỹ năng mới - và đầu tư thành công là một kỹ năng bạn có thể học nếu bạn có một mong muốn làm việc cháy bỏng cho đến khi thành công. Nước Mỹ thực sự là miền đất đầy cơ hội cho tất cả mọi người.

PHỤ LỤC A

CÁCH SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP CAN SLIM ĐỂ KIỂM TRA CÁC CỔ PHIẾU TĂNG TRƯỞNG

John Bajkowski,
500đồng.com

Hãy chọn một tiêu đề sách gây chú ý, suy nghĩ những cụm từ viết tắt dễ nhớ, và đọc những tờ báo kinh doanh hàng ngày cung cấp cho bạn những thông tin cần thiết cho những phân tích sơ bộ : Bạn có công thức cho một chiến lược đầu tư phổ biến. Phương pháp CAN SLIM được William J. O'Neil, chủ tịch nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư, giới thiệu trong cuốn Kiếm tiền từ cổ phiếu: Một hệ thống luôn thắng trong cả những thời điểm tốt và xấu của ông.

Cuốn sách Kiếm tiền từ cổ phiếu tái bản lần hai giới thiệu một phương pháp lựa chọn cổ phiếu được đưa ra dựa trên việc nghiên cứu 500 cổ phiếu thắng lớn nhất của thị trường từ năm 1953 đến năm 1993. Phương pháp CAN SLIM trong cuốn sách dựa trên những đặc tính của những cổ phiếu thắng lớn này trước khi chúng tăng giá mạnh. Gần đây, O'Neil mở rộng nghiên cứu về những cổ phiếu thắng lớn trong thị trường trước

đây của ông tới 600 công ty hoạt động rất tốt từ năm 1953 đến 2001 và chỉnh sửa một số tiêu chí của CAN SLIM. Cuốn Kiểm tiền từ cổ phiếu thứ ba được tái bản năm ngoái trong đó ông đưa ra những quy tắc CAN SLIM đã được điều chỉnh (xem Bảng A.1) Bài báo này giới thiệu phương pháp CAN SLIM với những thay đổi gần đây và ứng dụng của phương pháp này sử dụng hệ thống kiểm tra cổ phiếu của AAII - Nhà đầu tư cổ phiếu chuyên nghiệp. Ngoài ra, tờ Đầu tư số hoá ra tháng 3-4 năm 2003 hướng dẫn cách áp dụng phương pháp kiểm tra cổ phiếu CAN SLIM sử dụng các hệ thống Internet kiểm tra cổ phiếu.

Tổng quan về CAN SLIM

Phương pháp CAN SLIM tìm kiếm những công ty có thành tích cao về lợi nhuận, tăng trưởng doanh số bán quý và năm cao, cho thấy sức mạnh giá tương đối lớn và được những tổ chức hàng đầu bảo trợ. O'Neil không dành nhiều tiền cho những cổ phiếu có triển vọng tốt. Ông cảm thấy rằng hầu hết các chiến lược tìm kiếm những cổ phiếu có tỷ lệ giá/lợi nhuận thấp đều có lỗi bởi vì các chiến lược này bỏ qua xu thế giá, cái quyết định tỷ lệ giá/lợi nhuận, cũng như chất lượng những lợi nhuận tiềm ẩn trong tỷ lệ này. O'Neil tin rằng nhìn chung cổ phiếu được bán ở mức giá trị của chúng và hầu hết những cổ phiếu có tỷ lệ giá/lợi nhuận thấp có thể sẽ bị thị trường điều chỉnh giá. O'Neil cũng đánh giá rằng điều quan trọng là theo sát thị trường và cố gắng giảm rủi ro cho cổ phiếu khi bước chân vào thị trường đi xuống.

C = Lợi nhuận quý hiện tại

Phương pháp CAN SLIM tập trung vào những công ty có thành tích tăng trưởng lợi nhuận cao và vẫn đang ở giai đoạn

tăng trưởng lợi nhuận. Nghiên cứu của O'Neil về những cổ phiếu thành công cho thấy những cổ phiếu này nói chung có mức lợi nhuận/cổ phiếu theo quý cao trước khi giá của chúng tăng mạnh.

O'Neil đề xuất tìm kiếm những cổ phiếu có mức tăng lợi nhuận quý tối thiểu là 18-20% so với cùng quý năm trước. Khi kiểm tra những mức lợi nhuận quý tăng, điều quan trọng là so sánh một quý với quý tương đương năm trước – nói cách khác, quý hai năm nay so với quý hai năm ngoái. Một số công ty có thể có những mô hình thời vụ cho lợi nhuận của họ, và so sánh theo quý tương đương giúp tính đến yếu tố thời vụ này.

Một vấn đề khác cần xem xét khi kiểm tra phần trăm thay đổi trên một con số cơ sở nhỏ có thể tạo ra một con số vô nghĩa. Ví dụ, mức tăng từ 1 xu đến 10 xu thể hiện thành mức tăng 900%. Lời khuyên là bạn nên luôn nhìn vào con số thực của những công ty được tìm kiếm. Nó cho phép bạn phán đoán xu hướng và sự ổn định chung của lợi nhuận và các yếu tố khác như doanh số bán hàng dòng tiền.

Mỗi khi bạn làm việc với lợi nhuận, chúng ta lại có vấn đề làm thế nào để giải quyết những lợi nhuận bất thường. Những sự kiện chỉ xảy ra một lần có thể sẽ bóp méo xu thế thực của lợi nhuận và khiến cho hoạt động của công ty trông có vẻ tốt hơn hoặc tồi hơn so với một công ty không có những nhiệm vụ đặc biệt. O'Neil đề xuất là hãy loại những yếu tố chỉ xảy ra một lần ra khỏi phân tích.

Hai tiêu chuẩn kiểm tra đầu tiên yêu cầu lợi nhuận quý tăng bằng hoặc 20% và quý hiện tại có lợi nhuận/cổ phiếu dương nhờ hoạt động liên tục. Chúng tôi đã sử dụng Nhà đầu tư chuyên nghiệp, có cơ sở dữ liệu từ ngày 14/3/2003 để kiểm tra. Chỉ có 2.343 cổ phiếu trong số 8.428 cổ phiếu đạt hai tiêu chuẩn này.

Bên cạnh việc tìm kiếm mức tăng trưởng quý cao, O'Neil cũng muốn thấy tỷ lệ tăng trưởng tăng. Tỷ lệ tăng trưởng lợi nhuận/cổ phiếu theo quý tăng quan trọng trong hệ thống CAN

SLIM đến mức O'Neil cảnh báo cổ đông nên cân nhắc bán cổ phiếu của công ty có tỷ lệ tăng trưởng chậm trong hai tháng liên tiếp. Màn lọc tiếp theo xác định tỷ lệ tăng lợi nhuận của quý này một năm trước so với những quý gần đây có cao hơn quý tương đương của năm trước nữa không. Số công ty qua được đợt kiểm tra này chỉ còn 1.556.

Để xác nhận việc kiểm tra lợi nhuận quý trước đó, O'Neil muốn thấy doanh số bán hàng cùng quý tăng hơn 25% hoặc ít nhất cũng tăng trong ba quý vừa qua. Yêu cầu của màn hình kiểm tra này đã bổ sung trong cuốn sách tái bản lần thứ ba của ông và tìm kiếm xác nhận chất lượng lợi nhuận của công ty. 3.647 cổ phiếu có tăng trưởng doanh số bán quý hiện tại bằng hoặc lớn hơn 25%, nhưng kết hợp cả các bộ lọc khác thì con số các công ty qua được vòng kiểm tra chỉ còn 393.

Hệ thống CAN SLIM không chỉ đơn thuần là máy móc và O'Neil cũng rất thích tìm một cổ phiếu khác trong cùng nhóm ngành có tăng trưởng lợi nhuận quý cao như một sự khẳng định rằng đó là một ngành mạnh.

500đồng.com

A = Mức tăng lợi nhuận hàng năm

Những cổ phiếu thắng trong nghiên cứu của O'Neil có mức tăng trưởng hàng năm lớn và ổn định và mức lợi nhuận hiện tại lớn. Màn hình kiểm tra sơ bộ của O'Neil đối với mức tăng lợi nhuận hàng năm đòi hỏi lợi nhuận/cổ phiếu phải tăng trong ba năm liên tiếp gần đây. Màn lọc đã được nói lỏng đôi chút so với thời gian năm năm liên tiếp quy định trong cuốn sách tái bản lần trước.

Để áp dụng màn hình kiểm tra này trong Nhà đầu tư chứng khoán chuyên nghiệp, chúng tôi quy định rõ lợi nhuận/cổ phiếu từ hoạt động liên tục năm nay phải cao hơn năm trước. Để giúp ngăn ngừa sự thay đổi nghịch trong xu thế gần đây, chúng ta có một tiêu chí đòi hỏi lợi nhuận trong vòng 12 tháng

qua phải bằng hoặc lớn hơn năm tài khoá trước đó. Khi tự kiểm tra, 795 công ty đã qua được vòng kiểm tra này, so với 469 công ty qua được vòng kiểm tra chặt chẽ hơn theo quy định ở cuốn sách tái bản lần 2. Việc đưa thêm một tiêu chí nữa vào màn lọc lợi nhuận đòi hỏi lợi nhuận hàng năm phải cao hơn năm trước trong ba năm đã giảm số công ty qua được vòng kiểm tra này xuống còn 60. Xét về môi trường kinh tế của chúng ta trong vài năm qua thì con số này cũng không gây ngạc nhiên.

O’Neil cũng đề xuất kiểm tra những công ty có tỷ lệ tăng trưởng hàng năm cao 25% trong vòng ba năm qua. Màn lọc này cũng chỉ loại bỏ thêm sáu công ty nữa, dự tính sẽ có yêu cầu tăng trưởng hàng năm chặt chẽ hơn.

Tốt nhất, ước tính lợi nhuận cho năm tiếp theo phải cao hơn so với lợi nhuận được báo cáo năm trước. Màn lọc này làm giảm số công ty đạt yêu cầu xuống còn 39. Ở đây, điều quan trọng cần nhớ là chỉ những công ty lớn và hoạt động tốt mới được các nhà phân tích theo dõi và đưa ra những dự đoán. Khoảng một nửa cổ phiếu trên Nhà đầu tư cổ phiếu chuyên nghiệp có ước tính lợi nhuận đồng nhất, do đó màn lọc này cũng có xu hướng chỉ lọc ra những cổ phiếu có giá trị vốn nhỏ.

Một tiêu chí khác có thể được đưa vào hệ thống CAN SLIM là yêu cầu về mức lợi nhuận trên vốn cổ phần cao (ROE: thu nhập thuần chi cho vốn cổ phần của cổ đông.) Những nghiên cứu của O’Neil cho thấy những cổ phiếu thăng lớn nhất cho tỷ lệ ROE ít nhất là 17%. O’Neil sử dụng thước đo này để tách những công ty quản lý có hiệu quả với những công ty quản lý kém. Thêm màn lọc này làm giảm số công ty đạt yêu cầu từ 39 xuống còn 19. Những kiểm nghiệm của chúng tôi trong năm năm qua cho thấy yêu cầu này làm giảm số cổ phiếu đạt yêu cầu và làm tổn hại tới hoạt động kể từ năm 2001. Màn kiểm tra sửa đổi không sử dụng bộ lọc ROE.

N = những sản phẩm mới, cách quản lý mới và những mức cao mới

O'Neil cảm thấy rằng mỗi cổ phiếu cần có một chất xúc tác để bắt đầu một đợt tăng giá mạnh. Trong nghiên cứu của mình về những cổ phiếu thăng lớn, ông phát hiện ra rằng 95% các cổ phiếu thăng lớn đã có một số loại lực đẩy khởi động cơ bản nào đó để đẩy công ty vượt lên trên. Chất xúc tác này có thể là một sản phẩm mới, một nhóm quản lý mới bắt tay vào quản lý sau một giai đoạn hoạt động kém hiệu quả hoặc thậm chí một thay đổi cơ cấu của cả ngành - ví dụ như một công nghệ mới.

Có rất nhiều các yếu tố định tính không dễ dàng áp dụng trong kiểm tra. Sự cân nhắc thứ hai mà O'Neil nhấn mạnh là các nhà đầu tư nên theo đuổi những cổ phiếu có xu hướng tăng giá mạnh. O'Neil nói rằng những cổ phiếu đường như có giá quá cao và rủi ro quá cao hầu hết thường tăng cao hơn, trong khi đó những cổ phiếu có mức giá có vẻ rẻ thì thường giảm xuống thấp hơn. Các cổ phiếu đạt được những mức cao mới với khối lượng giao dịch tăng mạnh là những cổ phiếu có thể có triển vọng và đáng được kiểm tra. Một cổ phiếu đạt được một mức cao mới sau một giai đoạn điều chỉnh giá và hợp nhất đặc biệt hấp dẫn.

Tờ báo của O'Neil, Nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư, đánh dấu những cổ phiếu thuộc 10% của mức cao trong 52 tuần của họ và đây là một tiêu chuẩn được lập ra cho chương trình kiểm tra này. Chúng ta có thể đoán rằng trong thời kỳ thị trường mở rộng mạnh mẽ, nhiều doanh nghiệp sẽ đạt qua cuộc kiểm tra này, và trong thời kỳ thị trường suy thoái, chỉ một số ít các công ty đạt. Xét bối cảnh thị trường yếu trong những tháng đầu năm 2003, thì không có gì ngạc nhiên khi số công ty đạt qua vòng lọc này giảm xuống còn 4 từ 39. Tính đến ngày 14/3/2003, 1.037 cổ phiếu trong số 8.428 cổ phiếu được giao dịch trong vòng 10% của mức cao 52 tuần của chúng.

S = Cung và cầu

O'Neil nhấn mạnh nhiều hơn vào những cổ phiếu có vốn hoá thị trường nhỏ hơn trong hai cuốn sách xuất bản lần 1 và 2. Cuốn tái bản lần 3 nói rằng bạn có thể dùng phương pháp CAN SLIM để mua cổ phiếu ở bất kỳ quy mô nào, nhưng những công ty nhỏ hơn sẽ dễ biến động, với mức tăng lên hoặc giảm xuống lớn hơn. Các công ty mua lại cổ phiếu của họ trên thị trường mới cũng như những công ty mà ban giám đốc sở hữu cổ phiếu là những công ty rất tốt. Hiện tại, không có một màn kiểm tra xác định nào không có yếu tố S của hệ thống CAN SLIM, nhưng bảng A.1. xác định một số yếu tố cần cân nhắc khi phân tích những công ty đạt yêu cầu.

L = dẫn đầu hoặc tụt hậu

O'Neil không phải là một nhà đầu tư giá trị kiên nhẫn tìm kiếm những công ty thất sủng và sẵn sàng đợi cho đến khi thị trường thay đổi theo quan điểm của ông. Hơn thế, ông thích xác định những công ty tăng trưởng nhanh - những công ty dẫn đầu thị trường trong những ngành phát triển nhanh. O'Neil ủng hộ việc mua trong số 2-3 cổ phiếu tốt nhất của một ngành. Ông cảm thấy rằng bạn sẽ nhận được mức lợi nhuận cao hơn rất nhiều - tiền thưởng cho khoản tiền lớn bạn đã trả để mua những cổ phiếu dẫn đầu đó.

O'Neil gợi ý sử dụng cường độ tương đối để xác định những cổ phiếu dẫn đầu thị trường.

Cường độ tương đối so sánh hoạt động của một cổ phiếu so với toàn thị trường. Cường độ tương đối được báo cáo dưới nhiều hình thức và bạn phải thận trọng để hiểu cách sử dụng các con số cường độ tương đối trong một hệ thống kiểm tra nào đó.

Bảng A.1 Những quy tắc CAN SLIM điều chỉnh		
Tài bản lần 3	So với tài bản lần 2	
C = lãi trên cổ phiếu theo quý gần đây; càng cao càng tốt		
Các yếu tố chính	<ul style="list-style-type: none"> ❖ EPS theo quý gần đây phải có mức tăng % lớn (tối thiểu là 18%-20%) so với cùng quý năm ngoái ❖ Bổ qua công ty chỉ có chỉ có một lần lợi nhuận bất thường ❖ Tìm kiếm những mức tăng trưởng lợi nhuận quý tăng 	Giống cuốn tài bản lần 2 Giống cuốn tài bản lần 2 Giống cuốn tài bản lần 2
Các yếu tố phụ	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Tìm kiếm doanh số bán theo quý tăng 25% hoặc ít nhất tỷ lệ % doanh số bán tăng so với ba quý trước ❖ Tìm ít nhất một cổ phiếu khác trong cùng nhóm ngành có mức tăng trưởng lợi nhuận theo quý mạnh 	Mới ở cuốn tài bản lần 3 Giống cuốn tài bản lần 2
A = lợi nhuận năm tăng; tìm kiếm mức tăng cao		
Các yếu tố chính	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Tỷ lệ tăng gộp hàng năm của EPS ít nhất là 25% ❖ EPS tăng cao từng năm trong 3 năm gần đây 	Tỷ lệ tăng gộp hàng năm của EPS ít nhất là 25% trong 4-5 năm qua Trong năm năm qua, EPS hàng năm phải tăng, năm nay cao hơn năm trước
Các yếu tố phụ	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ước tính lợi nhuận năm sau phải cao hơn năm trước. ❖ Lợi nhuận trên vốn cổ phần là 17% hoặc cao hơn. ❖ Tìm kiếm dòng tiền trên cổ phiếu hàng năm lớn hơn lợi nhuận trên vốn cổ phần thực ít nhất 20% ❖ Lợi nhuận phải ổn định và bền vững từng năm trong ba năm gần đây 	Giống cuốn tài bản lần 2 Mới ở cuốn tài bản lần 3 Mới ở cuốn tài bản lần 3 Lợi nhuận phải ổn định và bền vững từng năm trong năm năm gần đây

N = những sản phẩm mới, cách quản lý mới, những mức cao mới; mua đúng thời điểm	
Các yếu tố chính	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Tìm kiếm những công ty có sản phẩm hay dịch vụ quan trọng mới, phương thức quản lý mới hay có thay đổi tích cực trong ngành
Các yếu tố phụ	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Tìm kiếm những cổ phiếu có giá gần bằng hoặc đạt mức cao mới sau một giai đoạn hợp nhất ❖ Giá tăng, khối lượng giao dịch tăng
S = cung và cầu; số cổ phiếu hiện hành + cầu khối lượng lớn	
Các yếu tố chính	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Cổ phiếu quy mô nào cũng có thể mua với hệ thống CAN SLIM ❖ Thị trường sẽ chuyển sự tập trung giữa cổ phiếu có giá trị thị trường lớn và cổ phiếu có giá trị thị trường nhỏ. ❖ Khi chọn lựa giữa hai cổ phiếu, cổ phiếu có số lượng ít hơn sẽ hoạt động tốt hơn khi đi lên, nhưng cũng đi xuống nhanh hơn
Các yếu tố phụ	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Những cổ phiếu của những công ty mà Ban Giám đốc sở hữu lớn một phần lớn thường có triển vọng tốt. ❖ Tìm kiếm những công ty mua lại cổ phiếu của họ trong thị trường mở. ❖ Tìm kiếm những công ty có tỷ lệ nợ trên vốn cổ phần thấp hơn và những công ty giảm được tỷ lệ nợ trên vốn cổ phần trong vài năm qua.

L = dẫn đầu hoặc tụt hậu, cổ phiếu nào là của bạn?		
Các yếu tố chính	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Mua trong số 2-3 cổ phiếu hàng đầu Giống cuốn tái bản lần 2 của một nhóm ngành mạnh. ❖ Dùng cường độ giá tương đương để tách những cổ phiếu hàng đầu và những cổ phiếu tụt hậu - một cổ phiếu có cường độ tương đối xếp hạng thấp hơn 70% là cổ phiếu tụt hậu và cần tránh. 	
Các yếu tố phụ	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Tìm kiếm những công ty có cường độ tương đối xếp hạng trên 80% trên mô hình biểu đồ cơ sở ❖ Không mua cổ phiếu yếu hơn hoạt động trung bình của thị trường trong giai đoạn chuyển nghịch của thị trường. 	Giống cuốn tái bản lần 2, nhưng nhấn mạnh hơn vào mua giới hạn những cổ phiếu có cường độ tương đối lớn hơn 80% trong cuốn tái bản lần 3. Giống cuốn tái bản lần 2
I = bảo trợ của tổ chức, theo sau những cổ phiếu dẫn đầu		
Các yếu tố chính	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Tìm kiếm những cổ phiếu được một số tổ chức sở hữu. Con số tối thiểu là 10. ❖ Tìm kiếm những chủ sở hữu có chất lượng – tìm kiếm những cổ phiếu được 1-2 nhà quản lý danh mục đầu tư giới sở hữu. ❖ Tìm kiếm những cổ phiếu có số lượng những nhà bảo trợ tăng, chứ không phải giảm 	Giống cuốn tái bản lần 2 Giống cuốn tái bản lần 2 Giống cuốn tái bản lần 2
Các yếu tố phụ	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Tránh những cổ phiếu được quá nhiều tổ chức đầu tư sở hữu. 	Giống cuốn tái bản lần 2

M = xu hướng thị trường	
Các yếu tố chính	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Khô có thể chống lại xu thế, do đó hãy Giống cuốn tái bản lần 2 quyết định nếu bạn đang ở thị trường đi lên hay thị trường đi xuống. ❖ Theo và hiểu hoạt động của những cổ phiếu trung bình của thị trường chung Giống cuốn tái bản lần 2 hàng ngày. ❖ Cố gắng bán lấy tiền 25% số cổ phiếu khi thị trường tới đỉnh và bắt đầu chuyển nghịch lớn. Giống cuốn tái bản lần 2 ❖ Khối lượng giao dịch lớn nhưng không có biến động về giá lớn có thể là dấu hiệu của một cổ phiếu chạm đỉnh, nhưng suy thoái thị trường ban đầu có thể có khối lượng giao dịch thấp hơn Giống cuốn tái bản lần 2 ❖ Theo sau những cổ phiếu dẫn đầu thị trường như những mạnh mõi về sức mạnh thị trường. Giống cuốn tái bản lần 2
Các yếu tố phụ	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Tìm kiếm sự phân kỳ của những cổ phiếu trung bình hoặc những chỉ số chính tại những điểm ngoặt quan trọng - điểm phân kỳ cho những vận động yếu hơn hay vận động hẹp của thị trường. Giống cuốn tái bản lần 2 ❖ Những chỉ số nhạy cảm có thể giúp làm nổi bật những điểm chuyển nghịch tâm lý Giống cuốn tái bản lần 2 ❖ Thay đổi lãi suất là một chỉ số quan trọng để khẳng định sự vận động của thị trường. Giống cuốn tái bản lần 2

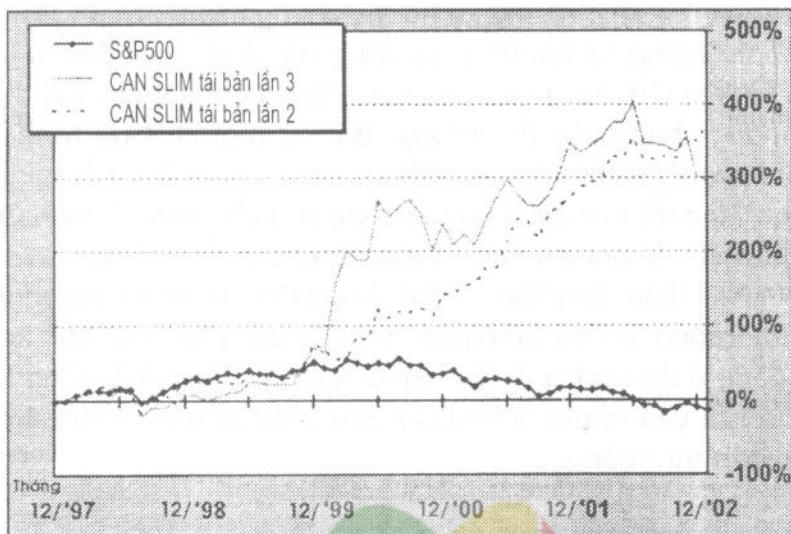
Các công ty thường được xếp hạng theo hoạt động giá của chúng trong một khoảng thời gian nhất định và xếp hạng theo phần trăm của tất cả các cổ phiếu cho thấy vị thế tương đối của cổ phiếu so với những cổ phiếu khác. Tờ Nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư đã xếp hạng theo phần trăm của các cổ phiếu và O'Neil đề xuất nên tránh những cổ phiếu có cường độ tương đối thấp hơn 70% và chỉ nên tìm kiếm những cổ phiếu lớn hơn 80% - những cổ phiếu hoạt động tốt hơn 80% cổ phiếu còn lại. Tuy chỉ có 1.680 công ty ($8.428 \times 20\%$) có mức mạnh tương đối trong 52 tuần xếp hạng 80% hoặc cao hơn, nhưng màng lọc này không làm giảm số lượng các công ty đạt yêu cầu. Trong môi trường thị trường tại thời điểm kiểm tra, giá cả tính theo phần trăm của mức cao 52 tuần chứng tỏ một vòng kiểm tra sức mạnh giá chặt chẽ hơn.

I = Bảo trợ của tổ chức

O'Neil thấy rằng một cổ phiếu cần có một vài tổ chức bảo trợ để chứng tỏ rằng cổ phiếu đó hoạt động tốt hơn so với thị trường. Con số tổ chức sở hữu cổ phiếu tối thiểu hợp lý là 10. Con số này là chỉ những tổ chức đầu tư sở hữu cổ phiếu thường chứ không phải những tổ chức phân tích theo dõi và đưa ra những ước tính cho cổ phiếu.

Ngoài việc tìm kiếm một cổ phiếu có một số tối thiểu các tổ chức đầu tư sở hữu, O'Neil còn gợi ý các nhà đầu tư nên nghiên cứu hoạt động gần đây của những tổ chức này. Phân tích việc sở hữu cổ phiếu của những quỹ tương hỗ là một nguồn thông tin tốt cho các nhà đầu tư cá nhân bởi vì các thông tin của quỹ tương hỗ được công bố rộng rãi. Những trang web như Morningstar.com (www.morningstar.com) và CNBC trên MSN Money (moneycentral.msn.com/investor) cung cấp thông tin của những quỹ tương hỗ hàng đầu sở hữu một cổ phiếu nào đó.

Màn lọc tiếp theo đòi hỏi tối thiểu phải có 10 tổ chức đầu

Hình A.1. Hoạt động của CAN SLIM
(Nguồn: AAII Nhà đầu tư chứng khoán chuyên nghiệp)

tư bảo trợ. Khoảng 5.500 cổ phiếu đạt yêu cầu. Đưa thêm màn lọc vào, hệ thống CAN SLIM trong Nhà đầu tư chứng khoán chuyên nghiệp không loại bỏ thêm cổ phiếu nào.

O'Neil cũng muốn thấy số tổ chức đầu tư-cổ đông của một cổ phiếu tăng lên trong vài quý gần đây. Tờ Nhà đầu tư chứng khoán chuyên nghiệp không báo cáo số lượng các tổ chức đầu tư-cổ đông, nhưng báo cáo số lượng cổ phiếu mà các tổ chức này mua và bán trong quý vừa qua. Màn lọc cuối cùng của chúng tôi xác định xem số lượng cổ phiếu mà các tổ chức này mua nhiều hơn hay bằng số cổ phiếu họ bán trong quý vừa qua. Và màn lọc này cũng không loại bỏ thêm cổ phiếu nào (xem bảng A.2)

M = xu hướng thị trường

Mảng cuối cùng của hệ thống CAN SLIM quan sát xu hướng chung của thị trường. Mặc dù không ảnh hưởng đến việc HỌC CHUNG KHOAN tại: www.500dong.com (Facebook.com/Ngo500dong)

lựa chọn cổ phiếu, nhưng xu hướng chung của thị trường lại có một ảnh hưởng rất lớn tới hoạt động của danh mục đầu tư của bạn. O'Neil tập trung vào các biện pháp kỹ thuật khi xác định xu hướng chung của thị trường. Bất cứ một chương trình kỹ thuật hay một website tốt nào, hoặc thậm chí tờ *Nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư* cũng có thể cung cấp cho bạn những công cụ cần thiết để nghiên cứu sự vận động của thị trường.

O'Neil thấy rằng khó có thể chống đối với xu hướng chung của thị trường, do đó điều quan trọng là bạn phải xác định xem bạn đang ở thị trường đi lên hay đi xuống. Bảng A.1. tổng kết những loại yếu tố mà O'Neil cân nhắc khi cố gắng phán đoán sức mạnh thị trường.

Kết quả kiểm tra

Bảng A.2 là danh sách những công ty vượt qua các vòng kiểm tra của CAN SLIM dựa trên những quy tắc được đưa ra trong cuốn sách tái bản lần 2 và 3 của O'Neil.

Sau các màn lọc kiểm tra theo những quy tắc trong cuốn tái bản lần 3, có 4 cổ phiếu đạt yêu cầu so với 2 cổ phiếu theo cuốn tái bản lần 2. Đây thực sự là một sự đảo lộn của mô hình thông thường. Chúng tôi đã kiểm nghiệm các màn lọc kiểm tra theo cuốn tái bản lần 3 và thấy rằng, mỗi tháng có 5 cổ phiếu qua được các màn kiểm tra này so với 12 cổ phiếu theo cuốn tái bản lần 2 từ tháng 12 năm 1997 tới tháng 3 năm 2003. Trong thời gian này, 32 cổ phiếu qua được các vòng kiểm tra theo cuốn tái bản lần so với 15 cổ phiếu theo cuốn tái bản lần 3. Qua cả 3 lần này, không có cổ phiếu nào qua các vòng kiểm tra theo cuốn tái bản lần 3, trong khi đó con số này là 1 theo cuốn tái bản lần 2.

Mặc dù khó có thể đưa ra kết luận với một mẫu nhỏ như vậy, những cổ phiếu qua được các màn lọc của cuốn tái bản lần 3 thường là những công ty lớn hơn, có nhiều tổ chức đầu tư cổ

đông hơn, có mức tăng doanh số và lợi nhuận quý cao hơn và tăng trưởng lợi nhuận hàng năm trong quá khứ và theo ước tính cao hơn.

Chúng tôi cũng kiểm tra hoạt động của một loạt các hệ thống kiểm tra trong năm năm qua và CAN SLIM chứng tỏ là một trong những hệ thống kiểm tra ổn định nhất và hiệu quả nhất trong cả thị trường đi lên và thị trường đi xuống. Hình A.1. là kết quả kiểm tra sơ bộ phương pháp CAN SLIM sửa đổi. Phương pháp sửa đổi này hơi thiếu ổn định một chút – tăng nhanh hơn và cao hơn trong thị trường giá lên vào cuối năm 1990, nhưng sau đó từ bỏ vị trí dẫn đường của nó trong thị trường giá xuống gần đây. Mục Kiểm tra cổ phiếu của AAII.com và kiểm tra bán thường niên các chiến lược trên tạp san AAII theo dõi và báo cáo cả hai chiến lược này.

Kết luận

Hệ thống CAN SLIM có một sức thu hút lớn với các nhà đầu tư chủ động tìm kiếm cổ phiếu tăng trưởng. Phương pháp là cụ thể nhưng nó cũng nhấn mạnh vào nghệ thuật đầu tư khi tìm xu hướng của thị trường. Và ở đây, chúng ta thấy các quy tắc CAN SLIM rất hữu ích trong việc xác định những cổ phiếu tiềm năng. Điều quan trọng cần nhớ là những ý tưởng từ các vòng kiểm tra trên máy tính đơn thuần chỉ một xuất phát điểm, bạn cần có những phân tích sâu hơn trước khi hành động.

PHỤ LỤC B

CAN SLIM

Đây là phần tổng kết về CAN SLIM được đưa ra trong cả ba cuốn tái bản *Kiếm tiền từ chứng khoán: 24 bài học cần thiết cho các nhà đầu tư thành công* và trong một số hội thảo cả ngày của IBD thu hút hàng chục ngàn nhà đầu tư nghiêm túc.

C = EPS quý hiện tại

Tỷ số này phải tăng tối thiểu là 18-20% và tỷ lệ phần trăm EPS hàng quý gần đây phải tăng. Trong 50 năm qua, tất cả các cổ phiếu thắng lớn đều có mức tăng phần trăm trung bình trong lợi nhuận quý gần đây là 70%. Lợi nhuận của những cổ phiếu tốt nhất tăng 100-200%. Người ta đã chứng minh rằng tỷ số PE không phải là nguyên nhân hoạt động vượt trội của cổ phiếu, nhưng là ảnh hưởng cuối cùng hoặc kết quả cuối cùng mức tăng lợi nhuận và doanh số rất cao. Tỷ số PE của những cổ phiếu tốt nhất hàng năm trong hơn nửa thế kỷ qua cao hơn những chỉ số thị trường, và tỷ số PE của từng cổ phiếu tăng rất nhiều khi những công ty của chúng tại thời điểm đó đang trong giai đoạn tiếp tục tăng doanh số bán và lợi nhuận. Những công ty có lợi nhuận tăng đáng kể trong năm đến bảy quý liên tiếp là những công ty đáng tin cậy nhất. Những phát hiện và kết luận từ nghiên cứu khoa học tất cả các chỉ số của những công

ty thành công trong 50 năm của chúng tôi đối lập với nghiên cứu cơ bản của phố Wall thực hiện trong nhiều năm qua và với những gì mà các tờ báo kinh doanh trong nước trước đây vẫn tin tưởng.

(Các tỷ số PE trên trung bình thường được coi là quá cao, và nếu chúng tăng thì người ta sẽ đánh giá thấp cổ phiếu, và khuyên bạn nên tránh hoặc không bán. Sau này, khi một cổ phiếu cuối cùng đạt đỉnh và tỷ số PE giảm thì trong nhiều trường hợp người ta khuyên bạn nên giữ hoặc mua. Điều này giải thích ở một chừng mực nào đó lý do tại sao khi bạn có thể mất rất nhiều tiền khi bạn nghe những đề xuất của một số nhà phân tích trên các chương trình thị trường trên truyền hình, trong các báo cáo nghiên cứu, hoặc trên một số tờ báo kinh doanh trong nước khi họ ủng hộ một vài quan điểm hay công kích một số bài báo nào đó. Những bài báo công kích này thường có mục đích chỉ trích một công ty, gây ra việc bán cổ phiếu và hạ giá cổ phiếu chỉ vì quan điểm trên các ấn phẩm cho rằng tỷ số PE của cổ phiếu này quá cao)

500đồng.com

A = Lợi nhuận trên cổ phiếu hàng năm

Tỷ số này phải tăng hàng năm trong ba năm qua. Tỷ lệ tăng hàng năm có thể từ 25-250% hoặc hơn. Chỉ số lợi nhuận biên trước thuế hàng năm hoặc lợi nhuận trên vốn cổ phiếu (ROE) hàng năm phải tăng. ROE ít nhất phải là 17%. Những công ty tốt nhất thường có ROE ở mức 20-50% hoặc cao hơn. Ước tính lợi nhuận trong năm tới phải tăng đáng kể.

Chú ý: Xếp hạng EPS của IBD là sự kết hợp giữa tỷ lệ tăng lợi nhuận trong ba năm và mức tăng lợi nhuận trong vài quý trước đó của từng công ty. Bạn có thể tìm thấy xếp hạng này trên các bảng cổ phiếu ngày và các biểu đồ theo ngày của IBD.

N = mua cổ phiếu với những sản phẩm mới siêu việt, những dịch vụ mới, hoặc ban giám đốc mới hoặc những tiến bộ mới quan trọng trong điều kiện ngành.

Rất nhiều doanh nghiệp mới có IPO gần đây hoặc trong 10 năm qua. Hãy dùng biểu đồ để mua những cổ phiếu khi chúng bắt đầu nổi lên từ những khung cơ sở tốt trong vòng 7 tuần hoặc hơn và tại những điểm mua phù hợp. Những điểm mua đúng này sẽ ở mức hoặc nằm trong khoảng 10-15% mức giá mới trong năm. Tại điểm mua này, khối lượng giao dịch trong ngày phải tăng 50% hoặc cao hơn khối lượng giao dịch trung bình theo ngày của cổ phiếu. Nếu cổ phiếu tăng thêm 2-3% so với mức giá bạn mua ban đầu, hãy mua thêm một số lượng nhỏ nữa. Tất cả những cổ phiếu mua phải nằm trong giới hạn 5% cao hơn từ điểm mua. Nói cách khác, bạn phải bán ngay những cổ phiếu giảm 7% so với giá bạn mua để giảm thua lỗ và tránh khả năng thua lỗ nặng nề hơn cho danh mục đầu tư của bạn. (Những nhà đầu tư đã mất một khoản tiền lớn thường không theo quy tắc bảo vệ CAN SLIM quý báu, được kiểm nghiệm qua thời gian: giảm tất cả cách khoản lỗ.)

S= Cung và cầu

Yếu tố này liên quan đến số cổ phiếu hiện có cộng thêm với khối lượng cầu lớn. Bạn có thể sử dụng CAN SLIM để mua cổ phiếu ở bất kỳ quy mô nào. Các cổ phiếu có vốn hoá nhỏ hơn thường hoạt động tốt hơn, nhưng dễ bị biến động hơn và giảm cũng nhanh như khi chúng tăng. Khi ban giám đốc cũng sở hữu cổ phiếu hoặc công ty mua lại cổ phiếu của chính họ trên thị trường mở thì cổ phiếu đó cũng được ưa chuộng hơn. Hãy theo dõi cầu của cổ phiếu bằng cách kiểm tra thay đổi khối lượng giao dịch theo phần trăm của từng cổ phiếu của bạn trên các bảng cổ phiếu của IBD và những thay đổi về giá hay khối

lượng giao dịch hàng ngày trên những biểu đồ theo ngày Daily Graphs.

L = dẫn đầu hoặc tụt hậu

Tập trung chỉ mua trong số 2-3 cổ phiếu hàng đầu của 1 trong 10-15 nhóm ngành mạnh nhất trong 197 nhóm ngành. Tránh mua những cổ phiếu có xếp hạng cường độ tương đối dưới 70, và chú ý vào những cổ phiếu có mức xếp hạng bằng hoặc trên 80 và đang trong một khung cơ sở tốt. Một công ty phải là số một trong một ngành hay một lĩnh vực cụ thể xét về các tiêu chuẩn: tăng trưởng lợi nhuận hàng năm, tăng trưởng doanh số bán, lợi nhuận biên trước thuế và sau thuế, lợi nhuận trên vốn cổ phần, và chất lượng sản phẩm. Bạn đang tìm mua những công ty thực sự hoạt động tốt cả về giá và khối lượng giao dịch, chứ không phải một trong hai. Hãy bán những cổ phiếu tụt hậu hoặc hoạt động tồi hơn.

500đồng.com

I = Bảo trợ của tổ chức

Bạn luôn muốn có một tổ chức bảo trợ tốt (ít nhất là 25) đứng đằng sau mỗi cổ phiếu bạn mua. Lý do là các quỹ tương hỗ luôn tạo sự vận động lớn nhất cho cổ phiếu do quy mô mua cổ phiếu của họ. Số các quỹ tương hỗ giữ loại cổ phiếu của bạn phải tăng lên trong vài quý vừa qua. Dữ liệu này được cung cấp trên IBD và các Biểu đồ theo ngày.

Trong quý trước, chỉ một số ít các quỹ tương hỗ khôn ngoan hơn và hoạt động tốt hơn đã mua cổ phiếu. Mặc dù các dữ liệu đưa ra sau giai đoạn báo cáo của các quỹ vài tuần, nhưng chúng vẫn có giá trị. Sự bảo trợ của tổ chức là một thước đo quan trọng, bởi vì hầu hết các quỹ sẽ không mua một công ty khi họ chưa kiểm tra và chưa tin rằng công ty đó có nền tảng

tốt. Họ không định mua những công ty rẻ, giá thấp, chất lượng thấp, bị đánh giá thấp, bảo trợ thấp, tính thị trường thấp và lịch sử hoạt động có nghi vấn.

Tuy nhiên, bạn cũng không chỉ mua những cổ phiếu mà quỹ này mua, bởi vì họ cũng mắc sai lầm hoặc mua phải loại xoàng, giống như bạn đã có thể mua trước đây. Bạn chỉ mua những cổ phiếu tốt nhất mà các quỹ này giữ và phù hợp với từng quy tắc CAN SLIM đã được kiểm chứng qua thời gian của bạn.

Đó là lý do phân tích giá và khối lượng trong các biểu đồ theo ngày và tuần rất quan trọng để đạt được những thành công rực rỡ, bởi vì một khi bạn học được cách phân tích với những thực tiễn và kỹ năng, nó có thể cho bạn biết các tổ chức bảo trợ và chuyên nghiệp có đang tích luỹ cổ phiếu hay không, và khi nào là thời điểm mua tốt hơn. Hầu hết các nhà đầu tư nghiệp dư, những người chỉ trích hay hoài nghi và một số giáo sư đại học không hiểu hết tất cả những điều này và đó là lý do tại sao hầu hết họ đều không thành công khi đầu tư vào thị trường chứng khoán. 95% các nhà đầu tư đánh giá không đúng mức và không hiểu được các yếu tố N, I và M trong phương pháp CAN SLIM.

M = Xu hướng thị trường

Bạn phải học các tuân theo và hiểu đúng những biểu đồ giá và khối lượng theo ngày của những chỉ số thị trường chứng khoán chính hàng ngày nếu bạn muốn biết một xu hướng quan trọng mới bắt đầu hoặc thị trường sẽ đạt đỉnh hoặc có thể bắt đầu một sự chuyển nghịch nghiêm trọng hoặc một thị trường giá xuống mới. Thiếu kỹ năng và kiến thức là nguyên nhân khiến 98% các nhà đầu tư phải chịu thua lỗ trong giai đoạn thị trường 2000-2002.

Tại sao các chỉ số thị trường quan trọng? Bởi vì khi các chỉ

HỌC CHUNG KHOAN tại: www.500dong.com (Facebook.com/Ngo500dong)

số quan trọng của thị trường chung đạt đỉnh và giảm xuống, thì sớm hay muộn 3 trong số 4 cổ phiếu của bạn cũng sẽ giảm theo và một số cổ phiếu có thể giảm nhiều hơn so với các chỉ số.

Hãy nghiên cứu trang “Thị trường chung” và đọc mục “Bức tranh lớn” của IBD để hiểu về thị trường chung hàng ngày. Những độc giả theo sát những mục này đã bán và thu nhiều tiền trong tháng 3 năm 2000 và có thể bảo vệ bản thân họ. Hãy học cách nhận ra trong những chỉ số chính những ngày giá tăng liên tiếp khi thị trường đạt đỉnh và những ngày phương pháp khi thị trường chạm đáy. Tương tự, điều cực kỳ quan trọng là bạn phải hiểu các quy tắc bán, nó cho bạn biết khi nào những cổ phiếu dẫn đầu đạt đỉnh, đây cũng là một cách khác giúp bạn nhận biết đỉnh trong một thị trường chung. Nghe ý kiến của người khác không mang lại lợi ích gì và thậm chí tại những thời điểm thị trường quan trọng, điều này còn gây những thiệt hại quá mức.

Lý do CAN SLIM hoạt động tốt sau khi kết hợp và thực hiện cẩn thận 7 bước của nó là hệ thống này hoàn toàn dựa trên nghiên cứu tỉ mỉ cách hoạt động của thị trường, từng chu kỳ một trong 50 năm qua. Nói cách khác, đó không phải là hệ thống của tôi, không phải suy nghĩ của đám đông, mà là lịch sử hoạt động thực tế của thị trường. Nó tương tự như tennis. Bạn không chỉ cần có quả phải tốt để chiến thắng, mà bạn cần có cả cú ve, quả lốp, quả đập, quả cắt, quả giao bóng lần một tốt và quả giao bóng lần hai khác quả lần 1.

PHỤ LỤC C

BẢN GHI NHỚ THỊ TRƯỜNG 17 THÁNG 3 NĂM 2003

Trong 21 ngày trước, chúng tôi đã quan sát thấy hiện tượng mà chúng tôi tin là một quá trình tạo đáy trong 13 ngày tích luỹ xảy ra ở NASDAQ, một chỉ số hàng đầu, vì chỉ số này đang trong quá trình giảm xuống mức thấp của nó gần đây. Bây giờ, ngày giá tăng kế tiếp nhau hôm nay trên tất cả các chỉ số thị trường có thể khẳng định điều này.

Chúng tôi tin rằng thị trường đã thử nghiệm thành công một lần nữa mức thấp của nó trong tháng 10/2002 khi sụt xuống chỉ sau mức thấp tháng 10 và thấp hơn mức ngày

13/ 2 /2003 gần đây. Nó thể hiện một vùng sụt giá hợp lý của thị trường và chúng tôi tin rằng giai đoạn này xuất hiện là để cải thiện môi trường thị trường. Mức thấp hơn gần đây này là đợt sụt giảm thứ ba kể từ tất cả các chỉ số chính đạt đỉnh cao nhất của thị trường ngày 2/12/2002. Chúng tôi nhận thấy rằng NASDAQ cố gắng phục hồi mức dịch chuyển trung bình trong 200 ngày lên ba lần nhưng đều thất bại. Ba lần thất bại cho thấy một dấu hiệu tiêu cực, tâm lý thay đổi và có vẻ như NASDAQ đang chuẩn bị nỗ lực đẩy mức dịch chuyển trung bình lần thứ tư – theo quan điểm chúng tôi đây là một dấu hiệu tốt.

Chúng tôi tin rằng cuộc chiến ở Iraq cuối cùng sẽ là xu

hướng tích cực cho thị trường và cuộc chiến này cũng buộc những quốc gia hậu thuẫn khủng bố phải suy nghĩ lại về việc giao kết và hỗ trợ khủng bố. Hơn nữa, giải pháp cho cuộc khủng hoảng ở Iraq sẽ hỗ trợ mở rộng các thị trường tự do và dân chủ ở khu vực này, tiếp tục “siêu xu thế” - ngày càng nhiều quốc gia đi theo dân chủ và thị trường tự do- khởi động từ khi bức tường Berlin sụp đổ. Sự thay đổi thể chế hiện tại của Iraq sẽ tăng khối lượng dầu Iraq cung cấp cho khu vực, kết quả là giá dầu giảm và thúc đẩy nền kinh tế Mỹ. Giải pháp cho cuộc khủng hoảng này cũng giúp củng cố niềm tin của người tiêu dùng. Điều này sẽ có ảnh hưởng lớn giúp tăng “vốn chính trị” và cho phép chính quyền Bush thông qua những biện pháp thúc đẩy kinh tế với một vài chính sửa nhỏ.

Chúng tôi tin rằng những yếu tố tiêu cực trên thị trường đã hết thời, và rằng thị trường đã xuống trong ba năm qua đã giúp tạo ra những giá trị đáng kể cho những công ty hàng đầu trong lĩnh vực của họ: những sản phẩm và dịch vụ vượt trội, lợi nhuận tăng trưởng mạnh trong 8, 10, 12 quý liên tiếp hoặc nhiều hơn. Để biết thêm chi tiết, xin vui lòng tham khảo dịch vụ ý tưởng chứng khoán của chúng tôi *Những ý tưởng thị trường chứng khoán mới và Chỉ số vốn lớn +*.

William J. O'Neil

Chủ tịch

PHỤ LỤC D

Ý KIẾN CỦA ĐỘC GIẢ VỀ NHÀ ĐẦU TƯ THÀNH CÔNG

Richard Hampton: Tôi là một người lao động, một nhân viên bình thường trong một cửa hàng cơ khí. Tôi đã đầu tư vào một công ty để đảm bảo có tiền học phí cho bốn đứa con của tôi và một chút tiền hưu trí. Ba năm trước đây, khoản tiền tôi tích lũy được gần 70.000\$ chỉ còn chưa đầy 12.000\$. Tôi rút số tiền còn lại ra và đầu tư vào một công ty lớn hơn và đáng tin cậy hơn. Trong một năm, số tiền này tăng lên nhưng sau đó nó giảm xuống còn chưa đầy \$5.000.

Gần 9 tháng trước, tôi bắt đầu đọc cuốn sách này từ trang đầu đến trang cuối, dùng từ điển trên máy tính để hiểu những thuật ngữ. Tôi đặc biệt sử dụng mục Kiểm tra cổ phiếu trên investors.com làm chuẩn mực lựa chọn. Tôi lấy ra 3.000\$ và bây giờ số tiền đó tăng lên 14.000\$ và tôi cảm thấy an toàn hơn và lần đầu tiên kiểm soát được hoạt động đầu tư của mình. Có thể tôi đã may mắn nhưng tôi đã theo những thông tin trong bức thư của ông.

Tôi tin vào tờ báo của ông và sẽ giới thiệu nó cho những người khác. Đối với tôi, nó dễ hiểu hơn một số sách khác tôi đã mua. Tôi học được một điều rằng không ai quan tâm đến những nhà đầu tư nhỏ, do đó bạn phải để mắt tới khoản đầu tư của bạn. Một nhà đầu tư nhỏ như tôi phải được tiếp cận với

những thông tin dễ hiểu. Cuốn sách của ông và dịch vụ trực tuyến đã cho tôi tất cả những thông tin đó. Tất cả những gì bạn phải làm là bình tĩnh, học cách sử dụng và làm theo.

Dennis Coleman: Là một tín đồ theo thuyết của ông, tôi đã toàn tâm làm theo những quy tắc của ông và IBD trong ba năm qua và tôi không biết lấy gì để cảm ơn ông đã giúp tôi có được khoản lợi nhuận tốt thế này.

Ruth Battey: Tôi bắt đầu vào thị trường năm 1990 sau khi đọc cuốn *Kiếm tiền từ Chứng khoán* và những gì cuốn sách này mang lại cho tôi quả là không thể tin nổi. Ông đã giải thích tất cả các khía cạnh rất tốt. Tôi cũng là một độc giả trung thành của tờ *Nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư* và mỗi ngày tôi dành ra 2 giờ để đọc. Cảm ơn vì đã giúp tôi bảo toàn khoản đầu tư của mình.

Keith Baldwin: Cảm ơn ông và một tờ báo hữu ích đã chỉ dạy, khích lệ và cung cấp dữ liệu cho các nhà đầu tư để họ tự đưa ra quyết định của mình.

Jonathan Goodwin: IBD là một phần cuộc sống của tôi trong 10 năm qua. Tôi nghĩ đó là tờ báo tốt nhất mà tôi đã từng đọc. Nó thay đổi suy nghĩ của tôi về tiền. Nó đã cứu tôi trong thời kỳ đỉnh điểm năm 2000. Tôi sẽ nghỉ hưu trong 5 năm nữa và tôi phải nói rằng 75% kết quả là nhờ tờ báo này.

Michael Burton: Tôi là người cố vấn cho một đứa trẻ không có cha. Tôi gặp cậu bé này hàng tuần trong ba năm qua. Tôi sử dụng mục "Nhà lãnh đạo và Thành công" để viết những mẫu tin cho cậu bé để nó có thể áp dụng vì lợi ích của nó. Không có gì ngạc nhiên, việc này rất hiệu quả. Tôi chắc chắn rằng, như chúng ta nghĩ, chúng ta cũng vậy. Và bây giờ chúng tôi hài lòng hơn nhiều khi một vài người bạn của cậu bé nhập nhóm thảo luận với chúng tôi. Cảm ơn ông vì những đóng góp tích cực cho cuộc sống của những đứa trẻ này.

Annette O'Connor: Ba tháng trước, ngày ngày tôi chọn một số cổ phiếu được đánh dấu trong tờ báo của ông và đưa vào danh mục đầu tư Quicken của tôi. Tôi nhận thấy rằng các cổ phiếu này hoạt động rất tốt nhờ có những chỉ dạy cơ bản của ông O'Neil. Sau khi

nghiên cứu và xem các biểu đồ trên trang Web của ông, tôi đã mua một số cổ phiếu. Còn lâu nữa tôi mới có thể hiểu hết những biểu đồ này nhưng khoản tiền tôi dành mua báo quả là đáng giá.

Tôi có nghe CNBC và các kênh thông tin khác về chứng khoán nhưng cho đến nay tờ báo của ông vẫn là tốt nhất về mọi phương diện.

Tôi cũng làm theo những lời khuyên bán, nếu cách đây 2 năm tôi nhận thức về nó tốt hơn, có thể tôi đã không mất gần hết tiền.

Xin cảm ơn ông! Xin cảm ơn ông!

Scott St. Clair: Tôi phải nói rằng IBD và *Kiếm tiền* từ *Chứng khoán* đã cho phép tôi có được khả năng tài chính mà chỉ có một số ít người may mắn có được. Năm 1995, tôi bắt đầu sử dụng hệ thống của O'Neil để làm nhà môi giới/ nhà đầu tư. Nó không chỉ tăng lợi nhuận của tôi lên gấp ba lần cho đến năm 2001 mà giúp tôi giữ khoản lợi nhuận đó khi giúp tôi nhận ra hiện tượng đạt đỉnh hàng loạt trên thị trường vào năm đó. (Năm 2000 là năm tốt nhất của tôi, khi hầu hết cả năm tôi đều bán ngắn.) Khi thị trường già lên hồi phục, tôi biết rằng những công cụ này sẽ giúp tôi tập trung vào những cổ phiếu tốt nhất.

Randy Stotts: Tôi vừa mới bắt đầu sử dụng IBD và cuối cùng tôi cũng có một số thông tin tốt để làm cơ sở cho thói quen mua-bán trong tương lai của tôi. Bảng xếp hạng *Sự lựa chọn khôn ngoan* của bạn - giúp việc lựa chọn các công ty tốt và loại bỏ những công ty yếu kém dễ dàng. Cảm ơn ông đã cho tôi những công cụ để quay lại đúng hướng. Tôi cảm thấy bây giờ tôi đang có một cơ hội tốt.

Richard Youngblood: Tôi chỉ muốn cảm ơn Bill O'Neil và IBD vì hệ thống đầu tư. Những khái niệm chỉ mua cổ phiếu khi chúng vượt thoát khỏi các mức cơ sở khi thị trường có xu hướng đi lên, và nhanh chóng cắt giảm lỗ là phao cứu sinh trong một thị trường đi xuống như thị trường này. Sau này, tôi phát hiện ra rằng có rất ít các cơ hội mua và do đó, vốn của tôi được bảo toàn trong giai đoạn thị trường đi xuống. Tôi chỉ ước giá như tôi áp dụng đầy đủ

những phương pháp của ông cho những hoạt động đầu tư của tôi trong những năm trước đây. Tôi mong có thể sử dụng CAN SLIM một lần nữa trong một thị trường tốt. Một lần nữa cảm ơn ông!

Gregg Rainone: IBD là tuyệt đối cần thiết và William O'Neil là nhà biên tập hàng đầu của thị trường chứng khoán trong thời hiện đại. Đóng góp của ông với công chúng trên thị trường thực sự rất lớn.

Đọc trang “Bức tranh lớn” và các dữ liệu có liên quan khác trên IBD hàng ngày là điều bắt buộc để hoạt động được trên thị trường.

Barbara James: Tôi không đủ khả năng nếu không có IBD, các biểu đồ theo ngày trực tuyến và các nhóm ngành hàng ngày. Xin cảm ơn tất cả mọi người tại IBD vì những thông tin và kiến thức đáng giá mà các ông đã chuyển tải cho những nhà đầu tư nghiệp dư như tôi.

Grey Hall: Một năm trước đây, tôi mua cuốn *24 bài học cần thiết để đầu tư thành công* của Bill O'Neil. Tôi rụt rè đầu tư \$5.000 vào thị trường chứng khoán, trong năm đầu tiên học và kinh doanh sử dụng hướng dẫn của ông số tiền của tôi đã tăng lên gấp đôi.

Năm thứ hai của tôi bắt đầu từ ngày 16 tháng này, danh mục đầu tư của tôi tăng 24%. Đợt tăng giá cuối cùng trùng với đợt tôi đăng ký mua IBD và investors.com dài hạn và không có gì ngờ ngở tôi đã thầm nhuần nguyễn tắc thông qua những công cụ tuyệt vời này. Sự e ngại ban đầu của tôi đã trở thành sự tự tin trọn vẹn để tôi có thể đưa ra những lựa chọn cần thiết để tăng giá trị danh mục đầu tư của mình một cách chắc chắn.

Xin cảm ơn; và đối với những nhà đầu tư nhỏ, những người không biết xin lời khuyên ở đâu.... thì không gì có thể tốt hơn nguồn này!

Randy McElhanon: Vào tháng 10 năm 2001, tôi nghe một người bạn nói về IBD. Gần đây tôi mua cổ phiếu của WorldCom với giá 15\$/cổ phiếu. Sau khi kiểm tra vị thế của

mình trong danh sách cổ phiếu của các ông, tôi nhận ra rằng cần phải bán WorldCom ngay lập tức. Tôi đã bán với giá 15\$/cổ phiếu thay cho giá hiện tại là 15 cent.

Xin cảm ơn IBD!

Tôi không thích phải nghĩ tôi sẽ ra sao nếu tôi không biết về IBD. Tám tháng trước, IBD đã dạy tôi cách kiếm tiền trên thị trường chứng khoán, và tôi rất phấn khởi với những gì tôi đã đạt được khi chúng ta bắt đầu một thị trường giá lên mới!

Eric Martins: Những quy tắc trên tờ báo của ông thật tuyệt! Tôi đã giữ được nhiều ngàn đôla của tôi khỏi thị trường khi tất cả bạn bè và gia đình tôi giữ và giữ cổ phiếu. Từ khi học được cách sử dụng các phân tích kỹ thuật, tôi đã tránh xa một vài cổ phiếu. Tôi cũng đã bán hết những cổ phiếu thuộc những ngành hoạt động không hiệu quả theo bảng xếp hạng ngành của ông.

Hãy duy trì công việc tốt này. Tôi đã giới thiệu tờ báo của ông cho rất nhiều người.

Kim Parkhurst: Chỉ là vài lời ca ngợi. Tôi là một nhà đầu tư mới, cách đây 3 tháng tôi không biết gì về thị trường chứng khoán và cũng chưa từng đầu tư một xu. Nhờ cuốn Kiếm tiền từ chứng khoán: 24 bài học cần thiết để đầu tư thành công và những nội dung, chỉ dẫn và mẹo đăng tải trên IBD và trang web, tôi thấy tôi có kiến thức hơn hầu hết những người tôi biết đã đầu tư (và mất tiền) trong nhiều năm. Xin cảm ơn và xin ông hãy duy trì công việc tuyệt vời này!

Porter J. Leaman: Phương pháp CAN SLIM thực sự rất hiệu quả. Tôi nghĩ IBD như một công cụ tìm kiếm những công ty có nền tảng rất tốt và sau đó sử dụng các phân tích kỹ thuật trên các biểu đồ theo ngày và tuần của IBD để mua tại những thời điểm tối ưu. Xin cảm ơn ông O'Neil đã xuất bản IBD. Nó thực sự giúp các nhà đầu tư học cách để trở thành những nhà đầu tư khôn ngoan thay vì chỉ nghe CNBC.

Mike Goode: Tờ Nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư đã giúp tôi kiếm tiền. Tôi đã nhận ra được hoạt động của mình so với trước đây. Một trong những lý do tại sao tôi thực sự thích Nhật báo kinh

doanh Nhà đầu tư là ông đã bắt đầu thấy và chú ý những cổ phiếu tăng 200-300% và những nhóm cổ phiếu tăng 100%. Tôi rất thích CAN SLIM. Phương pháp đầu tư này đã giúp tôi tránh được những sai lầm mà hầu hết các nhà đầu tư đều phạm phải. Bạn phải xem tất cả 7 tiêu chí của CAN SLIM. Tôi muốn nói với mọi người rằng hãy bắt đầu đọc Kiếm tiền từ chứng khoán, hãy nhìn vào những biểu đồ trong cuốn sách và tiếp tục đọc cuốn sách này nhiều lần.

Robert J. Furlan: Tôi 33 tuổi và tôi là một độc giả dài hạn của IBD trong 11 năm (kể từ năm 1990). Tôi đăng ký WSJ dài hạn khi tôi còn đang học đại học, nhưng sau khi tốt nghiệp, tôi đăng ký thử ở IBD. Cuộc sống của tôi đã thay đổi từ đó. Tôi bắt đầu sử dụng những nguyên tắc của IBD và chỉ cần nhấn chuột. Không cần phải nói, tôi đã bỏ WSJ vĩnh viễn và IBD trở thành cẩm nang của tôi. Chẳng mấy chốc, bạn bè và gia đình tôi cũng hỏi liệu tôi có thể chọn cổ phiếu hộ họ không. Tháng 8 năm 1994 tôi bắt đầu công ty hợp danh đầu tư với các cộng sự của tôi. Chúng tôi là những CPA làm việc trong cùng một công ty kế toán. Chúng tôi từng đọc IBD và nói chuyện về cổ phiếu trong những giờ ăn trưa. Chúng tôi bắt đầu với \$15.000 và bây giờ là hơn 2 triệu\$ với hơn 30 nhà đầu tư. Chúng tôi không làm CPA nữa và làm công việc đầu tư cả ngày. Năm 2000 là năm bùng phát đặc biệt của chúng tôi khi quỹ của chúng tôi tăng hơn 40% trong khi thị trường sụt giảm nghiêm trọng. Chúng tôi có tất cả những cổ phiếu công nghệ được ưa chuộng (những cổ phiếu mang lại lợi nhuận) nhưng nhờ có IBD chúng tôi đã biết cách bán. Chúng tôi bán các cổ phiếu công nghệ ở mức giá trên \$200, hiện tại giá giao dịch của chúng chỉ \$10 và chúng tôi không bao giờ ngốc nghếch cố gắng mua những cổ phiếu đang rót giá. Nếu bạn tuân thủ tất cả các nguyên tắc của IBD, bạn sẽ không bao giờ bị nhấn chìm. Tôi tính được rằng tôi đã kiếm được nhiều tiền hơn từ cổ phiếu khi sử dụng các nguyên tắc của Bill O'Neil và các Biểu đồ theo ngày của IBD như nguồn thông tin hàng ngày của tôi nhiều hơn khi tôi còn là CPA trong hơn 10 năm qua. Và bây giờ tôi có một niềm say mê dành hết thời gian và cả cuộc đời còn lại của tôi để làm giàu.

Nhưng tôi cũng không biết sẽ phải làm thế nào nếu không có IBD, do đó với tôi IBD đáng giá như vàng.

Adrian McEady: Nếu bạn muốn bước chân vào thế giới đầu tư, thì *Nhật báo kinh doanh* Nhà đầu tư là phương tiện đáng giá duy nhất mà tôi từng gặp có thể bảo vệ bạn và giúp bạn thịnh vượng.

Veera Reddly: Tôi muốn chia sẻ câu chuyện thành công của tôi bởi vì tôi trở thành fan hâm mộ lớn nhất của IBD và William O'Neil chỉ trong một thời gian ngắn.

Từ Ấn Độ, lần đầu tiên tới Mỹ tháng 5 năm 2000, tôi không có một chiến lược kinh doanh nào. Tôi lao vào thị trường sau hai tháng. Tôi mua một rổ các cổ phiếu công nghệ như Cisco, Nortel Networks, JDSU, Intel, ... theo ý kiến của bạn bè và đồng nghiệp của tôi. Điều đáng buồn là tôi lỗ hơn 50% danh mục đầu tư của tôi bởi vì tôi không biết quy tắc bán cơ bản. Để có kiến thức đầu tư tôi đã thử nhiều trang web, nhưng không có gì mang tính chỉ dạy cả.

Sau đó, tôi tình cờ vào IBD. Tôi thích tờ báo này và đặt mua dài hạn. Tôi cũng đọc cuốn sách của O'Neil *24 bài học cần thiết để đầu tư thành công*, và tôi coi đó là cẩm nang cho mình. Tôi đã hiểu cách mua tại những điểm vượt thoát nhưng vẫn đang học các quy tắc bán.

Tôi thích mục “Nhà lãnh đạo và Thành công” vì nó khích lệ tôi tiến về phía trước và cho tôi cách nghĩ tích cực và thành công hơn về cuộc sống.

IBD là thứ tôi yêu thích nhất.

Kelly Caudle: Vài tháng trước đây, chồng tôi và tôi bắt đầu dùng IBD. Kể từ đó, chúng tôi kiếm được tiền, thậm chí trong cả thị trường dễ biến động này. Nay giờ, chúng tôi chuyển hầu hết ra tiền mặt vì thị trường bất ổn. IBD là tờ báo mục tiêu mà tất cả những nhà tư vấn tài chính đang khuyên mọi người nên đọc. IBD là tờ báo duy nhất nói đến những thận trọng khi thực hiện và nên tránh. Hãy tiếp tục công việc tốt này!

Jim Elder: “Nhà lãnh đạo và Thành công” là một phần quan trọng trong các buổi sáng của tôi. Đó là một công cụ

khích lệ không chỉ giúp tôi bắt đầu một ngày tích cực mà còn là thức ăn tinh thần giúp tôi cách để cải thiện cuộc sống của mình. Tôi cũng chia sẻ hầu hết những điều này với bạn trẻ để chúng biết rằng hầu hết những người thành đạt nhất đều bắt đầu từ những người bình thường, cũng như bạn chúng.

Steve Gardels: Vợ tôi và tôi chỉ có thể đầu tư vào những quỹ tương hỗ trong IRA và 401ks của chúng tôi. Nhờ có IBD, chúng tôi đầu tư vào những quỹ tăng trưởng trong nhiều năm. Tuy nhiên, đầu năm 2000 tôi bắt đầu nhận ra rằng tất cả các quỹ tăng trưởng đều mua một số cổ phiếu giống nhau (Cisco, Sun Microsystems, Dell và các cổ phiếu công nghệ và Internet khác.) Tôi cảm thấy chúng tôi chỉ sở hữu một số ít cổ phiếu đúng hơn là các quỹ tương hỗ. Nhờ vậy và nhờ IBD, tháng 3 năm 2000, chúng tôi đã chuyển hết thành tiền mặt.

Cả hai chúng tôi đều nghỉ hưu sớm kể từ đó bởi vì chúng tôi không mất nhiều như hầu hết các đồng nghiệp. Xin cảm ơn IBD, sự thành công của chúng tôi.

Jim Musial: Tôi là một nhà đầu tư tương đối mới và mới chỉ đăng ký IBD dài hạn được hơn 1 năm. Trong vòng 18 tháng qua, ông giám đốc quản lý tiền “chuyên nghiệp” của tôi đã không bảo vệ tốt danh mục đầu tư của tôi, làm tôi thua lỗ hơn 40% trong các quỹ tương hỗ. Tuy nhiên, danh mục đầu tư “học” của cá nhân tôi thu lợi nhuận tăng 6% trong cùng một khung thời gian. Lý do tôi “được như vậy” là nhờ tôi gắn bó với IBD. Tôi nghĩ mục “Nước Mỹ mới” hàng ngày cung cấp những ứng cử viên tiềm năng để nghiên cứu và đó là nơi tôi đã tìm thấy hai viên ngọc quý của mình.

Nếu bạn có thể lựa chọn những cổ phiếu thắng trong một thị trường đi xuống, thì bất cứ ai cũng có thể làm được điều đó. Trân trọng và cảm ơn IBD.

Alan Terence Kahn: Tháng 12 năm 2001 tôi mua cổ phiếu của Engineered Support Systems sau khi xem biểu đồ và tiểu sử của công ty trong ấn phẩm kinh doanh của ông. Đó là cổ phiếu đầu tiên tôi mua. Để tôi rút ngắn câu chuyện dài. Tôi bán

EASI ở mức giá \$53/cổ phiếu vào tháng 11 năm 2001 sau khi mua nó ở mức \$22.10. Lợi nhuận của tôi là 125%. Đó là điều tôi chưa bao giờ làm được. Thay đổi lớn trong Tích luỹ / Phân phối mách cho tôi bán cổ phiếu trong đợt tăng giá.

Ông đã mở ra cho tôi một thế giới mới quả cảm và tôi rất biết ơn. Dự định của tôi là tích luỹ được khoảng \$10 triệu trong vòng 15 năm nữa. Tôi có cách để đi nhưng IBD sẽ hỗ trợ tôi. Một lần nữa cảm ơn ông nhiều.

Mark Bothenberg: Sau khi đọc *Kiếm tiền từ chứng khoán* và đọc IBD hàng ngày, cuối cùng tôi đã chấp nhận tất cả những mảnh ghép đầu tư với nhau và thấy rằng nó không phải là một câu đố. Hãy dính kết các nguyên tắc và quy tắc đã được đưa ra với nhau, chắc chắn đầu tư sẽ thành công. Tôi hy vọng nó sẽ giúp tôi nghỉ hưu sớm!

Bennet Simonton: Tờ báo của ông là một tiến bộ lớn so với Tạp chí phố Wall mà tôi đã đọc nhiều năm. WSJ không có những gì mà một nhà đầu tư cần. Những bài báo về các công ty của ông thật là hữu ích.

Lee Smith: Nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư ấn phẩm tài chính duy nhất là công cụ giúp đầu tư thành công. Từ tờ báo này tôi đã học được nhiều hơn so với những gì tôi học được trong 10 năm làm nhà môi giới chứng khoán.

Jon E. Bassett: Tôi mới chỉ làm quen với IBD trong thời gian gần đây và tôi ước tôi biết đến tờ báo ưu việt dành cho nhà đầu tư này sớm hơn. Từ khi sử dụng được những gì mà IBD cung cấp, kinh doanh của tôi thành công gấp nhiều lần. Xin cảm ơn tờ báo rất hữu ích và lý thú này! Xin hãy tiếp tục làm công việc tuyệt vời này.

J.R. Hobbs: Năm nay, khi tôi nhìn vào tài khoản của mình, tôi đã choáng váng vì tôi đã làm rất tốt so với S&P. Nguyên tắc là phải theo sát thị trường.... Và tôi chưa bao giờ tìm thấy bất cứ thứ gì hữu ích với tôi như tờ báo và trang web của ông.

Alan Terence Kahn: Nếu tôi không đọc IBD tôi sẽ không có thành công nào cả. Tôi đã mù quáng mua và giữ do không có những kiến thức chuyên môn mà IBD cung cấp cho công chúng.

Tôi giới thiệu tờ báo cho tất cả những người tôi gặp. Nhiều nhà đầu tư cần phải làm quen với IBD. Xin cảm ơn sự hỗ trợ của ông.

John Moyers: Tôi không thể nói hết tờ báo có ích thế nào với tôi. Năm 1995, khi tôi đang học M.D và Ph.D, tôi có một công việc ca đêm tại UPS và tiết kiệm từng xu. Tôi gần như chết vì công việc. Cuối cùng, tôi bắt đầu đọc Fortune và một ngày tôi cầm lấy tờ báo của ông. Tôi bị mê hoặc ngay. Chưa đầy một năm sau, tôi là một triệu phú thế hệ đầu, tờ báo của ông đã cho tôi 90% quyết định và tôi chỉ quyết nốt một nửa của 10% còn lại. Tôi không biết cảm ơn ông thế nào cho đủ. Một công việc của một bậc anh tài.

Marilyn Ellis: Tôi thấy Bill O'Neil trên CNBC cuối những năm 80 và theo dõi những tín hiệu thị trường của ông, và ông đã đúng! Một cặp mắt sắc sảo! Khi học phương pháp CAN SLIM của O'Neil, chồng tôi và tôi đã có thể nghỉ hưu sớm và xây ngôi nhà mơ ước của mình, và mong chờ những chuyến đi du lịch Châu Âu nhiều năm.... một cuộc sống chúng tôi chưa bao giờ dám mơ ước trước khi chúng tôi có IBD. Nay giờ, chúng tôi vui mừng vì đã quen với mức lợi nhuận 100% hàng năm từ danh mục đầu tư của chúng tôi khi thị trường đi lên và an toàn đứng bên lề khi thị trường đi xuống. Xin cảm ơn!

Joey Wilson: Cảm ơn ông rất nhiều. Cuộc sống của tôi đã thay đổi ngoài sức tưởng tượng của tôi. Ở tuổi 52, tôi đã có đủ tiền cho nốt phần đời còn lại của mình. Khi công việc làm tôi khổ sở, thì tôi tìm thấy "đó là tất cả". Cảm ơn thì chưa đủ, nhưng đó là tất cả những gì tôi có thể và tôi sẽ nói với bạn bè những điều ông đã đưa ra. Cảm ơn đã mang cuộc sống trở lại với tôi.

Fred Benedetto: Tôi đọc IBD từ khi bắt đầu phát hành. Tôi bắt đầu với 3.000 \$ và ba năm sau đó tôi có 50.000\$. Lý do ư? Nhờ IBD. Nếu bạn muốn đứng trên đỉnh của thị trường chứng khoán, công cụ duy nhất là Nhật báo kinh doanh Nhà đầu tư. Tôi có cần nói thêm gì không?

PHỤ LỤC E

CẢNH BÁO CHO NHỮNG NGƯỜI KHÔN NGOAN VỀ THỊ TRƯỜNG ĐI XUỐNG

Hãy cho tôi đưa ra một chỉ dẫn cuối cùng. Nếu bạn mới gia nhập thị trường chứng khoán hay sử dụng những chiến lược đã kiểm nghiệm và chứng minh được đưa ra trong cuốn sách này, hoặc quan trọng hơn, nếu bạn đọc cuốn sách này lần đầu tiên gần với thời điểm bắt đầu hay giữa của một thị trường giá xuống, thì bạn đừng mong chờ những mô hình mua giả định kia hiệu quả. Hầu hết những mô hình đó đều có lỗi. Bạn tuyệt đối không mua ở những điểm vượt thoát trong một thị trường đi xuống.

Mô hình giá có thể quá sâu, rộng hay loãng so với những mô hình trước đó. Chúng có thể có ba hay bốn mức cơ sở: có quai quá sít hay loãng, có quai ở nửa dưới của cơ sở, hoặc hình thành chữ V hẹp di chuyển thẳng đứng từ đáy của một cơ sở lên những mức cao mới, mà không tạo quai. Một số mô hình cho thấy những cổ phiếu chậm chạp với đường sức mạnh tương đối giảm và các mô hình giá có quá nhiều hoạt động giao dịch bất lợi và giá hàng tuần trải rộng.

Không phải là những cơ sở, điểm vượt thoát hay một phương pháp không còn hiệu quả, mà đơn giản là sai lầm về

thời điểm và cổ phiếu. Các mô hình giá và khối lượng giao dịch không thật, có lỗi và không tốt. Thị trường chung đang suy giảm. Đó là thời điểm bán. Hãy kiên nhẫn, tiếp tục nghiên cứu, và chuẩn bị sẵn sàng 100%. Sau này, tại một thời điểm ít ngờ tới nhất, khi tất cả mọi tin tức đều tồi tệ, mùa đông cuối cùng cũng sẽ qua đi và một thị trường đi lên mới đột nhiên xuất hiện. Những kỹ thuật mang tính thực tiễn và những nguyên tắc được chứng minh được đề cập ở đây sẽ giúp ích cho bạn trong nhiều chu kỳ kinh tế sau này.

NHÀ ĐẦU TƯ THÀNH CÔNG

WILLIAM J. O'NEIL

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG - XÃ HỘI

Chịu trách nhiệm xuất bản:

NGUYỄN ĐÌNH THIÊM

Biên tập:

LÊ MAI

Sửa bản in:

TÂN VIỆT

Trình bày, bìa:

MINH TÂM

In 2.000 cuốn khổ 15 x 22,5 cm tại Xí nghiệp in SAVINA
Giấy phép xuất bản số: 342-2007/CXB/55-67/LĐXB
In xong và nộp lưu chiểu năm 2007

Những chiến lược chung để kiếm tiền và giữ tiền trên thị trường chứng khoán ngày nay.

Sau khi thị trường sụp đổ với hậu quả là 80 triệu người Mỹ mất 50-80% của cải của họ thì đôi lúc rất khó nói rằng bạn nên tin ai. Tuy nhiên, các nhà đầu tư khôn ngoan hàng ngày vẫn lựa chọn và tin tưởng William J. O'Neil, chủ bút tờ *Investor's Business Daily* và tác giả của cuốn sách bán hơn triệu bản *Kiếm tiền từ chứng khoán*.

Trong cuốn *Nhà đầu tư thành công*, O'Neil tiết lộ những gì mà thị trường đã dạy cho ông trong hơn nửa thập kỷ qua và đưa ra một kế hoạch đầu tư kiên định, không để cảm xúc chi phối với mục đích bảo vệ các nhà đầu tư đang lúng túng và sợ hãi trước những quy luật khắt khe khi đầu tư vào thị trường chứng khoán. Cuốn *Nhà đầu tư thành công* sẽ chỉ cho bạn:

- ◆ **Chỉ mua những cổ phiếu tốt nhất tại những thời điểm thích hợp nhất**
- ◆ **Nhận ra những mô hình biểu đồ cho thấy những vận động lớn của cổ phiếu, cả lên và xuống**
- ◆ **Thời điểm bán**

Bill O'Neil là người đầu tiên thừa nhận rằng ông không hề biết điều gì sẽ xảy ra trên thị trường ngày mai. Nhưng ông biết cách kiếm lời nếu thị trường đi lên và tránh không để mất những khoản lợi nhuận này khi thị trường đi xuống.

CAN SLIM™ công cụ nghiên cứu đầu tư của William O'Neil là một danh sách gồm bảy bước nhằm tìm ra những cổ phiếu thắng. Trong một bản nghiên cứu độc lập, Hiệp hội Những nhà đầu tư cá nhân của Mỹ (National Association of Individual Investors) đã nhận thấy rằng CAN SLIM là một trong những công cụ hoạt động ổn định nhất, với kết quả gộp 350,3% từ năm 1998-2003 khi so sánh với hơn 50 chiến lược đầu tư nổi tiếng nhất.

William O'Neil là người sáng lập và chủ tịch tờ *Investor's Business Daily*, một trong những tờ báo tài chính hàng đầu thế giới. Ông cũng là tác giả của cuốn sách bán chạy nhất nước Mỹ *Kiếm tiền từ chứng khoán* và các cuốn sách đầu tư quan trọng khác.

Tanmet
Nhà sách

Địa chỉ: Số 2A - Trần Thành Tông - Hà Nội
ĐT: 04. 8213509/ 2102843 - Fax: 8213509

Giá: 40.000